סופשבוע מעריב

מיוחד: נאוה ברק אשת הרמטכ"ל מדברת • לאה ענבל

חשיפה: יובל ריבלין פגש לראשונה את אמו הביולוגית • ליאת רון

ראיון: יאיר שטרן מספר על מלחמתו בערוץ 2 • טל בשן

תחקיר: ניתוחים לשינוי מין בישראל • חיקי בלס

בכורה: מנחם פרי מציג רומן חדש • ריקי כהן

هكذا من الأصل

אזהרה - משרד הבריאות קובע כי העישון מזיק לבריאות.

THE UNIVERSITY OF JORDAN
LIBRARY
SERIALS No.
CLASS
DATE 27 MAR 1995

יהונתן גפן

ביי ביי בוקובסקי

"כשאני אמות, אני מקווה שהראש שלי ייפול על מכונת הכתיבה. אני רוצה למות בשדה הקרב שלי"
(צ' בוקובסקי, בראיון ל"ניו יורק טיימס", 1987)

■

ביי ביי צ'רלס, גם אתה מת, בן 94, אחרי כל השנים האלה וכל הוויסקי הזה וכל הנשים הללו. סינדרלה של הביבים, משורר מהתחת, לא עושה חשבון, מקלל בערבי משוררים, מפליץ ב"אפוסטרוף". כמעט 70 ספרים בשפה של הרחובות והברים ובתי הזונות, כל הדרך מפועל שחור למשורר כחול, עם הסרט האיום הזה שעשו עליך, "עכבר הברים". ומיקי רורק לא הבין שZה לא מספיק לא להתגלח כדי לכתוב את זה, כדי להרביץ לזה, כדי להקיא את זה. כל יום לשבת ליד שולחן הכתיבה, ארבע שעות, כמו צ'כוב, בלי תקווה ובלי יאוש, עם מוסיקה קלאסית ושש פחיות בירה. חושב איך הגעת לזה, מדבר על זה, תינוק מגרמניה, בגיל שלוש וכבר אמריקאי, במשפחה בלי כסף אבל עם המון גשם, אוכל חרא בעבודות מזדמנות, מתקוטט בלילות שתייה, מהמר על סוסים, חי במאורה. אחר כך כבר יש לך קצת כסף, אבל בלבך עדיין אותם מרתפים טחובים. אתה עובד כמו חמור וכמו פועל שחור בכל עבודה קשה, ורק בגיל 35 מתחיל לשורר. ועכשיו אתה מת, אבל השירים נשארו בתוך הבקבוקים, והיין שבתוכם ילך וישתבח, כשש־פת הרחוב של היום תהיה השפה הגבוהה של מחר.

■

אמא ואבא היקרים
אָבִי אָהַב אֶת אֶדְגַר אָלָן פּוֹ/ וְאִמִּי אָהֲבָה אֶת הָעִתּוֹן "סְטַרְדֵי אִיבְנִינְג פּוֹסְט"/ וְהִיא מֵתָה רִאשׁוֹנָה/ הַכֹּמֶר נִפְנֵף מַקֵּל קְטֹרֶת מֵעַל הָאָרוֹן/ וְאָבִי הִצְטָרֵף אֵלֶיהָ אַחֲרֵי שָׁנָה אַחַת/ וּבְתוֹךְ קְטִיפַת הָאַרְגָּמָן/ הַפָּנִים שֶׁלּוֹ נִרְאוּ כְּמוֹ קֶרַח/ שֶׁצָּבְעוּ אוֹתוֹ בְּצָהֹב
אָבִי מֵעוֹלָם לֹא אָהַב אֶת/ מַה שֶּׁכָּתַבְתִּי: "אֲנָשִׁים לֹא/ אוֹהֲבִים לִקְרֹא דְּבָרִים כָּאֵלֶּה".
"כֵּן, הֶנְרִי", אָמְרָה אִמִּי,/ "אֲנָשִׁים אוֹהֲבִים לִקְרֹא דְּבָרִים/ שֶׁעוֹשִׂים אוֹתָם קְצָת מְאֻשָּׁרִים".
הֵם הָיוּ שְׁנֵי מְבַקְּרֵי הַסִּפְרוּת/ הָרִאשׁוֹנִים שֶׁלִּי/ וּשְׁנֵיהֶם צָדְקוּ.

■

ב־9 במרץ, עטור זרי דפנה מתוצרת לוס אנג'לס התחתית, צ'רלס בוקובסקי נפטר בבית החולים "פניסולה", בעיר סן פדרו, אחרי מחלת לוקמיה ממנה סבל קשות, בעיקר בשנה האחרונה. אבל הוא לא הפסיק לכתוב לרגע, וכמה ימים לפני מותו השלים את קובץ המכתבים שלו תחת הכותרת "צעקות מהמרפסת". בשעת מותו היתה לידו רק אשתו, לינדה, והוא השאיר אחריו יותר מ־30 ספרים, אבל רק בת אחת, מרינה, שגרה בכלל בסיאטל.

בוקובסקי, כמו יוצרים אמריקאים בוטים לפניו, התפרסם קודם כל באירופה, ורק אחר כך באמריקה, שם מעולם לא זכה כפרס או אפילו בביקורת ספרותית רצינית. הוא היה משורר המצ'ואיזם שכר־תב על חייו, חייו הטבולים במין, באלכוהול ובאלימות. צ'רלס היה שתיין קשה, ורק בשנים האחרונות עבר ליין אדום, איתו שטף 40 כדורי ויטמינים בכל יום. הוא היה שותה, מסתבך בתגרות בברים ורודף שמלות בדיוק כמו גיבורו הספרותי, האלטר־אגו שלו המופיע בשיריו ובסיפוריו בשם "הנרי צ'ינסקי". הוא היה פועל מזדמן שה־כיר את החיים דרך הצד האפל שלהם. רק אחרי הסרט "עכבר הברים" הוא זכה לחשיפה תקשורתית, ואז אמר: "תקפו אותי, היכו אותי הרבה והרבצתי להם בחזרה, ובדרך העברתי הרבה חבילות ממקום למקום – מנשים לשעבר ועד ג'ובים לשעבר. הייתי במקו־מות הכי חשוכים והכי אפלים, ואם המוות יבוא אלי, אני מיד אכיר אותו, ואני אגיד לו: 'היי חבר, כמה שאני שמח לראות אותך!'"

■

הערה בקשר למכתבי האהבה של בטהובן:
מַחְשָׁבָה: אִם לוּדְוִיג הָיָה חַי אִתָּנוּ הַיּוֹם/ מִסְתּוֹבֵב בָּרְחוֹבוֹת עִם מְכוֹנִית סְפּוֹרְט אֲדֻמָּה/ בְּלִי גַּג/ הוּא הָיָה אוֹסֵף אֶת כָּל הַמִּקְרִים הַקָּשִׁים/ בָּרְחוֹבוֹת הַנּוֹאָשִׁים/ וְלָנוּ הָיְתָה מוּסִיקָה כְּפִי שֶׁמֵּעוֹלָם לֹא הָיְתָה/ וְהוּא עֲדַיִן לֹא הָיָה מוֹצֵא/ אֶת אַהֲבַת חַיָּיו.

■

למרות חייו האלימים והשתויים, צ'רלס בוקובסקי כתב יותר מאלף שירים, 32 ספרי שירה, חמישה ספרי סיפורים קצרים, שישה רומנים, מכר יותר משני מיליון ספרים, שתורגמו לקשת שפות, מצרפתית ועד לפורטוגזית ויוונית.

הוא נולד בעיר אנדרנאך, גרמניה. בילדותו היה ילד שמן ומכו־ער [illegible] לשחק איתו, ילדות דחו אותו, אבא שלו היכה אותו בחגורה כל יום מכות רצח. בגיל 13 גילה את האלכוהול, ולפני כמה שנים אמר: "שתיתי את זה ואמרתי – איזה יופי, למה אף אחד לא סיפר לי על זה לפני זה?"

ב־1920 היגר לארצות הברית, לניו יורק, אחר כך לפילדלפיה, שם התחיל לכתוב סיפורים קצרים ל"הרפר'ס מגאזין". עד 1946 הוא כתב בשביל פרוטות, וכדי להשתכר עבד כרוחץ כלים, מחנה מכוניות, נער מעלית, נהג משאית, פועל ייצור בבית חרושת למזון יבש לכלבים, שומר לילה, מתדלק בתחנת דלק. בשעות שבהן לא עבד ולא כתב נדד בין הברים הזולים, הימר על סוסים שבדרך כלל הפסידו ולא הפסיק לשתות אפילו לרגע. ב־1955 השתייה התחילה לכרסם בגופו, והוא אושפז במצב קשה אחרי שהתגלה אצלו כיב קיבה מדמם. "הייתי צריך למות, אתם יודעים, אבל אני פשוט לא עשיתי את זה. במקום זה התחלתי שוב לכתוב, אבל לא סיפורים קצרים, התחלתי לכתוב שירים".

■

הבאב
אִשְׁתִּי הָרִאשׁוֹנָה וְהַיְּחִידָה/ הָיְתָה מְצַיֶּרֶת וְהִיא דִּבְּרָה/ אִתִּי עַל זֶה/ "זֶה כָּל כָּךְ כּוֹאֵב לִי,/ כָּל מְשִׁיכַת מִכְחוֹל/ כָּל כָּךְ כּ ו א ב ת..."/ טָעוּת אַחַת קְטַנָּה וְכָל הַצִּיּוּר/ מ תְ קַ לְ קֵ ל..."/ אַתָּה לְעוֹלָם לֹא תָּבִין אֶת/ הַ כְּ אֵ ב..."
"תִּרְאִי מֹתֶק", אָמַרְתִּי לָהּ,/ "לָמָּה שֶׁלֹּא תַּעֲשִׂי מַשֶּׁהוּ נָעִים יוֹתֵר,/ מַשֶּׁהוּ שֶׁאַתְּ אוֹהֶבֶת לַעֲשׂוֹת?"
הִיא רַק הִבִּיטָה בִּי/ וַאֲנִי חוֹשֵׁב שֶׁזֹּאת הָיְתָה/ הַפַּעַם הָרִאשׁוֹנָה שֶׁהִיא תָּפְסָה/ אֶת מְלֹא הַשְׂרָגִיּוּת שֶׁלִּי/ הֱיוֹתֵנוּ בְּיַחַד.
דְּבָרִים כָּאֵלֶּה מַתְחִילִים/ בְּדֶרֶךְ כְּלָל/ בִּמְקוֹם כָּלְשֶׁהוּ.

■

בוקובסקי כתב שירים קשוחים, פרובוקטיביים, השתמש בכל המילים, וכמו בשירה, הוא אמר הרבה במעט מילים. השירים שלו היו כמו הפרוזה של המינגווי, אבל עם הרבה יותר "לכלוך" והתייחסות ליום־יום, לחיים האומללים עצמם. אחרי הסרט שעשו עליו הוא התחיל להעליב מבקרים, לקלל בתוכניות אירוח, ואנחנו לעולם לא נדע אם זה היה אמיתי או דרך למשוך תשומת לב. "כתבתי חומר קשה", הוא אמר, "זה גרם לאנשים לשנוא אותי, אבל גם להיות סקרניים ולשאול: מי זה הבוקובסקי הזה לעזאזל?"

בעקבות הפרסום הוא החל לערוך ערבי קריאה של שיריו. כל ערב כזה היה מתחיל כמו שיעור באזרחות ונגמר בתגרת שיכורים. זה היה קל מדי בשבילו לתת לאנשים לאהוב אותו, והזרם המרכזי של הספרות האמריקאית דחה אותו, אם לא הקיא אותו. למרבה הפלא, בוקובסקי אהב להיות דחוי, התהילה לא עניינה את התחת שלו, כמו שהוא אמר, וגם לכתיבה שלו לא התייחס כאל עבודה אלא כאל בילוי. שנתיים לפני מותו הוא אמר: "היין כותב לי את השירים. אני פשוט פותח בקבוק, מדליק את הרדיו וזה נכתב בעצ־מו, זה לא צריך אותי, אני רק מדפיס את זה. אני אפילו לא מרגיש שאני עובד. אני לא יודע כמה זמן זה יימשך, אבל עד עכשיו אין דבר קל בעיני יותר מכתיבה".

■

הו, בן
יֵשׁ דְּבָרִים נוֹרָאִים יוֹתֵר/ מֵאֲשֶׁר לִהְיוֹת לְבַד/ אֲבָל לִפְעָמִים זֶה לוֹקֵחַ לְךָ/ דּוֹרוֹת לְגַלּוֹת אֶת זֶה/ וּכְשֶׁזֶּה מִתְגַּלֶּה זֶה מְאֻחָר מִדַּי/ וְאֵין דָּבָר נוֹרָא יוֹתֵר/ מִמְּאֻחָר מִדַּי.

■

ביי ביי בוקובסקי, ותודה לך, באמת תודה רבה, שידעת לחבר בשירים אנשים אל פחדיהם, קבצנים אל קלסיקנים, עד שהיית זקן, אבל לעולם לא חלש, ממשיך לא להתנהג, מנציח את הג'יבריש האנושי, כותב עד כלות הכוחות, עד תחתית הבקבוק. המבוכה הכמעט־תמיד עוינת שמסביבך היא האהדה היחידה שאתה מקבל. המבקרים המגוהצים ששוחטים אותך מזרימים לך דם לחיים נוספים ולשירים חדשים. עד הרגע האחרון, שהוא השיר האחרון, אהבת שמקללים אותך, כמו שמקללים את המקוללים. מעולם לא היה לך עניין בחיבוקים ממלכתיים ובמחיאות כפים אוהדות.

ביי ביי צ'רלס, בבית הקברות של סן פדרו קבור כעת לפחות אדם אחד שאין לו תחליף, ואם אתה שואל אותי – למרות שכתבת פשוט וישיר – שוב הם לא הבינו פה מישהו, לא בחייו ולא באמת שלו. כמו ואן גוך וכמו מוצרט. אבל אל תדאג, בוקובסקי, אנחנו הרי מכירים אותם, ואתה עוד תראה, מהבקבוק הגדול שמתחת לאדמה, איך הם יוחלו אל קברך בכל שנה, באמצע חודש מרץ, ויבקשו ממך סליחה, ואתה שוב לא תסלח.

© כל התרגומים משיריו של בוקובסקי הם של י. גפן, ואין לעשות בהם שימוש ללא רשותו.

4 סניף אמנסטי בסכנת סגירה
מיכל קפרא
8 נאוה בדק, ראיון אישי
לאה ענבל
16 יאיר שטרן נגד ערוץ 2
טל בשן
20 ערוץ 2 נגד ערוץ 1
יצחק לץ
26 יובל ריבלין מצא את אמא
ליאת רון
32 ניתוחים לשינוי מין, תחקיר
תיקי בלס
34 "אתניקס" בדרכים
גל אוחובסקי
40 נוף מולדתם, פרויקט מיוחד
רלי אברהמי
42 לא סופי
יאיר לפיד
44 פרשה מינית בחצר סאטמר
בן כספית
48 שיפודים
מאיר עוזיאל
50 הרומן החדש של מנחם פרי
ריקי כהן
52 ניר קלינגר, דיוקן של מנהיג
משה גורלי
56 האמריקאיות חוזרות
רון מיברג
61 תשאל את לאה אתגר
62 אסטרולוגיה
טובה ספרא
64 חוכמולוגי
66 מבשלת
שרי אנסקי
69 סועד
רון מיברג
71 יומן גבע
דודו גבע
72 רכילותי

ילדים שנפגעו מאש חיילים, גוואטמלה

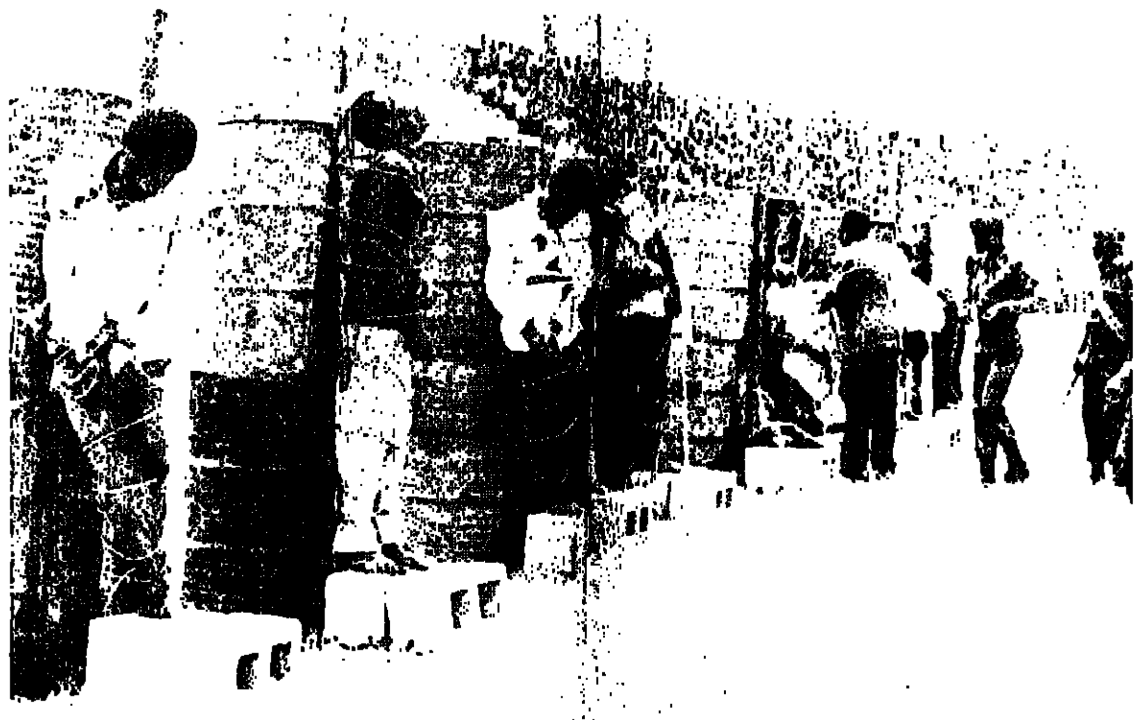

תוצאה להורג, ניגריה

אם וילדיה, קורבנות של שימוש בנשק כימי, עיראק

סעיף נגד זכויות האדם

סניף אמנסטי בישראל בסכנת סגירה

הממסד השלטוני בארץ מערים על ארגון אמנסטי קשיים בירוקרטיים, שעלולים להביא לסגירת הסניף המקומי. המאבק לשחרור אסירי מצפון, סיוע לפליטים ואיתור נעלמים, מטורפד בגלל סעיף 9(2) בפקודת מס הכנסה. באמנסטי מייחסים את ההתנכלות לביקורת הקשה שמתח הארגון על מצב זכויות האדם בשטחים

מיכל קפרא

צילום: אשה שחורה אולי בת ארבעים, אולי חמישים, אולי שישים. אי אפשר לזהות. שיער קצר. מבט אטום. חלק הגוף העליון חשוף – הצוואר, הזרועות, השדיים. עור הפנים השרוף מעוות את התווים. זרוע שמאל כולה כוויות ובין השדיים, באותו שקע עדין כל כך, מתפתלת כוויה איומה המכווצת את העור, יוצרת בו מכתשים וגבעות מעוררי חלחלה. אשה אנונימית. מאחורי הצילום רשום באנגלית נאקו ניגונדו ג'וזפין. אונגנדה. קייס מספר 2 בי.

את הכאב, הסבל, הצעקה האיומה, של האשה הזו ברגע המגע עם האש, הנוזל הלוהט, הברזל המלובן, ניתן רק לדמיין. לנסות לדמיין. רף הסבל האנושי הממוצע מגיע עד לכוויה באצבע. לך תדמיין כאב של שדיים שרופים.

ג'וזפין, קייס מספר 2 בי, היא אחת מ־45 אלף המקרים שארגון אמנסטי טיפל בהם עד היום. אבל הלב, כנראה, גם בג'וזפיניות למיניהן שהשלטון באוגנדה, במקרה זה, התעלל בהן באכזריות בלתי אנושית, לטובת המדינה, יש להניח.

גסות הלב הערטילאית היא לא עניין של ספקולציה. פרופ' אהרון אבייתר, אחד מחברי ארגון אמנסטי בישראל, עמד עם חבריו בקניון של נתניה מאחורי דוכן הזדהות עם נזיר טיבטי, שנידון ל־17 שנות מאסר בגלל שתרגם לסינית את מגילת זכויות האדם של האו"ם. התגובות היו כדלהלן: א. מי זה, הוא יהודי? ב. למה אתם לא מפגינים בשביל רון ארד? ג. מה, תגידו, לא חסר צרות בארץ?

■ ■ ■

לא, לא חסר. מה שנכון נכון. אלא שארגון אמנסטי קם בשנת 1961 כדי להיאבק על זכויותיו של כל אדם באשר הוא. כלומר בניגוד לנורמות האנושיות המקובלות, המחודדות להפליא בימים אלה במדינת ישראל, מצא הארגון הזה לנכון להילחם את מלחמתה של ג'וזפין מאוגנדה, גם אם היא לא בת הדודה שלו.

האקט, הלכאורה בסיסי הזה, מעורר עדיין תמיהה גם באזורי כדור הארץ המחשיבים עצמם הומניים במיוחד. קירבת הדם המפוקפקת בין פרופ' אהרון אבייתר מנתניה לבין נזיר טיבטי שמצטמק באיזה כלא, יכולה בשקט גמור להצטייר כקוריוז המעלה חיוכים רומזניים למידת תלישותו ומוזרותו של הפרופסור.

אבל החיוכים הם בשולי הסיפור. העובדה המשמעותית היא שבימים אלה נלחם סניף אמנסטי הישראלי על קיומו. מאחורי הסיבות הפרוזאיות לקשיים של הסניף למצוא מימון להמשך פעילותו, עומדות הסיבות הכמעט אידיאולוגיות. שלטון באשר הוא שלטון, אומרים חברי אמנסטי, לא חש חיבה יתרה לפעילות החטטנית של הארגון. והממסד השלטוני בארץ, מתברר, ממעט במיוחד בהבעת רגשי חיבה כלפי הארגון.

■ ■ ■

ארגון אמנסטי העולמי מונה מיליון ו־100 אלף חברים ב־150 מדינות. בסניף הישראלי חברים כיום כ־600 איש. "זו צמיחה משמעותית", הם אומרים בגאווה. חברות, אגב, אינה מדד לרמת פעילות. מתוך 600 החברים בארץ פעילים רק כמה עשרות. השבוע, בסניף הקטן ברחוב אלנבי בתל־אביב, ישבו כמה פעילים, רובם מתנדבים ודיברו על פשיטת רגל.

ארגון אמנסטי העולמי לא מקל על מימון עבודת הסניפים בעולם. המימון חייב להיעשות על ידי גיוס כספים מקומי. כלומר, אי אפשר לגייס תרומות מחו"ל. על פי התקנות מוגבלות התרומות לאחוז מסוים וקטן יחסית מהתקציב הכולל של הסניף, כדי למנוע השפעה מכרעת של תורם אחד. כמו כן אסור להיעזר בשום גוף ממשלתי, או ארגון השייך למדינה, וזאת כדי למנוע השפעה על תוצאות העבודה של הארגון.

בשנים האחרונות תמך הארגון העולמי בעבודת הסניף. השנה החליט הארגון שהישראלים ידאגו לעצמם. חברי הסניף פנו לרשויות המדינה המוסמכות וביקשו מהן להכיר בהם כמלכ"ר, כלומר, מוסד ללא כוונת רווח. הסיווג הזה מקנה פטור ממס, ממס ערך מוסף, מזכה בהנחות בארנונה ובשאר הטבות, אבל בעיקר מוכרת התרומה לגוף הזה במס הכנסה. העובדה הזו משחררת את יד התורמים בחופשיות רבה יותר. אלא שמדינת ישראל מסרבת להכיר בהם כמוסד ללא כוונת רווח. למהז אין תשובה, אומרים הפעילים.

פנינו למשרד האוצר.

– למה?

"סעיף 46 לפקודת מס הכנסה קובע", נמסר ממשרד האוצר, "שזיכוי יינתן רק לתורם למוסד ציבורי כמשמעותו בסעיף 9(2). סעיף 9(2) קובע, כי מוסד ציבורי הוא גוף, שפועל אך ורק למטרה ציבורית: דת, תרבות, חינוך, מדע, בריאות, סעד, ספורט ומטרה אחרת שאושרה על ידי שר האוצר כמטרה ציבורית.

"בית המשפט העליון בשבתו כבג"ץ, בדצמבר 91' בעתירת הארגון חוקה למדינת ישראל, קבע שלמשרד האוצר יש שיקול דעת במתן אישור כזה והוא רשאי שלא לתיתו.

"מס הכנסה, בהידרשו לטפל בבקשות כגון אלה, נוהג היום תוך יישום אמות המידה שאושרו על ידי אותו בג"ץ. לפי אמות מידה אלה לא אושרה בקשת אמנסטי להכרה כמלכ"ר".

– מה הסיבות?

"מס הכנסה בדק את הקריטריונים והם לא מצדיקים. משרד האוצר לא חייב לנמק. אמנסטי לא עונה על סעיף 9(2)".

– זה לא עונה על סעיף סעד?

"מה הסעד שלו?"

– למשל, ניסיון לשחרר אסירי מצפון, לעזור לפליטים, לאתר נעלמים, לעזור למשפחות.

"תראי, מס הכנסה מצא שאמות המידה לא תואמות לארגון".

■ ■ ■

לא צריך להיות חכם גדול כדי להבין שלמשרד האוצר ולממשלת ישראל בכלל, אין אינטרס גדול לתמוך בארגון אמנסטי. עם קצת יותר סימפטיה היו מיד מוצאים תת סעיף שתואם להפליא להגדרה המדויקת. החסך בסימפטיה הוא תולדה של המציאות. ארגון אמנסטי מתח ביקורת קשה על זכויות האדם בשטחים הכבושים.

למשל: "עינויים ויחס גרוע בזמן המעצר והחקירה הם עניין ממוסד. שיטת העינויים מקבלת עידוד מהשלטונות. לדבר זה יש השפעה על היכולת לקיים משפט הוגן, בעיקר בגלל שהשיטה מביאה לגביית הוראות אשר קשה להתמודד איתן בהליך משפטי... השיטות, בהן משתמשים באופן שגרתי, כוללות כיסוי הראש בשק מזוהם, מניעת מזון ושינה, הכרחת הנחקר לעמוד במשך שעות כשהוא כבול, וכליאתו בתאים קטנים וחשוכים, המכונים 'ארון' או 'מקרר'. יש שימוש במכות בכל חלקי הגוף, בהן מכות קשות, לעתים באזורים רגישים כמו איברי המין. שיטות אחרות כוללות כוויה בסיגריות, איסור על הנחקר לגשת לשירותים לפרק זמן ארוך ושימוש בהשפלה מינית, בעיקר בחקירות של נשים".

למשל, עדות של עצירה פלסטינית, כפי שפורסמה: "החוקרים היו דוחפים אותי מהכיסא ומנסים להפיל אותי ארצה. אחר כך החוקר הפך את הכיסא וביקש שאני אשב על הרגל של הכיסא. אני לא הסכמתי. אחר כך אמר לי להתפשט. אמרתי שאני לא מוכנה והוא הוריד את החולצה והתחיל לפתוח את הריצ'רץ'. הוא אמר לי שהוא יתפשט ואני אתפשט ונעלה יחד לשולחן, ואז יצלמו אותנו כדי שהתמונות יישלחו להורי, שיידעו שאני בסדר, מבסוטית. החוקר אמר לי שהוא יוריד את המכנסיים שלו ואני חייבת לרדת על הברכיים כדי למצוץ את איבר המין שלו. כל פעם שסירבתי, היו דוחפים אותי מהכיסא. כל החקירה החוקר היה מקרב את הכיסא שלו ופותח את רגליו ומבקש שאני אפתח גם. כשהייתי מסרבת, היה פותח לי את הרגליים בכוח".

עם ישראל, שהתרגל שאמנסטי מטפלת בגורמים ואנשים ששמותיהם בעלי צליל דרום אמריקאי, התקשה לקבל את האפשרות שטובי בניו נוהגים לכבות סיגריה על נחקרים, להכות באיברי המין ובכלל לעסוק בפעילות העינוי.

תגובתו של משרד המשפטים על דו"ח אמנסטי ניסתה לערער את אמינות החקירות ולייחס לו כוונות זדון: "בדו"ח אמנסטי יש רק תרומה זעומה לשמירת האיזון בין הצורך להגן על זכויות האדם והחובה לשמור על הביטחון בשטחים. הארגון", כך נאמר בתגובה, "סימן את ישראל כמטרה לביקורת, רק בגלל צעדים חוקיים הננקטים על ידה. הדו"ח תוקף את ישראל תוך שימוש במספר קטן של חריגים ומתעלם מהתמונה הכללית". עוד נכתב בתגובה: "אמנסטי נשען על מקורות בעלי זיקה פוליטית ברורה. למרות הקשיים של האינתיפאדה, הצליחה ישראל לשמור על סטנדרטים נאותים בטיפולה באוכלוסיה".

סטנדרטים נאותים הם, כנראה, עניין לפרשנות. כך קרה שהארגון שהפנה ביקורת כלפי מדינת ישראל הוקצה מחמת מיאוס, ואפילו מתן הנחה בארנונה נאסר מכל איסור על הסניף, שמנסה בכל כוחו למצוא ילד נעדר או לשחרר נזיר טיבטי בגלל שתרגם את מגילת זכויות האדם לשפת עמו.

היחס הזה של ממשלת ישראל אל ארגון אמנסטי לא ייחודי רק לה. לא מזמן הוציא הארגון הבינלאומי קובץ ציטוטים. ברית המועצות: "אמנסטי הוא ארגון המופעל על ידי שירותי הביטחון האימפריאליסטיים". פקיד בכיר באוסטרליה: "אמנסטי הוא זרוע של התעמולה הקומוניסטית". אתיופיה: "אמנסטי הוא פראנויה של של האימפריאליזם הבינלאומי". הבלגים לא הבינו למה כל כך הרבה אנשים מתעקשים להאמין לאמנסטי וטענו כי "בעור הארגון הזה מוכן לגנות את ארצות המערב הוא שומר על דיסקרטיות כשמדובר בארצות מזרח אירופה".

עיתון בלוס אנג'לס כתב כי אמנסטי מקדיש את עיקר מרצו לטיפול בממשלות שאינן מוצאות חן בעיניו, בעודו שומר על שקט כשמדובר בטרור קומוניסטי. העיתון המקסיקאי "זהוי" הרחיק לכת וטען כי הארגון הוא בעצם וריאציה של הנוער ההיטלראי, והעיראקים מיהרו להגדיר את הארגון כגוף ציוני.

המשך בעמ' 7 ◄

► המשך מעמ' 5

המשרד באלנבי קטן, חף מכל גינוני היי־טק. יעל וייס־ריינר, בת 28, רכזת הפיתוח של הסניף, סטודנטית לתואר שני בסוציולוגיה, הגיעה לאמנסטי לאחר טיול תרמילים בפיליפינים. טיול קסום, אין ספק, אלא שיום אחד הגיעה לכפר קטן בשם טד, הנמצא בהרים, מצפון לבירה מנילה. נער צעיר הלך שם על שביל עפר בין טרסות האורז. שני חיילים כיוונו אליו את הנשק, ירו והרגו אותו. אף אחד לא נחקר, אף אחד לא נענש. תייר גרמני שהיה עד למקרה הנציח אותו בווידיאו והעביר את החומר לאמנסטי אינטרנשיונל. "כשחזרתי לארץ", היא אומרת, "הצטרפתי לסניף אמנסטי".

אסטלה דרונה, סגנית יו"ר הוועד המנהל, עובדת באוניברסיטת תל־אביב. את אמנסטי הכירה עוד בארגנטינה, אך חששה להצטרף לארגון בשל הסכנה שארבה לחברים בו. בשנת 1988 עלתה ארצה והצטרפה מיד לארגון.

אריאל כהן, עיתונאי, שמע בעת לימודיו בצרפת כי חברו דויד סוטו נכלא בצ'ילה על ידי החונטה של פינושה. כאשר חזר ארצה, הצטרף לסניף וטיפל בהיעדרות חברו. כעבור שנתיים של פעילות, שוחררו דוד סוטו ו־12 איש נוספים שנעצרו איתו. גם אריאלה אזולאי הצטרפה בעקבות היעלמות של חבר טוב. אורליה בנאי־מרין גויסה כאחראית על קשרי העיתונות של הסניף.

אהרון אבייתר, פרופסור לגיאו־פיסיקה באוניברסיטת תל־אביב, גויס על ידי חברה. כשהתבקש להיות בוועד הסניף, אמר: אין לי זמן. "ואז", הוא מספר, "הגיע הדו"ח הבינלאומי ובו סיפור על כפר בסלוודור, שהצבא נכנס אליו ב־1981 והרג 494 בני אדם. גופותיהם נמצאו בשנה שעברה. מחצית מהגופות היו של ילדים מתחת לגיל 10. ישבתי והסתכלתי על התמונה של השלדים הקטנים והלכתי להיות בוועד".

המקרים בהם מטפל הסניף הישראלי מגיעים מלונדון. למשל: בשנת 1985 עברה בחורה ברחוב בצ'ילה, במקרה, במקום בו ניסו לרצוח את פינושה. היא נעצרה עם רבים אחרים וישבה בכלא חמש שנים. במהלך המאסר עינו אותה על ידי מכות חשמל, תלישת ציפורניים, מכות באיברים פנימיים ואיום באונס ובהוצאות להורג. בעקבות הזנחה רפואית הגיעה למצב של חוסר קומוניקציה עם הסביבה.

קבוצה מקיבוץ הזורע נרתמה למאבק. הקבוצה פנתה לשלטונות צ'ילה בדרישה לשחררה או לערוך לה משפט מיידי. במקביל עזרו כלכלית למשפחה, שם נותרו שני ילדיה הקטנטנים של האשה, שלחו כסף למימון רופא והבטיחו את בטחון עורך הדין שהסכים לטפל במקרה. הבחורה שוחררה לבסוף והקבוצה המשיכה לממן טיפול רפואי.

עדות של עצירה פלסטינית: "החוקר אמר לי שהוא יוריד את המכנסיים שלו ואני חייבת לרדת על הברכיים כדי למצוץ את איבר המין שלו. כל פעם שסירבתי, היו דוחפים אותי מהכיסא. כל החקירה החוקר היה מקרב את הכיסא שלו ופותח את רגליו ומבקש שאני אפתח גם. כשהייתי מסרבת, היה פותח לי בכוח"

■ ■ ■

אריאל כהן: "יש כלל שנקרא עבודה בארצך, שבא להבטיח אובייקטיביות ועצמאות ובעיקר את ביסוס תחושת הסולידריות הבינלאומית בנושא זכויות האדם. הכלל הזה אומר שחבר בארגון אמנסטי לא יכול לעסוק בארצו במחקר, באימוץ אסירי מצפון או כל טיפול אחר במקרי אמנסטי. הכלל הזה בא גם להגן על פעילי אמנסטי בארצם, שיש חשש לחייהם. בקולומביה, למשל, נרצח סגן יו"ר סניף אמנסטי ובפרו התפוצצה בסניף פצצה. הכלל הזה גם מונע מניפולציות של גורמים העלולים להטות את העובדות למטרות פוליטיות. יש עוד סיבה חשובה לכך. אמנסטי מקפיד שכל כלי המחקר והפרסום יהיו אחידים ולכן הם נקבעים במרכז בלונדון, שם, במרכז המחקר, יושבים 300 איש מ־50 מדינות".

חברת אמנסטי, אריאלה אזולאי, מטפלת עם חברי הקבוצה שלה בגוסטבו גרזון גוזמן, בן 35, שנעדר מזה שלוש שנים. "גוסטבו היה חבר שלי", היא מספרת. "הוא היה סופר ועיתונאי שפרסם כתבות בסגנון 'הזמן הצהוב', של דויד גרוסמן". הוא טייל ברחבי היבשת הדרום אמריקאית ותיעד את מצב העוני ואת השחיתות של השלטונות. הוא נעצר בחשד של החזקת נשק וחברות בארגון עוין. לאחר שישב בכלא במשך שנה וחודשיים, נערך משפט והוא יצא זכאי. כעבור חודשיים ישב בבר עם חברים וסיפר להם על ספר שהוא עומד להוציא. בשלוש לפנות בוקר הלך הביתה ומאז לא נמצא.

סניף אמנסטי בתל־אביב. אנשים נעלמים כל יום • צילום: רובי קסטרו

"כשהתפרסם הדו"ח של אמנסטי", מספרת אזולאי, "הנעתי לסניף וביקשתי להקים קבוצה שתטפל בנושא. לאחר שמלונדון אישרו לנו, התקשרתי לכל חברי אמנסטי בתל־אביב וחמישה היו מוכנים לעזור". חברי הקבוצה פנו לשגריר אקוודור, אך לא הצליחו להיפגש עימו. הם שלחו 120 מכתבים לכל חברי הכנסת בבקשת עזרה. בעקבות הפנייה לח"כים התקיימה הפגישה עם השגריר, שטען שאין לו שמץ של מושג. הם ערכו הפגנה מול בית השגריר ופנו לאגודת הסופרים הישראלית והבינלאומית. הם מתכתבים עם גורמים רבים באקוודור ובארצות הברית. ביום שקראו שיעל ריין נוסעת לאקוודור מיהרו להיפגש איתה ולבקש את עזרתה.

פרופ' אהרון אבייתר: "כשהתבקשתי להיות בוועד הסניף אמרתי שאין לי זמן. ואז הגיע דו"ח ובו סיפור על כפר בסלוודור, שהצבא נכנס אליו והרג 494 בני אדם. גופותיהם נמצאו בשנה שעברה. מחצית מהגופות היו של ילדים מתחת לגיל 10. ישבתי והסתכלתי על התמונה של השלדים הקטנים והלכתי להיות בוועד"

"הלחץ הציבורי הזה, שבא בעיקר מחוץ למדינה, יש לו השפעה גדולה יותר מלחץ פנימי", אומרת אורליה. "אנחנו מנסים לא להוריד את הנושאים הללו מסדר היום. ברגע שהשלטון יודע שיש מודעות ציבורית בקשר לפעולות שהוא עושה, יש להניח שהוא לא יפעל ככל העולה על רוחו".

"יש קונפליקט בסיסי בין האדם כפרט לבין השלטון", אומר פרופ' אהרון אבייתר. "האדם רוצה שיכבדו בצורה מלאה את זכויותיו ולשלטון יש נטייה לצבור כמה שיותר שררה כדי לשלוט. אמנסטי קם כדי לדאוג לאינטרסים של אנשים כפרטים. ההכרזה הבינלאומית בדבר זכויות האדם התקבלה באו"ם בדצמבר 1948 על ידי הממשלות החברות בו ומאז זה מין תשלום מס שפתיים".

כהן: "המתנדבים שלנו תוספים תופעות שהממשלות מעדיפות להתעלם מהן, ובמקביל לקבוע נורמות להגנה על זכויות האדם במסגרת הכרזות ואמנות בינלאומיות. ישראל קיבלה אמנם מספר אמנות, אבל הן לא הוגשו לאישרור הכנסת ולכן הן אינן מוכרות כחוק. אחת האמנות הפרובלמטיות ביותר היא האמנה למעמד האשה, שבגלל המפלגות הדתיות היא אינה עוברת בכנסת. בסך הכל עוזרים לקבוע נורמות, אחר כך לאמץ אותן ולבסוף העבודה הסיזיפית של הבדיקה האם מכבדים את מה שאמרו וחתמו עליו".

רוב הזמן יש למדינות אינטרסים חשובים יותר מזכויות האדם. לפני חודשיים, הם מספרים, נתן ג'ורג' בוש, לשעבר נשיא ארצות הברית, הרצאה בהונג קונג ושם אמר שאי אפשר לצפות שמדינה שמצליחה לתת מזון למיליארד ו־200 מיליון איש תקפיד גם על זכויות האזרח. "זו תפיסה של אינטרס כלכלי שבשמו מוכנים למכור את זכויות האזרח, במקרה זה של הסינים. על הזכויות שלו, אני מניח, הוא לא היה מוותר בקלות כזו", אומר פרופ' אבייתר.

כשביקר בארץ שר החקלאות הסיני, הפגינו מול משרד האוצר, שם שהה באותה עת. "עמדנו שם בשקט עם פלקטים ותמונות של אסירי מצפון בסין ואז יצאו פקידיו של יעקב צור ונזפו בנו על זה שאנחנו פוגעים בהכנסת האורחים, דבר שעלול לפגוע באינטרסים הכלכליים של המדינה".

ממשלות רבות עושות מניפולציות בסיסמת "טובת המדינה". זה קל, זה אינו בר ויכוח, וזה בדרך כלל משתיק. פרופ' אבייתר טוען כי בארץ חל שיפור משמעותי הניכר בעומק הסדקים שנוצרו בסיסמה הזו. "תראי מה קרה באסון צאלים. בשנות ה־50 קרו דברים קשים מאלה והשתיקו אותם לגמרי. אף אחד לא העיז לצייץ בגלל טובת המדינה והחשש לפגוע חלילה במורל הצבא. היום אפשר לומר קבל עם ועדה שהרמטכ"ל שקרן. אנשים השתחררו לאט־לאט מהמרות של הממשלה".

"הסינים", הוא אומר, "עד היום טוענים שזכויות האדם זה עניין פנימי שלהם. בעולם קמה קואליציה של מדינות, שבראשן סין, ניגריה וסוריה, שטוענות שאין דבר כזה זכויות אדם אוניברסליות, כלומר אין זכויות שמוקנות לאדם מעצם היותו אדם, אלא רק אותן פריבילגיות שהשלטון מוכן לתת לו. זו הסיבה שאמנסטי מקפיד דווקא עם מדינות שלאנשים אין בהן את הזכות הבסיסית להגן על זכויותיהם".

■ ■ ■

הקבוצה של פרופ' אבייתר עוסקת בניסיון לשחרר את הנזיר הטיבטי, בן 36, נאגואן גיאלצן, שנידון ל־17 שנות מאסר. תרגום זכויות האזרח נקבע כ"פגיעה בדיקטטורה הדמוקרטית של העם". "מדי שנה אנחנו כותבים 150 מכתבים לכל מיני פונקציונרים בטיבט ובסין, מלבד זאת אנחנו מפנינים כל שנה ועומדים עם דוכנים לאיסוף חתימות", אומר פרופ' אבייתר. העבודה הזו מזכה את בעליה גם בגידופים ולעתים אף במכות מפעילי כך, שהזדמנו באחד המקרים למקום והתעצבנו מהעיסוק הלא יהודי הזה.

– אין משהו מרפה ידיים בעמידה מול השלטון הסיני הבלתי־מתרגש?

"מנסים להציק, ליצור אפקט מצטבר שלמרות תחושת חוסר האונים מטפיע באיזשהו מקום. כשאנחנו נפגשים, אנחנו מעודדים אחד את השני. אסור להתייאש".

"זה לא ביזנס טוב להתעסק בזכויות אדם", הם אומרים. "אנחנו בסך הכל מנסים להגיע למצב של עצמאות כלכלית בו נוכל לפעול. והעובדה שהסניף הישראלי על הפנים ולא יכול לתפקד – מסמלת משהו". ■

יש צ'אנס

אל תגידו שלא לקחתם

כל יום מחדש עד 10 מיליון ש"ח בקופה

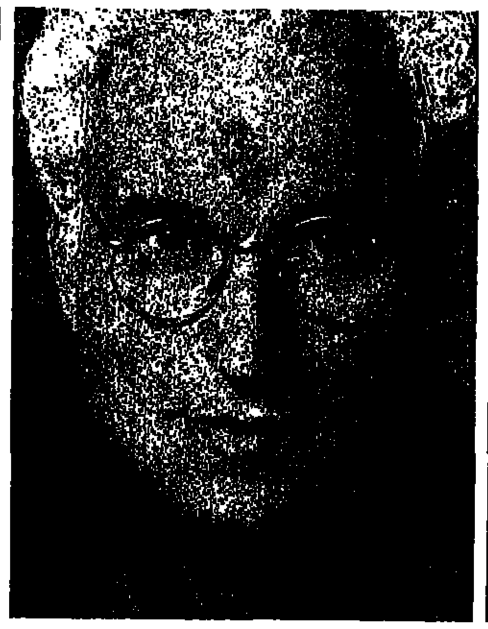
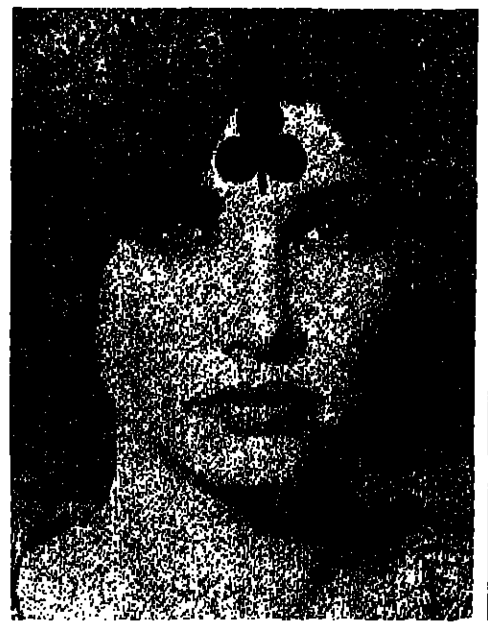

יש מזל חדש מבית מפעל הפיס, יש צ'אנס!

צ'אנס הוא משחק קלפים יומי המהווה מהפכה במשחקי המזל בישראל.
בהגרלת צ'אנס משתתפים 32 קלפים, (8 קלפים מכל אחת מ־4 הצורות: עלה, לב, מעוין ותילתן).
בכל יום מועלים בגורל 4 קלפים זוכים – אחד מכל צורה.

המשחק שלכם נגד הקופה

מפעל הפיס שם בקופת המשחק עד 10 מיליון שקלים בכל יום מחדש, אתם מוזמנים להמר נגדה. זכיתם? – הקופה תשלם לכם את הפרס, בהתאם לכללי המשחק.

אתם קובעים את גובה הפרס

גובה הפרס נקבע על ידכם לפי הצ'אנס שלקחתם, מספר הקלפים עליהם הימרתם וסכום הכסף שהשקעתם בהימור.
אתם יכולים להמר על 4 קלפים, 3 קלפים, 2 קלפים ואפילו על קלף אחד.

אתם קובעים כמה כסף להשקיע

אתם יכולים לבחור באחת מ־7 אפשרויות ההשקעה: 2 ש"ח, 5 ש"ח, 10 ש"ח, 30 ש"ח, 50 ש"ח, 100 ש"ח ו־200 ש"ח.
ככל שתשקיעו יותר, הקופה תשלם לכם יותר – כשתזכו.

אתם קובעים את סיכוי הזכיה

במשחק הצ'אנס חמישה אופני השתתפות: רב צ'אנס, צ'אנס 4, צ'אנס 3, צ'אנס 2 וצ'אנס 1. לכל אחד מהם סיכוי זכיה שונה. ככל שהצ'אנס שתקחו יהיה גדול יותר, יגדל הפרס שישולם לכם כשתזכו.

מפרס של 4 ש"ח עד 400,000 ש"ח

לכל אופן השתתפות פרס שונה:
רב צ'אנס – מכפיל את ההשקעה עד פי 1,000.
צ'אנס 4 – מכפיל את ההשקעה פי 2,000.
צ'אנס 3 – מכפיל את ההשקעה פי 300.
צ'אנס 2 – מכפיל את ההשקעה פי 30.
צ'אנס 1 – מכפיל את ההשקעה פי 4.

לדוגמה: לקחתם צ'אנס 4, השקעתם 200 ש"ח וזכיתם – תקבלו 400,000 ש"ח, (200 ש"ח x 2,000).

זמני ההגרלה ופרסום תוצאות

הגרלת צ'אנס תערך באולם ההגרלות של מפעל הפיס רח' הפטמן 3 תל־אביב.
ההגרלה תערך מידי יום־בערב, בימי ו' וערבי חג בצהריים. בשבתות ובחגים לא תערך הגרלה.

תוצאות ההגרלה תפורסמנה בנקודות המכירה דקות אחדות לאחר סיומה ובאחד או יותר מאמצעי התקשורת.

דרשו את עלון המשחק המפורט, בכל נקודות המכירה של מפעל הפיס.

מפעל הפיס
חייג לטלפיס 03-6959999

גברת ברק

שנים ארוכות, בהתמדה, מלמדת נאוה ברק, אשת הרמטכ"ל, אנגלית בחטיבת ביניים בבית ספר בכפר־סבא. מלמדת את "אנקת גבהים" של אמילי ברונטה, סיפורים של או הנרי. וכל אותו זמן, היא עצמה נזהרת לא להיות כמו המות מרומן. מין אשה מוסגמת ורחוקה שחייה שרויים בסתירה, או אשה גאה שהשלימה עם גורלה. יפת תואר, דקת גו, בעלת פשטות מצודדת. היו תקופות בחייה שחשה עצמה מבוגרת בהר־בה משהיתה ובודדה יותר מאי פעם. את כל מתרסי הסכנה האפשריים עברה עם בעלה. בעל, שמוות ומלחמה הם החוק הפנימי של חייו. מי כמוה יודעת שהמוות הוא בוגדני יותר מכפי שאפשר לשער. "נו, המשחקים שהגורל משחק לו", אמרה.

לאורך השנים שמרה בקנאות על פרטיותה ובמיוחד התרחקה מעין התקשורת, ורק עתה הסכימה להתראיין. ניסוחיה זהירים, ממעטים במלודרמה רגשנית. אהוד ברק נמצא עתה תחת ביקורת ציבורית של חוגי הימין והשמאל. הוא נחשב לרמטכ"ל בעל שנינות ועומק מחשבה שאינם מתקשרים בנקל עם אופקיה הצ־רים של החשיבה הצבאית. ממזג דיפלומטיה ואסטרטגיה. הוא מוסיקאי המנגן על פסנתר מתוך התמכרות. אדם שטמון בו, לדעת רבים, פוטנציאל הנהגה לאומי. שמועות אומרות כי ראש הממשלה יצחק רבין, עימו עבד ברק מתוך קירבה יתרה, עשוי להציע לו את תיק הביטחון. נאוה מכחישה. "השמועות משוללות בסיס. לאהוד יש עכשיו מטרה אחת והיא סיום טוב של תפקידו כרמטכ"ל". בינואר ישתחרר אהוד ברק מהצבא אחרי שהודיע כי לא יאריך את שירותו מעבר לארבע שנים.

נפגשנו השבוע בביתם, בישוב במרכז הארץ. עיניה החומות צוחקות. עור פניה חלק. סיפרה כי נישאה לאהוד ברק כשהיה קצין צעיר בסיירת מטכ"ל, והיא אז סטודנטית שנה ראשונה בחוג לספרות אנגלית ובחוג ללימוד השפה הערבית באוניברסי־טת ירושלים. היתה מלאת ציפיות רומנטיות של גיל העשרים. חייה אוחדו זה עתה עם בחיר לבה בטקס ססגוני, ששרתה בו האווירה המשכרת והקונדסית של היחידה. עד היום לא תשכח איך שאפה אל קרבה בעיניים הרפתקניות, צמאות, כל פרט.

זמן מה אחר כך כבר נדרש ממנה לוותר עליו. כך החיים היתלו בה. מעתה ואילך, למשך 25 שנה, בעלה יהיה שייך בראש ובראשונה לצבא. החירות, שהיתה חשובה בעיניה מכל, נלקחה משניהם והיא הפכה שותפה לחיים דינמיים, אבל שוחקים, כוא־בים. "היה בחיים אלה גם סיפוק רב", אמרה, "אך אלמלא האמנ־תי שאני חיה למען משהו חשוב יותר, לא הייתי מסוגלת לחיות כך". נאוה כיווצה שפתיה מהורהרת. אחר כך חייכה, אך החיוך היה מרעיד. "כשצעירים כל כך, לא יכולים לדעת מהן אכזבות, מהו אובדן אשליות. עדיין רואים את העולם כשהוא מלא יופי", אמרה.

בשבוע שבו ברק נתן עדות בפני ועדת שמגר, חגגו בני הזוג את יום השנה ה־25 לנישואיהם. נאוה ארגנה בבית ארוחה חגי־גית, עם נרות, והבריקה גביעי שמפניה. יחד עימם היו גם אחיה, עו"ד דורון כהן, שליווה את ברק בשלבי ההכנה ובמתן העדות בפני הוועדה, רעייתו הילה, שהיא הבת של דוד אלעזר (דדו), וילדיהם: מעיין, זוהר ודור. וכמובן, שלוש הבנות של נאוה וא־הוד: מיכל, 23, סטודנטית למשפטים בתל־אביב, יעל, 19, פקי־דת מבצעים בחיל האוויר, וענת, 12 וחצי, תלמידת כיתה ז'. יעל וענת ברוכות בשרון מוסיקלי, "ושלושתן עושות מאמצים ניכרים להצניע את שם המשפחה שהחיים גזרו עליהן", חייכה נאוה.

באותה ארוחה שציינה חצי יובל לנישואיהם, היה אהוד נרגש מעט ודיבר על חייהם המשותפים המורכבים. דיבר על חוב שאי אפשר לפרעו. שב וסיפר כיצד מצאה חן בעיניו מהרגע שהביט בה בפעם הראשונה. אך האהבה לא יכולה היתה לזרום לפי חפצה. עוד אמר שהוא מנע ממשפחתו את סיפוק צרכיה לאורך השנים. "היית כוח שאי אפשר בלעדיו", אמר לה. "יחדיו הלכנו לכל מקום, יחדיו עשינו כל דבר".

"בחיים לצד אהוד יש אי שקט ואי ביטחון תמידיים. בעבר חשתי כאילו הוא עמד להיעלם תמיד ובכל רגע. דווקא משום כך כל יום בשבילי הוא חוויה חדשה", אמרה נאוה. "היו תקופות שונות בחיינו. כשהיינו צעירים, היה נרמה לי שהחיים כמשחק דחקו את חיי המציאות", סיפרה. "אברהם ארנן ז"ל, מייסד יחידת סיירת מטכ"ל, אישיות שאהוד כה הוקיר, היה הכמאי של החבו־רה. והחבר'ה היו נכונים אז לכל תעלול, ששו לכל המצאה נועזת. אני הייתי חיילת בחיל המודיעין, כשפגשתי לראשונה את אותה קבוצת אנשים מיוחדת, והכרתי את אהוד שמאוחר יותר הפך למפקד היחידה. לא יכולתי שלא לחבב את ההתרג־שות הקודחת שבחייהם, את העונג בתחושת הסכנה, את ההומור ורוחב הלב שלהם. הם נכספו אל עולם פשוט, יפה, חזק. אפשר היה לקלוט גם משהו מהכאב, מהתעלומה, מהיופי החושני של חברות מסוג מיוחד שהיתה שם". בעקבות נאוה הגיע לאותה יחידה דורון, אחיה הצעיר.

■

שדירת גן קטנה מובילה אל בית משפחת ברק. שרכים, שיחים גבוהים, פרחי גן עדן. במשך רגעים ספורים כשעוברים דרכה מריחים ניחוחות רטובים של משתלה. בחזית הבית יש רחבת דשא עם גינה של פרחים: נוריות, לוע הארי, רקפות. כשנאוה חופשיה מעט, היא עובדת בגינה. נהנית לכרוע על ברכיה על האדמה התחוחה, הלחה, כדי לנעוץ שתילים בגומחות שבאדמה. גנן שכיר עוזר לה. מיום שגדלו הבנות, חייה הם תנועה בלתי פוסקת. היא רוקדת ריקודי עם, מתעמלת, מתמחה בבישול. למ־דה בחוגים לתולדות האמנות, בחוג לפסיכולוגיה ובחוג למחש־

המשך בעמ' 10 ◄

היא נישאה לאהוד ברק כשהיה קצין צעיר בסיירת מטכ"ל. בחודש שעבר חגגו חצי יובל ביחד. לאורך השנים שמרה בקנאות על פרטיותה ונמנעה מהתקשורת. עכשיו היא מדברת בראיון אישי [illegible] מספרת נאוה ברק על חייה עם הרמטכ"ל, חושפת פן רומנטי באישיותו, מתוודה על אי שקט תמידי וחולמת שאהוד יהיה בעתיד איש עסקים מצליח

נאוה ברק. אלמלא האמנתי שאני חיה למען משהו חשוב יותר, לא הייתי מסוגלת לחיות כך
• צילום: רלי אברהמי

עוצמה מוסיקלית בכף ידך!

SANSUI MICRO 1001

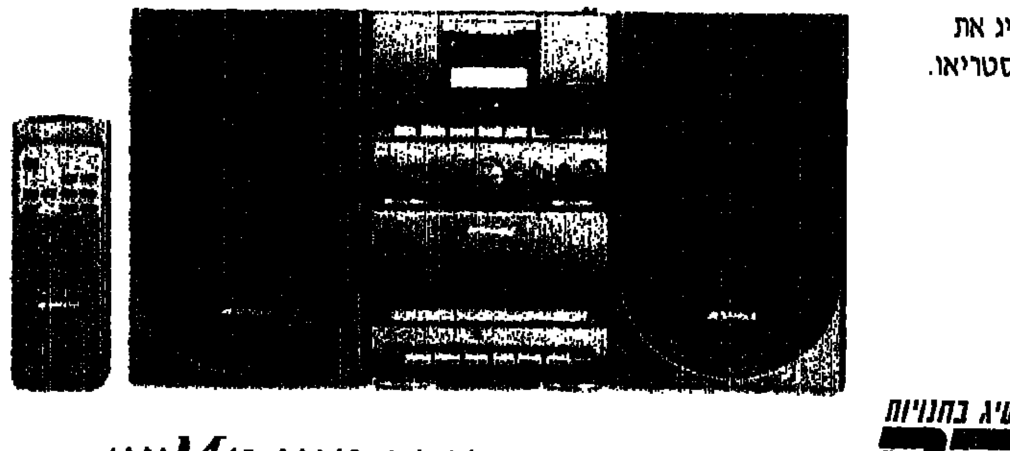

המזעור הפך לנושא הדגל של הקידמה האלקטרונית! סנסואי גאה להציג את המיקרו המהפכנית: **סנסואי מיקרו 1001**, שהכניסה מימד חדש לעולם הסטריאו.
מיקרו 1001 - רק 15 ס"מ X 26 ס"מ!
סנסואי מיקרו 1001 במשרד, בקליניקה, בחדר השינה ובחדר הילדים...
תופסת מינימום מקום ונותנת מקסימום ביצועים!

מיקרו 1001 עם:
- רמקולים 2WAY עם בס רפלקס
- מגבר בהספק PM/PO 2 x100W
- טייפ דק משוכלל
- טיונר AM/FM
- קומפקט דיסק עם פתיחה עליונה
- תיכנות שירים
- יציאה לאוזניות
- כניסה למיקרופון עם הגברה
- שלט רחוק

להשיג בחנויות עקם

MICRO 1001 יותר מיני מMיני!

גברת ברק

צילום: יוסי אלוני

נאוה ואהוד ברק. אני מבדילה בין מפגשים בעלי תוכן לבין אירועים בהם אין לי תפקיד, זולת להיתלות כקישוט על זרועו

► המשך מעמ' 8

בים. בכל ערב פנוי היא מתלווה לאהוד לצעדה הקבועה שלו, המזורזת, בשכונת המגורים. חייהם עמוסים חובות חברתיות, קוקטיילים ואירועים רשמיים. נאוה נראית אז לצד בעלה אלגנטית מאוד בבגדי פשתן ומקלעות חוטים עדינים, עם נעלי יוטה, או בחליפות מחויטות קלאסיות בגווני כחול, צהוב ושני ונעליים דקות עקב בצבע ענבר. מראה אז שברירי וחושני. בשנה האחרונה האטה מעט את הקצב ואהוד ברק יוצא לעתים בגפו. "אני מבדילה בין מפגשים בעלי טעם ותוכן לבין אירועים סינתטיים בהם אין לי תפקיד, זולת להיתלות כקישוט על זרועו".

במשך כל שנות הנישואין נאוה נשאה בעול הבית וכחינוך הבנות לגמרי לבד. למדה בדרך הקשה שחייה כאשה הינם בעיקר מה שהיא עושה מהם. וכך פיתחה עיסוקים וחיים נפרדים לצד החיים המשותפים. "הפכתי בעיקר לאשה מעשית", אמרה, "מעשית ומאוד עצמאית". היא מעורבת רגשית בענייניו המגוונים של בעלה, גם מתוך אמונה בו ואולי גם מתוך שאיפה פרטית לעמדה ולאפשרות לשלוט בגורלה. בעבר, כשחשה ברמזים לאירוע חשוב הממשמש לבוא והיתה מלאת ניחושים שונים, לא העיזה לשאול. היום היא מוצאת דרך להתערב, להעיר, תמיד כבדרך אגב מבלי להאשים או לשפוט אף אחד. "טבעי שיש בי שאיפה עצומה לסייע", אמרה. עזרה גדולה היא מגישה לאהוד כשמתחייב קשר אישי או מגע אנושי, דברים שהיא יודעת לטפח בטבעיות.

נאוה קיבלה את פני לבושה בסוודר קליל לבן, קצר, ובמכנסי ג'ינס כהים. פניה מאופרות קלות. ענדה זוג עגילים ושרשרת תואמת, תכשיטים מסוגננים, עדינים, שילוב של כסף זהב וטורקיז. הבית מעוצב בפשטות מעודנת ובצבעים רכים. הווילונות אווריריים ובהירים. ליטוגרפיות וציורים של ברגנר, ראובן, סטימצקי, זריצקי וגרשוני. נברשת עם ארבעה גבעולי נחושת מפותלים. ספות בצבע בז', עליהן פזורות כריות עם רקמה בוכרית. השטיחים רכים בצבעי אדמה ואוקר. בפינת הסלון עומדים שולחן וכסאות עתיקים אנגליים, עם פיתוחי עץ עדינים, לידם שידה מהמאה הקודמת שנקנתה בצרפת. פמוטי כסף ומנורת נחושת בעלת כנים גבוהים ירושלמיים מונחים על שידה קטנה בפינה. בכניסה לסלון פסנתר. נאוה הגישה קפה, עוגיות חלבון עם אגוזים מעשה ידיה ומשקה קל.

"נפגשנו בספריה באקראי במקום שיוחד להאזנה למוסיקה. יום אחד, מבלי שיוריד מעליו את האוזניות, אהוד העביר אלי כלאחר יד עיתון בו סימן עיגולים סביב שמות של סרטים. לצידם הוסיף סימן שאלה. אחר כך עשה עצמו כמי ששב לשקוע בלימודים, אך עין סקרנית בחנה את תגובתי. מיד החזרתי לו סימן קריאה!"

היא ילידת טבריה. האבא, שלמה כהן, טברייני מדורי דורות, פנסיונר, היה מנהל סניף בבנק לאומי. איש ציבור, פעיל בארגוני צדקה. האם, רחל, ממשפחה צפתית מושרשת בארץ, עבדה בסוכנות ואחר כך היתה בעלת חנות מזכרות בבית מלון. "שניהם עדיין פעילים מאוד, לומדים, אמא התחילה אפילו לצייר. גרנו בבית נפרד, משפחה מבוססת ומאושרת. הייתי בחברת ילדים מגובשת עם ריקודי עם ותנועת נוער ועם נופי אגם הכנרת. היינו יורדים עם שביל המתפתל עד לשפת המים והשורץ עופות בר. מצד ימין חומת אקליפטוסים ששיוו לכנרת חזות קודרת. לרגלי המדרגות היו קשורות סירות הדיג. כששטנו, היינו מניחים לידיים לטבול במים, מתענגים על הצינה המרעננת שלהם בין האצבעות. אני זוכרת את השמש שוקעת עם מראה הרקיע הארום והמים הארמוניים. ירח כסוף שהטביע את עצמו במים. ניצוצות אור שהבליחו מהכפרים הסוריים ברמת הגולן ריגשו אותנו במיוחד.

"בהיותי נערה, יותר מכל רציתי להיות אמנית סקי מים. התאמנו אז הרבה בסקי מים לתחרויות ולמופעי בידור וחשבתי שאהפוך למחליקה וירטואוזית", צחקה, "לא חסר לנו אז דבר".

את אהוד ברק ראתה לראשונה כשבא למילואים ביחידה שבה שירתה. הוא למד אז באוניברסיטה העברית מתמטיקה ופיסיקה, שנה שלישית. לנאוה היה כבר חבר וההיכרות ביניהם היתה שטחית. אחרי שהשתחררה מהצבא ויצאה ללמוד ספרות אנגלית באוניברסיטה בירושלים, נפגשו שוב והקשר התהדק. "נפגשנו בספריה באקראי במקום שיוחד להאזנת מוסיקה. אהוד ישב ולמד מתמטיקה ובאוזניות שמע מוסיקה קלאסית, ואילו אני ישבתי לידו מאזינה למחזות של שייקספיר. כך נפגשנו בספריה במשך תקופה מסוימת, עד שיום אחד, מבלי שיוריד מעליו את האוזניות, אהוד העביר אלי כלאחר יד עיתון בו סימן עיגולים סביב שמות של סרטים. לצידם הוסיף סימן שאלה. אחר כך עשה עצמו כמי ששב לשקוע בלימודים, אך עין סקרנית הציצה בי בוחנת את תגובתי. מיד החזרתי לו סימן קריאה".

"באותה שנה הסיירת קיבלה בית נטוש ועזוב באבו־טור, והפכה אותו לבית נוער על שמו של נחמיה כהן ז"ל, שהיה לוחם בסיירת ונהרג במלחמת ששת הימים בדרום הארץ. אהוד התמסר להכשרת המקום ולעבודות הניקיון שם ואני באתי לעזור. גרוטאות עם חלודה היו בכל מקום, שברים של ארגזים וקוצים יבשים. הצלנו את המבנה והפכנו אותו למועדון עבור צעירי אבו־טור. אהוד נהג לצאת בקביעות עם הנערים לניווטים ארוכים כדי שיתחשלו לפני השירות בסיירות ואני הצטרפתי אליהם. אחרי שנה של היכרות בינינו, בשנת 69', התחתנו. אהוד היה כבר בצבא קבע אבל התאווה ללמוד מדעים במכון ויצמן. תקופה ארוכה התחבט, הפך בדעתו, אם להתמסר למחקר או לצבא. הרגשות שלו היו חצויים, אך היה עליו לחץ כבד של מפקדים ובאותה עת גם היה חיוני ליחידה, וכך נפלה ההכרעה. אני צייתי, כי חשבתי שזהו מצב זמני. אחר כך הוא קיבל עוד תפקידים בזה אחר זה וכך נשאר בצבא.

"היו ימים שזה היה למעלה מכוחי, ואז היה נושא באוזני הרצאה, מזיגה של היסטוריה ואידיאולוגיה, שתמציתה כזו: 'ענייני הביטחון הם בנפשנו, ואני חייב להיות במסלול המרכזי של העשייה. אני מבטיח לפרוש מהצבא ביום שבו ייחתם הסכם שלום'".

"יום אחד בשש בבוקר, אהוד פתאום צלצל ואמר בקול עייף, 'נאוה, אני בניירובי. שחררנו את החטופים'. הגבתי בקריאות התפעלות. אהוד קטע אותי: 'יוני נהרג', אמר וביקש שארד למטה, לברוריה חברתו של יוני, ואודיע לה. גייסתי כוחות נפשיים אדירים כדי להביא לה את בשורת האיוב"

– יש לך תחושת החמצה על הזמן שעבר?

"תארי לך, כשהתחתנו אהוד היה בדרגת סרן. עד שהפך לרמטכ"ל יכולתי ללמוד מהו גבול כוחי. תפקיד הרמטכ"ל הוא פסגת השאיפות ותמצית המאוויים, הוכחה לעמידה באתגרים. אהוד השיג השפעה וקיבל ייפוי כוח לשנות דברים, אך המשפחה סבלה. במשך תקופות ממושכות הוא לא נמצא פיסית בבית. זהו מצב שבו אין עם מי לשוחח ולהתייעץ, כמי להיעזר. היו בעיות למשל בלידה של הבת האמצעית. גם להתמודד עם הבנות בגיל ההתבגרות, כשהן מפלסות לעצמן דרך, זו לא משימה קלה. וכבר שנים, בשבתות, אהוד עייף כל כך וטלפונים מגיעים מכל הארץ, מכל מקום, זורמים לתוך הלילה, עד שנדמה לי כבר שהוא בכלל מדבר בשנתו. לא, אבל אין מרירות, אין חרטה. להפך, געגועים עזים. לא פג הקסם".

■

נאוה היא הדינמו מאחורי ארגון שמחות, חגים ומפגשים משפחתיים. קובעת את לוח הזמנים של ביקורי בני המשפחה אצל ההורים המבוגרים, הוריה בטבריה והוריו של אהוד בקיבוץ משמר־השרון. היא מתעניינת באלף הפרטים הקטנים של חיי היומיום עד לדאגה לדברים הכי פשוטים בבית עצמו. "כשאני לא מצליחה לתקן ברז דולף, תמיד אמצא שכן שיתנדב", חייכה.

מקבוצת הנוער המגובשת בטבריה היא שומרת עד היום על קשר חם והדוק עם חברים. מטפחת קשרי ידידות עם חלק מחבריו של אהוד, פיקודיו ונשותיהם. חברויות נקשרו גם מחוץ לצבא, אך שלוש הבנות הן החברות הכי טובות. "הבנות אוהבות את אהוד עד כדי הערצה כמעט, במיוחד את חוש ההומור שלו ואת העובדה ש'אבא, הכל הוא יודע'. הן רק מתלוננות עליו שהוא 'בלתי עליב'".

מהסלון בו ישבנו היתה נאוה ערה כל העת לתנועותיהן מעבר לדלת, בחדרן. הקשיבה לאיוושת הבגדים, לנקישת הנעליים על הרצפה. אחר כך הן יצאו מהחדר ודיווחו לה בפירוט על תוכניותיהן. אחרי שהצעירה, יעל, יצאה לחוג פסנתר בישוב, הבת האמצעית, ענת, שהיתה בחופשה מהצבא, נשענה על משקוף דלת הסלון, וביקשה אישור לקחת את האוטו של אמה לבילוי. נאוה, שהתבוננה בהן כל העת כשלבה מתרחב והולך, גדל והולך כאילו כל דמיונה לא יספיק לה, אישרה את בקשתה מיד.

– אהוד שיתף אותך בסוד מבצעים?

"היתה תקופה שסיירת מטכ"ל עסקה במבצעים רבים ואהוד היה נעלם. פתאום אי אפשר היה להשיג אותו. כמובן שלא ידעתי מה מתרחש, אחר כך זה פורסם בעיתונים, סבנה, ביירות.

המשך בעמ' 12 ◄

גברת ברק

"היו ימים שזה היה למעלה מכוחי, ואז היה נושא באוזני הרצאה, מזיגה של היסטוריה ואידיאולוגיה, שתמציתה כזו: 'ענייני הביטחון הם בנפשנו, ואני חייב להיות במסלול המרכזי של העשייה. אני מבטיח לפרוש מהצבא ביום שבו ייחתם הסכם שלום'"

"היתה תקופה שסיירת מטכ"ל עסקה במבצעים רבים ואהוד היה נעלם. כמובן שלא ידעתי מה מתרחש. אחר כך זה פורסם בעיתונים, סבנה, ביירות. ורק אז חלחלה לתודעה שלי מלוא המשמעות של הדברים וזה גרם לי לזעזוע. כשאהוד חזר הביתה, היתה כאילו בעיה על מה מדברים ועל מה עוברים בשתיקה"

"כשהיתה תאונת המסוק בלילה בפיקוד מרכז, תחילה הודיעו לנו כי יש נפגעים. ורק טיפין טיפין קלטנו את ממדי האסון. במיטה ליד אהוד שמעתי את השמות. נחמיה תמרי, הרל"ש שלו ושני הטייסים. נחמיה היה בן טיפוחיו. האדם האהוב עליו. ראיתי לרגע איך החיים כמו ניטלו מפניו של אהוד"

נאוה ברק. לא מג הקסם ● צילום: רלי אבוחמי

▶ המשך מעמ' 10

ורק אז חלחלה לתודעה שלי מלוא המשמעות של הדברים וזה גרם לי לזעזוע, אני חושבת. כשאהוד חזר הביתה, היתה כאילו בעיה על מה מדברים ועל מה עוברים בשתיקה. לעתים היה חוזר מפעולה וראיתי לפני אדם מכונס בעל ארשת פנים מהורהרת ותנועות זהירות. בודד קצת על פי מראהו.

"שבוע לפני מבצע אנטבה כמעט ולא ראיתי את אהוד. ואז בשש בבוקר יום אחד, הוא פתאום צלצל. הייתי בטוחה שהוא נמצא באירופה ואז אמר בקול עייף, 'נאוה, זה אהוד מניירובי. שחררנו את החטופים'. במקרה זה כן ידעתי שאהוד היה שותף להכנות למבצע, ולפני שהמבצע יצא לדרך יוני נתניהו קיבל עליו פיקוד. לא ידעתי ששלחו את אהוד לקניה לארגן את הנחיתה והתדלוק של המטוסים. הלוא רק ימים אחרים לפני המבצע הוא סיפר לי שהוא נוסע לפריז בקשר למשא ומתן עם החטופים ואני נשמתי לרווחה. ועתה הוא היה פתאום על הקו מניירובי, מספר שהמבצע הצליח. הגבתי כמובן בקריאות התפעלות. אהוד קטע אותי ואמר שלא לשם כך צלצל: 'יוני נהרג', אמר. התגוררנו אז ברמת־השרון, קומה אחת מעל יוני וחברתו ברוריה ומאוד התיידדנו עימם. אני הייתי אז אמא לשתי בנות קטנות, צעירה, חסרת ביטחון. אהוד ביקש שארד למטה, לברוריה, ואודיע לה. הוא אמר 'את חייבת. חשוב שמישהו קרוב יבשר לה'. אחר כך הוסיף קצרות 'אני מוכרח לסגור'.

"חשתי עייפות נוראה, בחילה וכאב גופני. גייסתי כוחות נפשיים אדירים כדי להביא לה את בשורת האיוב ותמכתי בה ביגונה עוד ימים רבים".

– האם אהוד ברק מבטא בחופשיות פחדים? האם אתם מתחלקים בהם ובוחנים את המציאות יחד?

"לכל אדם יש מקורות לחרדה: פחד ממוות ומיסורים, חרדה לשלום המשפחה, פחד מפני כישלון ותמיד יש סיבות למתח. אך אהוד לא מפגין סוג כזה של רגשות. במצבי חירום ומשבר הוא נמצא במיטבו. פועל במהירות כשהוא מחושב מאוד וקר מזג. בכלל, אף פעם לא ראיתי אותו מאבד את סוג החשיבה המסכתית והחופשית שלו. כשצריך למצוא פתרונות מהירים הוא הופך יצירתי ומקורי במיוחד. אהוד הורגל לשאת מצבים לא שכיחים ולהתמודד עם ניגודים. אני חושבת שאת רעיונותיו הוא נוטה להעמיד לשיפוט קבוצה של מפקדים שהוא סומך עליה".

– מתחת למעטה החיצוני של הצבא יש שלומיאליות?

"ארגון צבאי הוא מין מכונה ענקית, משומנת, תכליתית מאוד ולא נעדרת תקלות ועל העומד בראשה לדאוג שכל בורג יפעל בה כהלכה. הרמטכ"ל חותר לכך שכל מה שאפשר לעשותו ייעשה, ושהכל יעבוד כהלכה. הוא דואג לא להניח דבר ליד המקרה, אבל כמובן שזה לא תמיד ניתן להשגה. איש כמוהו החותר לשלמות הוא גם בעל תשומת לב מירבית לפרטים. זה חלק ממדיניות מכוונת ונחוצה של התכוננות לכל אפשרות. והנה הוא מתעורר בבוקר כמי שנושא באחריות לתקלות ולטעויות אנוש והכאב שלו על אובדן חיי אדם, כל אדם, גם כך עמוק. במשך השנים איבדנו הרבה חברים טובים, נפרדנו מידידים רבים. אלה אסונות עליהם לא מתגברים.

"כשהיתה תאונת המסוק, בלילה, בפיקוד מרכז, תחילה הודיעו לנו כי יש נפגעים. ורק טיפין־טיפין קלטנו את ממדי האסון. במיטה, ליד אהוד, שמעתי את השמות, נחמיה תמרי, הרל"ש שלו ושני הטייסים. נחמיה היה בן טיפוחיו. האדם האהוב עליו. שכבתי במיטה ושאלתי את עצמי מה עכשיו, מה עושים עכשיו? ראיתי לרגע איך החיים כמו ניטלו מפניו של אהוד. אחר כך הפך תכליתי, פעיל, עירני מאוד. מיד צלצל לראש הממשלה כדי לדווח וחשב איך להודיע במהירות את הבשורה המרה לאח, דוביק, חבר ומפקד עימו עבד. השעה היתה שלוש לפנות בוקר, מה עם הבן? ואם יודע האסון לבן בדרך לא דרך? טלפונים לראש אכ"א, כדי לארגן שיביאו את הבן ללשכתו בבוקר ויותר הם ילכו לבית של נחמיה ז"ל, להיות עם חנה רעייתו. ומשם לאבא צבי.

"כל מה שאני ביקשתי זה היה להגיף תריס על המציאות. לכסות את ראשי בשמיכה, אולי כדי לבכות בשקט בחשיכה. אך לא יכולתי להכביד עליו. הכל היה כל כך נורא".

■

– אומרים שביטחונו העצמי של הרמטכ"ל לא יודע גבולות.

"יש לו ביטחון עצמי, אך לדעתי הוא לא יהיר וגאוותן אלא חברי וידידותי. בין חברים הוא פתוח, תם ובעל חוש הומור. הוא מסוגל להצחיק עד דמעות. אני חושבת שהוא מחוסן טבעית. אם מנסים לפגוע בו, הוא יודע איך לעבור לסדר היום. אהוד לא לוקח ללב".

– רשלן קצת בתחום הלבוש?

"יש שיפור. היה בו משהו כזה קצת מרושל, קיבוצניקי כזה. בכלל, כשהוא מרוכז בעבודה הוא שוכח את הופעתו החיצונית כליל, אך משהו כן השתנה. היום הוא בעל טעם מעולה בבגדים ובחפצים אישיים והוא לא יתפשר. יקנה לעצמו את הטוב ביותר. יש לו עין בוחנת וחוש מאוד אסתטי. כך בבגדים ובנעליים. אם יצטרך תיק עבודה, למשל, הוא יקנה תיק עור מהמשובח ביותר. שעון – רק הכי מדויק שניתן. הנאה מרובה אנחנו נהנים משהייה יחד בחיק הטבע או מנופש בארץ ובחו"ל. נשארנו עם הרומנטיקה. לימי ההולדת אני מקבלת ממנו ספרי שירה, זלדה, יהודה עמיחי ולעתים תכשיט, אבל אני בוחרת".

– איך את חיה בתוך עולם צבאי, בחברה המיוסדת על עליונות הגבר?

"ברור שאנחנו הנשים מהוות עזר־כנגד, וכי הבעלים, אנשי הצבא, יכולים לתפקד רק הודות לתמיכה בבית. הצבא לא נתפס בעיני כארגון הנרתם להכוונה של איבה בין אנושית. ברור שאין לי עמדה חיובית כלפי מלחמה, אבל אני מאמינה בצורך בהרתעה צבאית, במיוחד במצבה של ישראל. אני גם חושבת שאנושיות היא תנאי בל יעבור לכל הצלחה צבאית".

– באילו נסיבות התעוררה בך התחושה הכי עזה ובלתי נסבלת של חרדה?

"במלחמת יום כיפור. נסענו ללימודים באמריקה, אהוד יצא לאוניברסיטת סטנפורד ללימודי תואר שני, ואז שמענו מהנספח הצבאי דאז, מוטה גור, כי פרצה מלחמה. היינו שם חודשיים. אהוד חזר לארץ ואני נשארתי עם הבת הגדולה שהיתה אז בת שלוש. קרוב לחודש לא שמעתי ממנו דבר. הוא היה אז מג"ד שריון ושירת בדרום. בטלוויזיה האמריקאית הראו מראות נוראים מהמלחמה עם הרוגים ושבויים ומיד אחר כך הקרינו פרסומת לתחרות הפיצה הכי גדולה. אחר כך נודע לי כי אהוד היה בחווה הסינית והשתתף בכיתור הארמיה השלישית. כשהמלחמה הסתיימה, הוא בא לאסוף אותנו הביתה, לארץ. אני הייתי שוב בהריון, ואהוד נשאר בסיני לתקופה ארוכה. היתה זו באמת תקופה קשה".

– יש לך משאלת לב ביחס לעתיד של בעלך?

"בחלומי אני מציירת אותו בתור איש עסקים מצליח שמרכז את מחשבתו הנוקבת ב'איך להביא כסף למשפחה', איך להגביר את רווחתה. איש עסקים שכל אחריותו מקיפה רק את התחום הפרטי המצומצם הבלעדי שלו. אדם עם שעות עבודה רגילות, שפע זמן למשפחה, זמן לעצמו, העושה לביתו. ואם יש לו נפילה, אז היא רק בבורסה. האם החלום שלי הוא גם בהישג יד, מי יודע? אבל למה שאהוד לא יהיה כמו השכן פה ממולך".

– לחיים הפוליטיים אהוד ברק יתאים?

"אהוד מסוגל למלא כל מיני תפקידים בגלל כישוריו המגוונים. אני לא יודעת אם הוא בכלל רוצה את זה. בבוא העת הוא יחליט. הכל למעשה פתוח. בבית כלל לא עוסקים בשאלה הזאת. עדיין מוקדם, כל דבר בשעתו". ■

ד"ר טבע הטבע נותן תשובות

רופאים הומאופתים מפורסמים וביניהם ד"ר הורן, ד"ר באומן ופרופ' אוברלי נותנים תשובות מתחום הרפואה האלטרנטיבית לבעיות בריאות המטרידות אתכם.

C.P.200 לבעיות סכרת

שאלה: שמעתי לאחרונה על מוצר חדש C. P.200 אשר יכול להוריד משמעותית ולאזן את רמת הסוכר בדם. אני סובל ממחלת הסכרת זה מספר שנים, אומנם איני משתמש באינסולין אך הייתי רוצה למצוא פתרון לבעיה. עם זאת אני חשדן בקשר לתרופות פלא למיניהן וליעילותו של המוצר - הייתי רוצה לשמוע מה דעתכם!

תשובה: תכשיר ה-C. P. 200, נחקר ונבדק בקרב מאות חולים. תוצאות המחקרים הצביעו על 100% הצלחה בהורדת ושמירת רמת הסוכר בדם. ובמיוחד אצל אלה שלא דרוש להם אינסולין לשמירה על חייהם.

טבליות C. P. 200 אושרו ע"י Drug Administration) F.D.A Federal) וכן ע"י משרדי בריאות בעולם כולו. הכדורים הורודים של C.P. 200 שומרים על רמת סוכר קבועה בדם. כדור אחד ביום ייצב את רמת הסוכר בדם למשך 10 שעות. (אנשים השוקלים למעלה מ-75 ק"ג זקוקים לשני כדורים ביום: אחד בבוקר ואחד בערב).

בעית זיקפה בגיל 60

שאלה: אני גבר בשנות ה-60 המאוחרות, אלמן. לאחרונה הכרתי בחורה גרושה בגיל 45 והיחסים בינינו נפלאים, אך דבר אחד מעיב עליהם - לא תמיד אני מצליח להגיע לזיקפה. אמנם חברתי "לא עושה עניין", אבל אני מאוד מוטרד ולא יודע למי לפנות בבעיה זו - חשבתי שאולי יש מוצר טבעי שיוכל להחזיר לי שמץ מנעורי.

תשובה: רבים הגברים בגילך ואפילו צעירים ממך המתמודדים עם בעיה של חוסר זיקפה.

לרפואה הטבעית מספר רב של הצעות להחזרת הנעורים ולהשבת הגלגל לאחור. לא כולן אמינות. אני חייתי ממליץ על תכשיר **האנרג'ין**. תכשיר האנרג'ין הינו סירופ המכיל את תמצית שורש הג'ינסנג הקוריאני ובו החומר הפעיל גינסאנו סייד אשר עבר גם תהליך של סטנדריזציה.

תכשיר זה מכיל מזון מלכות וויטמין E אשר גורם לדילול הדם - שילוב של שני הרכבים יחדיו מביא לזרימת דם מוגברת ולחיזוק הזיקפה.

כיצד למנוע דלקות חניכיים?

שאלה: שמתי לב לאחרונה לתופעה של כתמים לבנים על גבי החניכיים וכן דימום בזמן הצחצוח. מה עלי לעשות בכדי למנוע התופעה.

תשובה: תופעת כתמים לבנים ודימום בזמן הצחצוח או בזמן אכילה מעידה על דלקת החניכיים. דלקת שאינה מטופלת גורמת למצב של נסיגת החניכיים ולחשיפת שורשי השן - מצב זה אינו ניתן לתיקון. לכן הטיפול במקרה זה הינו טיפול מונע. אני ממליצה לך להשתמש במשחת שיניים **סיליצאה** המכילה את מינרל הסיליציום אשר מצפה את השן בשכבת סיליקון טבעי המונעת מהחיידקים להגיע אל השן. שכבת מגן זו נשארת על השן 8-10 שעות. כמו כן מכילה משחת **הסיליצאה** סידן ומלח ים המחטא את השיניים מחיידקים. במקרים של דלקת חריפה מומלץ להשתמש בסיליצאה נוזלית מרוכזת למריחה על החניכיים לפני השינה.

לא מצליחה לרדת במשקל

שאלה: מזה חודשיים אני נמצאת בדיאטת קפדנית, אך לאחר ירידה משמעותית במשקל בשבועיים הראשונים לדיאטה, הרי שעכשיו איני מצליחה להוריד אפילו ק"ג אחד. נאמר לי כי יתכן שעצירת המשקל נובעת משתיה מרובה של קפה, לכן המרתי את נס הקפה הרגיל בקפת נטול קופאין - ועם זאת עדיין אינני מצליחה להוריד קילוגרם - מה עלי לעשות!

תשובה: אחת הסיבות לאי ירידה במשקל הינה אגירת נוזלים בגוף. במחקרים נמצא כי שתית קפה גורמת לספיחת נוזלים בגוף וכתוצאה מכך לנפיחות ועצירה בירידה במשקל. היות ולא רק הקופאין אחראי על פעולת ספיחת הנוזלים - הרי ששתית קפה נטול קופאין לא בהכרח פותרת את הבעיה. לכן יש להימנע משתית קפה העשוי מפולי-קפה ולא משנה אם הוא נטול קופאין.

אני ממליצה לך להשתמש בנס קפה ביו-אורטיקה (ORTIS), שתהליך עיבודו ורכיביו טבעיים לחלוטין. הביו-אורטיקה מכיל סירפד ודגניים הגדלים בצורה אורגנית - המהווים גורמים משתנים.

הביו אורטיקה מכיל כמות גבוהה של ברזל לכן הוא מתאים גם לילדים.

לסיכום - קפה זה שטעמו ערב, לא רק שאינו סופח נוזלים אלא אף גורם ליציאתם, להורדת הנפיחות בבטן ולירידה במשקל.

בעיות פרוסטטה בגיל 40-היתכן?

שאלה: אני גבר כבן 40. לאחרונה אני חש צריבה במתן השתן. אני יודע כי סימפטום זה מצביע על בעיות פרוסטטה בגילאים מבוגרים יותר. האם יתכן שכבר בגיל 40 אפשר לסבול מהבעיה. ואם כן כיצד ניתן לפתור אותה ללא ניתוח!

תשובה: בעית פרוסטטה - דלקת בבלוטת הערמונית - אכן יכולה לתת אותותיה הראשונים כבר בגיל 40. אי-טיפול בבעיה בשלביה הראשונים גורמת לבעיות חמורות בגילאים מתקדמים - עד כדי צורך בטיפול כירורגי - ניתוח.

בלוטת הערמונית שומרת על שלפוחית השתן מפני זיהומים. חוסר במינרל האבץ בגוף גורם לדלקת בלוטת הערמונית וכתוצאה מכך לפגיעה במערכת השתן אשר נעשת בחמישה שלבים.

שלב ראשון - התנפחות בלוטת הערמונית וכתוצאה מכך הקטנת שלפוחית השתן.

שלב שני -צריבה במתן השתן ופגיעה בשסתום.

שלב שלישי - צבירה במתן הזרע.

שלב רביעי - פגיעה בהורמון הטוסטוסטרון - שאחראי בין היתר על יצור הזרע.

שלב חמישי - סתימת צינור השופכה ואי יכולת להטיל שתן - מצב המחייב ניתוח.

ממכתבך עולה כי אתה נמצא כעת בשלב השני של הבעיה.

בשלב שניתן עדיין לפתור את הבעיה ללא צורך בניתוח. זאת ע"י תכשיר Z.P.30 המכיל אבץ פיקולינט (100% ספיגה בגוף) וויטמין B-6 המחזק את השסתום (למניעת דליפה).

תכשיר זה בתוספת כדורי גרנו-ויטה אשר מכילים שמן זרעי דלעת, פולן וויטמין E - יביאו מיידית לביטול הצריבה - ע"י דיפון צינורות השתן.

כדורים אלו המכילים את תמצית הפרח אכינצעה יביאו לריפוי מושלם של הדלקת.

טיפול עקבי בן שלושה חודשים בשילוב שני התכשירים הנ"ל (ZP.30 + גרנו-ויטה) יפתור את הבעיה, ימנע עוגמת נפש ובעיות זיקפה ובעיקר ימנע ניתוח בגיל מאוחר יותר.

שאלות למדור
"ד"ר טבע"
ניתן להפנות
לת.ד. ט-4568
חיפה 31040

זה יתכן! זה אפשרי! לאכול הכל בלי לסבול.

לסובלים מבעיות עיכול כגון:
- ❖ צרבת
- ❖ ריח רע מהפה
- ❖ הקאות
- ❖ כאבי בטן
- ❖ קלקולי קיבה
- ❖ אולקוס
- ❖ דלקות מעיים.

סיליצאה להקל על העיכול.

לסיליצאה המופקת ממינרל הסיליציום המצוי בעמקי האדמה - [illegible]

[illegible]

ד"ר ורנה באומן מייצגת את כל החברות המייצרות סיליקה באירופה. כל המידע במודעה זו היוו תשובה לאלפי פניות שהגיעו אל שולחנה מאת אנשים הסובלים מבעיות במערכת העיכול.

SOURCE OF LIFE

[illegible]

בצורה זו פשוט בלתי נסבלים.

להשיג בבתי המרקחת בסופרפארם ובתי טבע.

SOURCE OF LIFE [illegible] ומשפר ללא הכר את חיי האהבה. אתה נראה טוב יותר, מרגיש נפלא והעולם פשוט יפה.

מקור החיים - מין הטבע SOURCE OF LIFE

מצלמת סוני. גוננת את ההצגה.

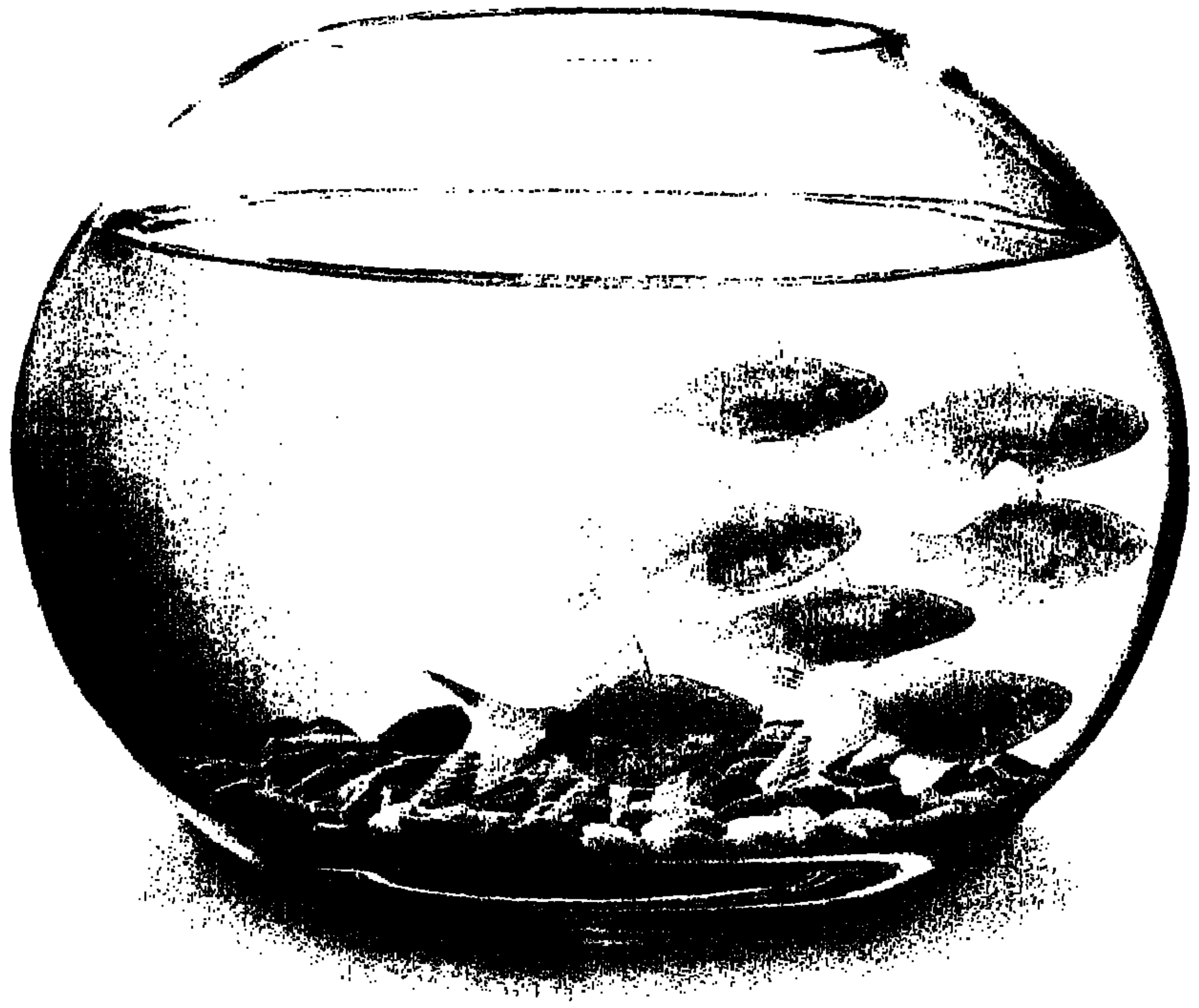

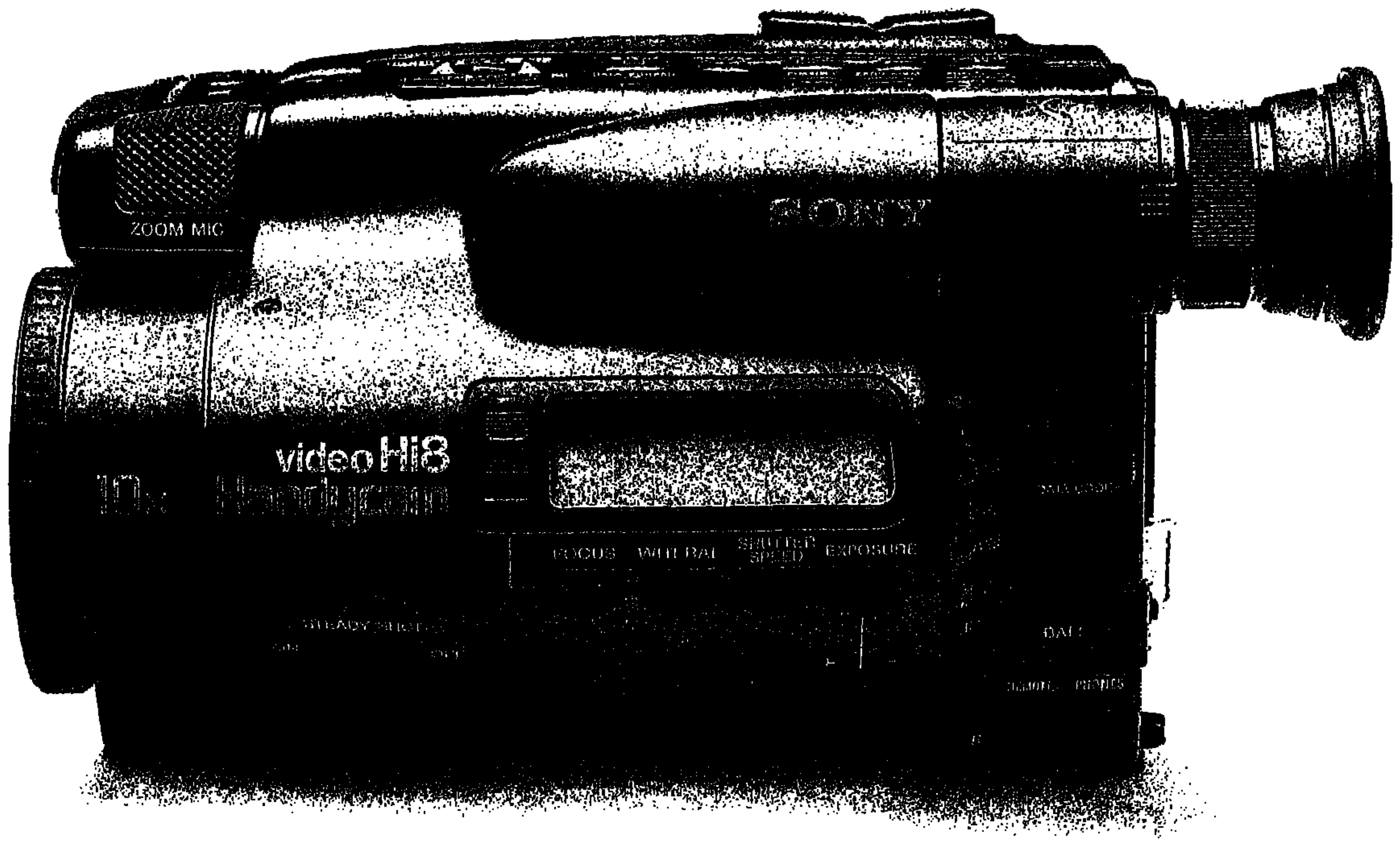

ניהום מערכות הדמיה

קח מצלמת סוני ליד, תתחיל לצלם וההצגה כולה שלך. התמונה איכותית יותר, הצילום קל יותר וכל אחד עם סוני הופך לצלם. חוגגים יומולדת, יוצאים לטייל, מסיבה בבית הספר, או שהתינוק שוב מיילל... זה בדיוק הרגע לקחת מצלמת סוני ליד, לצלם ולראות שהמצלמה הזו פשוט גונבת את ההצגה.

כי כשסוני מסתכלת לכיוון - כולם רוצים להצטלם... אפילו הדגים.

לפניך חלק קטן ממגוון הדגמים והתכונות בסדרת מצלמות הוידאו של סוני.

Hi8 CCD-TR805E מצלמת הוידאו הטובה בעולם

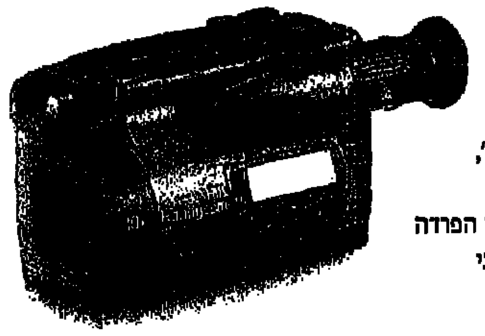

חידוש עולמי: STEADY SHOT-
- מייצב תמונה אופטי למניעת רעידות ולצילום מושלם
- X10 זום (52 מ"מ A.F.)
- מהירות תריס גבוהה עד 1/10000 ש', חיישן צבע 760H
- הקלטה באיכות של מעל ל-400 קווי הפרדה
- שלט רחוק אלחוטי + חיישן רב כיווני

ועוד תכונות רבות נוספות.

CCD-SC5E "צלם וצפה" (בחנויות מתחילת מאי)

- מסך צבעוני "3 לצפייה נוחה תוך כדי צילום
- תמונה ברורה וחדה אפילו תחת אור שמש ישיר.
- הפעלה ביד אחת
- קומפקטית וקלת משקל - 640 גר' (ללא סוללת וקלטת)
- שלט רחוק
- קלה להפעלה – הפעלה אוטומטית מלאה
- החדרת תאריך

ועוד תכונות רבות נוספות.

CCD-FX270E

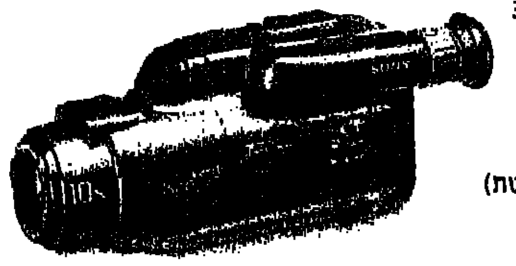

- X10 זום (37 מ"מ A.F.)
- עצמת תאורה מינימלית של 3 LUX
- 3 תכניות צילום אוטומטיות
- אפשרות להחדרת תאריך / שעה
- משקל 820 גר' (ללא סוללה ו קלטת)

ועוד תכונות רבות נוספות.

ישפאר. זה השוני בשרות של סוני.

קורס הדרכה בסיסי באמנות הצילום בוידאו- מצלמת הוידאו של סוני היא רק חלק מהתמונה. כל הרוכש מצלמת וידאו של סוני יוכל להשתתף בקורס הדרכה ללא תמורה נוספת. **ישפאר - אחריות מלאה לאיכות מושלמת.** אל תשכח לדרוש תעודת אחריות מקורית של חברת ישפאר, יבואנית סוני בישראל, המעניקה לך בטחון מלא ושירות מעולה למצלמת הוידאו הטובה בעולם.

שוני. זה כל ההבדל

- ישפאר, חברה אלקטרונית למסחר בע"מ, מגדל שלום, ת"א, טל' 03-5142266-7.
- סוני רעננה, מרכז מסחרי, פארק מול, רח' אחוזה, פינת דרך ירושלים, רעננה. טל' - 09-421349.
- סוני פוס-טוס, סוקולוב 78 חולון, טל' 03-5040341.
- סוני קלאב, מרכז שלום אילת, טל' 07-371619.
- סוני - ברנפלד, רוטשילד 39 ראשל"צ. טל' 03 - 9641046.
- סוני טוקלין חשמל, הרבוט סמואל 38 חדרה, טל' 06 - 338442.
- ברשתות השיווק ובחנויות המובחרות.

ישפאר
שרות סוני בישראל

העם איתנו

דן שילון קיבל אותו לעבודה, אלכס גלעדי הכיר לו את אשתו, ועם דן מרגלית, רפי רשף וגידי גוב הוא מיודד. אפילו בנו עובד בערוץ 2. יאיר שטרן, בראיון ראשון מאז נכנס לתפקידו כמנהל הערוץ הראשון, מספר איך הוא מתמודד מול החברים

"את רואה את החבר'ה האלה? זה העם. לאנשים האלה אנחנו משדרים, לא רק לצפונים של תל־אביב", אומר לי יאיר שטרן ומצביע בהתלהבות על המוני חיילים, קשישות בשביסים, שייחים דרוזים וצעירים מישובי הצפון, שהתקבצו בהאנגר ענק אי שם בבסיס צה"ל.

הערב מקליטים כאן את התוכנית המרכזית של הטלוויזיה הישראלית ליום העצמאות: הפקת ענק של "הצדעה לצה"ל ולתושבי הצפון", עם מה שנהוג לכנות מיטב אמני ישראל. "תראי מה עשה ערוץ 2 ביום העצמאות: הביא לאולפן של שילון את הפילהרמונית, הגששים, אפרים קישון, כל מיני הוו אנד הוו שבעים ועשירים. זו טלוויזיה של צפונים. אנחנו הולכים לעמך, ולצה"ל, ולישובי הספר, אנחנו מצדיעים לאלה שמחוץ לחגורת השומן – וזה כל ההבדל בינינו, על רגל אחת".

מתחרים? חברים

שמונה חודשים יושב שטרן במלוא קומתו בכיסא מנהל הטלוויזיה. במושגי פעילות של תחנת שידור, יסביר מאוחר יותר, שמונה חודשים הם אפס זמן, גרגר מיקרוסקופי שעל פיו לא ניתן למדוד דבר, ודאי לא הישגים כוללים של תחנת טלוויזיה. "בארץ כולם רוצים שהעניינים ייסגרו כאן ועכשיו. לגמור מהר – ולרוץ לספר לחבר'ה. המבקרים תיפיופים יכולים לכתוב מה שהם רוצים, אבל המקצוענים יודעים שזה לא עובד ככה. לא אצלנו, וגם לא אצל המתחרים בערוץ 2. גם הם עוד לא גמרו חצי שנה של שידור, וכבר מחכים מהם לנסים ונפלאות. מה העניין? תנו קצת זמן. מסכנים, אני לא מקנא בהם".

הבנתו של שטרן ללבם של המתחרים שלו מערוץ 2 חורגת מן העניין המקצועי. מדובר בעצם בחברים. כולם שם באו מאותו בית יוצר, מן הטלוויזיה הישראלית. כולם היו בניו, או הוריו, או קולגות שלו: דן שילון קיבל אותו לעבודה. אלכס גלעדי הכיר לו את אשתו (דסי). את גידי גוב הוא מכיר עוד כילד, ועם דן מרגלית ורפי רשף הוא מיודד. ומלבד כל זה בנו, שי, בן 27, עובד בערוץ 2 כמפיק פרסומות. ("אנחנו לא מגלים סודות, אבל ודאי שאנחנו מדברים על העבודה, מה חשבת?").

מוטי קירשנבאום, אם כבר מדברים על עולם קטן, היה המדריך של שטרן בצופים בנתניה. היה זה קירשנבאום שהעדיף את שטרן על פני מועמדים אחרים לתפקיד, ודאג להעביר את מינויו (שאושר פה אחד בוועד המנהל) באופן זריז ואלגנטי: בחודש אפריל קיבל שטרן טלפון לוושינגטון, בו הוצע לו להתמודד על המכרז למשרה. ביולי הוא היה כבר כאן, עם המשפחה והליפטים. יום אחרי שהגיע, התחיל לעבוד. "אפילו לא היה לי זמן לעבור משבר התאקלמות", אומר שטרן.

כשמדברים על הטלוויזיה הישראלית נכון להיום, לא ניתן להפריד בין קירשנבאום לשטרן: הראשון מנהיג, מנווט מלמעלה. שטרן (המכנה את קירשנבאום בצחוק "גונדר-מרדכי", כמנהג אנשי המחתרות) יוזם ומבצע. יחד עם אליעזר יערי, מנהל התוכניות, מדובר במשולש שצמח מתוך בניין הטלוויזיה באותה תקופה פחות או יותר. השלישיה הזו מכירה כל גלגל ובורג במכונה המסורבלת שנקראת הטלוויזיה הישראלית, והם עובדים, לא להאמין, במה שנראה כהרמוניה מלאה. "הם מסתדרים מצוין ביניהם, ועם אנשי הבניין", אומר אחד מחברי הוועד המנהל, "וזה עושה את כל ההבדל".

בלי להתייחס בכלל לכישוריהם הטלוויזיוניים, בקונטקסט רווי הסכסוכים של הטלוויזיה הישראלית, מדובר בהישג נדיר. כבר דורות שאיש אינו יכול להיזכר מתי עבדו שם מנכ"ל הרשות ומנהל הטלוויזיה בשיתוף פעולה. דפדוף בקטעי עיתונות מן העשור האחרון נראה כמו דפדוף בהיסטוריה של מלחמת מאה השנים: יוסף בראל ואריה מקל, שבלי ספק צערו בראש המצער עם כינויים כמו "מניאק" ו"שקרן", חיים יבין ואורי פורת, טומי לפיד וירון לונדון. הנתק והיחסים העכורים בין בניין "כלל", מקום מושבו של המנכ"ל, לבניין הטלוויזיה ברוממה, היו כבר לשגרה מוכרת שדרדרה את הטלוויזיה הישראלית, בהדרגה, למצב של מוות קליני. "ראינו את כולם", אמר או אחד העובדים, "ואיבדנו כבר תקווה".

עיתונאי שייקלע היום למה שהיה פעם קן הצרעות ברוממה לא יאמין למשמע אוזניו. איש כמו מנשה רז, אחד הכתבים היותר ביקורתיים בבניין, אומר: "יש שינוי דרסטי באווירה, יש תחושה של גיבוי מלא, התופעות ה'בראליות' של פעם נעלמו. יש חופש יצירה, אין לחצים". הסכסוכים הנצחיים עם הוועדים נרגעו במידה רבה. העובדים עסוקים, כמה מוזר, בעיקר בעבודה. "וכשנותנים לעבוד, אין זמן ואין טעם להתעסק בתככים", אומר אחד הצלמים הבכירים. "אין מה לדבר, זו לא אותה טלוויזיה, ולא אותה רשות השידור", אומר כתב בכיר אחר. גם הקרע הנצחי עם הרדיו אוחה.

תסמונת התרנגולת הדוגרת

העובדים בבניין מחבבים אותו. מתוך עשרה עובדים ותיקים שראיינתי, לא היה אחד שאמר עליו מילה רעה. עניין די נדיר. מקסימום אמרו עליו שהוא לא בדיוק מעודן, כלומר שהוא בוטה, לעתים עד כדי גסות רוח. הוא אמנם טוען שביטויים כמו "חארטה" ו"בתחת שלי" ירדו מהלקסיקון שלו, אבל העובדים מעידים בחיוך שאין מה לדאוג, אמריקה לא שינתה אותו עד כדי כך.

לעומת זאת, בקרב גורמים שמחוץ לבניין הטלוויזיה שטרן הרבה פחות פופולרי. הוא מסוגל לחתוך בגסות אמרגן או אמן ידוע שבקשותיו נראות לו מוגזמות, הוא ישאל אנשים מפורסמים מי הם בכלל. לארגוני החירשים, שדורשים תרגום של מהדורת "מבט" לשפת הסימנים, הוא עשה, לטענתם, סימן באצבע. שטרן מכחיש.

"הוא פשוט לא עושה חשבון לאף אחד", יסביר מישהו. שטרן מודה שהוא ניחן ב"תסמונת התרנגולת הדוגרת. ככה זה, כל תרנגולת מסוככת על האפרוחים שלה, ושורטת חיות שמתקרבות אליהם מבחוץ. אני חייב לשמור על האינטרס של הטלוויזיה ושל העובדים שלי. אבל אני לא כזה קשוח, או גס רוח, כפי שמציירים אותי".

סביב המדורה של "מבט"

עכשיו לא נותר אלא לטפל בעניין הפעוט והשולי של התחרות עם הערוצים האחרים. בנושא זה ספגה הטלוויזיה הישראלית הרבה ביקורת. די אם נזכיר את הוויכוח על הקדמת מהדורת "מבט".

– אני, למשל, לא מצליחה להגיע לראות "מבט" בשמונה. זה מאוד ירושלמי להניח ששמונה זה פריים טיים.

"כן, אני שומע את כל הוויכוחים וההערות בעניין הזה. אני שמח לשמוע שאנשים במדינה הזו כל כך תלויים ב'מבט', אבל אני חושב שעשינו את הדבר הנכון: הרבה שנים היינו תחנה יחידה, שזה דבר לא בריא. נוצר כאן הווי כזה של קומזיץ לאומי יומי בתשע סביב המדורה של 'מבט'. אבל הפכנו לחברה רב־ערוצית, והחוכמה היתה להיערך לזה. ידענו שערוץ 2 ישדר בשמונה, וברור היה שלא נוכל להרשות לעצמנו לתת למתחרים לשדר שעה לפנינו.

"בינתיים התברר שצדקנו – הם לא מצליחים להתחרות איתנו באותו מגרש, במקרה הטוב הם מגיעים ל־10 אחוז צפייה לעומת 34 אחוז בערך אצלנו, וזה כשהם כבר נמצאים באופטימום שלהם. נכון שהיתה בתחילת התקופה ירידה גדולה וזה היה טבעי, אנשים היו סקרנים לראות מה מציעים שם, אבל בהדרגה אנשים חוזרים אלינו. יש מגמת עלייה מתמדת בצפייה ב'מבט'. בערוץ 2 שוקלים להקדים את המהדורה שלהם לשבע וחצי, מפני שהם יודעים שהם לא יכולים להתחרות איתנו".

– ראיתי מספרים אחרים לגמרי. איבדתם המון צופים.

"קודם כל דעי לך שכל אחד בעסק הזה מביא את המספרים שלו מהבית. כל עוד אין שיטת רייטינג אחידה, כל אחד עושה את הסקרים שלו, ולפעמים אני רואה אצלם המצאות של מספרים שבא לי להשתגע. שנית, אני לא יודע אם את מודעת לזה, אבל קרה כאן משהו מעניין נוסף: נעלמו צופים. בכלל. 14 אחוז לא צופים עכשיו באף תחנה".

– אומרים שהם נעלמו מפני ששחררתם אותם מחובה המקודשת לראות חדשות בתשע.

"אולי. ואולי זה פשוט עניין של שובע. כשהמקור מלא אתה מרשה לעצמך לעשות דיאטות. אנשים לא מתרגשים. יודעים שאם לא יראו חדשות בשמונה, יראו אותן בלילה בסי.אן.אן, או השד יודע איפה".

– אגב כבלים, המספרים מראים שבחצי השני של מהדורת "מבט" אנשים עוברים לראות סדרות בכבלים.

"שוב, אני לא יודע על איזה מספרים את מדברת. המספרים שלנו מראים שאין כמעט הבדל בין החצי הראשון והשני של 'מבט'. לא שאכפת לי אם אנשים רועים בשדות אחרים. לא כל אחד מתעניין בכל דבר. גם אני, למשל, לא קורא את עמודי הכלכלה הוורודים בעיתונים. אבל מסתבר שהם נשארים איתנו גם אחרי החדשות: 'פופוליטיקה' זוכה לאחוזים הכי גבוהים של אותו יום, 'מועדים לשמחה' זוכה לאחוזים הגבוהים ביום שלה. כנ"ל 'רואים עולם' ו'משחק השבת'".

– סקרים של חברות הכבלים מראים שצופים בכם בעיקר מבוגרים, בני 55 ומעלה. עשיתם איזשהי הערכה מחודשת לגבי קהל היעד שלכם?

"עוד קשקוש. בכדורגל צופים מבוגרים? ביאיר לפיד צופים רק מבוגרים? בחדשות צופים רק מבוגרים? אם היו צופים בזה רק מבוגרים לא היינו יכולים להגיע לאחוזי צפייה כאלה גבוהים. את הדברים האלה אומרים המתחרים כי הם אוכלים את עצמם. אני לא עושה חתכים סוציולוגיים כי אני משדר לכולם. אני חייב לתת שירות לכולם. אני סופרמרקט. במחנות צה"ל אין כבלים, ובמושבי גבול הצפון אין כבלים וגם בבקעת־הירדן ובשכונות של [illegible] בהרבה מקומות לא קולטים גם את ערוץ 2. אני צריך לשדר גם לאדם שגר בנתיבות ואין לו [illegible] קולנוע נורמלי, וגם לערבים בשטחים (את יודעת שבחאן־יונס יש לנו מאה אחוז צפייה?) וגם לתושבי הצפון בלילה של הפגזה, כי בטלוויזיה הניידת שהם לוקחים איתם למקלט הם לא תמיד קולטים ערוצים אחרים, אבל אותנו הם קולטים.

"חוץ מזה, תביני, אנחנו לא תלויים ברייטינג כמו ערוץ 2. להם בלי זה אין זכות קיום. לנו יש אגרה, והמנדט שלנו אחר לגמרי. אנחנו לא צריכים לעבוד בשביל המפרסמים, לכן אנחנו יכולים להרשות לעצמנו לעשות תוכניות איכות וסרטים דוקומנטריים ודרמות ישראליות שברור מראש שהן לא מיועדות לקהל המוני, אבל הן טלוויזיה מעולה. אנחנו יכולים להשקיע 100 אלף דולר בכל תוכנית של 'מבט שני' ולשדר בשידור ישיר את דיוני ועדת החקירה שאגב, הפכו ממש ללהיט. אנחנו יכולים ביום הזיכרון לחללי ישראל לעשות מבצע של הקרנת כל שמות הנופלים במערכות ישראל, או תוכנית מיוחדת ליום השנה למות בן־גוריון. את זה המתחרים לא יוכלו לעשות לעולם. הם צריכים לרצות את המפרסמים ולקלוע לטעם הכי נמוך. הם לא ישקיעו כסף בטלוויזיה איכותית. אנחנו משקיעים בזה, ונמשיך להשקיע".

המשך בעמ' 18

יאיר שטרן. אני סופרמרקט, אני חייב לתת שירות לכולם • צילום: משה שי

שים לב!
קופות גמל ניתן להעביר אחת לשנה, לפי בחירתך, ללא שום פגיעה בזכויות.

עכשיו יש לך סיבה טובה לעשות זאת: לראשונה בישראל! קופות גמל פרטיות.

קופות הגמל של אנליסט

ביטחון של קופת גמל עם סגנון ניהול של קרן נאמנות פרטית

אם גם לך יש קופת גמל שכבר אין לך ציפיות לגביה, והיא בקושי "שומרת על ערך הכסף" - יש לנו חדשות טובות עבורך.

קופות הגמל הפרטיות של אנליסט, שמנוהלות במקצועיות כמו תיק השקעות פרטי:

■ ***"אנליסט קופת גמל"*** *- קופת גמל סולידית.*

■ ***"אנליסט גמל גמישה"*** *- קופת גמל גמישה.*

חברת ניהול ההשקעות הפרטית אנליסט, הינה הגוף הלא-בנקאי הגדול ביותר בישראל, בתחום ניהול קרנות הנאמנות.

לתחום קופות הגמל נכנסת אנליסט עם נסיון רב, ביצועים מוכחים והנחת יסוד - שבקופות גמל אפשר גם להרוויח.

לפרטים נוספים, נשמח לעמוד לרשותך בטל. 03-5767666.

אנליסט ■ אי.אמ.אס ■ I.M.S ANALYST

חברת ניהול קרנות הנאמנות הפרטית הגדולה בישראל

יאיר שטרן נגד ערוץ 2

► המשך מעמ' 16

– אבל גם אתם צריכים לשרוד במבחן הפופולריות בתחרות הזו. האגרה זו לא חברת ביטוח עד סוף הימים.

"אני לא אוהב את המילה לשרוד. בינתיים אנחנו יותר חיים כאן מכולם. אני לא רואה את עצמי מחויב להתחרות בכולם בכל מחיר. אני לא נגד הכבלים, אבל יש משהו שמקומם אותי בהם. יש אנשים שרוצים לראות רק ספורט, או סרטים – בבקשה, אני לא מתחרה בזה. הביקורת שלי היא על הטפשות של מי שהסכים לתת להם לשדר במסגרת שלהם גם אותנו. הם קיבלו בחינם מוצר ששווה 100 מיליון שקל, ועל סמך העובדה שגם אנחנו היינו כלולים בחבילה שלהם, הם גרפו הון אדיר והמוני מנויים. תשאלי מי שיש לו כבלים מה הוא רואה הכי הרבה, ויגידו לך את ערוץ 1 ואת ערוץ 2".

צריכים לחזק את הבידור אצלנו, ואנחנו עובדים על זה, ולא אפרט בגלל התחרות. דבר אחר ברור: אנחנו הולכים על בידור מקומי, כחול-לבן. זה מה שהציבור גם אוהב – כפי שמראים הרייטינגס של דן שילון ושאר החבר'ה האלה. הפקנו סיטקום מקורי, 'סטרייט ולעניין', שאני בהחלט מבסוט ממנו".

– המבקרים קטלו.

"אני לא משדר למבקרים האנינים. אני משדר לעם. חוץ מזה למבקרים יש את החשבונות האישיים שלהם, תאמיני לי. לזה לא נתנו להופיע, ההוא לא נתנו לו לעשות תוכנית. הם לא מידידינו, ואם היינו הולכים לפי הקו שלהם היינו כבר יכולים לסגור את העסק היום".

– מילה על הסרת הנשים המגישות מ"מבט". אתה יודע שאתם מואשמים בשוביניזם.

"פופוליטיקה" זה גן חיות

– אומרים על התפקיד שלך שהוא ממולכד, שהוא כסוי טובה. מישהו הגדיר את זה פעם כמו "לחצות כביש בביירות, כשכולם מסביב יורים עליך".

"כל תפקיד ניהול ברשות השידור הוא כפוי טובה, את זה אני יודע כבר ממזמן".

– אז למה רצית בו?

"כשנכנסתי לתפקיד התחנה הזו היתה כבר פגר שפרפר פרפורי גסיסה. כולם כבר רצו לקרוע ממנו חתיכות ולסגור את המכסה של הארון. ולי היתה תחושה שהענק הזה יכול להתנער, וחשבתי שאני יכול, בואי נאמר, לתת איזה פייט, להיות הרכז של המשחק הזה, כי אני שייך למקום הזה, והיתה לי עדיין אמונה בו, ועובדה שצדקתי. הדינוזאור הזה חי, ואפילו

מתרגז. זה טבעי. מדובר פשוט בתקופה קשה והעם במחלוקת, אבל אני מצהיר במאה אחוז שאין לנו חשבונות פוליטיים. עברו הזמנים האלה".

– מה עם לחצים פוליטיים?

"אני נשבע לך שאם יש לחצים – הם לא מגיעים אלי. יש פה ושם בקשות, אבל לעומת מה שהיה פעם זה ממש אפסי. אני מסביר את זה בריבוי הערוצים. פתאום כולם הבינו שאם משהו לא ישודר אצלנו הוא ישודר בערוץ 2, או בסי.אן.אן. עכשיו הכל פתוח. אי אפשר כבר להחביא שום דבר".

– מה עשתה לך השהות באמריקה?

"אמריקה היתה הצלה. קודם כל היא הבריאה אותי. פיסית. אני כבר הייתי על סף התמוטטות. אם הייתי ממשיך עוד שלושה חודשים כמנהל החדשות, היו מוצאים אותי בהדסה עם אינפוזיות. זו היתה שחיקה נוראה. חוץ מזה

צילומים: משה שי

"אם היו מסדרים לי מלמעלה, כבר מזמן הייתי במקומות גבוהים יותר. אכלתי כאן הרבה דשא. אני שמח שלפחות המינוי הנוכחי שלי בא בעידן של מפלגת העבודה ומרצ, שעליהן כבר אי אפשר להגיד שמישהו שם סידר לי משהו"

"מה עשה ערוץ 2 ביום העצמאות: הביא לאולפן של שילון את הפילהרמונית, הגששים, קישון, כל מיני הוז אנד הוז שבעים ועשירים. זו טלוויזיה של צפונים. אנחנו הולכים לעמך, מצדיעים לאלה שמחוץ לחגורת השומן"

פיטר ג'נינגס יושב עם בחורה?

– מה קורה עם שידורי הכדורסל שלכם, נעלמו לנצח?

"זו עוד דוגמה למחדל שקרה טרם זמננו. מישהו כאן ויתר על זכויות השידור לטובת הכבלים. אבל בואי אגיד לך משהו: הכדורסל מבחינה טלוויזיונית הוא על הפנים. סר חינו. אנשים לא רואים כדורסל כי הוא משודר בכבלים. לכי תבדקי את המספרים של הצפייה שם. לכן באו אלינו מאיגוד הכדורסל והכבלים גם יחד, וביקשו שנעביר את גמר הגביע בטלוויזיה הישראלית. כי הם יודעים שאצלם לא מסתכלים על זה. בסופו של דבר העניין הזה לא הסתייע, אבל בעזרת השם עוד נחזור לכדורסל. באפריל אנחנו משדרים את הפיינל פור. נשדר גם את משחקי הגביע העולמי בכדורגל. תאמיני לי, נביא את מיטב הספורט".

– נעבור לבידור. סדרות, טוק-שואוז. בתחום הזה אתם חלשים למדי יחסית לערוץ המתחרה.

"ראשית, אמרתי כבר, אני לא מאמין שאנחנו צריכים להתחרות בהם בכל תחום. נכון שאנחנו

"עוד טענה מתחסרת. החלטנו שאת מהדורת החדשות יגיש חיים יבין, הוא ורק הוא. הורדנו לא רק את דליה מזור ושרי רז, אלא גם ארבעה מגישים, אחימאיר, ורז, ופאר וגלבוע. למה אף אחד לא בא לזעוק את זעקתם של הגברים שהורחו מהמסך? ומי בכלל אמר שחייב להיות מערך של גבר־אשה בהגשת החדשות? טום ברוקו או פיטר ג'נינגס יושבים עם בחורה? אז נכון, לדן ראדר צירפו את קוני צ'אנג והרייטינגס לא עלו, למרות שהיא מצוינת.

"לעומת זאת, אף אחד לא זוכר שיש לנו המון מגישות – גאולה אבן ומיכל גזית בבוקר, ענת שרן ונעמי קרן בלילה – אלה עיתונאיות, לא בובות מקריינות. שילבנו נשים כמעט בכל דסק בחדשות – קרן נויבך ואיילה חסון ואלינור אמיר ולינדה שרצר. דליה עצמה מגישה את החדשות ביום שישי בערב, ושרי את 'רואים עולם'".

– אז מה, פשוט אוהבים לרדת על הערוץ הראשון? הוא לא אין כמו ערוץ 2?

"בהחלט יש בזה משהו. אבל א', אנחנו כבר רגילים לזה, וב', אנחנו מספיק חזקים לעמוד ביה".

בועט. וכמובן, עם מוטי – כל בר דעת כאן הבין שלעבוד איתו יהיה כיף. חוץ מזה, אישית, הרי עברתי את כל התפקידים כאן. הייתי מנהל החדשות שבע שנים, ידעתי שאם לא התפקיד הזה, אין לי כבר מה לחפש כאן. הרי אי אפשר ללכת אחורה".

– הציעו לך תפקידים בערוצים אחרים?

"הציעו לי לפני שנתיים".

– בתקופת הליכוד תמיד חיברו את הקידום שלך לקשרים פוליטיים.

"שיגידו מה שרוצים, זה כבר מזמן לא מזיז לי. תאמיני לי, אם היו מסדרים לי מלמעלה כבר מזמן הייתי במקומות גבוהים יותר. אכלתי כאן הרבה דשא. אני שמח שלפחות המינוי הנוכחי שלי בא בעידן מפלגת העבודה ומרצ, שעליהן כבר אי אפשר להגיד שמישהו שם סידר לי משהו".

– רבין התמרמר על הטלוויזיה בזמן האחרון. פרס אמר עליכם שאתם שבויים של גוש אמונים.

"תראי, לו אני במקומו, גם אני הייתי מתרגז, יש המון הפגנות, והמפגינים טורחים גם לשרוף תמונות שלו, עם כינויים עולבים, אז הוא

קיבלתי שם פרספקטיבה על החיים, על ישראל, על איך עובדים כיום בטלוויזיה, איך רשתות גדולות מתמודדות שם. נחשפתי גם לתרבות אחרת – בביצוע, בדיבור. 'פופוליטיקה', למשל, זה הרי גן חיות עם הצרחות והגידופים. פה זה עושה שואו. שם אין דברים כאלה".

– פיתחת לך תחביבים כמו כל אמריקאי טוב?

"התחביב העיקרי שלי זה לראות טלוויזיה, וגם לשחק קצת במחשב, זה מרגיע אותי".

– במה אתה צופה?

"בערוץ שלנו אני בקושי צופה, מפני שאת רוב התוכניות אני רואה עוד קודם. אני עושה קצת זאפינג לערוץ 2, כדי לראות מה הולך אצל המתחרים, אני רואה ספורט".

– יש תוכנית בערוץ 2 שאתה אוהב במיוחד?

(שתיקה). "דלגי, דלגי".

– למה?

"תראי, מה שלא אגיד מישהו ייעלב. וכולם הרי חברים".

– בכל זאת?

"אצלנו הכי אני אוהב את 'בוקר טוב ישראל'. אפילו רק להקשיב, בלי לראות. ממש כמו 'גוד מורנינג אמריקה'". ■

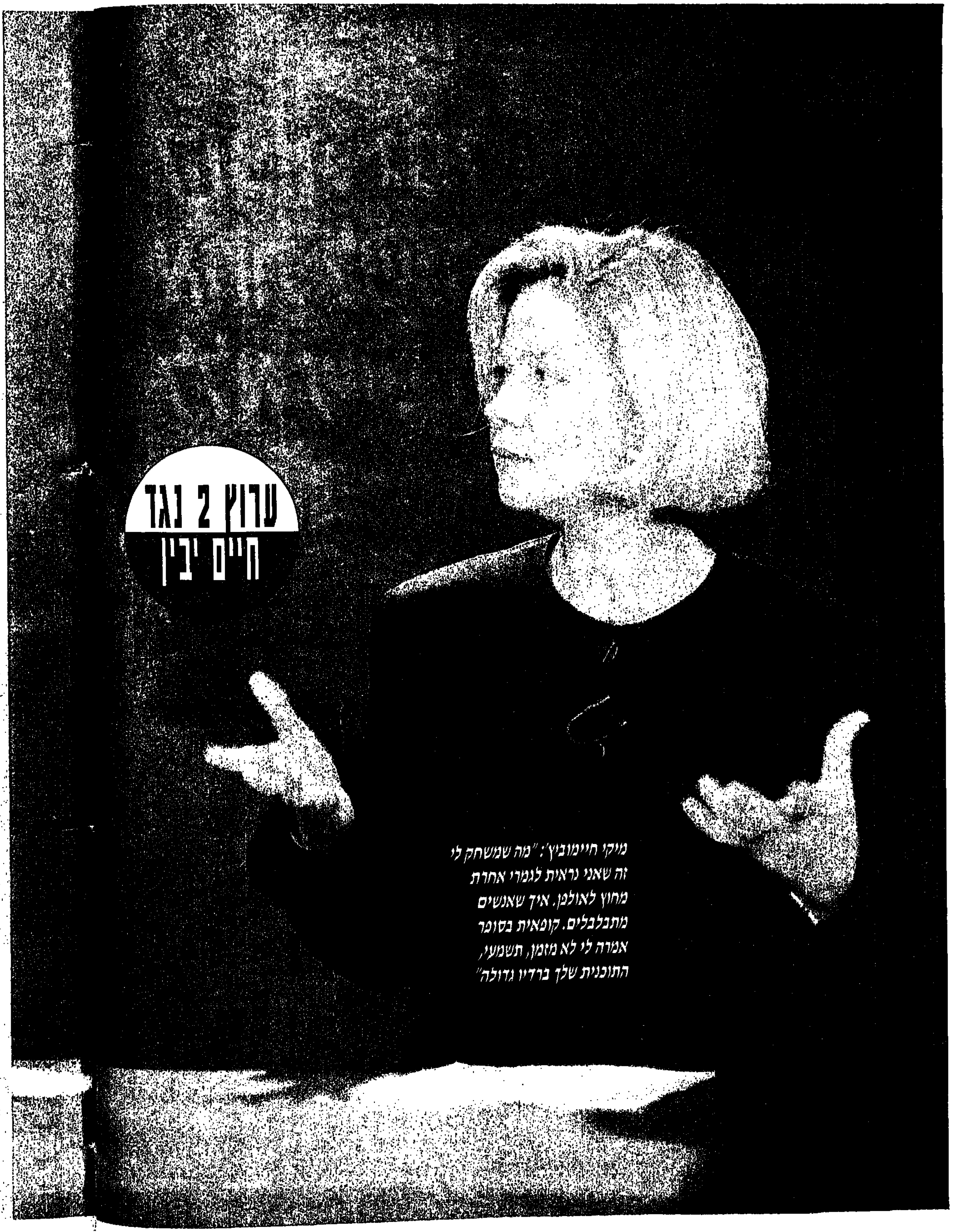

מיקי חיימוביץ': "מה שמשחק לי זה שאני נראית לגמרי אחרת מחוץ לאולפן. איך שאנשים מתבלבלים. קופאית בסופר אמרה לי לא מזמן, תשמעי, התוכנית שלך ברדיו גדולה"

הצעירים איתנו

מהדורת החדשות של ערוץ 2 עלתה לאוויר לפני חמישה חודשים בלבד, וכבר נוגסת בצורה משמעותית באחוזי הצפייה של "מבט". יצחק לץ עקב מקרוב אחר מחלקת החדשות הצעירה, שוחח עם המנהלים, העורכים, הכתבים והמגישים, ולא החמיץ את הרכילויות. האם נכונות השמועות על רומן בין מיקי חיימוביץ' ויעקב אילון?

יצחק לץ

רומן? איפה. בקושי יש להם כוח לבני הזוג הנובחיים. העליות המייגעות לירושלים מדי צהריים, חמש פעמים בשבוע, משאירות להם אנרגיה מדודה לשינונה של עוד מהדורת ערב והגשתה בשמונה. בשמונה שלושים וחמש הם גמורים. בתשע אין עם מי לדבר. בתשע ועשרה הם כבר בירידות של הקסטל, דוהרים לשפלה. הכימיה הטובה הזורמת ביניהם נקלטת לא רק בעין המצלמה, אלא גם על ידי הנשמות הטובות שבקרב חבריהם טרוטי העיניים בחדרי העריכה. באווירה הטובה ונטולת האינטריגות, נכון להיום, השוררת מאחורי הקלעים של חברת החדשות של ערוץ 2, הסיפור החם היחיד שלא מטופל בכלים עיתונאיים מקובלים הוא – יש או אין. התשובה היא אין. אין רומן בין יעקב אילון למיקי חיימוביץ'.

ועתה לחדשות כהוויתה. בתוך חמישה חודשים, מאז שודרה לראשונה מהדורת חדשות מקוצרת בערוץ 2, בראשית חודש נובמבר, ויתרו לפחות רבע מצופי הטלוויזיה בישראל על "מבט" הממלכתי והקלאסי, לטובת מהדורת "החדשות" בערוץ השני. "החדשות" בערוץ 2 חוללו מהפך בהרגלי הצפייה זמן רב לפני ששודרו בפועל. השמועות על כוונת הזכיינים לשבץ את מהדורת הערב שלהם דווקא בשמונה בערב, שעה תמימה לפני השעה הקדושה של "מבט", עוררו התרגשות אצל ראשי הערוץ הראשון.

במקום לנפנף יד מבטלת כלפי היתוש שהחליט להזדקר, כפי שאפשר לצפות מתחנת טלוויזיה שהיתה במשך 26 שנה מונופוליסטית עם אחוזי צפייה של 80-90 אחוז כ"מבט", כתרו מוטי קירשנבאום, המנכ"ל, ויאיר שטרן, מנהל התחנה, להגיב בוריזות בכמה חזיתות: הקדימו את "מבט" לשמונה, על אפם ועל

המשך בעמ' 22

יעקב אילון: [illegible]

צילום: ליהיא לפיד

◄ המשך מעמ' 21

ערוץ 2 נגד חיים יבין

תמתם של הצופים ומבקרי הטלוויזיה: שכנעו את האם מספר אחת שלהם, חיים יבין, לזנוח את הרהורי ההתפטרות שלו ולהגיש לבדו, כמעט ערב-ערב, את "מבט"; שילבו צעירים רבים במערכת החדשות בתפקידי שטח ועריכה ועיצבו מחדש את אולפן השידור.

צעדי החירום לא מנעו ממחצית הצופים הקבועים לנטוש את "מבט", חלקם לטובת מהדורת "החדשות" החדשה והדינמית, אחרים לטובת שפע האפשרויות הטמונות בכבלים.

רבין משבח את ערוץ 2

אפילו ראש הממשלה, יצחק רבין, שיבח את "החדשות" ויורד על שיקולי העריכה של "מבט", בשיחה אישית שקיים לפני כחודשיים עם שרת התקשורת, שולמית אלוני, שעיקריה דלפו לעיתונות. רבין טען שעורכי "מבט" אינם ממלכתיים, מסקרים כל הפגנה שולית של הימין, ושלח אותם ללמוד מחברת החדשות של הערוץ השני.

- רבין מעדיף את "החדשות" על "מבט"?

גד בן-ארי, יועצו לענייני תקשורת של ראש הממשלה: "לא, הוא צופה בשניהם במידה שווה".

- יש לו שני מקלטים?

"כשהוא בלשכה בשמונה בערב, הוא מעביר עם השלט. לפעמים הוא צופה דווקא בסי.אן.אן, או בבי.בי.סי".

- שום העדפה ברורה?

"לא שאני יודע".

דוברו של שר בכיר טוען, שלא לייחוס, כי "החדשות" הכניסה פלפל לישבנם של אנשי "מבט". לדבריו, אמנם ל"מבט" יש כריזמה גדולה, כלשונו, אבל קיומה של רשת חדשות מתחרה הורידה את אנשי הטלוויזיה הממלכתית מהעץ הגבוה של השחצנות. "הם כבר לא עושים פרצוף של טובה גדולה כשהם מוזמנים לסיקור, כי הם יודעים שהמתחרים יהיו שם", אמר.

מפית נייר מקושקשת

הסיטואציה החדשה שנוצרה ערבבה את היוצרות: אילון וחיימוביץ' הצעירים, שיחד עם אנשי חברת החדשות חדורים בתשוקה בסיסית לעשות הכל אחרת, מגישים את "החדשות" בסבר פנים חמור, על רקע תפאורה מנוכרת (יריעת בד כחולה). דווקא יריבם יבין, שהחל להגיש חדשות בתקופת השחור-לבן, כששניהם היו בכיתה א' או ב', מצטייר לפתע כאנושי, כמסוגל לנהל שיחה בעברית מדוברת עם כתביו הצעירים, כשמאחוריו מצטלמת מערכת רוחשת פעילות.

"יהיה בסדר", אומר שלום קיטל, רכז המערכת של "החדשות", ומספר שתיים בהיררכיה. "תראה לאיזה הישגים הגענו, אחרי בקושי חמישה חודשים באוויר, בקושי חודשיים-שלושה עם הצורה הנוכחית של מהדורת הערב, בקושי שמונה-תשעה חודשים מאז פגישתי הראשונה עם אילון שליו בקפה 'תנובה', דיזנגוף-פרישמן, בה ישבנו על כוס קפה ומפית נייר מקושקשת ושברנו את הראש מאיפה, לעזאזל, מתחילים להקים חברת חדשות".

חברת החדשות הוקמה בתנופה רק בספטמבר שעבר, לאחר שבמשך שבועות רבים התקשו זכייני הערוץ השני להגיע להסכמה בעניין המנהל המיועד. שמותיהם של עיתונאים ידועים רבים נזרקו לחלל אולם הישיבות, ביניהם נסים משעל, רון בן-ישי ועידו דיסנצ'יק. לבסוף נבחר אילון שליו, שתפקידו האחרון היה רחוק מתקשורת (מנכ"ל שח"ל - אמבולנסים לטיפול נמרץ), אבל זכור במיוחד בזכות הצלחותיו כסגן מפקד גל"צ בראשית שנות ה-80 (תחת צבי שפירא) וכעורך בכיר ב"ידיעות אחרונות" בתקופתו של דב יודקובסקי. אחד מחבריו הטובים, עוד מהימים שבהם שירתו יחד כחיילים בגל"צ, הוא דוד גלבוע, מנהל מחלקת החדשות בטלוויזיה הכללית, אויבו המקצועי הראשי כרגע.

אנחנו מתאמצים יותר

- נסה למכור את "החדשות" לצופה ותיק של "מבט".

אילון שליו: "הייתי אומר לו, שים לב: אנחנו באמת משדרים מהשטח. אנחנו מתאמצים יותר, מתרוצצים יותר, משדרים מוצר מוגמר המורכב מתמונות, המעידות שהאנשים שלנו אכן הזיעו למענך. כמעט שאין ראיונות סתמיים, הכתבים לרוב אינם מתייצבים לשיחה מול המצלמה, לא בשטח ולא באולפן, הכתבות קצרות ומהודקות. שים לב, הייתי אומר לצופה שהתרגל ל'מבט', אצלנו גם בחצי שעה ברוטו אתה רואה הכל, לא מפספס דבר ובקצב הקרוב בהרבה לשלך".

- הזכיינים לוחצים עליכם להגיע במהירות לאחוזי צפייה גבוהים?

"לא. כבר היום אני מעריך שיחס הצופים בינינו לבין 'מבט' הוא שליש שני-שליש. אחוזי הצפייה שלנו תלויים בגורמים רבים, בין השאר באיכות תוכניותיו של הזכיין עצמו באותו יום, בתוכנית ששודרה לפנינו בשבע וחצי ובגללה הצופה נשאר או לא נשאר לצפות גם בחדשות שלנו, ובהמון גורמים נוספים".

- חיים יבין.

"איש אינו רוצה לקחת ממנו את איכויותיו המיוחדות, ואילון וחיימוביץ' שלנו אינם אמורים להילחם בו פנים-אל-פנים. מול יבין הוותיק אנו מציבים מהדורה שלמה, קצבית ונמרצת, המתאימה בדיוק לצופים עם קצב פנימי דומה".

- במפתיע, איש מאנשי "מבט" לא ערק אליכם.

"לא במקרה. איננו זקוקים להם. רצינו לעשות חדשות טלוויזיה אחרות, לא עוד 'מבט' ולא תואם 'מבט'. שים לב לכתבינו: עיתונאים צעירים, מנוסים, אנשי שטח. אנחנו האלטרנטיבה".

27,500 דולר ליום שידורים

בפקודת היסוד של הערוץ השני נאמר כי בנוסף לשלושת הזכיינים המחלקים את ימי השידור ביניהם, תוקם חברת חדשות עצמאית שתשדר שלוש מהדורות ביום, המרכזית שבהן בת חצי שעה. בראש חברת החדשות עומדים עשרה דירקטורים. שישה מהם מייצגים את הזכיינים - עוזי פלד ועופר נמרודי את "טלעד", דן שילון וארנון מוזס את "רשת", אלכס גלעדי ומוזי ורטהיים את "קשת". ארבעה - נחמן שי, רחל פרימור, דן פתיר והני פרג' - את הציבור.

כל תקציבה של חברת החדשות בא מכיסם של הזכיינים, ואין לה שום מקור הכנסה אחר. גם ההכנסות מהפרסומות המשודרות במהלכה של מהדורת הערב (עד שתיים וחצי דקות, בשעה 20:20), נכנסות לכיסו של הזכיין של אותו ערב. תקציבה של חברת החדשות הוא עשרה מיליון דולר, שהם כ-27,500 דולר לכל יום שידורים.

לפני כשבועיים פורסמה הדלפה מצד כמה זכיינים, שהתלוננו בעילום שם על עלותה הגבוהה של חברת החדשות - הם טענו שמדובר כ-50 אלף דולר ליום - הצורמת בעיקר בשל הכנסותיהם הדלות מפרסומות, הנמוכות בהרבה מהתחזיות. רוב ההוצאות של חברת החדשות מופנות לשכירת שירותי הפקה ואולפן, ולמשכורות ל-30 כתבים ועורכים ו-40 אנשי הפקה ומינהל. מן הסתם, סעיף תקציבי מיוחד הוא מימון עלייתם היומית לירושלים של 60 מקרב 70 עובדי החברה המתגוררים בשפלה.

כל משרדי חברת החדשות, חדרי מערכת ומינהלה, מצופפים בשטח של שתי דירות מגורים צנועות בשתי קומות נפרדות באולפני הבירה בירושלים. החדשות עצמן משודרות מאולפן זעיר בקומת הקרקע. מנכ"ל האולפנים, גבי רוזנברג, הצליח להעמיד לרשותה של החברה החדשה צוותי הפקה ושטחי עבודה בזמן שיא. עכשיו מדברים שם על התרחבות. פחות מחצי קילומטר משם, בקו אווירי, שוכן היריב הגדול, הערוץ הראשון.

חברת החדשות התארגנה מאפס בתוך חודשיים, וכבר כ-4 בנובמבר שידרה מהדורה ראשונה באורך של חמש דקות. חרף תנאי הפתיחה הקשים והמרוץ המטורף נגד השעון,

איש מעיתונאיה לא נלקח כאמור מ"מבט", בין השאר בגלל הצהרת הכוונות הברורה לעשות חדשות אחרות. רק עם חיים יבין היו גישושים שלא הניבו תוצאות.

הראשון שאליו פנה אילון שליו, לאחר שהתמנה לתפקיד מנכ"ל ועורך ראשי, היה שלום קיטל, מנהל מערכת החדשות של "קול ישראל", והציע לו להיות הבכיר שבעובדי המערכת. קיטל, לאחר 24 שנים ברדיו וללא שום ניסיון טלוויזיוני, מלבד תקופה קצרה בה הגיש פינה לביקורת עיתונים, קפץ על האתגר החדש, ובגיל 50 פלוס ויתר על החממה והקביעות של הרדיו. "חוכמה גדולה", אומר על כך עובד בכיר אחר ברשות השידור שהתלבט ארוכות ולבסוף נשאר ברדיו. "קיטל עם הפיצויים והזכייה בומנו בטוטו, 400 אלף שקל, יכול להרשות לעצמו כל הרפתקאה".

- יצאת לחופשה ללא תשלום?

שלום קיטל: "מה פתאום?! התפטרות מלאה. לא

מיקי חיימוביץ' ומאפרת. בסביבות שבע מתייצבת להתארגנות כללית • צילומים: ליהיא לפיד

יעקב אילון וטכנאי. בעשרה לשמונה מתחבר לאוזנית הצמודה אליו לאורך כל השידור

מכובד לחצות את הקווים ולהשאיר פתח מילוט".

- ברשות השידור ראו בך בוגד?

"כן, מצד כמה מהקנאים. שטויות. חיפשתי אתגר חדש במדיום חדש, ומצאתי את שניהם מלוא החופן".

- המיקרופון חסר לך?

"עדיין לא, אבל מן הסתם גם היום הזה יגיע".

- לא מדגדגות לך האצבעות להגיש חדשות בעצמך?

"במידה מסוימת כן, אבל עוד לא הגיע הזמן. הרי לא אוכל להתמסר לניהול באינטנסיביות כזו, אם אדע שבלילה עלי להגיש חדשות בעצמי. שלא לומר שלי עצמי אין כמעט שום ניסיון טלוויזיוני. אני לא גבי גזית או ירון לונדון ששנים עשו טלוויזיה, ועכשיו בסך הכל עברו ערוץ".

עשרה בוגרי גל"צ

"קול ישראל" סיפק לחברה החדשה עוד כמה מהבולטים באנשי השטח שלה, כמו אהרון ברנע, כתב לענייניים ערביים, רוני דניאל - צבא, רינה מצליח - התיישבות, משה נוסבאום - משטרה בירושלים. גל"צ סיפקו את גיא זהר - עורך מהדורות 8 בערב ומגיש, ירון דקל - מפלגות, רב גלהר - כנסת, מנחם הורוביץ - צפון, איתי אנגל - חוץ, ציון ננוס - ספורט, גילת לוי - כלכלה, ארד ניר ומיכאל בירנהק - עורכים. מ"מעריב" הגיעו עמנואל רוזן, לשעבר כתב צבאי והיום מדיני, ואורי גינוסר - כלכלה. מ"הארץ" רם לנדס, לשעבר עורך עמודי הפנים והיום עורך מהדורת 8 בערב, לסירוגין עם גיא זהר. מ"חדשות" שנסגר הגיעו עורכת הלילה טלי בן-עובדיה, לתפקיד עורכת בכירה, ויורם בינור - שטחים. מ"תבל" נרכש יוסי עין-דור - משטרה בתל-אביב וענת סרגוסטי מ"העולם הזה" ז"ל - כתבתנו בעזה.

שלום קיטל, עורך ראשי: "במידה מסוימת בא לי להגיש, אבל עוד לא הגיע הזמן. הרי לא אוכל להתמסר לניהול באינטנסיביות כזו, אם אדע שבלילה עלי להגיש חדשות בעצמי. שלא לומר שלי עצמי אין כמעט שום ניסיון טלוויזיוני"

נעמי בנצור, יועצת תקשורת: "אילון וחיימוביץ' [illegible] שניהם רכונים בנוקשות קדימה [illegible]"

סטנד-אפ מול המצלמה

- הרוח מיוחדת של "החדשות" שבולם מורגשים עליה, אגדה או מציאות?

מנחם הורוביץ, צפון: "מציאות, מציאות, חביבי. איך שאני מתרוצץ עכשיו בשטח. 'תביא תמונות, תביא תמונות', הם לוחצים אותי שם מירושלים. לא מסתפקים בדיווח סטנד-אפ שלי מול המצלמה, אז אני מתרוצץ. לא רואים?"

רואים. מי שמכיר מקרוב את הורוביץ יודע איזה שינוי יסודי בתפיסת המקצוע עבר הכתב הבכיר של התקשורת הישראלית בצפון, המתגורר בווילה בקרית-שמונה במחיצת ארבעה טלפונים נייחים, עוד אחר אלחוטי וביפר. האגדה נהנית לספר שהורוביץ מרווח לפעמים עוד לפני אלוף הפיקוד.

לפני שבועיים בילו הורוביץ ואנשי הצוות שלו, גם הם מקרית-שמונה, לילה מורט עצבים בשטח, צמודים למחפשיה של הילדה ממעלה-אדומים שנעלמה במהלך טיול. עם אור ראשון הם היו הראשונים שצילמו את הפגישה המרגשת בינה לבין הוריה. מתחריהם בכללית עוד ישנו בבתיהם. הורוביץ גם היה הראשון שעלה בטלוויזיה על תופעת הצעירים המתאבדים בהשפעת שיריו של אביב גפן.

150 מילה לכתבה

מהטלוויזיה החינוכית ומהכבלים נשאבו השניים עם הניסיון הטלוויזיוני המוכח הגדול ביותר: יוסי רונן הגיע מ"טלעד" אחרי קדנציה קצרצרה ב"רשת" וקריירה מפוארת בחינוכית כעורך "ערב חדש", ויוסי עוזרד, מנהל התוכניות של "תבל". לאחרונה עזב עוזרד וחזר ל"תבל". יוסי רונן תוכנן לשמש עורך מהדורות ראשי, אלא שבשל הבעייתיות שאובחנה אצל כתבי השטח והמגישים בכל הקשור להיבט הטלוויזיוני של הופעתם, הוא הוסט לא מזמן לתפקיד של מדריך ראשי בתואר סמנכ"ל. מערוץ 2 הישן הגיע הבמאי ציון חן, שבין השאר ביים שם את התוכנית "הערב במפרץ" עם אורלי יניב.

- את "ערב חדש" הסבת ללהיט. "החדשות" בעקבותיו?

שלום קיטל מתדרך את מיקי חיימוביץ' ויעקב אילון. אין לי כמעט שום ניסיון טלוויזיוני

יעקב אילון ומיקי חיימוביץ', בשעת שידור. מחוץ לטווח המצלמה, לבושים בג'ינס

יוסי רונן: "לך תדע. הלוואי. כבר עכשיו ניכר לעין שאנחנו עושים חדשות אחרות. ותראה עם מי: עם 20 כתבי שטח שמעולם לא עשו טלוויזיה. הסוויץ' לוקח זמן. אנחנו מאלצים אותם להכין כתבות של לא יותר מדקה, דקה ורבע, בקושי 150 מילה. בכתבה ארוכה במיוחד 250 מילה. מיטת סדום לעיתונאי שצמח בעיתונות הכתובה, שהתרגל לכתוב ולכתוב, ולא דמיין לעצמו שאפשר לומר הכל, הכל, בשתיים-שלוש פיסקאות".

- אילון וחיימוביץ' יכו את יבין?

"אנחנו מנצלים את האינטראקציה הטובה שביניהם, את החום שהם מדיפים יחד, והושבנו אותם קרוב. גם הצילום הוא מקרוב, בקלוז-אפ סגור, לא לפספס את החיוך היפה של מיקי, את הרהיטות של אילון. אני בטוח שהצופים יתאהבו בהם".

סקופ ראשון

אנשי החדשות של ערוץ 2 לא נאלצו לחכות זמן רב כדי להוכיח עד כמה גדולה חשיבותו של ערוץ חדשות נוסף: ביום הטבח בחברון התארגנו במהירות ופרצו ללוח המשדרים הרגיל בשידורים חיים עם דיווחים דרמטיים מצולמים מהשטח, בסגנון של תחנת רדיו נמרצת, שכלל לא היה מוכר לעמיתיהם הממוסדים בכללית.

הם גם היו הראשונים ששלפו מהארכיון, בעזרת הכתבת רינה מצליח ואיש "כך" מירון פולק, סרט ישן מביקורו של הנשיא עזר ויצמן בקרית-ארבע, ובו צילום נדיר של הרוצח ברוך גולדשטיין. הסרט הופץ ברחבי העולם והתגלגל אפילו למתחרים ב"מבט". אנשי חברת החדשות הנציחו באותו יום תמונה שנחרתה היטב בזכרונם של צופי הערוץ השני, ובה נראה חבר הכנסת מהמפד"ל, חנן פורת, צוהל ומאושר בעוד לחדר זורמים דיווחים קשים מהטבח.

בטלוויזיה הכללית חשים מאוימים על ידי חבריהם הצעירים והנמרצים, המתרוצצים בשטח בצוותים קומפקטיים של שלושה - כתב, צלם, מקליט - שלא כמוהם, גם עם תאורן, מאבטח (בשטחים) ועוזר צלם (לכתבות מורכבות במיוחד).

העדר הפרגון בא לפעמים לידי ביטוי קטנוני. למשל, ראש הממשלה רבין העניק לפני שבועות אחדים ראיון משותף למנשה רז מ"מבט" ולעמנואל רוזן מ"החדשות". בעוד שבראיון בערוץ 2 שודרו גם שאלותיו של המתחרה רז, כולל אזכור שמו והתחנה שהוא מייצג, בחרו ב"מבט" להתעלם לחלוטין מרוזן ומ"החדשות". ובכך צופי "מבט" ראו על המסך שלהם את אותו הראיון, אבל עם מנשה רז ועם "עוד איזה בחור" לא מזוהה היושב משום מה לידו.

חתרות לאהוד יערי

- מישהו סירב אי פעם להתראיין אצלך, והעדיף לחכות ל"מבט"?

אהרון ברנע, כתב לענייניים ערביים: "מעולם לא. גם מקורותי הערביים מעריכים את הערוץ השני. לאלה המתגוררים בקהיר צלחות לוויין על הגג, והם קולטים אותי היטב".

- איך התחרות עם אהוד יערי?

"לראשונה, מאז ומעולם, קם לו מתחרה. הקונספציה שלנו שונה: סיפורים קצרים ומהודקים. ביטוי מוחשי להבדלי הגישה ראיתי במו עיני לאחרונה בקהיר או בז'נבה, כשאת אותו הסיפור אני העברתי במקסימום שתיים-שלוש דקות, והוא בשמונה. אנחנו צועדים עם הזמן, נותנים קצב אמריקאי".

הברק בעיניים

בהתאם לחוקי המשחק שמכתיבה האסכולה האמריקאית, שני המגישים, אילון וחיימוביץ', עשויים לקבוע את גורלה של המערכת השאפתנית כולה. פרנסתם ועתידם המקצועי של למעלה מ-70 עובדים תלויים בעיקר ביכולתם של שני בני 30 ומשהו, נעימי סבר ורהוטי דיבור, לשבות את לב הצופים ולשתק את אצבעם המשתעשעת בשלט, בכל אחת מ-10 עד 15 השניות שבהן הם מופיעים לסירוגין על המסך, בין הכתבות.

ועל מה כל הרעש: על הגשתו בנעימות של טקסט פשוט באורך של פיסקה קצרצרה בעיתון, המתמצת בחסכנות את מה שתיכף נראה במו עינינו בכתבה הבאה, ומסתיים לרוב במילים "דיווחו של כתבנו...", "כתבתו של...", או "נעבור עתה לכתבנו...". זהו. איש מקרב מאות מיליוני בני האדם ברחבי העולם, הצופים מדי ערב במהדורות חדשות כלשהי, לא הוטרד מעולם מהשוואה בין שני כתבים מתחרים שהכינו כתבה על אותו נושא. מקסימום הועלה העניין למחרת בישיבת בוקר מקצועית של מערכות החדשות השונות.

אבל למיליוני צופים יש בהחלט דעות נחרצות ובנות ניסוח, מדוע הם מעדיפים דווקא מגיש מסוים ולא את מתחרהו, שהרי לרוב החדשות זהות בעניינים המרכזיים אצל כולם. תנודת הראש, הברק בעיניים, רוחבו של החיוך, צבע העניבה, גוון הסומק וברקו של ענק הפנינים - בהחלט במערכת השיקולים של הצופה.

בעיה עם הטו שוט

- איך הם?

נעמי בנצור, יועצת לתקשורת, מחברת הספרים "עניין של תדמית" ו"להופיע טוב לפני קהל ומול כלי התקשורת" ומנהלת מכון "מריה" בירושלים, המכשיר אישי ציבור ואנשי עסקים להופיע בפני קהל: "במידה מסוימת שדרן טלוויזיה הוא כמו דוגמנית. היא צריכה לתת לבגד לעבור ולא לבלוט אישית, אבל מצד שני היא לא סתם קולב. מין נוכחות מבוקרת.

"אילון וחיימוביץ' טובים בעיניי, אבל בעייתיים במובנים מסוימים. חלק מתצלומיהם המשותפים על המסך, 'טו שוט', אינם עוברים. שניהם רכונים בנוקשות קדימה, ובכך גורמים אי נחת ואי שקט לצופה. איש אינו אוהב שחודרים קרוב מדי לטריטוריה שלו. אצל שניהם יש הרבה מתח בכפות הידיים. ההרגשה היא שהם אינם יודעים מה לעשות איתן. בקלוז-אפ, כשרק הפנים על המסך, הם עוברים הרבה יותר טוב".

- זוגות השדרנים בארצות הברית מרבים לפטפט ולהתבדח.

"נכון, וזה מוסיף המון חן לשידור. נחמד לראות שבין המגישים ישנו עניין אישי, כביכול מעבר לג'וב המשותף. אבל בין אילון לחיימוביץ' הדיאלוג קצת מאולץ, מלאכותי, ולאחריו הם פונים למצלמה במין לימין שור כזה, מתיישרים למצלמה כאילו על פי פקודה".

- יש להם סיכוי לגבור על יבין?

"שניהם מקריינים נעורים, אמינות, מיומנות. טוב שהערוץ השני נתן את המסך לצעירים. הגיל הוא המסר. מדברים מהר, קצבי, כמו בני גילם, נחלצים במקצועיות מתקלות, אינם מאבדים שליטה. חיימוביץ' התגלתה מלאת חן ערב אחר, דווקא כששגתה בהיגויו הנכון של שם. הפגינה חיוך נעים של מבוכה, אנושיות. רוב הזמן ניכר שקיימת אצלה החלטה להתקין מחיצה בינה לבין המסר שהיא מעבירה. פניה החתומות משדרות מסר לא ידידותי. כאילו, 'אני איתכם בערבון מוגבל', והכל.

"אילון מדבר מעט שכוח מדי, זקוק לגיוון רב יותר באינטונציה. לפעמים נדמה לי שהוא אינו מתעניין באמת בחדשות, והשיעמום המסוים המוקרן ממנו עלול לחזור אליו כבומרנג מהצופים. הטיות הראש שלו טובות, עוזרות לנו להבין מתי מתחילה יחידת תוכן ומתי היא מסתיימת.

"בכלל, לרוב שניהם מביטים בנו, הצופים, בקפדנות יתרה, פחות מדי גיוון בזוויות המבט, פחות מדי העתקת המבט לנקודות אחרות, למשל לרפרוף בניירות שלפניהם. הדבר נותן לנו תחושה קשה. תאר לעצמך שיחה עם ידיד, שאינו מוריד את עיניו ממך. מה תרגיש".

- ויבין?

"מקצועי, מיומן, מכיר את המלאכה, נותן לי הרגשה טובה".

כמה משתכרים

עמיתיהם של יבין, אילון וחיימוביץ' בארצות הברית משתכרים בעבור אותו ג'וב בדיוק - סך הכל ברוטו חצי שעה ביום של עבודה נראית לעין, כולל הזמן המוקדש לכתבות של אחרים ולפרסומות - סכומים עגולים הנעים בין מיליון צנוע לעשרה מיליון דולר בשנה. הכל בשמו של אותו אלוהים תקשורתי אימתני בשם רייטינג: משאל צופים מהיר, הנעשה באמצעים טכניים שונים, המעניק תשובה מיידית לשאלה, כמה צפו במהדורת החדשות שהסתיימה זה עתה.

- בעניין המיליונים שמרוויחים דן ראדר וקוני צ'אנג בסי.בי.אס.

המשך בעמ' 24 ◄

שלם וקח במחסני חשמל

עודפים* במחסני חשמל

* עודפי וועדי עובדים פסח תשנ"ד (1994).

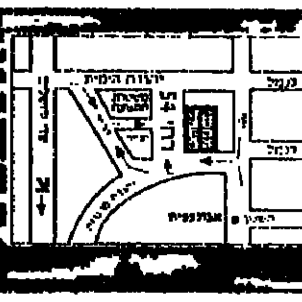

מחסני חשמל פתוחים לקהל רק בימים ובשעות הנ"ל - בשאר הימים סגור לקהל.
היום, יום ו' 15.4.94, בין השעות 10.00 - 15.00
מחר, מוצ"ש 16.4.94, עד השעה 24.00
בימים א', ב',ג 17.4 - 19.4.94 בין השעות 14.00 - 22.00
ביום ו' 22.4.94 בין השעות 10.00-15.00

להלן פירוט חלקי של מוצרי החשמל המצויים במחסני חשמל (המוצעים לציבור)

המוצר, הדגם והסוג	מחירון היבואן/יצרן	המחיר במחסני חשמל יפו	הערות
טלוויזיה "14, היפר בנד לכבלים ולמשחק מחשב, טיימר כיבוי, תצוגה דיגיטלית, שלט מלא.	1,320	986	סוג א'
טלוויזיה "20 קריסטל דיגיטלית, כניסות אודיו-וידאו, כבל טיונר, טיימר כיבוי, שלט רחוק, תצוגה מלאה על המסך.	1,812	1,146	סוג ב'
טלוויזיה "21 סקאי, מסך שטוח שחור, שני רמקולים, היפרבנד לכבלים, כניסות אודיו ווידאו, טיימר כיבוי, שלט מלא.	2,150	1,340	סוג ב'
טלויזיה "25 גרונדיג היפר בנד, מסך שטוח שחור, CTI, שקע 21 פינים, הכנה לטלטקסט, 3 שנים אחריות.	4,500	2,990	סוג ב'
טלוויזיה "25 אוריון, היפרבנד לכבלים, שני רמקולים, תצוגה דיגיטלית, כניסות אודיו ווידאו.	4,100	2,680	סוג ב'
טלוויזיה "28 גרונדינג, היפרבנד, מסך שטוח שחור, הכנה לטלטקסט, 9 שפות, C.T.I -הפרדת צבעים, שלוש שנות אחריות.	5,651	3,880	סוג ב'
טלויזיה "28 טושיבה, מסך מרובע שטוח שחור, כניסת SVHS, הכנה לטלטקסט, טיימר כיבוי, ומקולים פרונטליים, 3 שנים אחריות.	5,100	4,290	סוג א'
וידאו JVC תוצ' יפן, היפר בנד, כניסות ויציאות אודיו-וידאו, תיכנות, ניקוי ראש אוטו', שלט חכם + תצוגה דיגיטלית.	2,285	1,640	סוג ב'
מכונת כביסה, 18 תוכניות, תוף נירוסטה ודוד אל חלד, פילטר קדמי, כל מגוון התוכנות, שלוש שנות אחריות.	2,250	1,280	סוג ב'
מכונת כביסה גרמנית, תוף נירוסטה ודוד אל חלד, 1/2 כמות כל מגוון התוכניות, פלטר קדמי, שירות קריסטל.	3,660	1,880	סוג ב'
מכונת כביסה ווירפול פיליפס, תוף נירוסטה, דוד אלחלד, חצי כמות, כל מגוון התוכניות, תקן גרמני.	2,630	1,494	סוג ב'
תנור אפיה בנוי, טורבו מולטיסיסטם, 7 תוכניות, ידית דלת קמורה + נשלפת, טיימר שעון כיבוי והדלקה, דפנות נשלפות, תקן גרמני.	2,680	1,380	סוג א'
תנור בישול ואפיה עומד, תוצרת איטליה, כיריים 4 להבות +הצתה אלקטרונית, אפייה-גריל, טיימר,בגימור חום/לבן.	1,900	1,390	סוג א'
מקרר באוקנכט 13, גימור לבן בלבד, מקום לבקבוקים גדולים, מפרט טרופיקל, 230 וולט מקורי, מקפיא אינטגרלי.	3,000	1,990	סוג ב'
מקרר פריג'ידר, תוצרת ארה"ב, 500 ליטר, 230 וולט מקורי, נו-פרוסט, סופר טרופיקל, 5 שנות אחריות,בגימור לבן/קרם.	5,095	3,790	סוג ב'
מקפיא, הקפאה עמוקה c ° 18-, חסכוני -0.05 קוט"ש, לחצן הקפאה מהירה, 3 נוריות ביקורת, גימור לבן.	2,110	1,490	סוג א'
מיקרוגל דיגיטלי, צלחת מסתובבת, הפשרה, חימום, בישול, תיכנות, הפשרה אוטומטית, 2 מפסקי בטיחות.	1,028	595	סוג ב'
מיקרוגל סאוטר, לוח מקשים ממוחשב, תיכנות מיוחד לפופקורן/קפה, הפשרה אוטומטית, בגימור לבן.	1,218	795	סוג א'
מיקרוגל תנור טורבו דיגיטלי, אפייה טורבו, גריל השחמה, הפשרה חימום, בישול בכלי מתכת, נפח 30 ליטר, תא נירוסטה.	2,400	1,585	סוג א'
שואב אבק חובר, סט אביזרים מלא הכולל ספות, וילונות, פינות, שטיחים+התאמה לגובה השטיח, נורית ביקורת.	875	560	סוג א'
מדיח כלים קומפקטי תוצרת איטליה, אפשרות לבנוי מתחת לשיש, כל מגוון התוכניות לרבות ייבוש/הברקה, פנים אל-חלד.	2,360	1,490	סוג א'
מדיח כלים גדול, תוצרת גרמניה, 6 תוכניות, מנגנון נגד הצפה, גוף חימום פנימי, סלסלות מתכווננות, נוריות ביקורת, תוכנית חסכון.	4,500	2,680	סוג ב'
רדיו טייפ סטריאו לרכב, דיגיטלי+24 תחנות קבועות, ראש מתהפך, יציאה ל-4 רמקולים, 240W+240W, פיידר נשלף + מגירת מתכת.	910	460	סוג א'
מערכת סטריאו ניידת, כולל טייפ דבל + הקלטה מהירה, קומפקט דיסק דיגיטלי, איקולייזר גרפי, טיונר.	1,060	650	סוג א'
מערכת סטריאו מקצועית איווה כולל זוג רמקולים עץ גדולים, טייפ דאבל + דולבי + הקלטה מהירה, טיונר 4 גלים, סראונד, כניסה ל - VCR , CD.	2,120	1,290	סוג א'
מערכת סטריאו מקצועית פיליפס, 600 וואט P.M.P.O, קומפקט, טיונר דיגיטלי, 3 רמקולים כולל SUBWOOFER, טייפ דק כפול, שלט רחוק.	3,270	1,990	סוג א'

כמו כן מוצעים לציבור מעודפי 93 מוצרים (סוג א'), קטנים (טוסטרים, מגהצים, מעבדי מזון, קומקומים, בלנדרים וכו' מתוצרת מולינקס, פיליפס, מורפי ריצ'רד ואח') בהנחות בנות 30%-40% וכן וידאו 4 ראשים ואח', טלויזיות "29-"14 מתחב' גרונדיג, אקאי, טושיבה, פיליפס, דיואל, מיקרוגלים, תנורים, קולטים מהחב' סאוטר, קריסטל, קינג, אוושן, דה דיטריש פירוליטי ואחרים. מכונות כביסה/ייבוש, מדיחים מהחב' באוקנכט, קריסטל, ווסטינגהאוז, מייסטר, פיליפס, ג'נרל אלקטריק, אינדסיט, אלקטרולוקס ואח'. שואבי אבק אלקטרולוקס, חובר, מקררים, מקפיאים, אמנה, פריג'ידר, ווירפול, ג'נרל אלקטריק, ווסטינגהאוז, רדיאטורים, מפזרים, מערכות סטריאו, רדיו טייפים מתחברות איווה, JVC , אקאי,פיליפס ואח'. בהנחות 18%-45% מהמחירון הרשמי.

לידיעת ציבור הרוכשים במחסני חשמל יפו בע"מ: 1. המכירה במחסני חשמל יפו נערכת בשיטת שלם וקח, במזומנים, ו/או בתשלומים בכרטיסי אשראי עד 18 תשלומים ויזה/ישראכרט,דיינרס. מוצרים שירכשו בהמחאות אישיות יסופקו 4 ימים לאחר פרעון. 2. הובלות לכל מקום בארץ+אחריות וביטוח הובלה. 3. כל מוצרי החשמל המוצעים לציבור במחסני חשמל יפו בע"מ, חדשים לחלוטין (סוג א' באריזה מקורית) וגהנים מתעודות אחריות מקוריות ומשירות מלא של היבואנים/יצרנים.

יפו, רח' 54 מס' 6 (ליד מע"מ בדרך לנמל)

מחסני חשמל יפו בע"מ

אזהרה: מחסני חשמל יפו בע"מ היא בעלת הזיכיון המשפטי הבלעדי לתפעול **מחסני חשמל בע"מ**. ביפו-ת"א, פועלות מספר חנויות לממכר מוצרי חשמל. החנויות הנ"ל אינן קשורות ל**מחסני חשמל בע"מ**. ל**מחסני חשמל יפו בע"מ** אין סניפים ברחבי הארץ.

ערוץ 2 נגד חיים יבין

► המשך מעמ' 23

יעקב אילון: אתה מתכוון לשאול אם אנחנו מקבלים סכום דומה?"
– **רק העיקרון. בכל זאת, אתם הדגל של "החדשות". הסכום שלכם לפחות עגול ויפה?**
אילון: "אני לא יודע אם אתה שואל ברצינות או בצחוק".
– **ברצינות.**
"כמו שמשלמים בארץ לעיתונאים. אתה לא יודע כמה מרוויח עיתונאי בארץ הזאת?"
– **אתם מקבלים כל כך מעט?**
"מדובר בסכום סביר ומאופק עד מאוד, שמאפשר לי להתגורר בשכירות בדירה בצפון דיזנגוף, לקנות מכונית חדשה בתשלומים, שעיקר משימתה להסיעני יום־יום 140 ק"מ לעבודה ובחזרה, ולהיות באובר־דרפט מבוקר כאחר האדם".

דרומי

אילון, לשעבר יעקב פיאדה, רווק בן 33, התגורר בנעוריו בשד' בן־צבי ביפו, לא הרחק מאיצטדיון בלומפילד. היה כ"ב ב"מעריב לנוער" עם עמנואל רוזן, כתב ביסורים ושכתב את עצמו לנצח, והיה כ"צ ב"עלם ועלמה" בטלוויזיה יחד עם אברי גלעד וענת וקסמן. צילומי המבחן שהכינה השלישיה הזו טמונים עד היום אי שם במרתפי הטלוויזיה הכללית.

בזכות רקעו המקצועי, קול הבריטון הערב והיכרות אישית התקבל לגל"צ. עוד לפני הגיוס הסתובב בתחנת השידור הצבאית, שהיתה במרחק הליכה מביתו, והכין כתבות לתוכנית הנוער "ידי־ו גם", בעריכתו ובהגשתו של רוני תורן. תפקידו הגדול הראשון שם היה כמגיש "משלנו", מצעד הפזמונים העבריים, החל ממאי 80', במקום רם תדמור.

לאחר שבע שנים בתחנה הצבאית כחייל וכאזרח, בתפקידי שטח, עריכה וקריינות, נסע למשך שש שנים לניו יורק. במשך כל התקופה האמריקאית שלו שידר אילון חדשות לגל"צ, ובמקביל שימש פרילאנס של העיתונות הכתובה, תחילה ב"ידיעות אחרונות" ואחר כך ב"חדשות". עורכי חדשות שעבדו מולו בדסק בתל־אביב זוכרים אותו בעיקר ככתב שטח מוצלח, בעל יכולת ביטוי ותרגום מהירים: סמוך לשעת הסגירה, חצות שעון ישראל, נהג להכתיב טלפונית, בלא טיוטה, ידיעות מורכבות שזה עתה קלט במהדורות הערב של תחנות ניו יורק. את הכסף הגדול, מבחינתו, עשה בתחנת רדיו מקומית בעברית, בה שימש כעורך ומגיש.

מינויו של יוסי עוזרד לתפקיד בכיר ב"תבל", באמצע 92', החזיר את אילון לישראל. הוא החל לערוך ולהגיש שם את "תחנה מרכזית", מגזין חדשות מצליח שבתוך זמן קצר (ינואר 93') זכה לתגובות מצוינות: 39 אחוזי צפייה ו־97 אחוז שביעות רצון מהמגיש. עם התמנותו של אילון שליו לתפקיד מנכ"ל חברת החדשות, ולאחר משא ומתן קצר ועקר עם יבין, הוחתם אילון כמגיש הראשי. לאחר תקופת הרצה, שבה שודרו רק מהדורות מקוצרות, צורפה אליו למהדורת הדגל בשמונה בערב מיקי חיימוביץ'.

– **ישנה איזו חלוקה פנימית של הידיעות שאתם מקריינים?**
מיקי חיימוביץ': "לא! סדר ההגשה ובחירת הידיעות לרוב מקריים, למעט כתבה שאחד מאיתנו ליווה מקרוב, ואז הוא מציג אותה. במקרים רבים משתנה סדר הידיעות תוך כדי המהדורה, ולכל אחד מאיתנו יוצא להציג את הכתבה הבאה בצורה ארעית לגמרי".
– **בהגשת החדשות את משתמשת במאגר הבעות פנים. למשל, פרצוף של תראו־כמה־אני־מבינה, או, כמה־נורא־האסון־הזה.**
"דווקא יוצא לי טבעי, החל מהרצינית־מבינה־יודעת, ועד אנושית־חכמה־חייכנית".
– **מתאמנת מול המראה בבית?**
"אף פעם".

צפונית

מיקי חיימוביץ', בת 32, גרושה, מתגוררת עם החבר שלה, אלי אילדיס בן 28, עורך ומגיש במת"ב, בדירה משלה, לא שכורה, פחות מ־100 מטר מדירתו של יעקב אילון. קונים באותה מכולת, בתל־אביב. צפונית מלידה. כילדה התגוררה תחילה ליד כיכר מלכי ישראל, ואחר כך בגני־צהלה. בנעוריה אפילו לא חלמה על עיתונים ותקשורת. קיוותה להתגייס לשייטת בחיל הים, "בגלל סיפורי הגבורה והמדים הלבנים". בסופו של דבר מימשה את הרצון שלה לקרביות בבה"ד 12, תחילה כמ"כית ואחר כך כמפקדת פלוגת טירוניות.

"הצלחת במבחני הבד, אבל לצערנו את צעירה מדי", בישרו לה לפני כעשר שנים בטלוויזיה החינוכית, שם שימשה כתחקירנית וניסתה לעשות יותר. בין לבין היתה סטודנטית ודיילת, וכשהוקמה מת"ב, תחנת הכבלים בבת־ים, לפני כשש שנים, הצטרפה אליה חיימוביץ' כעורכת, מפיקה ומגישה. גולת הכותרת המקצועית היתה הפקה והגשה של יומן בחירות, שלוש שעות בשידור חי, בליל הבחירות לרשויות המקומיות לפני כמה חודשים. לחברת החדשות הגיעה עם הקמתה, וכוכבה דרך בין לילה.

אילון שליו, מנכ"ל: "כבר היום אני מעריך שיחס הצופים בינינו לבין 'מבט' הוא שליש שני־שליש. אחוזי הצפייה שלנו תלויים בגורמים רבים, בין השאר באיכות תוכניותיו של הזכיין עצמו באותו יום, בתוכנית ששודרה לפנינו בשבע וחצי ובהמון גורמים נוספים"

אילון וחיימוביץ' מסוגלים להיות משעשעים ומלאי חן, אבל תיוכם הכובש והחום האנושי הנודף מהם בכל דיאלוג קצרצר לעין המצלמה, חנוקים עמוק בתוך סגנון הגשה נוקשה וממלכתי. רק לקראת סיום המהדורה, במשבצת המוקדשת לסיפורים אנושיים ולזוטות מרחבי העולם, בא קסמם האמיתי של השניים לידי ביטוי. עורכי "החדשות" הבחינו בזה, והם משתדלים לשבץ למענם בכל מהדורה סיפור בדים, שיאפשר לכוכביהם להצטלם ב"טו שוט" (צילום משותף) ולדסקס בחן.

תפקידם של אילון וחיימוביץ' לא מסתכם בבחירת מלתחה נאה ובקריינות רהוטה. שניהם מתפקדים כעיתונאים לכל דבר ומלווים במשך כל היום את עבודתו של דסק החדשות.

יום העבודה שלהם מתחיל מדי בוקר בשמונה וחצי, בישיבת עבודה במערכת התל־אביבית של חברת החדשות. את הישיבה מנהלים אילון שליו, שלום קיטל ויוסי רונן, ומשתתפים בה גם עורך המהדורה הבכיר של אותו ערב, גיא זהר או רם לנדס. עורכים אחרים מלווים את הישיבה בשיחת טלפון בקו פתוח. בישיבה זו נקבעות משימות הסיקור למשך היום, ומושקעת מחשבה בטיפול לא שגרתי גם בנושאים שחוקים – ניסיון ראשון מתוך כמה במשך היום להכות את "מבט".

אוסף פרטי של עניבות

לאחר ישיבת הבוקר עולים רוב משתתפיה לירושלים. לאילון וחיימוביץ' כמה שעות פנויות בתל־אביב, שגם הן לרוב מוקדשות לענייני עבודה, החל מחרישת עיתונים וכלה בבחירת מלתחה. חיימוביץ' שוכרת את רוב בגדי ההופעה שלה מבוטיק ליד ביתה. אילון, גנדרן לא קטן, לובש לרוב מקטורן הנשלף מהמלתחה האישית הגדולה שלו, רובה תוצרת ניו יורק, רכישות שעשה בשש השנים שלו שם. גם העניבות הססגוניות המשתנות מדי לילה הן מאוספו הפרטי. מחוץ לטווח המצלמה, בהמשכו של הבגד הזוהר, לבושים שניהם בשעת השידור בג'ינס. סתם ג'ינס.

בשתיים בצהריים בדיוק עולים אילון וחיימוביץ' לירושלים, לרוב יחד, פעם עם ההונדה 94' שלו, פעם עם הפיז'ו 94' שלה. בשלוש הם כבר יושבים בכסאותיהם הקבועים בחדר מערכת החדשות הצפוף, מול צגי המחשב, משכתבים פתיחים לכתבות מהדורת הערב. העיקרון פשוט: 20־30 מילים, משפטים קצרים היושבים טוב בפה, בלי התחכמויות. לפעמים הם מסכמים מראש גם את הדיאלוג ביניהם. בשעה זו כבר מופץ הליין־אפ הראשון של מהדורת הערב, עם 32 כתבות. רק כ־20 מתוכן, כולל חדשות שיצטרפו במהלך השעות הקרובות, ייכללו בסופו של דבר בשידור. מקוצר זמן, לא פעם נופלת כתבה בעיצומו של השידור. בארבע וחצי מקליט אילון פרומו בן פחות מחצי דקה עם עיקר החדשות, שילוב של חשוב ומעניין. סרטון זה מוקרן פעמים אחדות בין שש לשמונה בערב, ונועד לעורר את סקרנותו של הצופה ולהזכיר לו שיש אלטרנטיבה ל"מבט".

יוסי רונן, עורך מהדורות ראשי: "כבר עכשיו ניכר לעין שאנחנו עושים חדשות אחרת. ותראה עם מי: עם 20 כתבי שטח שמעולם לא עשו טלוויזיה. הסוויץ' לוקח זמן. אנחנו מאלצים אותם להכין כתבות של לא יותר מדקה, דקה ורבע. בקושי 150 מילה. מיטת סדום לעיתונאי שצמח בעיתונות הכתובה"

הצעת נישואין

אושרת לוי, מגישת מהדורות קצרות, פורצת נסערת לחדר החדשות: "תשמעו קטע. החבר שלי ביקש ממני בליל הסדר את ידי (ושאלה מהקהל: ההורים הסכימו?), באמצעות שיר מיוחד שכתב והקליט עם הנגנים של שלמה ארציו".

תגידי, את שלי יחימוביץ'?

בסביבות שש בערב יורדים בפעם הראשונה למלבישה ולמאפרת להסתדרות ראשונית. בסביבות שבע יורדים שנית להתארגנות כללית. בשבע וחצי מוכנים פיקס לשידור מבחינת הופעה. בעשרה לשמונה מתיישבים במקומותיהם באולפן מול שלוש המצלמות, מתחברים לאוזנית זעירה הצמודה אליהם לאורך כל השידור, מחוץ לטווח המצלמה, ולמיקרופון המוצמד לדש בגרם. באמצעות האוזנית הם מתוקשרים תוך כדי השידור עם הבמאי ועורך המהדורה, היושבים בחדר השליטה הסמוך.

חזרה קצרה של טקסט ותמונה. על השולחן ליד מיקי, מחוץ לטווח המצלמה, מברשת שיער, שפתון, שרשרת כסופה אלטרנטיבית, שמקיף עד הרגע האחרון מתלבטת בינה לבין זו שהיא כבר עונדת, וכוס מים. "ג'יקובס", היא אומרת לו. "ג'יקובס". שניהם צופים בקפדנות בדמותם המשודרת במעגל סגור לשני מסכי טלוויזיה צדדיים. משיכות כתף. מתיחת החליפה. מצמוצי שפתיים. יד אחרונה בשיער. שמונה. אות פתיחה. "ערב טוב...".

– **מפחידך? מענג? לילה־לילה בשידור חי למאות אלפי צופים?**
אילון: "אני רואה את זה אחרת. כשמתחילה המהדורה אני אומר לעצמי שבדיוק בעוד 30 דקות אני הולך הביתה, ואחר כך, בעוד 20 דקות, 10".
– **ההתרגשות איננה משבשת את חייכם?**
"אחרי השידור הראשון קפצנו לשמים. בינתיים התרגלנו".
– **אחרי השידור אתם רצים לטלפון לשמוע איך היה?**
אילון: "רק פעם זה היה ככה".
– **אתם היום סלבריטים. נו, איך החיים?**
חיימוביץ': "מה שמשחק לי זה שאני נראית לגמרי אחרת מחוץ לאולפן. בקושי מזהים".
אילון: "וכשמזהים חושבים שהיא ההיא, שלי יחימוביץ' מהרדיו".
חיימוביץ': "איך שאנשים מתבלבלים. קופאית בסופר אמרה לי לא מזמן, תשמעי, התוכנית שלך ברדיו גדולה".
אילון: "יום אחד אנחנו נוסעים יחד בתל־אביב. ברמזור של נורדאו פינת אבן־גבירול מכניס פתאום איש כמוף את הראש שלו למכונית ומתחיל לצעוק: 'אני לא מאמין, זו אתה? זו את? אל מהטלוויזיה? את הגדולה מכולם! אתו רק בגללך אני מסתכל'. אני אומר לו: 'וזה שאיתה, הוא גם כן בסדר?' אבל הוא ממשיך: 'את ואת, אני אספר לילדים שלי, אני אספר לאשתי'. 'והשני', אני אומר לו, נותן לו זמן להתבונן בי בתשומת לב. 'והשני? מה עם השני?'. השני? בכלל לא הבין על איזה שני אני מדבר. הא לך סלבריטיות בארץ הזאת".
– **איך "מבט"?**
אילון: "בזכותנו הם נאלצו לעשות צעד גדול קדימה. אני אוהב לצפות ביבין. יש לו את זה".
– **יצא לך להיפגש איתו?**
"כן, באיזה סיור עיתונאים".
– **החלפתם חוויות?**
"אף מילה. התעלם ממני לגמרי".

הפקת לקחים

מדי לילה, לאחר המהדורה, בשמונה וחצי, מתכנסים בחדרם המשותף של קיטל ורונן בקומה השלישית העורכים, המגישים והבמאי לשיחת לקחים. חלקם סיימו זה עתה יום בן 12 שעות עבודה, כמה מהם יישארו בבניין עד אחרי מהדורת הלילה באזור השעה 11, ורק אחר כך יחזרו לשפלה. על פי המסורת שהונהגה שם, עורך שאינו מגיע לישיבה מצלצל, הטלפון עובר למצב של רמקול, והוא משתתף בדיון כמו כולם.

הביקורת העצמית נוקבת. "מבט", המתחרה שנצפה בחצי עין בחדר הבקרה, מוזכר לשם השוואה. אין חסים על כתב המרבה להתייצב לדיווחים ארכניים מול המצלמה (סטנד־אפ), על עורך שבחר בתמונות לא מתאימות למקבץ הפתיחה, או על במאי שלא השתלט על המהומה בשידור חי.

בתשע ועשרה הם נפרדים זה מזה למשך פחות מ־12 שעות, ולפני שהם מפליגים בטור מכוניות חזרה לתל־אביב, עניין של 40 דקות בשעה זו, הם מזכירים אחד לשני לסחוט את דוושת הגז מתחת לגשר שפירים, על כל צרה. רק זה חסר להם בשעה זו: לככב בחדשות. ■

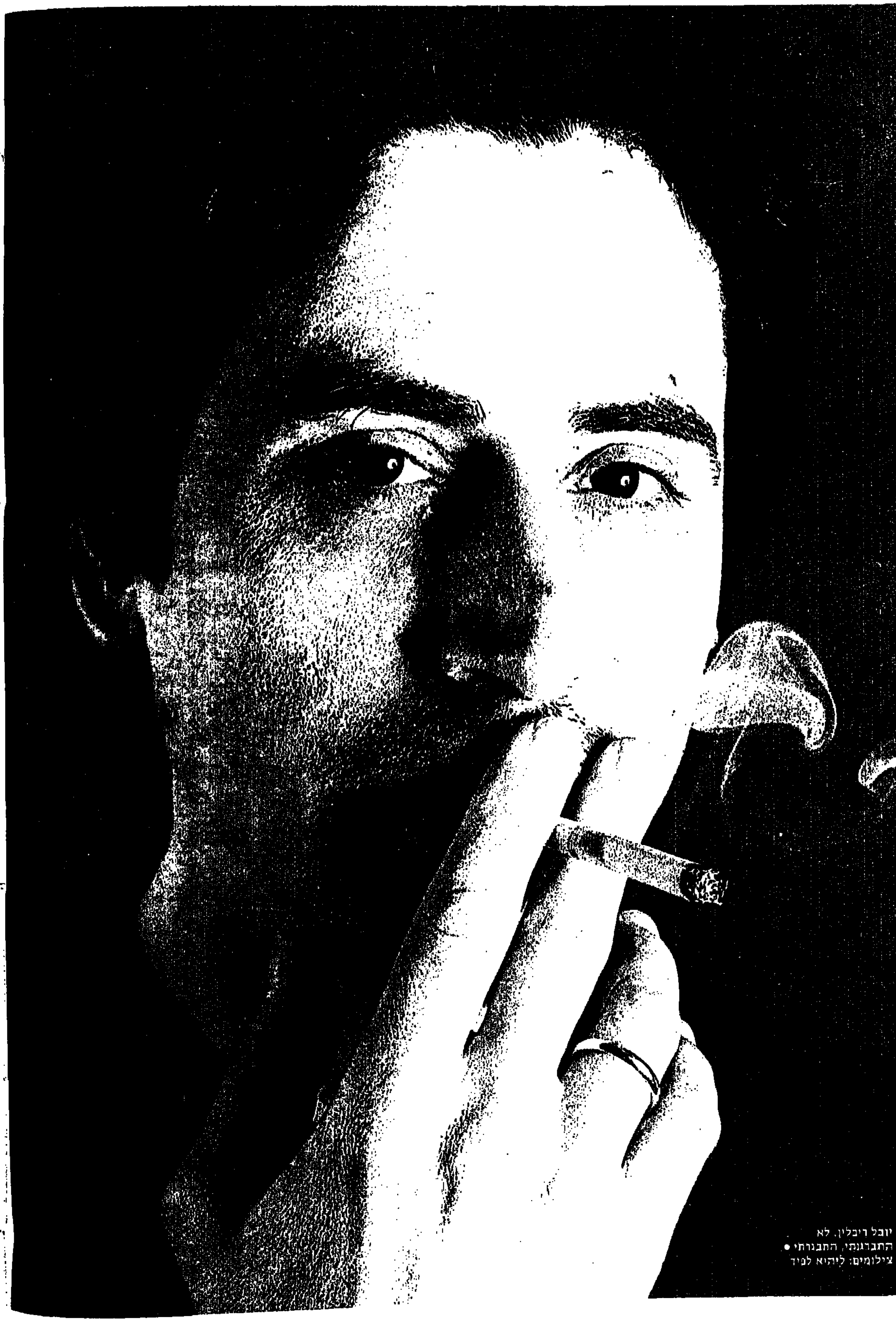

יובל ריבלין. לא התבגרתי, התבגרתי • צילומים: ליהיא לפיד

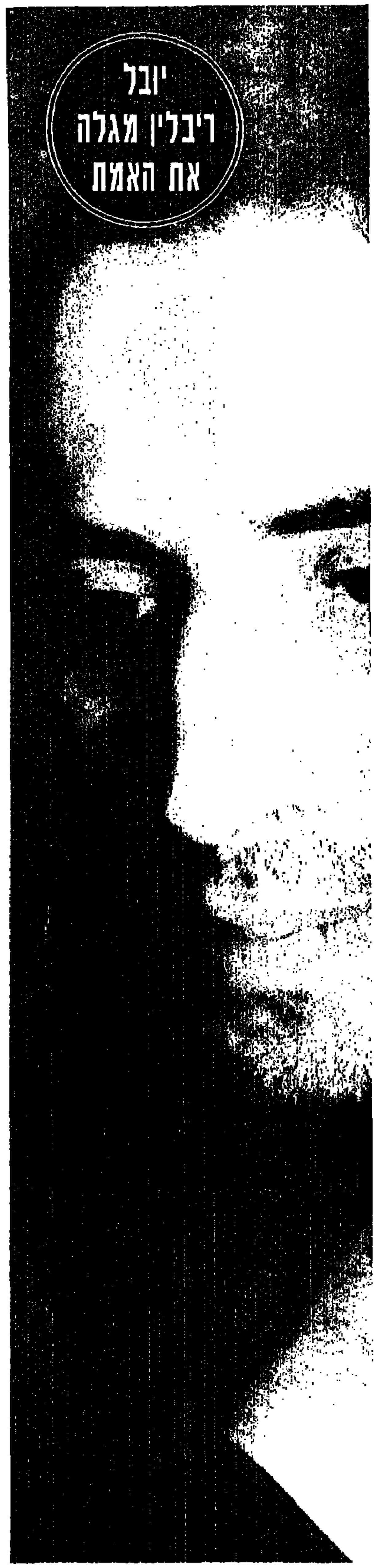

פגישה ראשונה עם אמא

יובל ריבלין, 34, איתר את אמו הביולוגית לאחר שנים ארוכות של חיפושים. "הסתכלנו כמה שניות אחד על השני", הוא מספר על פגישתם הראשונה, "והתנשקנו. הרגשתי שיש בינינו דמיון פנימי חזק". ריבלין, שהיה חברה לחיים של יונה וולך, נישא לאחרונה למילי מירן, זמרת ומעצבת אופנה. בקרוב הוא עומד להיחשף כיוצר וזמר בזכות עצמו

ליאת רון

לפני עשר שנים שודר בטלוויזיה סרט תעודה על ילדים יתומים שחיים במוסד. תינוקות בני שנתיים-שלוש שננטשו בינקותם. המצלמה ריחפה על כפות הידיים הקטנות, על הפנים הכבויות. הקריין אמר שההורים שכחו אותם בבית החולים. יובל ריבלין, אז בן 24, לא יכול היה להתנתק מהמסך. הילדים שחיכו לאמא שתבוא לקחת אותם הביתה, הכמיהה שלהם לחום, לאהבה, העיניים הרעבות, לחצו על הפצע הפרטי שלו. על הרצון למצוא את אמו הביולוגית, שמסרה אותו לאימוץ עוד לפני שנולד.

הכתיבה היתה הדרך שלו לנתב את הכאב החוצה. קודם בא הלחן. מנגינה מצמררת, שעוברת דרך קולו העמוק וקוראת לאמא לבוא. אחר כך באו המילים: "זאת את שהשארת אותי רחוק ממך/ לא רצית בי מן ההתחלה/ משהו נשאר לי ממך/ הם נתנו לי רק את שמך/ כשתבואי...".

עשר שנים עברו מאז. יובל התבגר. הוא חווה מוות כשיונה וולך, חברתו לחיים, נפטרה מסרטן. הוא חווה אבל, בדידות, מלחמה על רכושה של וולך בבית המשפט, וחזר לחיים. לפני ארבעה חודשים החליטו יובל וחברתו, הזמרת ומעצבת האופנה מילי מירן, להתחתן. דחף פנימי הוביל אותו לחפש את אמו הביולוגית, אסתר, לפני החתונה.

אחרי 34 שנים הם נפגשו. היו בפגישה ההיא הרבה התרגשויות, דמעות, גישושים של סגירת מעגל. יובל הכין לאסתר קלטת עם שירים שכתב והלחין, חלקם עומדים לצאת בעתיד הקרוב בתקליט. בין השירים היה גם "כשתבואי", השיר שנכתב עליה לפני עשר שנים. "כשתבואי/ אם תבואי אלי/ כשתבואי אלי/ את תבואי אולי/ את לא חשבת על זה/ ואין לי שום סימן/ אבל הזמן". אסתר הקשיבה ובכתה. היא סיפרה ליובל שהיא מקשיבה לשיר שוב ושוב. "יכול להיות", הוא אומר, "שאם הייתי פוגש אותה לפני עשר שנים הכל היה נראה אחרת. רציתי להעביר תחושה לגבי אמא כללית, שלא לוקחת על עצמה תפקיד של

המשך בעמ' 28 ◄

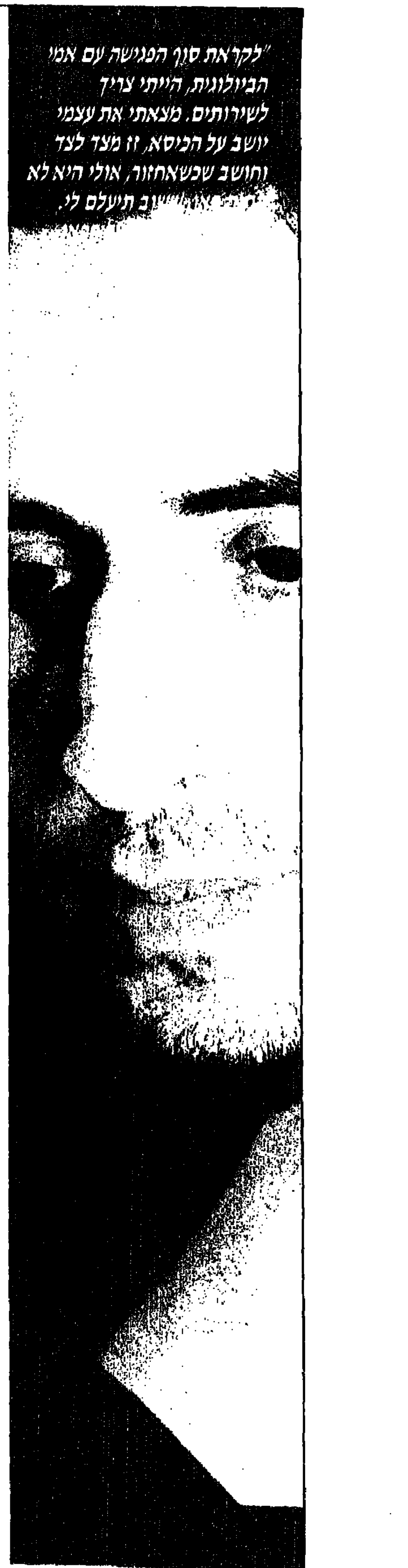

"לקראת סוף הפגישה עם אמי הביולוגית, הייתי צריך לשירותים. מצאתי את עצמי יושב על הכיסא, זז מצד לצד וחושב שכשאחזור, אולי היא לא [illegible] תיעלם לי.

▶ המשך מעמ' 27

גידול ילד. היום, כשאני יודע את הרקע שלה, הייתי כותב את השיר אחרת. צריך רק לתת להתרגשות הזאת לשקוע".

■

מיד אחרי שהגיש לי קפה ועוגיות בסלון דירתו השכורה במרכז תל־אביב, הבהיר יובל שלהוריו המאמצים, אדלה ואברהם ריבלין, הוריו האמיתיים מבחינתו, הוא קורא אמא ואבא. לאסתר, אמו הביולוגית, הוא קורא בשמה, או מציין שהיא זאת שילדה אותו. וזהו. לא נוקב בשם משפחתה. לא אומר את שמו של אביו הביולוגי. לא מגלה את שמות אחיו שגרים בהולנד, ותמונתם חבוקים מונחת על השידה.

בפעם הראשונה בחייו עומד יובל ריבלין להיחשף כיוצר וכזמר בפני עצמו. כבר שנים הוא עוסק במוסיקה מאחורי הקלעים. הוא מנגן בחצוצרה ובקלידים, בעבר היה חבר בלהקת "אטמוספירה", הקים אולפן הקלטות שנסגר בינתיים, עיבד, הלחין, כתב טקסטים, למד בבית הספר למוסיקה "רימון", אבל לא מימש את הצורך לעמוד מול קהל. מנהלו האישי, אבי יעקובוביץ', שידך בינו לבין חברת תקליטים ובקרוב ייצא תקליט שדרים ראשון להשמעה ברדיו.

"נולדתי בירושלים לפני 34 שנים", אומר יובל בשקט ומעשן עוד סיגריה, "ומאז שאני זוכר את עצמי, ידעתי שאני מאומץ. שנה וחצי אחרי האימוץ שלי, כשאחותי אפרת נולדה, כנראה הצליחו ההורים להתגבר על איזשהו מחסום פסיכולוגי להביא ילד לעולם. תמיד קראתי להם אמא ואבא והם התייחסו אלי כמו כן לכל דבר. היום, אחרי הרבה רגעים טובים יותר ופחות, אני יכול להגיד שההורים שלי הם הכי נפלאים בעולם. הלוואי והייתי יכול להגיע לקרסוליים שלהם בנתינה בלי חשבון. אמא היא אחות ואבא ממלא תפקיד ניהולי בקופת חולים מכבי ובנוסף, הם פעילים בארגון בני ברית בקרית־אונו. לשם עברנו כשהייתי בן ארבע וחצי.

"במשפחה דיברנו הרבה על האימוץ, אבל אף אחד מסביב לא ידע. לא חברים, לא בבית הספר. ההורים חששו שהילדים יתנכלו לי. ילד מאומץ, בתקופה ההיא, נחשב לילד חריג. ידעתי ששמה של אמי הביולוגית הוא אסתר. אני זוכר שפעם אמא אמרה לי שנדמה לה שהיא היתה בלונדינית. אז ציירתי לי דמות אשה בלונדינית, בהירה, ומילאתי אותה בתוכן דמיוני. חשבתי הרבה מאיזה מצב היא הוציאה אותי, כשמסרה אותי לאימוץ. חשבתי שאולי באה ממשפחה מרובת ילדים, אולי אלמנה, אולי נרקומנית או זונה. ופחדתי. פחדתי לגלות דברים שלא ארצה לדעת.

"על אבי הביולוגי לא ידעתי שום דבר ועד היום אני לא יודע הרבה. באופן טבעי ילד בא מרחם של אשה. הצורך הראשוני שלי היה להכיר את אמא, למרות שהזהות של אבי הביולוגי, שהיא גם הזהות שלי, ריחפה סביבי כל הזמן. צריך לזכור שהתמזל מזלי והיו לי שני אנשים נפלאים להזדהות איתם ובנוסף גם דוד מוניה ודודה גולדה ז"ל, שהיו מאוד קרובים ועזרו להורי לגדל אותנו. הייתי מוקף בהמון אהבה.

"האימוץ העיק עלי תקופה ארוכה. ידעתי משהו שאחרים לא ידעו. אבל היתה לי גם תחושה של יתרון. תחושה שההורים שלי בחרו אותי. תמיד אמרו שהייתי התינוק הכי יפה והכי מתוק. והיו לנו גם רגעים קשים יותר. בהם אני לא רוצה לגעת. הורי בחרו באמירת האמת מההתחלה, למרות שזאת היתה יכולה להיות פצצת זמן עבורם, ואני מעריך את זה מאוד. תביני, הכמיהה לדעת מי זאת אמא שלי היתה קיימת בי כל הזמן. אי אפשר לקרוא לזה געגוע. לא ידעתי למה להתגעגע. אבל היתה תחושה מאוד חזקה שיש איזשהו חלק בחיים שאני מרגיש קרוב אליו, בלי שיהיה קרוב אלי".

■

בגיל 19, אחרי הרבה שנים של הדחקה, ואחרי שהגיע לגיל בו מותר לילד מאומץ לפתוח את תיק האימוץ שלו על פי חוק, הרגיש יובל צורך לחפש את שורשיו. בשלב הראשון סיפר לחברים הקרובים על האימוץ וקיבל מהם חיזוקים לחפש את אמו הביולוגית. דיבר הרבה עם ההורים. אחרי כמה שבועות קבע פגישה עם עובדת סוציאלית ב"שירות למען הילד", וביקש לפתוח את תיק האימוץ.

"בפגישה הראשונה ממש פחדתי. לא ידעתי בדיוק למה לצפות. ישבתי מול העובדת הסוציאלית ושמעתי שיש לאמי הטבעית שני ילדים, שבזמנו גרה בקיבוץ בצפון, ושכרגע היא גרה בחו"ל וזהו. הם אמרו לי שאי אפשר ליצור איתה קשר, למרות שניסו, אבל לי זה נראה אז כאילו בשירות למען הילד לא התאמצו מספיק כדי להגיע אליה".

– אמרו לך שאי אפשר לאתר את אמך הביולוגית, אז ויתרת?

"גדלתי בבית שבו לא דופקים על שולחנות. זה דבק בי. הצורך לדפוק על השולחן היה קיים, אבל אני לא מצטער שלא עשיתי את זה. אולי התפרצות כזאת היתה מעכבת את הפגישה. הייתי גם מלא טענות. מלא, אבל כנראה עדיין לא בשל. היה לי נוח להישאר בחוסר הידיעה. להחזיק עוד קצת את התחושה של 'אני יודע משהו שאחרים לא יודעים'. להיות עוד קצת מיוחד. יכול להיות שאם הייתי לוחץ, או מנסה לחפש אותה בדרכים אחרות, הייתי מצליח. בדיעבד היה שווה לחכות. היום אני הרבה יותר מיושב בדעתי. ברור לי שלא ניסיתי למצוא אותה כדי לשחרר אגרסיות".

■

יובל ומילי ריבלין בחתונתם. פרק חדש

"במשפחה דיברנו הרבה על האימוץ, אבל אף אחד מסביב לא ידע. לא חברים, לא בבית הספר. החורים חששו שהילדים יתנכלו לי. תמיד קראתי להם אמא ואבא והם התייחסו אלי כמו בן לכל דבר. היום, אחרי הרבה רגעים טובים יותר ופחות, אני יכול להגיד שההורים שלי הם הכי נפלאים בעולם"

שלוש שנים אחר כך, כשהיה בן 22, פגש יובל את יונה וולך, משוררת, אז בת 37. זה היה כשבא לביתה יחד עם רפי פרסקי, חבר, כדי לשמוע את ההכנות למחומר עליו עבדה באותה תקופה. וולך חשבה שיובל הוא קלידן שבא לחזרה. אחרי חצי שעה פרסקי הלך, יובל נשאר, ויונה הזמינה אותו לסרט. כך, פחות או יותר, התחיל סיפור אהבה בין נער מוסיקלי לאשה פראית, פרובוקטיבית, צבעונית מאוד, משוררת מחוננת ששברה מוסכמות וניהלה, לדבריה, רומן ממושך עם אלוהים. סיפור האהבה העדין ביניהם סוקר היטב בתקשורת לקראת מותה של וולך, ולא תמיד ליטף את יובל. במשך השנים בהן גרו ביחד, הוא המשיך לכתוב מוסיקה, הקים אולפן הקלטות, אבל פינה ליונה את כל הבמה.

יונה עטפה את אהבתם בצער נפו. על יובל אמרה שהוא כתכחה באלמוניות. היא, לעומת זאת, ניהלה דיאלוג סוער עם הציבור דרך שיריה. הם גרו בקרית־אונו עם אמה של יונה, בבית מוקף גינה ועצי פרי. בכניסה, ליד השער, עמד עץ אבוקדו. החיים שלהם זרמו בשקט, עד שיונה חלתה בסרטן ונפטרה בת 41. "עץ האבוקדו אינו פורח", הוא כתב לה חודש אחרי מותה. "אולי הוא כבר ידע מזמן. אל תלכי, יש לי כל הזמן שבעולם לשוב אליך בלי גוף".

גם כשגופה של יונה נקבר עמוק באדמה, היא המשיכה ללוות אותו בשלוש השנים הבאות, באופן כמעט מוחשי. נירה שנצר, אחותה, שהיתה מסוכסכת עם יונה זמן ממושך, הופיעה בבית אחרי הלוויה עם כמה בני משפחה ודרשה מיובל לעזוב. יובל החליט להילחם על חלקו בירושה וניהל מאבק משפטי כואב וממושך. שנצר טענה שיונה אימצה אותו כאם שלא ניהלו יחסים אינטימיים; שיובל ניצל את מצבה הרפואי הקשה של אחותה כדי שתכתוב צוואה מעורפלת כה היא מעניקה לו את כל רכושה. יובל נלחם כדי לקבל גושפנקא לאהבתם. באמצע אוקטובר 88' קבעה השופטת בלנש קיי ששני שלישים מרכושה של יונה יעברו לידיו של יובל, והוא יוכר כידוע בציבור של המנוחה.

ליונה סיפר יובל על האימוץ. במשך ארבע השנים שחיו ביחד, היא טענה תמיד שכדי שיהיה שלם יותר, עליו למצוא את אמו הביולוגית. אבל הסרטן, הטיפולים והמוות דחקו הכל הצידה. הכמיהה למצוא את אסתר, הוא אומר, היכתה אותו בגלים. באה והולכת. ותולה הופיעה תמיד תמונת הכישלון מגיל 19.

■

חצי שנה אחרי מותה של יונה, פגש יובל את הזמרת מילי מירן, מי ששרה את "שירי לי כנרת", תוך כדי עבודה משותפת באולפן הקלטות. ארבע וחצי שנים חיו יחד. שנים לא קלות ליובל. הוא ניסה להתגבר על מותה של יונה והרגיש אבוד. הוא ניסה למצוא את עצמו בין השאר דרך לימודי דת, בפרידה בת שנתיים ממילי. לפרנסתו ניגן בלהקת חתונות. מתוך "טפטוף": "והטיפות מכות, זולגות ללא הרף/ כמו דמעות גדולות הניחרות שוב מגרונך/ והטפטוף הזה סלל לו את הדרך/ המובילה אותך בסוף לזרועות הפתוחות של עצמך".

ואז פרצה מלחמת המפרץ וטלטלה אותו. כשהטילים הראשונים נפלו, חווה יובל חרדה קיומית. "הרגשתי שתוך שנייה אני יכול להימחק מהעולם בלי להשאיר אחרי שום דבר. ובפעם הראשונה מצאתי את עצמי מתעסק סוף־סוף במוסיקה שלי. באותה תקופה עדיין ניגנתי בלהקת חתונות, ובגלל מחסור בעבודה וחוסר ברירה כמעט התחלתי לכתוב. הייתי מסתיר את הסקיצות של השירים במקום מוגן בתוך הארונות, וסוחב עלי כל הזמן את הקסטה עם הלחנים, כדי ששום דבר לא ילך לאיבוד. עברתי תקופה מאוד קשה לפני המלחמה. עם יונה, עם אולפן ההקלטות שנסגר, תקופה שבה הייתי קרוב למוסיקה, אבל לא ממש התעסקתי בכתיבה. החלטתי להתפטר מהלהקה. הייתי מוכן לוותר על מקור פרנסה נכבד מאוד כדי

המשך בעמ' 30 ◀

ודאי תשמח לגלות כי בינך ובין מי שיושב לצידך במחלקת העסקים של סוויסאיר,
יש הרבה מן המשותף.

20
שנות שרות מצטיין
מהסנדין הבינלאומי
AIR TRANSPORT WORLD

swissair

► המשך מעמ' 28

להתעסק במה שאני אוהב".

ובאותה תקופה חזר יובל למילי. אחרי שנה ומשהו החליטו להתחתן. ברבנות.

– התברגנת.

"אם בורגנות זה סמלים, אז יכול להיות. אני חושב שהתבגרתי יותר משהתברגנתי. כילדים, אנחנו רוצים להתמרד נגד כל העולם. בגילו של אביב גפן גם לי היה שיער ארוך. הסמלים, הקליפות, כבר לא מדברים אלי".

■

כדי שילד מאומץ יוכל להירשם ברבנות, צריכה עובדת סוציאלית מהשירות למען הילד להעיד שאמו יהודיה ושלא נולד ממזר. יובל ביקש מהשירות למען הילד שיעידו עבורו. ב-14 בנובמבר 93', ביום בו העידה ברבנות, נפגש יובל עם העובדת הסוציאלית. הוא ומילי החליטו שזה הזמן למצוא את אמו הביולוגית.

"העובדת הסוציאלית סיפרה לי על המשפחה של אמי הביולוגית. היא הגיעה לארץ בשנת 56' מגבול פולין-רוסיה. הם היו שישה אחים ואחיות. אסתר היא הבת הלפני אחרונה. העובדת הסוציאלית התקשרה מיוזמתה לאחת מאחיותיה של אסתר, אותה איתרה על פי שם המשפחה. היא הציגה את עצמה כחברה של אסתר, כדי לא להבהיל, וביקשה את מספר הטלפון שלה בחו"ל. האחות אמרה שאסתר אמורה להגיע בחודש הקרוב לארץ ושתשמח למסור לה הודעה. כשאסתר הגיעה ארצה היא החזירה צלצול, והיתה בטוחה שהעובדת הסוציאלית, שהזדהתה בשמה האמיתי, היא חברת ילדות נשכחת. הן קבעו פגישה ודיברו עלי. מיד נקבעה לנו פגישה משותפת למחרת".

■

"ב-13 בינואר הגעתי עם מילי לשירות למען הילד. התרגשתי מאוד. חיכינו. אסתר היתה אמורה להגיע מירושלים ואיחרה קצת. כשהגיעה, הכניסו אותה לחדר ליד. שמעתי את הדלת נפתחת ונסגרת. אחרי כמה דקות הכניסו אותי לחדר שלה. ראיתי אשה בגיל העמידה. הסתכלנו כמה שניות אחד על השני. התנשקנו. הרגשתי שיש בינינו דמיון. לאו דווקא משהו חיצוני, אלא משהו פנימי. חזק. משהו שהיה קל מאוד להתחבר אליו. אולי קל מדי אחרי 34 שנים. הרגע הראשון היה קצת מצחיק. הסתובבתי על המקום, כדי שתראה אותי מכל הכיוונים, והיא בדקה אם אני דומה למשפחה.

"לא ידעתי מה להגיד. חצי שעה ישבתי מולה מהופנט. היה רעש של משאיות מהשוק הסיטונאי ובתוך החדר דממה. היא בכתה הרבה. אחר כך התחלנו לחקור אחד את השני. צורת הדיבור שלה, התפיסה של הדברים, ההבעה, היו ממש זהים לשלי. זה מדהים. עוד לפני הפגישה הבנתי שאני לא יכול להפיל עליה שק של טענות, למרות שהיו לי המון. היא אמרה לי שהכי חשוב בשבילה היה שימצאו לי משפחה טובה. אפילו אם זה היה צריך לעלות בזה שאשאר אצלה. צריך גם להבין שבאותה תקופה, שנת 56', ללדת ילד מחוץ לנישואין היה אות קלון. התברר לי שהיא יצאה עם יהודי ממוצא מרוקאי, מה שלא הוסיף בזמן שבו הקיטוב העדתי בארץ היה קיצוני. ועוד להיכנס ממנו להריון.

"כשנכנסה להריון היתה בת 18 וכמה חודשים. רק שלוש שנים אחרי שעלתה מפולניה. היא היתה ילדה קטנה ומבולבלת שלא ידעה עברית. למדה יחד עם אבי הביולוגי בבית ספר, התאהבה והסתבכה. הבנתי ממנה שהמוצא שלו לא הפריע לה בכלל. לסביבה כן. הפלה לא באה בחשבון, כי לא היה לה איך לבצע אותה. רופא אחד הציע שתעבור למשפחה אומנת לתקופת ההריון, ואחרי הלידה תמסור להם את תינוק. היא לא היתה מוכנה לשמוע על זה. אולי בגלל שרצתה לראות אותי. להחזיק.

"עוד לפני שנולדתי נמסרתי לאימוץ. אסתר הסתירה מכל המשפחה את ההריון והיתה צריכה לגור בדירה שכורה לא רחוק מבית החולים, כדי להגיע לשם לבד כשיהיו לה צירים. שאלתי אם היניקה אותי. היא אמרה שלא. הם לקחו לה אותי מיד. אולי אם הייתי נשאר בזרועותיה עוד כמה דקות, היתה מתחרטת וכל הגורל שלי היה שונה. חצי שנה אחרי הלידה היא התחתנה עם אבי הטבעי. אני לא בטוח שהוא ידע על קיומי בכלל. אחרי תקופה קצרה התגרשו.

"קיבלתי ממנה את התחושה שהקשר שלה עם גברים, בפרט, והסובב אותה בכלל, היה קשור אלי. היא רצתה לספר למישהו על הילד שאין לה. רצתה מאוד להגיע אלי. בפגישה אסתר בכתה המון. היא בכתה כשסיפרה לי איך דמיינה את הבר מצווה שלי. כמוני, היא חיה עם משהו שאף אחד מסביב לא ידע עליו. עכשיו, היא אמרה לי, אני נמצאת בגיל שלא חשוב מה חושבים עלי. מצידי שכולם ידעו. אחרי שעתיים וחצי לקחתי אותה עם מילי לבית של אחותה.

"אני זוכר שבנסיעה היתה לה יציאה אמהית של 'אולי תיקח סוודר'. זה היה מוזר. והיו כמה רגעים של שתיקות. חשבתי לעצמי שהנה, יושבת לידי אשה שילדה אותי מצד אחד, ומצד שני, היא זרה לגמרי. תחושה מבלבלת של חיבור וניכור. המון התרגשות. פחד לאבד. אני נזכר שהיה איזשהו רגע, לקראת סוף הפגישה, שמילי והעובדת הסוציאלית נכנסו והייתי צריך לשירותים. מצאתי את עצמי יושב על הכיסא, זז מצד לצד וחושב בשבריר שנייה שכשאחזור מהשירותים, אולי היא לא תהיה כאן. ששוב תיעלם לי. בשירותים עצרתי מול הראי. ראיתי את עצמי אחרת. יותר זורם ומחובר. ואז היכתה בי ההכרה, ברורה מתמיד, שאת הורי המאמצים אני לא מחליף בשום אופן.

יונה וולך. היא היתה משוררת, אני כותב טקסטים

"אני יודע שאי אפשר למחוק את יונה ומה שהיה. הפרק איתה היה חשוב מאוד בחיים שלי, אבל יותר חשוב הוא הפרק שלי עם מילי. היא קיימת בשבילי עכשיו. אני חי עם אשה שאני מאוד אוהב ואני רוצה לעסוק ולהתפרנס מדברים שאני אוהב. יונה כבר לא בין החיים"

"ברגע שהורי שמעו על הפגישה שלי עם אסתר, הם הציעו מיד להזמין אותה אלינו. אף אחד מבני משפחתה, כולל אחותה, אצלה גרה כשהיתה בארץ, לא ידע על קיומי. היא העדיפה לחזור להולנד ולספר עלי קודם לילדים ולבעלה השני, ממנו התגרשה לפני שנים. באתי לקחת אותה מאחותה. אסתר חיכתה לנו למטה.

"אני זוכר שפעם אמא אמרה לי שנדמה לה שאמי הביולוגית היתה בלונדינית. אז ציירתי לי דמות אשה בלונדינית ומילאתי אותה בתוכן דמיוני. חשבתי הרבה מאיזה מצב היא הוציאה אותי, כשמסרה אותי לאימוץ. חשבתי שאולי באה ממשפחה מרובת ילדים, אולי אלמנה, אולי נרקומנית או זונה. ופחדתי"

הדודה החדשה שלי לא ראתה אותי. היא הבינה שאסתר הולכת למכרים. כשהגענו הביתה, הורי הקלו עלי מאוד. לא ציפיתי לתגובה כל כך חמה. הראינו לה אלבומים מהילדות שלי, והיא הראתה לי תמונות מהחתונה של אחותי. אבא כיסה עם היד שלו את הפה של אחותי בתמונה הגדולה. הסתכלתי. זה היה ממש אני".

■

החתונה של מילי ויובל ריבלין נקבעה ל-6 במרץ, באולמי "בון טון". אסתר, בעלה לשעבר, אחיו ואחותו של יובל ובעלה, הגיעו לארץ לכבוד האירוע. "הלכתי לבד לנמל התעופה כדי לקבל אותם. פתאום חשבתי לעצמי שאולי גם אחד הדודים החדשים שלי נמצא שם. מאוחר יותר הסתבר לי שאחיה הצעיר של אסתר עמד לא רחוק ממני. ואז יצא בעלה של אסתר והאחים שלי. דיברתי איתם בטלפון לפני כן והם שמחו שיש להם אח גדול, אבל המפגש איתם היה קשה. הם כעסו מאוד על אסתר שלא סיפרה להם עלי. ואני הרגעתי. אמרתי שרק עוד כמה שנים יוכלו להבין מה ההורים עשו בשבילם. בחתונה היתה שמחה כל כך גדולה. שמחה שאי אפשר לתאר. עם כל הלחץ וההתרגשות של לפני החופה, זה היה הרגע הכי מרגש בחיים שלי.

"אחי ואחותי הביולוגיים הביאו לנו קלטת. היא מנגנת בפסנתר והוא בכינור. בכלל, הכשרון האמנותי עבר כנראה בגנים. אסתר מציירת ומפסלת. אבי הביולוגי התעסק במוסיקה. זה מדהים שאפילו אחותי, אפרת, בתם של הורי המאמצים, מורה לפסנתר. לא היתה לי ברירה אלא לצאת מוסיקאי".

■

כשהחליטו להתחתן, עזב יובל את הבית בקרית-אונו, את עץ האבוקדו והשער השבור ועבר עם מילי לתל-אביב. שני חדרים גדולים, קומה רביעית מעל כביש סואן, צמרת של עץ מול החלון. מילי כותבת מילים ולחנים ומעצבת בגדים (עיצבה את השמלה שלבשה בחתונה) בחנות קטנה ברחוב קינג ג'ורג'. יובל מחפש עכשיו את ההכרה. "זה מן קטע אגואיסטי", הוא אומר. "עכשיו אני מרגיש שהמתנה הכי גדולה לאמן היא התייחסות של הקהל. האהבה שלו. יצאתי כבר לכמה הופעות עם להקה של ארבעה נגנים. אביב גפן היה באחת מהן. הילד המוכשר הזה לחץ לי את היד ואמר שזה אחלה חומר".

– פתחת עם מילי פרק חדש בחיים.

"או חיפשתי פרק ישן, הרי חזרנו להיות יחד. אני יודע שאי אפשר למחוק את יונה ומה שהיה. חבל על הזמן. אני חי עם אשה שאני מאוד אוהב ואני רוצה לעסוק ולהתפרנס מדברים שאני אוהב. גיליתי שגם אני יודע לכתוב. אמנם מדי פעם אני משתמש בטקסטים של יונה, אבל רוב הטקסטים הם שלי. ההבדל בינינו ברור. היא היתה משוררת ואני כותב טקסטים. הפרק איתה היה חשוב מאוד בחיים שלי, אבל יותר חשוב הוא הפרק שלי עם מילי. היא קיימת בשבילי עכשיו. יונה כבר לא בין החיים".

יובל קם מספת הקטיפה, הכניס קלטת לתוך הטייפ והשמיע לי את "להיות" שכתב והלחין. אולי תפילה פרטית לעתיד. "תן לי רק עולם אחד כזה קטן/ שאין בו ציפיות/ ולא מקווים שם לשום דבר/ ולא מפחדים בכלל/ ולא מתים שם לעולם". ■

רוצים סקס אחר

חקי בלס

עד לפני מספר שנים ענה מוני (שם בדוי), גבר נאה בשנות ה־30 לחייו, לשם מרים. היא נולדה כבת יחידה להורים המתגוררים במרכז הארץ. עוד בילדותה, כשכל הילדות מסביב שיחקו בבובות, הצעצועים החביבים על מרים היו רובים ומכוניות. מעולם לא לבשה שמלה או חצאית. בגיל עשר הרגישה שתחומי העיסוק הנתפסים כגבריים יותר מדברים אליה, ומה שהיא הכי רוצה להיות כשתהיה גדולה, זה להיות גבר. היא חשה שמשהו בזהות המינית שלה משובש, שהסימנים החיצוניים אינם תואמים את אישיותה, שהנפש הגברית שלה כלואה בגוף של אשה. אי הוודאות המינית הכניסה אותה לדיכאון עמוק, ופעמיים, בגיל ההתבגרות, ניסתה לשים קץ לחייה: "ניסיתי להתאבד כי לא רציתי להישאר כפי שאני. מאוד סבלתי מהעניין. בגיל 16, על מנת להעמיד את הנטיות שלי במבחן, קיימתי יחסי מין עם גבר. חשבתי שזה יעזור, שאולי המגע המיני והקירבה האינטימית לגברים יפתרו את הבעיה, אבל זה נהיה יותר גרוע. הרגשתי רע. חשבתי שאולי אחרי גיל ההתבגרות משהו ישתנה. רציתי לבחון את הדברים, לא לעשות מעשים בלתי הפיכים בפזיזות, אבל המצב רק הלך והחמיר".

באותה תקופה עבדה כמפעל באזור מגוריה. בגיל 22, לאחר כשנה וחצי של עבודה במפעל כאשה, תקופה קשה וכואבת מבחינה נפשית, החליטה לפנות לייעוץ רפואי. "הלכתי להתייעץ עם רופאים. פחדתי שיגידו לי שאין ניתוחים כאלה. מהניתוח עצמו לא פחדתי".

היא פנתה לבית החולים הדסה ולאחר בדיקות ואבחונים פסיכולוגיים והורמונליים נכנסה לתקופת מבחן בטרם ניתוח. על מנת להתחיל לחוות חיים בזהות גברית, היא הודיעה לחבריה בעבודה שהחליטה להפוך לגבר ושמעתה והלאה שמה הוא מוני: "החברים הקרובים קיבלו את זה בהבנה כי ידעו שיש לי בעיה, לא דחו אותי בגלל השינוי. גם המשפחה הבינה. המשכתי לעבוד עוד חודש אחד תחת השם החדש, אבל הפסקתי כיוון שחלק מהאנשים בעבודה לא קיבלו את זה בהבנה. היה לי רופא טוב בהדסה, שלימד אותי איך להתייחס לאנשים שמסרבים לקבל את השינוי. בתחילה היה לי מאוד קשה עם העניין. אחרי ששיניתי את השם היו אנשים שהמשיכו לקרוא לי בשם הקודם, ולא עניתי להם. הגיעו לביתי טלפונים שאמרו שבושה לעשות דבר כזה. גם בקהילה בה אני חי התייחסו לזה בחומרה".

מוני, שזה מספר שנים חי בזהות גברית ומקבל טיפול הורמונלי גברי, עבר לפני כשנה ניתוח לשינוי מין, שהתבצע בישראל. במהלכו השתיל לו הפלסטיקאי המומחה, פרופ' ריצ'רד סיידוב, פין שהפך אותו לגבר לכל דבר. עכשיו מוני הוא גבר מאושר. הוא חזר למקום העבודה, ממנו פרש בתחילת השינוי (מעשה די יוצא דופן בכל הנוגע להתנהגות אנשים המבקשים לשנות את מינם), לאותו סוג של עבודה ("זו אינה עבודה נשית. רוב העוסקים בה באותו מפעל הם גברים"), והפעם כגבר.

היום יש לו חברה שהוא אוהב, מישהי שהכירה אותו גם בתקופה הנשית שלו, והוא מקיים איתה יחסי מין תקינים. בחורות אחרות עימן בא במגע מיני, שאינן מכירות את ההיסטוריה האנטומית של גופו, לא חשו, לדבריו, בעובדה שאיבר המין שלו מושתל: "יש לי תחושה מלאה בפין ואני מגיע לאורגזמה. אחרי הניתוח, כשקיימתי יחסי מין עם אשה שלא הכירה את הסיפור, היא לא חשה במשהו שונה, ומאוד שמחתי. היא אפילו אמרה לי שאני יותר טוב מגברים אחרים שהיו לה. אני חושב בעתיד על הקמת משפחה".

ניתוחים להחלפת מין מתבצעים, באישור משרד הבריאות, בבתי החולים הציבוריים בישראל מאז 1987. במרכזים הפרטיים הרבה קודם. מנתוני משרד הבריאות עולה שבכל שנה מתבצעים בארץ עד שבעה ניתוחים לשינוי מין. רוב המבקשים לעבור את הניתוח עושים זאת בגרמניה, אנגליה, הולנד, סינגפור וארצות הברית, בעיקר משום שאינם עומדים בקריטריונים שקבע משרד הבריאות.

בעקבות ניתוח לשינוי מין שערך ד"ר רוני מוסקונה, במרכז רפואי פרטי בחיפה, בשנת '85, לגבר קוקסינל – ניתוח שלטענת התובעת הותיר אותה במצב אימיני – הוקמה ועדה בראשות פרופ' חגי צור, מנהל המחלקה לכירורגיה פלסטית בתל השומר, שגיבשה הנחיות וכללים לגבי ניתוחים לטרנס־סקסואלים בארץ.

לאור המלצות הוועדה של פרופ' צור קבע משרד הבריאות כי בבית החולים בו יתבצעו ניתוחים אלה, תמונה ועדה הכוללת פסיכיאטר בכיר, מנתח פלסטי בכיר, פסיכולוג קליני, אורולוג ואנדוקרינולוג (מומחה להורמונים), והיא תהיה מוסמכת לאשר ניתוחים מסוג זה. כמו כן מתנה משרד הבריאות ביצוע ניתוח לשינוי מין באבחנה מובהקת של טרנס־סקסואליזם ראשוני, כלומר מהסוג המוטבע בתקופת הילדות מבלי יכולת לשנותו, גם לא בטיפולים פסיכואנליטיים. מדובר באנשים החשים אי נוחות לגבי מינם הנוכחי, בעלי רצון להיפטר מאיבר המין ואשר חיים כבני המין האחר לפחות במשך שנתיים.

המטפלים אמורים לוודא שהתופעה אינה נובעת מהפרעה נפשית אחרת, כמו סכיזופרניה. במשך שתי שנות הניסיון, שבהן חי המועמד לניתוח בזהות של המין השני, הוא מקבל טיפול הורמונלי (אסטרוגן לגברים וטסטוסטרון לנשים), שמשנה את הרגשתו הפנימית ואת מראהו החיצוני. אצל גברים הנוטלים הורמון נשי החזה צומח, שיער הפנים והגוף מידלדל, התפתחות הזרע מתעכבת והמטופל מגלה סימני אין אונות חלקית או מלאה. במקביל הוא מאמץ את הלבוש של המין הנגדי, ומתנהג בהתאם.

בתקופת מבחן זו נתון האיש במעקב פסיכולוגי ורפואי צמוד. לפני השינוי, מדווח המטופל על חרדה, דיכאון וחוסר מנוחה. אם בתוך תקופת המבחן הצוות מתרשם שלא חל שינוי חיובי במצבו, הוא פורש מהטיפול בטרם ייעשה בגופו שינוי בלתי הפיך.

מהם התנאים שמציב משרד הבריאות לביצוע ניתוח לשינוי מין? ■ מדוע לא מאפשרים לעוסקים בזנות לעבור אותו? ■ כמה זה עולה בשוק הפרטי? ■ מה בין טרנס־וורטים לטרנס־סקסואלים? ■ פלסטיקאי, פסיכולוגית ואשה שהיתה לגבר, משיבים

פרופ' ריצ'רד סיידוב, פלסטיקאי מומחה, הגיע לפני כשנתיים מאוניברסיטת קנטאקי לבית הספר לרפואה באוניברסיטת תל־אביב כדי להדגים ניתוחים פלסטיים בילדים. בינתיים השתקע בארץ, ונחשב למומחה להשתלות פין: "אנשים לא מבינים את ההבדל בין טרנס־וורטים לטרנס־סקסואלים. הטרנס־וורט מתלבש בבגדי המין הנגדי, אבל נהנה ושמח באיברי המין שלו. הטרנס־סקסואל, לעומתו, סולד ונרתע מאיברי מינו, הוא חש כלפיהם גועל, לא מזדהה איתם ורוצה שייהפכו לאיברים שלפי הרגשתו הולמים את אישיותו.

"ההשוואה הקרובה ביותר למצבם היא אשה שמתעוררת יום אחד ומגלה פין בין רגליה. היא תהיה מאוד מתוסכלת מזה ותרוץ לרופא להסיר זאת מיד, בדיוק כמו שגבר שיגלה יום אחד שאין לו פין, ימהר לתקן את המצב. למרבה הצער, קיימת הרבה אי הבנה לגבי אנשים אלה, מה שמקשה עליהם להגיע לרופא שיבין את מצבם. רובם סובלים שנים, אם לא כל חייהם, מחוסר קבלה של תשומת לב רפואית נכונה. הניתוח הוא התחנה האחרונה עבורם. הם צריכים קודם כל פסיכולוג שיבין אותם, שיאבחן נכון את מצבם.

"בהנחה שמדובר באנשים פרודוקטיביים, שאין להם רקע עברייני ואינם אלכוהוליסטים או משתמשים בסמים, הם יזדקקו לתמיכה של פסיכולוג, של אנדוקרינולוג וגם של עובד סוציאלי שיעזור להם בתהליך שינוי הזהות, כולל השינויים בתעודת הזהות ובמקום העבודה. אם הם יגלו שחייהם לא השתפרו כמין החדש, הם לא יגיעו לניתוח. אבל אם הם מוכיחים שהם מתפקדים בהצלחה בחברה, יש להם חברים שמקבלים אותם, והם מתפקדים בעבודה – הם מועמדים לניתוח. היו לי אנשים שנישאו לבן זוג מהמין אליו הם רוצים להשתייך. למשל, מישהו שביולוגית הוא גבר, מתנהג כאשה, ונשוי לגבר זה מספר שנים. במקרה כזה אני משנה את איברי המין כך שיתאימו לאישיות".

ד"ר דליה גלבוע, פסיכולוגית ראשית במשרד הבריאות וחברת בוועדה לאישור ניתוחים מסוג זה בבית החולים שיבא בתל השומר, מסבירה שמקור הדרישה לשינוי מין נעוץ בסיבות נפשיות. "מדובר באנשים נורמליים מבחינה אנטומית המצהירים באופן עקבי ובאמונה עיקשת כי הם שייכים למין הלא נכון ורוצים להפוך לבני המין הנגדי. הם מרגישים שהם נופלים בין הכסאות, מרגישים לחוצים, לא יכולים להתחיל בחיים כיוון שנפשם כלואה בגוף שאינו מתאים לה. הם אינם מממשים את עצמם, מחכים לרגע שהדברים יותאמו זה לזה".

לדברי פרופ' חגי צור, שמרכז בארץ את נושא הניתוחים לטרנס־סקסואלים, הניתוח הראשון התבצע במרכז בשנת '87 ומאז נותחו שם כעשרה בני אדם. לדבריו, ההערכה היא ששיעור התופעה באוכלוסיה בכלל הוא אחד ל־100 אלף בגברים וכמחצית מזה בנשים.

– כמה עולה ניתוח כזה?

ד"ר גלבוע: "עד כמה שידוע לי, ניתוחים שאושרו בוועדת המומחים מכוסים על ידי הביטוח הרפואי. ניתוח שיש לו הצדקה מבחינה נפשית צריך להיות מכוסה על ידי הביטוח. הרבה ניתוחים פלסטיים מתבצעים בשירות הנפש, כמו למשל שחזור שד בעקבות סרטן. מקרים כאלה מכוסים על ידי המדינה וקופות החולים. אנחנו לא מקבלים אנשים שעוסקים בזנות ומשתמשים בסמים. זה כלל שקבעה הוועדה של משרד הבריאות".

– מה תשיב לגבר שעובד בזנות ומבקש לצורכי פרנסה לעבור ניתוח לשינוי מין?

פרופ' סיידוב: "אדם שעובד בזנות לרוב לא אנתח. המועמדים לניתוח עובדים במשרות יותר מקובלות מבחינה חברתית. אני לא פועל ללא ייעוץ פסיכולוגי. אם הפסיכולוג ימליץ על ניתוח ואני לא אסכים עם המלצתו, לא אנתח. על כל עשרה אנשים שמגיעים אליי וחושבים שהם מועמדים לניתוח, תשעה אני רואה שנית. זה תהליך מאוד סלקטיבי. אני מעוניין לעזור לאנשים על מנת שחייהם יהיו נורמליים".

למרות שנזהרים בבחירת המועמדים נרשמים מדי פעם סיבוכים וגם כשלונות. קרה שאדם מגיע חמש שנים אחרי הניתוח לטעון שהוא והרופא טעו. אין לשכוח שהתהליך בלתי הפיך. "ככל שאתה מודיע לפציינט על סיבוכים אפשריים", אומר פרופ' סיידוב, "ככל שאתה מייעץ לו, כך הוא מקבל ביותר הבנה סיבוכים כאלה, אם הם מתרחשים".

ד"ר גלבוע מבהירה שהאנשים המגיעים לוועדה כבר חיים תקופה ממושכת בזהות שאליה הם רוצים להשתייך, אפילו חולמים באותו המין. שפת הגוף, ההופעה וההליכה משלימים את התמונה. לדבריה, הניתוח רק מסיים את התהליך באופן רשמי. בצורה כזו של בדיקה, היא אומרת, קשה לעשות טעויות.

אנשים שנדחים על ידי הוועדות של בתי החולים פונים לשוק הפרטי. לדברי פרופ' סיידוב, עלות של ניתוח פרטי היא גבוהה מאוד וכרוכה במידה לא מבוטלת של סיכון: "כשלוקחים בחשבון את משך האשפוז, את עלות חדר הניתוח והצוות שמסביב, ניתוח ההופך גבר לאשה (בדרך כלל ניתן להסתפק בניתוח אחד) יכול לעלות בסביבות 35־40 אלף שקל. טכנית, הפיכת אשה לגבר היא פעולה יותר מסובכת ודורשת הרבה ניתוחים: הקטנת החזה, הסרת האיברים הנשיים, יצירת פין. מדובר בפרוצדורה ניתוחית מתוחכמת ומסובכת. שינוי כזה יכול בקלות להגיע ל־100 אלף שקל".

ניתוחים דומים, מסיבות שאינן דווקא נפשיות, מתבצעים במרכזים הרפואיים בישראל. לפני מספר חודשים התפרסם בעיתונות מקרה הניתוח שבוצע בבית החולים בילינסון בבחור כבן 30 שגופו כלל מערכת מינית כפולה. גם לש', בחורה נאה בת 22, היתה בעיה דומה. היא נולדה אנדרוגינוס. לדבריה, בתעודת הלידה שלה לא נרשם דבר, כיוון שלא ידעו להחליט אם היא זכר או נקבה. בגיל 11 היא החלה לצמח שדיים, ערכו לה בדיקות הורמונליות נוספות וקבעו שהיא נקבה. היא נותחה בבית החולים תל השומר וסימני הזכריות הוסרו ממנה. "אני חיה עם בחור ועומדת להתחתן", אומרת ש', "תהיה לי בעיה ללדת, אבל אני זכאית לילד. אני יכולה לבקש אימוץ או אם פונדקאית".

לדעת ש' במקרה שלה מדובר בפגם גנטי מולד, לא צריך לאשר לכל אחד לעשות ניתוח לשינוי מין, ועל המעוניינים לעבור טיפולים פסיכולוגיים ופסיכיאטריים לפני שמאשרים להם את הניתוח. "תכלס בשטח רוב המנותחים עובדים בזנות לפרנסתם, וזה לא מתוך הכרח אלא מתוך בחירה. יש להם מוח של גברים, הם מעדיפים לעשות 2,000 שקל ביום ולקנות לעצמם בית, ולא לעבוד כמוני חודש שלם תמורת אותו סכום".

פלסטיקאים בישראל, שלא מחמיצים בדרך כלל שום הזדמנות להתהדר בהישגיהם המקצועיים, לא ממש אוהבים לדבר על ניתוחים לשינוי מין. רוב הרופאים שפניתי אליהם לצורך הכנת הכתבה סירבו להתייחס לנושא. לדעת פרופ' סיידוב הסיבה לקשר השתיקה של הפלסטיקאים היא אי הבנה בקרב חלק מהציבור לגבי הניתוחים והמנותחים. "הם נתפסים כמשוגעים, מגנים אותם, וחושבים שהם פרוצות וטיפוסים אנטי־חברתיים. אבל אלה לא הפציינטים שלי. אני מבין את אי רצונם של הרופאים להיות מקושרים עם מה שהקורא עלול לזהות כמשהו משונה. אף אחד לא רוצה ששמו יקושר עם אנשים בלתי מקובלים. האנשים האלה מייצגים אחוז קטן מעבודתי כמנתח פלסטי, אחוז קטן, אבל חשוב". ■

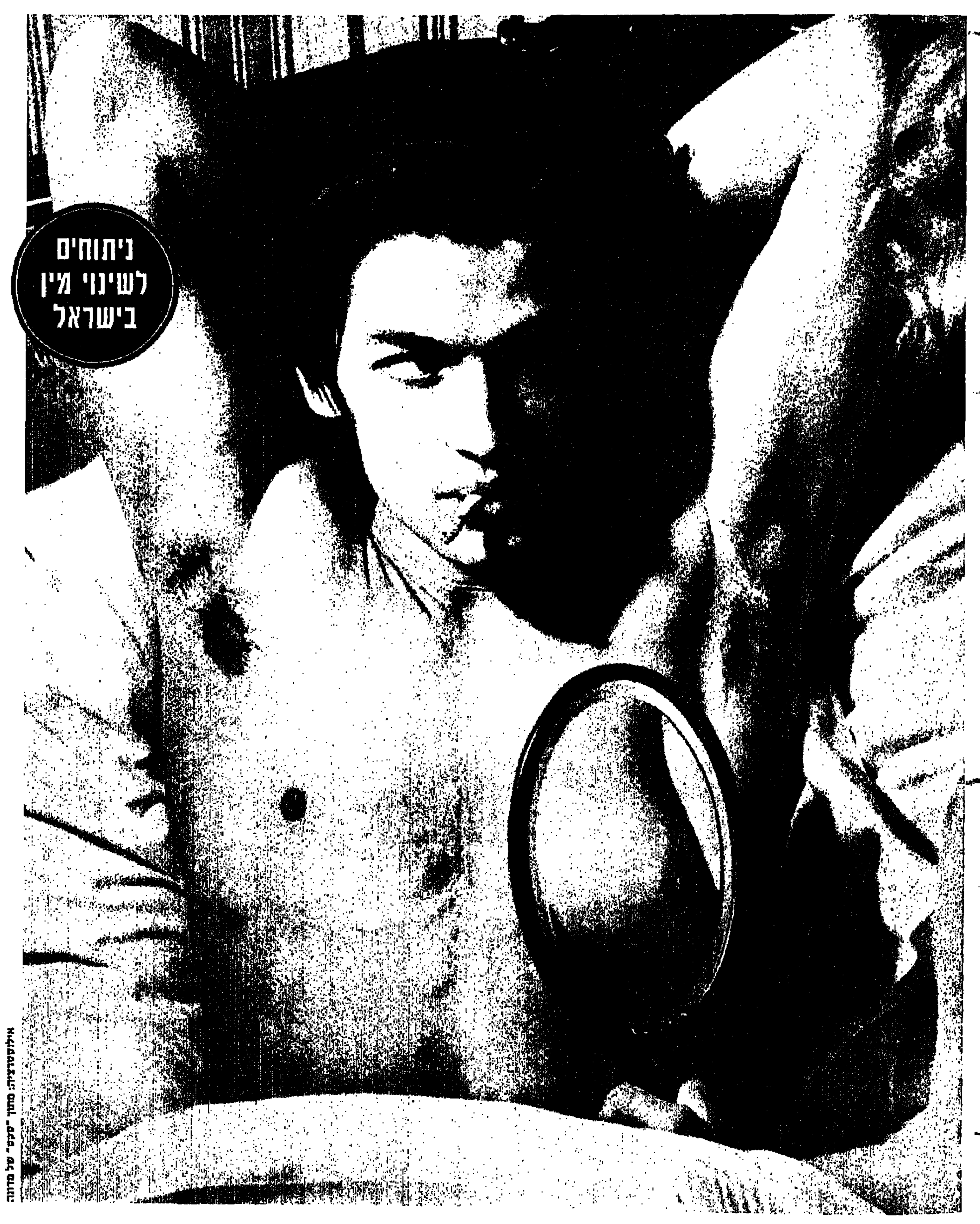

אילוסטרציה: מתוך "סקס" של מדונה

נחמה מוסיף עוד חריף

למרות ההצלחה, חברי "אתניקס" מתעקשים שלא להתנהג כמו להקת רוק. הם נקיים ומסודרים בלבושם, עומדים בלוח הזמנים, מותירים עודף בקופת התקציב ויוצאים להופעות מזוינים באקדחים. גל אוחובסקי היה עם אתניקס בחודשים בהם הקליטו את תקליטם החדש, החמישי. אתניקס, בתגובה, סיפחו אותו כזמר

בסוף אוקטובר האחרון, הקיץ כבר הראה סימני התקפלות, וחברי להקת "אתניקס", תשושים אך מרוצים אחרי עונה של יותר מ־120 הופעות, התיישבו לתכנן את השנה שתבוא. לא שהיו להם התלבטויות. ארבעת חברי הלהקה – הסולן זאב נחמה, הקלידן תמיר קליסקי, הגיטריסט גיל אלון והמתופף גל הרני – ידעו בבירור שהם רוצים להמשיך בקצב שקבעו לעצמם – תקליט חדש מדי שנה. מחברת התקליטים עוד ניסו בעדינות להציע שייקחו שנה מנוחה או, לחלופין, שיסתפקו בתקליט אוסף עם שניים־שלושה שירים חדשים. זה היה חסר סיכוי. אתניקס לא מאמינים במנוחה.

ההחלטות התקבלו בקלות. אחרי ארבע שנים רצופות, כבר יש להם נוהל כמעט קבוע. העבודה על התקליט החמישי תתחיל, כך נקבע, בינואר. חברי הלהקה ייסגרו באולפן הפרטי הקטן שלהם ברחוב מזא"ה, בתל־אביב. הם יכתבו את השירים, המילים והמנגינות. אחר כך יכינו סקיצות מסודרות. באמצע פברואר יעברו לאולפן ההקלטה הרשמי בהרצליה ועד סוף מרץ יגמרו את ההקלטות והמיקסים. השיר הראשון מתוך התקליט החדש, כך תוכנן, יגיע לרדיו באמצע אפריל.

לקבוע באוקטובר, לפני שנכתב אפילו תו אחד, שתקליט חדש יהיה מוכן באמצע אפריל, זה בערך כמו להודיע שהשלום יפרוץ אחרי החגים. תשאלו את יהודה פוליקר, את ריטה, את שלום חנוך, את שלמה ארצי. אתם יודעים מה, תשאלו אפילו את ברוס ספרינגסטין, את קיית בוש, את מי שאתם רוצים. כולם יגידו לכם שבמוסיקה פופולרית אין דבר כזה. פשוט אין. בעת אתם

המשך בעמ' 36 ◄

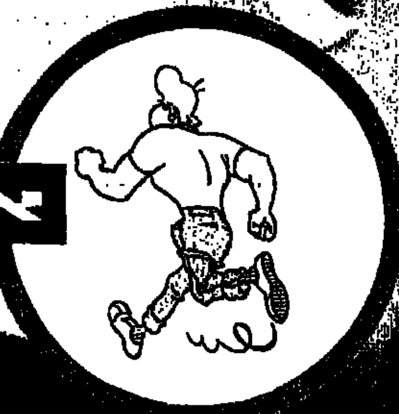

מימין למעלה, על פי כיוון השעון: גל הרני (עם כובע), תמיר קליסקי, גיל אלון וזאב נחמה. נהיה לנו עוד של גיל
● צילומים: ליהיא לפיר

هكذا من الأصل

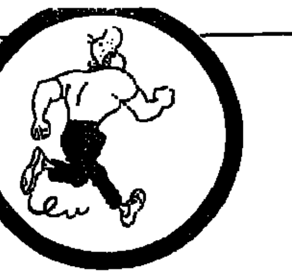

► המשך מעמ' 35

יכולים לעצור רגע, ולבדוק את שער הגיליון שבידיכם. התאריך הוא אכן 15 באפריל, וברדיו יתנגן מיום ראשון הקרוב השיר החדש, "לא לבד". אחריו יבואו להיטים גדולים עוד יותר. "איש־תיכלאל", "קולה של ננה גפוס", "ילד מרקש" והתקליט כולו, שבו מוכנים עוד ועוד שירים שיקרעו את הרדיו. התקליט הזה, קל לנבא, יצליח לפחות כמו קודמו. השורה התחתונה היא, אם כן, מאוד פשוטה: אתניקס שוב הולכים לעשות את זה הקיץ. ודי בקלות.

איפה זה עזתה

אתניקס הם כנופיה חריגה בסצינת הרוק הישראלי. כמעט כל מה שהיית מצפה מלהקה, הם עושים אחרת. זה לא רק הכיוון המוסיקלי, השונה כל כך מצליל הגיטרות המוביל את הרוק הישראלי לדורותיו. גם לא עניין של גיל (שלושים ומשהו) ומצב משפחתי (שלושה נשואים, שניים כבר הורים). זה משהו שקשור יותר להתנהלות, לקיום שלהם בתור קבוצה. אני לא חושד שהם החליטו על זה מראש. גם לא שואת הסיבה שהם כה מצליחים, או הנימוק לכך שפחות אוהבים אותם בגלי צה"ל. זאת בסך הכל עובדה, שכדאי לזכור כשמנסים להבין אותם.

יומיים אחרי פורים הופיעה אתניקס במועצה האזורית עזתה. הנוהג הוא שאין הופעות בתקופת הקלטות. אתניקס, כאמור, לא מקפידים על מה שנהוג. יש כאן עניין רגיל של פרנסה, אבל לא רק. הם יצאו להופעה הזאת גם מכיוון שבעזתה מאוד רצו לראות אותם בפורים. הצירוף השחוק, "הקשר עם הקהל", הוא משהו שאתניקס מאמינים בו בלי ציניות. הם מקפידים, למשל, לענות אישית על כל מכתבי המעריצים שלהם. על פי התפיסה שלהם עזתה, כמו מקומות קטנים אחרים, היא עוד נקודה על המפה שבה חיים אזרחים ישרי דרך, שיקנו ביתר קלות תקליט של אתניקס אם יראו אותם בהופעה. לצורך זה גם על המחיר אפשר להתגמש.

"הארץ הזאת לא גדולה", מסביר זאב נחמה, "ואנחנו יודעים בדיוק איפה הופענו ואיפה לא. אתן לך דוגמה: צפת. אף פעם לא הופענו שם, כנראה בגלל שהמחיר שלנו גבוה מדי, יחסית למה שהעירייה או מארגנים פרטיים יכולים לשלם. וקיבלנו לא מעט מכתבי מעריצים ששאלו למה אתם אף פעם לא מופיעים בצפת. אז אמרתי למשרד שמסדר את ההופעות, תשתדלו להגיע איתם לסידור. אני בטוח שהקיץ הזה נגיע גם לצפת. בגלל זה גם הסכמנו להופיע בעזתה".

לא שמישהו מאתניקס ידע לפני היציאה לדרך איפה בדיוק נמצאת המועצה האזורית עזתה. משום מה הם חשבו שזה ברצו־עת עזה. יומיים קודם התרחש הטבח בחברון. ההנחה שאני עומד לעבור את הקו הירוק לא הוסיפה לי באותו ערב בריאות. מנהל הלהקה, דרור קליסקי, עוד צלצל בבוקר לנסות לשכנע את העזתים לדחות את ההופעה. העזתים התעקשו. בתל־אביב ירד גשם שוטף, שנעלם רק בצומת אשדוד. נחמה הביא איתו את האקדח שלו וכך גם גל הדני. אני חושב שקל להמר שאתניקס היא הלהקה היחידה בארץ ששניים מחבריה הם בעלי אקדחים פרטיים, שנהנים מדי פעם לצאת ולהתאמן במטווח.

חציה הראשון של הנסיעה הוקדש לוויכוח על האקדחים. להד־ני יש גלוק. אקדח עם קנה ארוך ומרובע. לנחמה יש ברטה קטן וממזרי. שניהם משוכנעים שמשטרת ניו יורק מעדיפה את האק־דח שלהם. בקטע השיא נאלצתי אפילו אני להחזיק בהם ולשמש כשופט אובייקטיבי (התשובה: אני לא רוצה להיות שוטר בניו יורק). מול שמישהו נזכר במכבי חיפה, והשיחה עברה לכדורגל. תמיר קליסקי נאלץ שוב ושוב לשמוע קינטורים על חשבון קבוצתו האהובה, מכבי תל־אביב, שאכלה אותה ובגדול. הדני ואלון, שניהם חיפאים במקור, מסתובבים העונה בראש זקוף. קליסקי טוען נגדם, שהם בעצם אוהדי הפועל חיפה, שעברו קבוצה רק כדי להשתייך לצד הנכון (בינתיים, כידוע, ניצחה תל־אביב את חיפה במסגרת משחקי הגביע). נחמה משתעמם מהשיחות האלה עד מוות. הוא מיד הזכיר לקליסקי את העובדה שהוא, מכל האחרים, ממעט לענות על מכתבי מעריצים שמת־לוננים ושואלים, "למה תמיר אף פעם לא כותב לנו?", והשיחה נסעה הלאה.

סדין חשמלי בחמישה שקלים

מרכז המועצה האזורית עזתה נמצא במרחק מאה מטר מהכני־סה לאופקים, כלומר בארצנו. אוי, איזו הקלה. ההופעה נערכה באולם ההתעמלות הגדול, שהיה מלא בחובשי כיפות בני כל הגילאים. חצי שעה עוד מילאו את הבמה אורן הקטן ושעשועי הטלפתיה. אז עלה מארגן הערב והזכיר לקהל שתמורת חמישה שקלים אפשר עוד לקנות כרטיס הגרלה, העשוי להפוך לטוסטר, לסדין חשמלי ואפילו למנגל בלי עשן. אחריו טיפס אל הבמה רכז התרבות. הוא התנצל על כך שראש המועצה משיא הערב את בתו ולכן לא יכול לקחת חלק בשמחה. אחר כך עבר לדברי חוכמה: "מה זה אתניקס? זה אתני ואיקס, כלומר שילוב תרבותנו שלנו ואיקס מתרבות הגויים. וזה מראה שאפשר לשמור על התרבות שלנו וגם לקלוט מעט תרבות זרה. גם הקהל המסורתי יכול לקחת חלק בתרבות העולם. אבל תמיד צריך לזכור מה המקורות שלנו ומה האמת שלנו".

אתניקס חיכו בינתיים בחדר מאחור. נחמה עבר על רשימה מודפסת של סדר השירים ומחק כמה שלא נראו לו מתאימים להערב. הוא העיר משהו לגיל אלון, שבא להופעה עם חולצת טריקו לבנה, מתחת לחולצת משבצות ובסוף הם התפשרו על זה שהחולצה תיכנס למכנסיים. נחמה עצמו לבש סווט־שירט וג'ינס שחורים. על הצוואר תליון דקורטיבי ועל הראש כובע קסקט. לפני ההופעה בדק כל אחד את הכלים שלו. הכל בשיא המיומ־נות. לא במקרה דבקה באתניקס תדמית הפקידים. זה משהו שהוא מעבר למראה חיצוני וקשור כנראה גם לעובדה שכל המי־תוסים והמיתולוגיות הקשורים למקצועות הבמה, פסחו עליהם בגדול. הם לא עצבניים או מרוגשים או מתוחים. הם באו לעשות מה שצריך והם יעשו את זה. זהו.

ההופעה עצמה נמשכה 70 דקות. היא כללה בסדר הגיוני את כל להיטיהם הגדולים. עזתה היא לא המקום האידיאלי להופעות. הקהל היה רחוק מהם ורק אחרי רבע שעה הבינו כמה עשרות נערים ונערות שאפשר לרדת ולרקוד למרגלות הבמה. נחמה לא עודד אותם לבוא, אבל כשבאו, נתן להם את הטיפול המגיע למי שנדבקים לבמה. הוא נגע בידיהן של כמה מהבנות, ליטף את הראש לאחרות ואפילו שר להן במיוחד. כצפוי אהבו בעזתה (כמו בכל מקום אחר) במיוחד את "כתם הפרי", "מסאלה", "תותים" וכמובן את "ג'סיקה", גיבורת הקיץ שעבר.

שמונה שעות עבודה

שבועיים קודם הם עוד היו באולפן הקטן שלהם ברחוב מזא"ה. הם הגיעו אליו, כמתוכנן, באמצע ינואר אחרי חצי שנה של הופעות שבהן לא הקדישו אפילו דקה לכתיבת שירים חדשים. אף נסיעה או שקיעה לא גירו אותם לרוץ לגיטרה. הם ידעו מראש רק שהפעם הם רוצים ללכת יותר רחוק לכיוון המזרח. קשה לשמוע את זה ב"לא לבד", השיר החדש, אבל בתקליט עצמו יש שיר כורדי, שיר פרסי ושיר יווני. את הימים הראשונים בילו הארבעה בהאזנה לקסטות שקנו בתחנות המרכזיות של העולם. אחר כך החלו לכתוב. גם עניין היצירה על פי אתניקס הוא לחלוטין לא דרמטי. באים לאולפן כל בוקר בעשר ועוזבים לפנות ערב. בערך שמונה שעות, [illegible] לכתיבה. הם לא זקוקים לשום דבר. אפילו לא לבירה.

האולפן עצמו הוא חדר מרופד בשטיח אפור. על הקירות תלויים תקליטי זהב. יש בו קונסולה קטנה עם מחשב, מגבר לגיטרה ובקצה החדר אפשר להעמיד גם את מערכת התופים. האתניקסים משתדלים לא לעשן בפנים, כדי שהאוויר לא יהיה מחניק. בתום הזמן שהקציבו לעצמם היו להם כמעט 20 שירים חדשים, שמתוכם נבחרו 13 לתקליט החדש. וכך הם הגיעו באמ־צע פברואר לאולפני "וילג'" בהרצליה־פיתוח, כדי להקליט את האלבום באופן רשמי. הם הגיעו כל כך מוכנים, שגל הדני הצ־ליח ביום הראשון להקליט את תפקיד התופים לכל שירי התק־ליט.

האולפן הזה הוא דווקא הברקה. הוא שייך לגרי ומריטה, זוג גרמנים עשיר, בעל ואשה שבנו אותו במרתף הווילה המפוארת שלהם, כמשהו שבין תחביב לפרנסה. גרי הוא איש מלא רעיונות. הוא חשב, למשל, לפתח זן של גמל ננסי, שיהיה התשובה הישר־אלית לפוני (העניין נזנח לאחר שהתברר שיידרשו מאות שנים כדי להגיע לתוצאה). מריטה היא זו שליוותה מדי צהריים את נחמה למטבח בקומה העליונה כדי שיכין ארוחת צהריים יצי־תית לכולם.

האולפן קטן. חדר ההקלטה מיניאטורי, אבל שולחן הבקרה הוא יחסית משוכלל ומתאים לסוג המוסיקה של אתניקס. הריחוק מהעיר, והעובדה שמדובר בבית פרטי עם חצר יפה מעניקים תחושה של אתר נופש. הדני ואלון בילו שעות ארוכות בתקופת ההקלטה במשחקי סטנגה ובקליעה לסל בחצר. הדני, אגב, הוא איש תחרותי ולא היתה לי ברירה אלא לנצח אותו כבר בביקור הראשון שלי בסדרת משחקי טטריס ב"גיים בוי" (טוב, אז אחר כך הוא ניצח אותי בחזרה. אבל אני תמיד טוען שהפעם הראשו־נה היא הכי חשובה).

איך הפכתי לזמר מצליח

גם ההקלטות, כמו שכבר הבנתם, מתרחשות בסדר מופתי. אין לילות מיתולוגיים בהם עובדים עד חמש בבוקר. הבעיה היחידה הפעם היתה החוק הטפשי החדש של רשות השידור, שהחליטה שוב להקפיד על העברית. במקור יש ברעיון הזה היגיון מסוים, אבל בביצוע, ובעיקר בגלל סרבולים מסוימים שבעברית התק־נית, יוצא שאהוד מנור וכל מיני מומחים מהאקדמיה מקבלים לאחרונה טלפונים היסטריים בשעות בלתי סבירות, כשמתברר שיש בעיה עם איזה בג"ד כפ"ת בראש מילה.

כבר בשבוע הראשון החל נחמה לשיר. ראוי לדעת שהקלטות השירה עצמה נחשבות לקטע הדרמטי בהקלטת תקליט חדש. יש זמרים ששרים כל שיר עשרות פעמים, עם אורות מונמכים, קטורת, נרות ומה לא. כשהקליטו אתניקס את "מסאלה" באולפני רי־בי, אסור היה לאף אחד שאינו שייך ללהקה להיכנס. בקטעי השירה אסר נחמה גם על גל הדני וגיל אלון להיות במקום. מאז הוא צבר הרבה ביטחון. הוא פשוט נכנס לאולפן ושר. האחרים רואים אותו במוניטור בחדר הבקרה. הוא שם אוזניות ותוך דקה מתחיל. הוא נותן לעצמו קצב עם הרגל, ולפעמים מנענע את הידיים. אם הוא במצב רוח נכון הוא מסוגל להקליט בפעם אחת, מקסימום בפעמיים. באחר צהריים אחד הוא מסוגל להקליט שנ־יים ואפילו שלושה שירים.

◄ המשך בעמ' 39

נחמה הביא איתו את האקדח שלו וכך גם גל הדני. אני חושב שקל להמר שאתניקס היא הלהקה היחידה בארץ ששניים מחבריה הם בעלי אקדחים פרטיים, שנהנים מדי פעם לצאת ולהתאמן במטווח. חציה הראשון של הנסיעה הוקדש לוויכוח על האקדחים. להדני יש גלוק. אקדח עם קנה ארוך ומרובע. לנחמה יש ברטה קטן וממזרי

נחמה

באחד הימים הגיע תורו של "פטרה", שיר במסורת "ציפור מדבר" ושאר שירי התקליט הראשון. את נחמה מלווה בשיר הזה מקהלת גברים. בשעה חמש הוא נכנס ותוך רבע שעה סיים. הוא חזר לחדר הבקרה ואמר "עכשיו עושים קולות, לכו אתם". קליסקי, הדני, אלון ועוזר הטכנאי קמו, ואז הודיע לי נחמה: "וגם אתה"

מדור פרסומי

כדאי / ג. יפית

עשית מתיחת פנים?!

מאז נרתם המדע לטובת הקוסמטיקה פריצות הדרך הפכו חלק בלתי נפרד מן התכשירים החדשים. כך היה כשהתגלה הרטין A. החומר שהסעיר את הענף. השתמשו בו לפילינג עמוק, והתוצאות היו מרשימות. אלא שהרטין A בעייתי ביותר לשימוש. כל חשיפה לשמש גורמת לגירויים קשים. נשים השתמשו במסנני שמש, בכובעים רחבי שוליים וגם נמנעו משפת הים ומוקדי סיכון אחרים. אבל הרגישות העצומה של החומר "מאתרת" את קרינת השמש גם במקום מוצל יחסית. ובכלל, היכן אפשר למצוא בישראל קיץ מוצל לחלוטין?!

החטיבה המדעית של "קרליין", הנשענת על מומחים בעלי שם, לקחה על עצמה לפתח סדרת מוצרים אשר יגיעו אל העור הצעיר והיפה המסתתר מתחת לשכבת העור העליונה, ובמקביל גם יספקו לעור הגנה לעתיד. השקעה מאסיבית במשאבים וכוחות מדעיים מבריקים הצליחו להגיע למטרה הנכספת:

המדע עשה את זה! פיתוח מפתיע הצליח להסיר את שכבת העור העליונה של הפנים, ולהגיע לשכבה הצעירה יותר • והכל בעזרת תכשיר קוסמטי • נשים מתבוננות בתדהמה בפנים הנשקפים במראה: כן, הן נראות צעירות יותר והעור חלק יותר • המעבר לתכשירים החדשים גורף את השוק העולמי • תופעה שלא זכורה כמוה בעולם הקוסמטיקה • הסוד: אלפא הידרוקסי אסיד • התכשירים: סקינרג'י אלפא הידרוקסי • החטיבה המדעית של קרליין, הנשענת על מומחים בעלי שם, פיתחה שיטה מהפכנית המתאימה בלעדית לאקלים הישראלי

לא, זו מהפכה בתכשירים

סדרת תכשירים המצליחה להאט את הזדקנות העור: מדהים – אבל עובדה. הסדרה, העונה לשם "סקינרג'י אלפא הידרוקסי", הפתיעה תחילה את כל עוזרות המחקר, שביקשו לנסות את התכשירים בעצמן. גם ללא מדידה במיכשור מדוייק לא היה ספק: זה עובד: לאחר מספר ימים השתפר מצב עור הפנים. הוא התעורר לחיים. במעבדה הופתעו לגלות שההשפעה הרחיקה לכת. בעקבות המראה הצעיר, שינו אחרות מהן את ההופעה. המלתחה, התספורת: רוח צעירה חדרה לשטח.

שוב נראים צעירים

התופעה המדהימה חוזרת על עצמה בכל מקום שסידרת "סקינרג'י אלפא הידרוקסי" מבית "קרליין" מגיעה אליו. נשים מדווחות על שינוי מיידי לאחר מספר ימים, ועל שינוי יסודי לאחר 4 שבועות. לתופעה הזו יש הסבר מדעי. הסדרה החדשנית מבוססת על שילוב של חומרים פעילים הנקראים: "אלפא הידרוקסי אסיד". חומצות פירות המופקות בטבע מקני־סוכר, מענבים ומתפוחים. "אלפא הידרוקסי אסיד". החומצות הטבעיות הללו הינן ריכוז פעיל של חומר הגורם לפילינג. הן ממוססות את ה"דבק" שבין התאים בשכבת העור עליונה. בדרך זו "מתפטרים" מן התאים המתים שבשכבה הקרנית, שמשווים לעור את המראה העייף והמבוגר. מאחר והחומצות הינן בעלות מולקולות זעירות ביותר, הן מצליחות לחדור היטב לעור, ולהגיע לכל מקום שצריך לקלף. לאחר הקילוף, מעוררות החומצות המיוחדות הללו את צמיחת התאים החדשים. התוצאה: עור חלק, זוהר, צעיר ויפה להפליא.

סידרת "סקינרג'י אלפא הידרוקסי" מבית "קרליין" היא המלה האחרונה של טיפוח העור בעולם. תופעת העור הצעיר סוחפת נשים בעולם כולו. כן, בדיוק לגילוי הזה הן חיכו כל השנים. לא יאומן: 4 שבועות ותהליך ההזדקנות מפסיק לדהור. הקמטוטים מתרככים, העור מתעדן היופי הצעיר שב אל הפנים.

יתרון חשוב נוסף של התכשירים: הגברת כושר ספיחת הנוזלים של העור. בלשון לא מקצועית פירוש הדבר כי במקום לאבד לחות בגלל השמש, היובש והזיהום הסביבתי, מצליח החומר המהפכני לקשור את הלחות אל העור. במונחים של הופעה פירוש הדבר כי העור נראה גמיש ורך יותר.

ומה עם השמש? תכשירי "סקינרג'י אלפא הידרוקסי" אפילו מטשטשים את כתמי השמש הקיימים!

איך זה עובד?

4 מוצרי הסדרה פועלים יחד כדי לתת לעור טיפול מושלם ומלא. מוצרי הסידרה של "קרליין" מטפלים בעור הפנים באופן מקיף כפילינג יעיל ומבוקר ע"י שימוש בארבעת המוצרים במקביל.

סקינרג'י אלפא הידרוקסי – מי פנים לכל סוגי העור – מי פנים טיפוליים המכינים את העור לקליטת קרם היום או קרם הלילה, ולספיגתו באופן המירבי. הם מאיצים את תהליך קילוף העור בצורה עדינה והדרגתית על־ידי הסרת תאי העור המתים.

סקינרג'י אלפא הידרוקסי – מסיכת פילינג טיפולית – מזרזת את קילוף התאים המתים בשכבה העליונה של העור, מנקה ומותירה את העור רך, נקי ומוכן לקלוט את החומרים הפעילים שבתכשירי סדרת "סקינרג'י אלפא הידרוקסי". שימוש דו־שבועי רצוף ועקבי במסיכת הפילינג הטיפולית מבטיח תוצאות טובות יותר של הסדרה, טשטוש קמטים עדינים וקילוף עור עדין. מומלץ מאוד להתחיל ביום הראשון את הטיפול במסיכה!

סקינרג'י אלפא הידרוקסי – קרם יום טיפולי – מיועד לטיפוח העור לאורך כל שעות היום. מרקמו קל ונעים והוא נספג בקלות. מכיל חומרי לחות טבעיים החיוניים לעור ומגנן קרינה. ובנוסף – את השילוב הפעיל של חומצות אלפא הידרוקסי הגורמות לקילוף עור עדין והדרגתי, על־ידי המסת תאי העור המתים.

סקינרג'י אלפא הידרוקסי – קרם לילה טיפולי – עשיר בלחויות טבעיות ובחומר הזנה ומסייע יחד עם שאר מוצרי הסדרה לקילוף עור עדין והדרגתי, על־ידי המסת תאי העור המתים.

התופעה המדהימה של "סקינרג'י אלפא הידרוקסי" מתרחשת בשלושה מישורים: המיידי – העור זוהר וגמיש; לטווח של 4 שבועות – העור צעיר יותר; טיפול מונע – מספק הגנה לעור.

ליעוץ והדרכה טלפני 03-5773668.

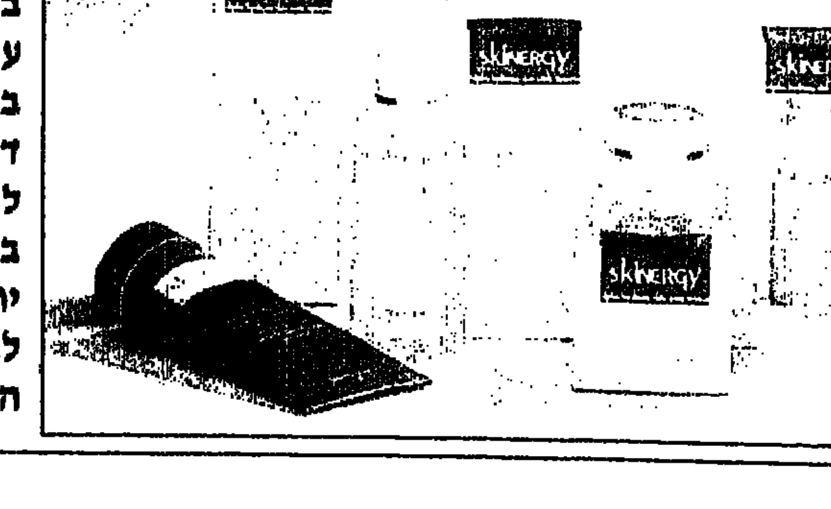

ב"קרליין", כל־כך בטוחים במוצר, עד כי הם יוצאים במבצע שאין דוגמתו בענף: אם לא תרגישי בהבדל – כספך יוחזר לך! עד כה, לא היו כל החזרות!

הזמנה לארוחת ערב

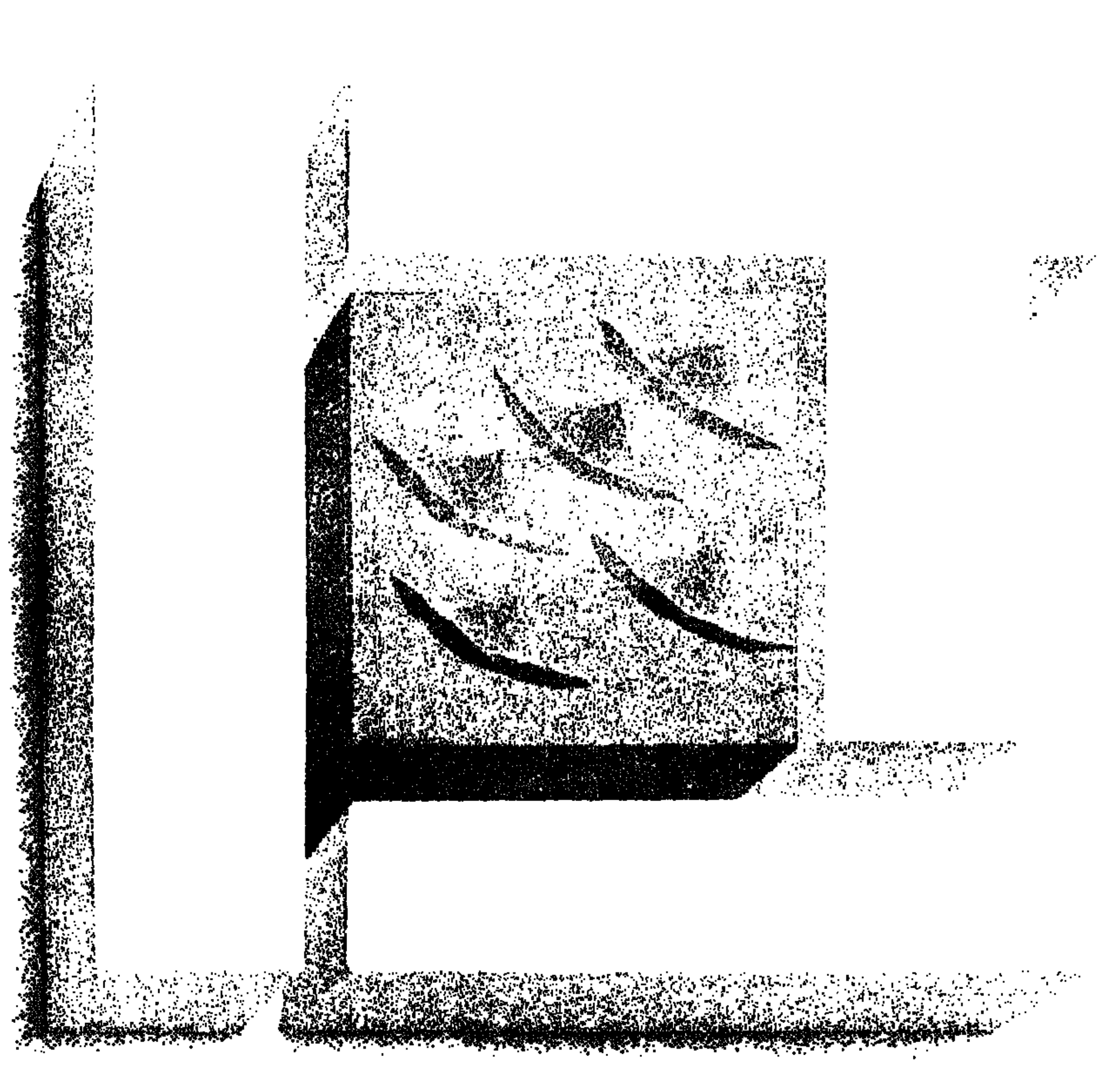

צאו עכשיו לנופש מושלם באחד ממלונות דן חיפה
והרשו לנו להזמין אתכם לארוחת ערב

דן פנורמה חיפה - 231 ש"ח ללילה
* בחדרי רגיולר

דן כרמל - 247 ש"ח ללילה
* בחדרי סופריור

- ארוחה אחת ע"ח המלון לכל אורח במשך שהייתו במינימום שהייה של 2 לילות.
- המבצע תקף עד 12.5.94.
- המחירים כוללים מע"מ.
- המחיר לאדם בחדר זוגי על בסיס לינה וארוחת בוקר ללילה.
- תוספת לתפוסת יחיד.
- אפשרות לתשלומים למחזיקי כרטיס אשראי ויזה קרדיט וישראכארט קרדיט.

THE DANS
The Dans of Israel Hotels and Resorts
מלונות דן
דברים שרואים מדן לא רואים משם.

דן פנורמה חיפה
דן כרמל
טלפון להזמנות: 04-306211

אתניקס עם הגב לים

נחמה: "לא חוכמה לעשות עוד 'ג'סיקה'. אנחנו יכולים לעשות עוד עשרות כאלה, אבל רצינו ללכת קצת הלאה. לעשות מוסיקה מזרחית שמתאימה גם לתחנה מרכזית אבל שתהיה יותר מתוחכמת. לכן גם הבאנו נגנים כורדים"

► המשך מעמ' 36

באחד הימים הגיע תורו של "פטרה", שיר במסורת "ציפור מדבר" ושאר שירי התקליט הראשון. את נחמה מלווה בשיר הזה מקהלת גברים. בשעה חמש הוא נכנס ותוך רבע שעה סיים. הוא חזר לחדר הבקרה ואמר: "עכשיו עושים קולות, לכו אתם". קליסקי, הדני, אלון ועוזר הטכנאי קמו, ואז הודיע לי נחמה: "וגם אתה". היה זה רגע גורלי. מאז כיתה ר', עת גירש אותי אביו המנוח של שלמה גרוניך ממקהלת בית הספר, לא זכיתי לכבוד כזה. לא שאני לא יודע לשיר, אבל ככה סתם, בלי הכנה? נשמתי עמוק ומיד החלטתי שזה הצ'אנס שלי להתפרסם. כמובן שעשיתי פרצוף כאילו זה לא מזיז לי, אבל בתוכי ידעתי שהשיר הזה הוא מסלול בטוח לראש המצעד ומשם, השמים הם הגבול. ראיון עם מנחם פרי ברשת גימל, הזמנה לתוכנית האירוח בכבלים של חורדה, ומה לא.

בחדר ההקלטה נעמדנו כולנו סביב המיקרופון. כל אחד מאיתנו חבש אוזניות ונחמה הסביר לנו מה לעשות. המילים "בוא לפטרה", כך הבנתי (בלי שהוא יגיד), צריכות להישמע קצת כמו שנשמעת מקהלת הגברים ב"הנסיכה והירח" של ריטה (למרות ששם יש להם יותר מילים). עשינו כמה נסיונות ותמיר קליסקי מיד גורש, כי יש לו קול דק מדי. נשארנו ארבעה, ואז הבנתי שזאת ממש הזדמנות. כשהחלו לנגן באוזניות את הפתיחה, גנבתי קצת עם הראש לכיוון המיקרופון. למה להיות רחוק? צרחתי "בוא לפטרה" בכל כוחי, והשתדלתי להכניס הרבה רגש. פעמיים שרנו. ואחר כך דרשו שנעשה את זה שוב עם ריש מתגלגלת. חזרנו לחדר הבקרה לשמוע את התוצאה. שמרתי על פני פוקר, אבל הייתי מאוד מרוצה. אנשים, שאינם חרשי אוזן, עלולים שלא להבחין בצבעים המיוחדים שאני תורם לשיר הזה, אבל כל מי שמכיר את הקול שלי, לא יוכל להתכחש.

מה אתה עושה כשאתה קם בבוקר

אתניקס הם הלהקה הכי מצליחה בארץ, אבל לא בהכרח הלהקה הכי מוערכת. יש לזה כל מיני סיבות, שברובן כבר רשו. האתניקסים עצמם מכירים את כל הטענות וחיים איתן בשלום. בתקליט החדש יש שיר בשם "אתה", שמזכיר קצת את התקליט האחרון של "יו 2". נחמה הוא זה שמרגיש צורך להראות בכל תקליט שאתניקס, לו רצו, היו יכולים לנגן גם רוק. קליסקי, שכותב איתו את השירים, מקבל פריחה בכל פעם שהוא נאלץ ללכת לכיוון הזה. אחרי ששמעו את "אתה" באולפן, הם היו מרוצים. הדני אמר, "סוף סוף יהיה משהו להשמיע לחברים", וקליסקי מיד ענה, "ממתי יש לך חברים בשינקין?", וכשלא זכה לעידוד הודיע: "אולי בעצם הגיע הזמן שאני אפרוש או אתפטר". אחר כך יצאו הדני ואלון לשחק שוב כדורסל. קליסקי, נחמה ואני קיימנו את השיחה הבאה.

- הדבר הכי מעניין בתהליך העבודה שלכם זה הסדר. איך זה שאתם כל כך מסודרים?

נחמה: "ככה זה. זה עניין של החלטה. יש לנו את הטכניקה ולכן כשאנחנו מחליטים לעבוד, אז אנחנו עובדים. אנחנו מסודרים ומרוכזים ובסוף העבודה יש שירים חדשים".

- ובתקופת ההופעות אין לכם פרצי יצירה?

קליסקי: "למי יש זמן?".

נחמה: "לפעמים אני בא בלילה הביתה ומנגן קצת על הגיטרה, אבל הרוב יוצא כשעובדים".

קליסקי: "זה לא רק עניין של משטר. יש לנו סטודיו ויש משהו נורא חשוב בעניין הזה של לקום בבוקר וללכת לעבודה. אני קם בבוקר, נוסע מרעננה בפקקים ומגיע לעבודה. זה כבר עושה אותך לאדם עובד, זה נורא עוזר. יש לנו מאות סינתסייזרים וסימפולים וגם זה נורא עוזר. מתחילים מאיזה סאונד ומיד נוצר מזה שיר".

- ולמה החלטתם הפעם ללכת לכיוון יותר מזרחי?

נחמה: "כי זה לא חוכמה לעשות עוד 'ג'סיקה'. אנחנו יכולים לעשות עוד עשרות כאלה, אבל רצינו ללכת קצת הלאה. לעשות מוסיקה מזרחית שמתאימה גם לתחנה מרכזית אבל שתהיה יותר מתוחכמת. לכן גם הבאנו נגנים כורדים".

- יכולתם ללכת לכל מיני כיוונים, למשל לכיוון של "אתה", לכיוון "יו 2".

נחמה: "נכון. אני מאוד אוהב לשמוע 'יו 2' בבית, אבל זה לא אנחנו. חוץ מזה נהיה לנו עור של פיל. אנחנו יודעים שיש מקומות שאנחנו לא נחשבים בהם, שלא חושבים שאנחנו אין, אבל זאת לא סיבה בעינינו לשנות כיוון. אנחנו לא נשתנה כדי לרצות מישהו".

קליסקי: "יש מבקרים שאם הם יכתבו עלינו יותר מדי ט'ב מיד נדע שאנחנו בבעיה".

נחמה: "יש אמנים שעושים תקליט ומכוונים שירים לטעם של תחנת רדיו מסוימת. לא מעניין אותם מה חושבים האנשים שקונים תקליטים בטבריה ושדרות, אלא מה חושבים בתחנה. ובסוף הם לא מוכרים עותק. אנחנו חושבים תמיד רק על הקהל, כי הרי בסופו של דבר מה שכל אמן רוצה לעשות זה למכור תקליט זהב".

- למה אתם מקליטים תקליט חדש כל שנה?

נחמה: "כי הכל כאן יותר קצר. בחו"ל אמן עושה תקליט ואז יוצא לסיבוב הופעות של שנתיים ועושה עוד תקליט. אנחנו עושים תקליט, יוצאים לסיבוב הופעות, אבל הארץ נגמרת אחרי חצי שנה. אז אנחנו עושים עוד תקליט. הכל כאן מהר".

- אתם לא מפחדים שתישחקו, שהקהל יתעייף? אחרי "מסאלה" הרי היה די צפוי שתקליט חדש ימכור פחות ואבן התקליט השלישי מכר פחות.

קליסקי: "היה צפוי מאוד. אבל אני חושב שהתקליט השלישי היה אחת ההחלטות הכי נכונות שלנו. אמרנו יאללה, התקליט הצליח, צריך להעיף אותו ולהמשיך הלאה. יש מספיק אמנים שחיכו אחרי הצלחה ואחר כך התגלגלו. אני זוכר שבחברת התקליטים שלנו מרטו שיערות ולא האמינו כי היה אפשר למשוך את 'מסאלה' ל־120 אלף עותקים".

- ואין בעיות מהסוג של אי יכולת ליצור, של שחיקה?

נחמה: "איפה? היינו יכולים לעשות גם תקליט כפול כל שנה. אבל ברור לנו שאם היינו מוציאים פחות תקליטים כל אחד מהם היה מוכר הרבה יותר. השאלה היא מה נעשה אם לא נוציא תקליט?".

- זאת בדיוק השאלה שאני שואל.

נחמה: "אני לא יודע מה הייתי עושה. מה, הייתי יושב בבית?".

- אני לא יודע. מה עושים זמרים אחרים?

נחמה: "יושבים בבית. ובסוף הם גם נשארים בבית וקשה לחזור".

קליסקי: "קל לבנות תיאוריות בדיעבד. אבל החיים הרבה יותר פשוטים. מה נעשה אם לא נעשה תקליט? מה אני אעשה? איך אני אמלא את הימים?".

נחמה: "חוץ מזה, מתי אני אקליט תקליט חמישי, בגיל 40?".

- אמרתם פעם שאתניקס זה פרויקט של חמישה תקליטים ודי. גמרתם עכשיו להקליט את החמישי.

נחמה: "אמרנו, אבל כנראה טעינו. למה להפסיק?".

קליסקי: "זה דבר שאמרנו כשהיינו צעירים. אז היה מין ניתוח כזה, שלהקה מחזיקה מעמד תקליט, מקסימום שניים, אבל היום כבר ברור שזה שטויות. בינתיים גם השתפרנו, העלינו סטנדרטים".

- ועדיין אתם מקליטים הכי מהר בעולם.

קליסקי: "אתה שוכח שיש לנו אולפן פרטי, ששם אנחנו יושבים בלי חשבון של כסף. למעשה אנחנו מקליטים תקליט במשך ארבעה חודשים. אבל אתה צודק, זה לא רק זה. אנחנו גוף יעיל ויש לזה סיבה. אנחנו מפרנסים. הרבה אנשים חיים מאיתנו ויש לנו אחריות. תן לי חצי מיליון דולר, יש לי מה לעשות איתם. הייתי יכול לשבת בחו"ל באולפן הכי יקר, אבל זה מגוחך בישראל להתנהג כאילו אתה בחו"ל. אני יכול להשיג תקציב הקלטה של 150 אלף דולר, אבל אני אצטרך להחזיר אותו. בבאר־שבע קונים אותנו בגלל השירים, לא בגלל ההפקה. ובסוף השנה אני לא רוצה שיהיה מצב שנמכור 50 אלף תקליטים, אבל בחשבון כללי עוד נהיה חייבים לחברת התקליטים כסף, כי ההקלטה עלתה המון. אתה צריך לשמור תמיד על הגבול הדק כדי שברמה ישראלית־אירופית ממוצעת תישמע יפה מאוד, אבל מצד שני שזה יהיה רווחי. אני יכול לשפוך עוד 200 אלף דולר. אבל זה מגוחך להתנהג פה כאילו שאתה מדונה. אנחנו לא".

טעות גורלית

ההקלטות נגמרו, כמובן, בתאריך המיועד. תקציבי ההפקה של אתניקס בדרכם להפוך למיתוס. בזמן שכל האחרים עוברים את התקציב שלהם ולפעמים אף מכפילים אותו, אתניקס לעולם גומרים את ההקלטות בפחות כסף ממה שתוכנן. הפעם הם עוד הספיקו להכין מיקסים ארוכים לשניים מהשירים ולתקן את המיקס בשני שירים שנדמה היה להם שלא צלחו. רק כשסיימו, לפני שבועיים, הביאו לאולפן את אנשי חברת התקליטים "הליקון", ויחד איתם בחרו את השירים שישוחררו לרדיו. בכל תקליט של אתניקס קל מאוד לזהות מראש את הלהיטים הגדולים, אלא שהפעם המבחר יחסית גדול. בשלב מסוים גם היתה פנייה מהטלוויזיה הכללית כדי שהשיר הראשון ילווה את שידורי יום העצמאות, נושא שאמור היה להשפיע על הבחירה. כשזה לא יצא לפועל הם יכלו לשוב לנוסחה הכמעט קבועה שלהם.

ביחד עם רוני בראון, נעמי אלשייך ושדי ישראלי, הם בחרו את השירים, כמעט בלי חילוקי דעות. שיר ראשון, "לא לבד", הוא מה שהם מכנים "יציאה". נחמה שר פלצט ועד הפזמון אפשר לטעות ולחשוב שמישהו אחר שר. השיר השני, "איסתיכלאל", הוא דואט עם זמרת פרסית. אחריו יבוא "קולה של ננה גפוס", בלדה יוונית מתקתקה לטובת המאזינים המבוגרים יותר. אחרון ישוחרר "ילד מרקש", גם הוא מזרחי מאוד, זה שהוקלט עם נגנים כורדים. השיר הזה הוא לדעתם הלהיט סיכלוט בתקליט הנוכחי. מיד לאחר ההחלטה הם לקחו כמה ימי חופש ולפני שבוע החלו בחזרות על מופע חדש. סיכלול גם את שירי התקליט.

לא שאכפת לי, אבל אני חושב שהם עושים טעות גדולה. "בוא לפטרה", עם התרומה הצנועה שלי, הוא שיר מצוין שיכול אפילו לעזור בקידום השלום. אני כבר לא רוצה לחשוב על הווידיאו קליפ שאפשר לצלם בהסכמת הירדנים באתר עצמו, ושיביא להם תהילה עולמית (כולל באם.טי.וויזיון). צריך רק לסדר מהר את הבעיות עם הערבים, ולסדר לי יומיים חופש מהעיתון. יש לי אפילו קונספט מסודר: כולם ירכבו על חמורים, זאב נחמה ירכב על סוס, ורק אני ארכב ברקע על גמל וכל פעם שאשיר "בוא לפטרה" אלווה את עצמי בהנפת חרב (שכחתי להסביר שאני אלבש כאפיה, גלביה ועליה אבנט ובתוכו חרב). זה לא שאכפת לי, החלטה שלהם, ואני מכבד אותה, אבל אני חושב שהם באמת עושים טעות.

נו, היה טעים?

ארוחה ראשונה עם אתניקס אכלתי ב"באובב" בתל־אביב, לא רחוק מהאולפן שלהם. האוכל שם תמיד סביר. ארוחה נוספת נערכה באחת המסעדות בשכונת־התקווה, אחרי ההופעה ביעותה. כולם היו רעבים והתנפלו על החומוס בפראות. ברקע התנגנה קסטה של איזה זמר פאבים, שהתעלל גם ב"כתם הפרי". האתניקסים עשו פרצוף, ובעל הבית, כנראה איש עם רגשות, החליט לשמח אותם והחליף לקסטה המקורית שלהם. האמת, זה היה יותר מדי, מה גם שמה שהוגש לשולחן דמה יותר לגירסת זמר הפאבים. את הארוחות שבישל נחמה באולפן הצלחתי איכשהו לפספס, אבל ראיתי אותו בפעולה כשהוא משתולל עם בשר ואבוקדו, ומעדות שמיעה אני מבין שהוא כשרון גדול. ■

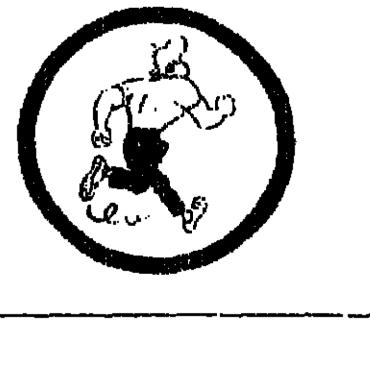

נוף מולדתם

רלי אברהמי

רפי לביא, צייר.
רחוב יונה הנביא 42, תל־אביב

"נולדתי 50 מטר מהמקום בו הצטלמתי. הזיכרון הראשון שלי מהחיים זה ים תל־אביב, ומראה החוף כשעומדים באלנבי ומביטים במורד רחוב יונה הנביא".

אלכס ליבק, צלם. רחוב טבריה 1, תל־אביב

"גדלתי במרכז תל־אביב, ברחוב טבריה, הבית שגובל בחומת בית הקברות הישן ברחוב טרומפלדור. שם, ליד הקיר הזה, עברה ילדותי".

אמיל חביבי, סופר. חוף שיקמונה, חיפה

"ואנחנו הולכים על חולות החוף ברגליים יחפות. ופונים מזרחה לעבר תל־אל־סמק שפירושו תל־הדגים לימינו תל־שיקמונה. והיא גובלת בתוך בריכה טבעית, שצורתה עיגול מדויק כבור. ואני ניצב על שפת הבריכה חושש שמא היא עלולה לטבוע, והיא מתיזה עלי ממימי הבריכה, ומנגבת את דמעותיה.

'...והלכתי בויה דולורוזה, והלכתי לשאול בשלום הסלע העיירי שלחוף מפרץ עכו, לימים נמל הקישון. סגור היה החוף ואני עמדתי על שובר הגלים, והשלכתי את חכתי למים וניסיתי לדובב את הברידות". בחירתו של אמיל חביבי מתוך ספרו, "סראיא, בת השד הרע".

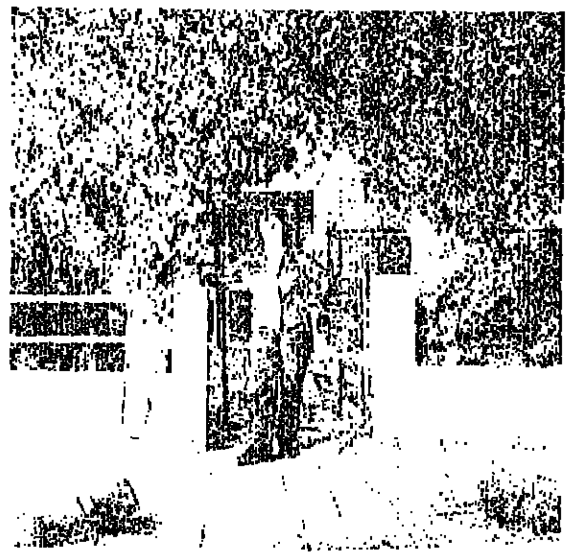

דליה רביקוביץ, משוררת.
רחוב וילנא 9, תל־אביב

[illegible] ברחוב וילנא 9, [illegible]

שושנה דמארי, זמרת. שדה פרחים

"נולדתי בתימן ובגיל שנה עלינו ארצה והתיישבנו בראשון־לציון. שדות החרציות והכלניות היו נוף ילדותי. ושם בחרתי להצטלם".

א.ב. יהושע, סופר.
הכרמל, חיפה

"נולדתי בעצם בירושלים, אבל בחרתי להצטלם בכרמל מכיוון שהאדם הוא לא רק נוף המקום בו הוא נולד, אלא נוף המקום בו הוא חי ואליו הוא קשור. הנוף הקרוב לבית הוא הרבה יותר משמעותי לגבי מאשר הנוף הפנורמי הרחוק המשתקף מהחלון. והנוף הקרוב לבית שלי, אלה זיתי הכרמל הנפלאים".

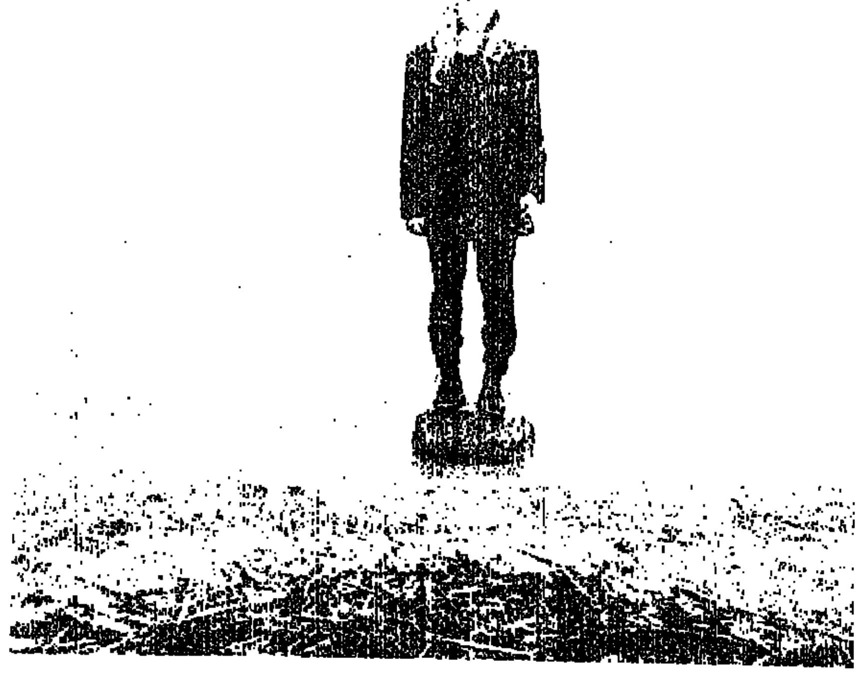

מיכל נאמן, ציירת. כנרת

"אני יודעת שנולדתי שם, אבל אני אף פעם לא בטוחה בזה באמת. שמחתי לנסוע, כי מזמן לא הייתי שם, והייתי מוכנה אפילו לעמוד על האבן לפי הדרישה של הצלמת".

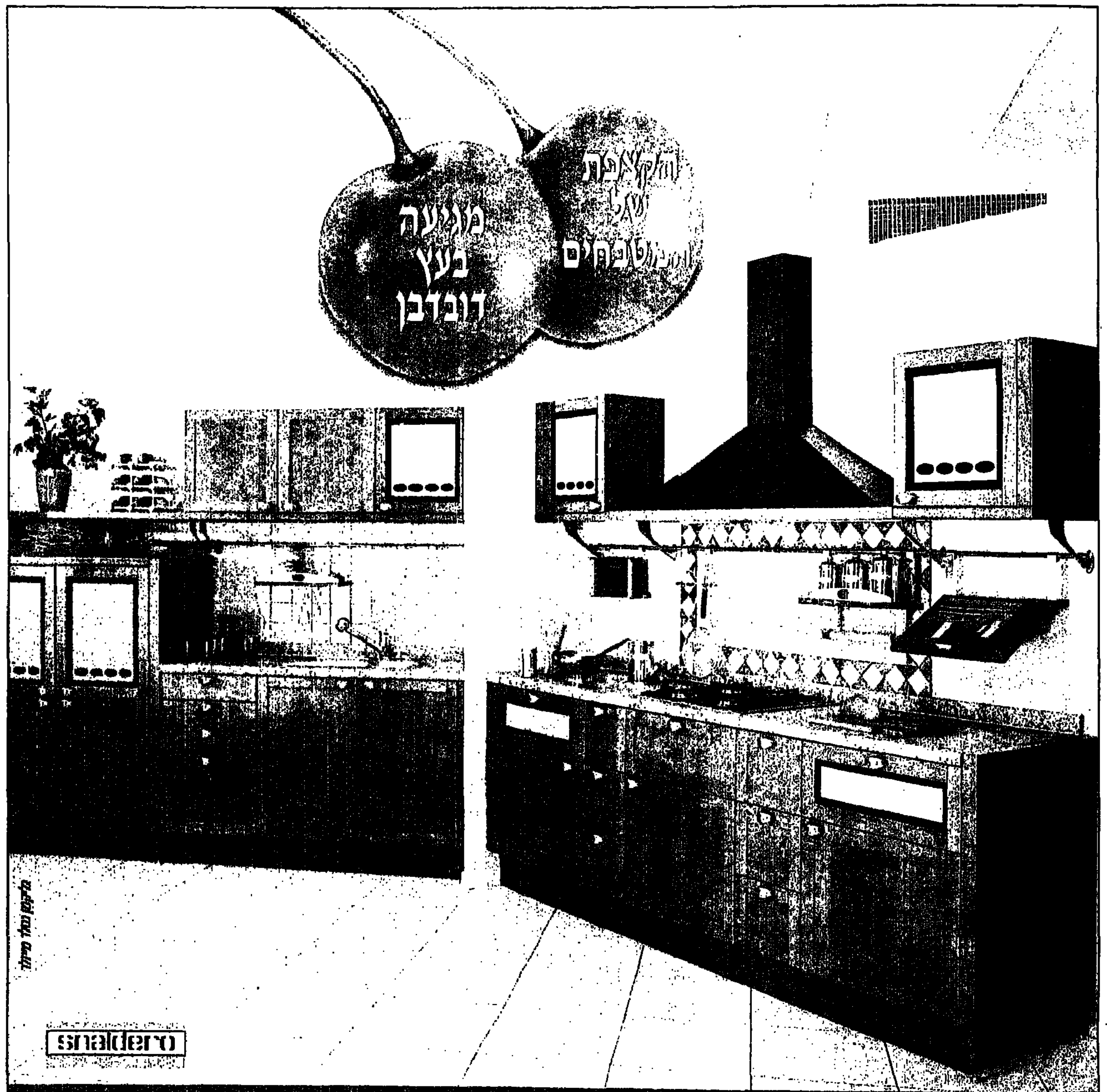

*מבצע הכרות 15% הנחה למזומן. אפשרות לתשלומים!

סדיה
מטבחים

מטבחים מעץ דובדבן כובשים את לב האירופאים ואתם נהנים מההצלחה.
דגם CONTEMPORANEA של חב' סניידרו האיטלקית שהפך ללהיט,
מיוצר כעת בכמויות גדולות והעלויות יורדות. לכם זה אומר מחירי
היכרות אטרקטיביים במיוחד.
בואו לראות את הלהיט האירופאי שהגיע היישר מתערוכת המטבחים
בקלן – גרמניה.

* המבצע על מטבחים מעץ דובדבן/אגוז

תל אביב	חיפה	ירושלים	ראשל"צ
שאול המלך 2 (פינת אבן גבירול 30) טלי 03-6966430	שדרות ההסתדרות 49 בית "דירן" טלי 04-411873	שלומציון המלכה 18 טלי 02-251455	קניוכל א.ת. חדש לישנסקי 27 טל: 03-9626208

עקב ניסיון קודם עם כתות, חברי ה"פיזיקל אימורטליטי" מתבקשים לא להתקשר אלי ולנסות לשכנע אותי. כולנו ניפגש פעם בגיהנום, ואז, אם תרצו, נדבר על זה

לא ופ

יאיר לפיד

אדוני ראש הממשלה

לכבוד יצחק רבין, ראש ממשלת ישראל
אדוני,

אני כותב לך את המכתב הזה כמה ימים לפני יום העצמאות, אחרי הפיגוע בעפולה, בין כסה לאסון, לפני משבר האמון הבא ובדרך לרגע הספק הקודם. ויש לי רק דבר אחד לומר לך, אדוני ראש הממשלה (ואל תבקש ממני לקרוא לך יצחק, אני לא בנוי לקשר). יש לי רק בקשה קטנה, לא מפתיעה אפילו:

תמשיך.

אני נאלץ להודות, אדוני ראש הממשלה, שאני לא אומר לך את זה בשם אף אחד חוץ ממני. ואני, כמו שאתה לא מכיר אותי, לא חבר באף קבוצת לחץ, כי אני מספיק בלחץ גם ככה. בימים כתיקונם אני אפילו לא מת על עיתונאים שמתכתבים עם ראש הממשלה שלהם. אם הם רוצים להיות כלב השמירה של הדמוקרטיה, שילכו קודם לקבל חיסון מקשקשת. רק שאלה אינם ימים כתיקונם, ואתה התיקונצ'יק היחיד בשטח. נכון שקל לשבור רגליים וקשה לשבור הרגלים, אבל עובדה שאתה הצלחת. ובגלל זה אני אומר לך, אדוני ראש הממשלה, דבר אחד:

תמשיך.

אתה לא צריך לרוץ במרץ, אבל בטח שאסור לך לעצור. לך בכוחך זה, ואל תושיע את ישראל. מושיעים יש לנו מספיק, בעיקר ביש"ע. וכל האנשים האלה, שאומרים שחברון היא חלק בלתי נפרד, חייבים ללמוד להיפרד. אני מכיר כמה שנשארו ביחד יותר ממה שצריך, וזה תמיד נגמר רע, בעיקר בשביל הילדים. ואגב, אם אתה יכול לעשות בדרך את המוות לערפאת, אל תפריע לעצמך. הוא עשה לנו אותו הרבה שנים. אתה רואה, בקושי עשר שורות עברו וכבר אני מחלק עצות. עזוב, תעשה מה שאתה רוצה. רק אל תשכח את הבקשה שלי:

תמשיך.

לפעמים אני חושד, אדוני ראש הממשלה, שגם אתה לא בדיוק יודע איך זה ייגמר. אבל אסור שתעצור כדי לברר. באזור שלנו, מי שיש לו מטרה הופך למטווח. כל מה שאני מבקש ממך, הוא שתסמוך על האינסטינקטים שלך. היסוס הוא בדיוק הקצב הנכון. אלוהים נמצא בפרטים הקטנים, לא ביריחו. קח קנט ארוך, תחשוב על זה עוד פעם, ואז

תמשיך.

תודה

פיזיקל אימורטליטי

לפני כמה ימים צלצלה אלי חברה בכירה למדי באגף הישראלי של ה"פיזיקל אימורטליטי", והציעה לי לראיין את שלושת ראשי הכת המגיעים לישראל. כצפוי, סירבתי. הפיזיקל אימורטליטי, גם כן כצפוי, טוענים שהם לא כת. מצד שני, כל כת טוענת שהיא לא כת. גם האימן, הסיינטולוגים, חב"ד והאיי.אם חושבים שהם לא כת. לדעתם, הם הדבר האמיתי. הפיזיקל אימורטליטי שונים רק בזה שהרעיון היסודי שלהם הוא מטומבל מהרגיל. לדבריהם, אם תאהב את סביבתך ותאמין חזק־חזק שאתה בן אלמוות, אז לא תמות בסוף. כולם ייכחדו סביבך, ורק אתה תמשיך לנצח עם חיוך מאושר ועור־פנים יוצא מן הכלל. עם ההברקה המשונה הזו הם מסתובבים במדינה, מגייסים סלבריטאים ומתחבקים המון. רבים מהחברים, אגב, הם אנשי בוהמה מהסיקסטיז, מה שמוכיח, סופית, שגם לסמים קלים יש השפעה מצטברת.

החלק הכי מצחיק בכל הסיפור הוא שלפיזיקל אימורטליטי היו פעם ארבעה מנהיגים, אבל הרביעי מת.

נ.ב.1: עקב ניסיון קודם עם כתות, חברי הפיזיקל אימורטליטי מתבקשים לא להתקשר אלי ולנסות לשכנע אותי. כולנו ניפגש פעם בגיהנום ואז, אם תרצו, נדבר על זה.

נ.ב.2: לנסות כל הזמן לא למות היא דרך מעניינת לא לחיות.

פינתו של הפרופסור אלכסנדר ב. וורטינגטון

הפרופסור היה השבוע נסער מן הרגיל. יום לפני שיחתנו הוא ישב בוועדת הדיקאנים שדנה בגורלם של שלושה סטודנטים שמרחו בדבק מגע את [illegible] הפעמונים של הסקולשה, ומנעו בפעם הראשונה מזה 330 שנה — את צלצול ההשכמה המסורתי של קיימבריג'. בניגוד מוחלט לדעתו של הפרופסור, שסבור שמדובר במעשה קונדס נפלא, החליטו שאר הדיקאנים להשעות את השלישיה העליזה מן הלימודים. גם כשהזכיר א.ב.וו. לרעיו איך בנעוריהם שפכו שיכר [illegible] של הדיקאן הראשי, הם נמנעו מלשנות את דעתם. בתגובה סיפרתי לפרופסור איך [illegible] מעיתונאים בישראל על המשטרה, על שמנעה [illegible] קפוח לבית המשוגעים של הרב עוזי משולם, ולהסתכל בשפיכות דמים איומה. למרות הפער בין המקרים, הכיר הפרופסור מיד את הקשר. "חובתו של השלטון", אמר, "היא לשמור על החוק והסדר. חוכמתו נבחנת כשהוא צריך לבחור בין שניהם".

איור: יזהר כהן

פרשה מינית מסעירה את הקהילה החרדית בניו יורק

משחקים אפלים בחצר חסידות סאטמר

הבעל עסק בהימורים והתרועע עם זונות. האשה מצאה ניחומים בחיקו של מאהב שניהל מכון עיסוי. בסיפור הזה מעורבים שוטרים, בלשים פרטיים ורבנים. שזורים בו מעשי אלימות, מאבקים על רכוש וסחיטה על רקע מיני. מסובכים בו חמשת ילדיהם של הגיבורים הראשיים. הוא מתרחש באחת הקהילות האדוקות ביותר בעולם החרדי

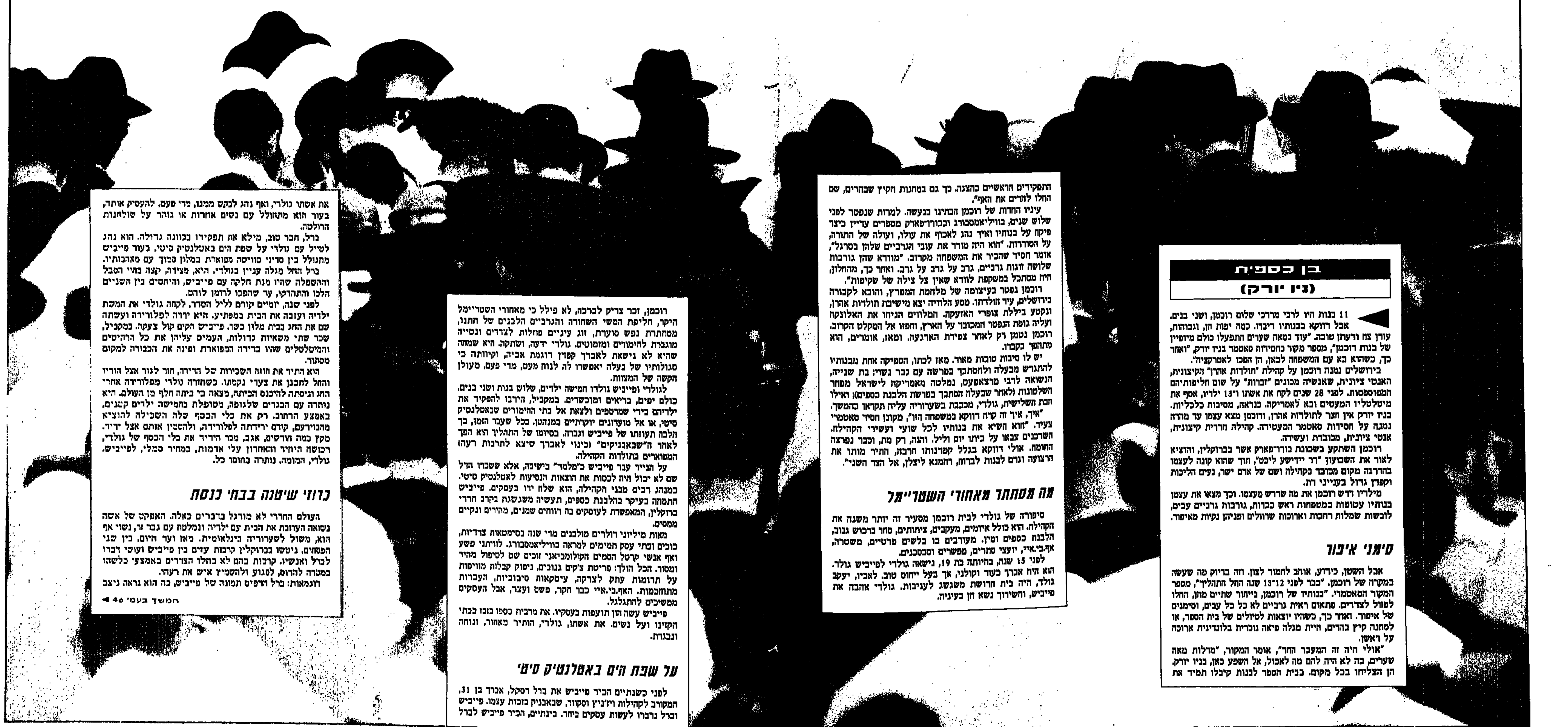

בן כספית
(ניו יורק)

11 בנות היו לרבי מרדכי שלום רוכמן, ושני בנים. אבל דווקא בבנותיו דיברו. כמה יפות הן, וגבוהות, עורן צח ודעתן טובה. "עוד במאה שערים התפעלו כולם מיופיין של בנות רוכמן", מספר מקור בחסידות סאטמר בניו יורק, "ואחר כך, כשהוא בא עם המשפחה לכאן, הן הפכו לאטרקציה".

בירושלים נמנה רוכמן על קהילת "תולדות אהרן" הקיצונית, האנטי ציונית, שאנשיה מכונים "זברות" על שום חליפותיהם המפוספסות. לפני 28 שנים לקח את אשתו ו־13 ילדיו, אסף את מיטלטליו המעטים ובא לאמריקה. כנראה, מסיבות כלכליות. בניו יורק אין חצר לתולדות אהרן, ורוכמן מצא עצמו עד מהרה נמנה על חסידות סאטמר המעטירה. קהילה חרדית קיצונית, אנטי ציונית, מכובדת ועשירה.

רוכמן השתקע בשכונת בורו־פארק אשר בברוקלין, והוציא לאור את השבועון "דר יידישע ליכט", תוך שהוא קונה לעצמו בהדרגה מקום מכובד בקהילה ושם של אדם ישר, נעים הליכות וקפדן גדול בענייני דת.

מילדיו דרש רוכמן את מה שדרש מעצמו. וכך מצאו את עצמן בנותיו עטופות במטפחות ראש כבדות, גורבות גרביים עבים, לובשות שמלות רחבות וארוכות שרוולים ופניהן נקיות מאיפור.

סימני איפור

אבל השטן, כידוע, אוהב לחמוד לצון. וזה בדיוק מה שעשה במקרה של רוכמן. "כבר לפני 12־13 שנה החל התהליך", מספר המקור הסאטמרי. "בנותיו של רוכמן, בייחוד שתיים מהן, החלו לפזול לצדדים. פתאום ראית גרביים לא כל כך עבים, וסימנים של איפור. ואחר כך, כשהיו יוצאות לטיולים של בית הספר, או למחנה קיץ בהרים, היית מגלה פיאה נוכרית בלונדינית ארוכה על ראשן.

"אולי היה זה המעבר החד", אומר המקור, "מדלות מאה שערים, בה לא היה להם מה לאכול, אל השפע כאן, בניו יורק. הן הצליחו בכל מקום. בבית הספר לבנות קיבלו תמיד את התפקידים הראשיים בהצגה. כך גם במחנות הקיץ שבהרים, שם החלו להרים את האף".

עיניו החדות של רוכמן הבחינו בנעשה. למרות שנפטר לפני שלוש שנים, בוויליאמסבורג ובבורו־פארק מספרים עדיין כיצד פיקח על בנותיו ואיך נהג לאכוף את עולו, ועולה של התורה, על הסוררות. "הוא היה מודד את עובי הגרביים שלהן בסרגל", אומר חסיד שהכיר את המשפחה מקרוב. "מוודא שהן גורבות שלושה זוגות גרביים, גרב על גרב על גרב. ואחר כך, מהחלון, היה מסתכל במשקפת לוודא שאין צל צילה של שקיפות".

רוכמן נפטר בעיצומה של מלחמת המפרץ, והובא לקבורה בירושלים, עיר הולדתו. מסע הלוויה יצא מישיבת תולדות אהרן, ונקטע ביללת צופרי האזעקה. המלווים הניחו את האלונקה ועליה גופת הנפטר המכובד על הארץ, וחפזו אל המקלט הקרוב. רוכמן נטמן רק לאחר צפירת הארגעה. ומאז, אומרים, הוא מתהפך בקברו.

יש לו סיבות טובות מאוד. מאז לכתו, הספיקה אחת מבנותיו להתגרש מבעלה ולהסתבך בפרשה עם גבר נשוי; בת שנייה, הנשואה לרבי מרצאפעט, נמלטה מאמריקה לישראל מפחד השלטונות (לאחר שבעלה הסתבך בפרשת הלבנת כספים); ואילו הבת השלישית, גולדי, מככבת בשערוריה עליה תקראו בהמשך.

"איך, איך זה קרה דווקא במשפחה הזו", מקונן חסיד סאטמרי צעיר. "הוא השיא את בנותיו לכל שועי ועשירי הקהילה. השדכנים צבאו על ביתו יום וליל. והנה, רק מת, וכבר נפרצה החומה. אולי דווקא בגלל קפדנותו הרבה, התיר מותו את הרצועה וגרם לבנות לברוח, רחמנא ליצלן, אל הצד השני".

מה מסתתר מאחורי השטריימל

סיפורה של גולדי לבית רוכמן מסעיר זה יותר משנה את הקהילה. הוא כולל איומים, מעקבים, ציתותים, סחר ברכוש גנוב, הלבנת כספים ומין. מעורבים בו בלשים פרטיים, משטרה, אף.בי.איי, יועצי סתרים, מפשרים וסכסכנים.

לפני 15 שנה, בהיותה בת 19, נישאה גולדי לפייביש גולד. הוא היה אברך בעור וקולני, אך בעל ייחוס טוב. לאביו, יעקב גולד, היה בית חרושת משגשג לעניבות. גולדי אהבה את פייביש, והשידוך נשא חן בעיניה.

רוכמן, זכר צדיק לברכה, לא פילל כי מאחורי השטריימל היקר, חליפת המשי השחורה והגרביים הלבנים של חתנו, מסתתרת נפש סוערת, זוג עיניים פוזלות לצדדים ונטייה מוגברת להימורים ומזומטים. גולדי ידעה, ושתקה. היא שמחה שהיא לא נישאת לאברך קפדן דוגמת אביה, וקיוותה כי סגולותיו של בעלה יאפשרו לה לנוח מעט, מדי פעם, מעולן הקשה של המצוות.

לגולדי ופייביש נולדו חמישה ילדים, שלוש בנות ושני בנים. כולם יפים, בריאים ומוכשרים. במקביל, הירבו להפקיד את ילדיהם בידי שמרטפים ולצאת אל בתי ההימורים שבאטלנטיק סיטי, או אל מועדונים יוקרתיים במנהטן. ככל שעבר הזמן, כך הלכה תעוזתו של פייביש וגברה. בסיומו של התהליך הוא הפך לאחד ה"שבאבניקים" (כינוי לאברך סיצא לתרבות רעה) המפוארים בתולדות הקהילה.

על הנייר עבד פייביש כ"מלמד" בישיבה, אלא ששכרו הדל שם לא יכול היה לכסות את הוצאות הנסיעות לאטלנטיק סיטי. כמנהג רבים מבני הקהילה, הוא שלח ידו בעסקים. פייביש התמחה בעיקר בהלבנת כספים, תעשיה משגשגת בקרב חרדי ברוקלין, המאפשרת לעוסקים בה רווחים שמנים, מהירים ונקיים ממסים.

מאות מיליוני דולרים מולבנים מדי שנה בסימטאות צדדיות, כוכים ובתי עסק תמימים למראה בוויליאמסבורג. לוויתני פשע ואף אנשי קרטל הסמים הקולומביאני זוכים שם לטיפול מהיר ומסור. הכל הולך: פריטת צ'קים גנובים, ניפוק קבלות מזויפות על תרומות עתק לצדקה, עיסקאות סיבוביות, העברות מתוחכמות. האף.בי.איי כבר חקר, פשט ועצר, אבל העסקים ממשיכים להתגלגל.

פייביש עשה הון תועפות בעסקיו. את מרבית כספו בזבז בבתי הקזינו ועל נשים. את אשתו, גולדי, הותיר מאחור, זנוחה ונבגדת.

על שפת הים באטלנטיק סיטי

לפני כשנתיים הכיר פייביש את ברל דסקל, אברך בן 31, המקורב לקהילות ויז'ניץ וסקוור, שבאבניק בזכות עצמו. פייביש וברל נדברו לעשות עסקים ביחד. בינתיים, הכיר פייביש לברל את אשתו גולדי, ואף נהג לבקש ממנו, מדי פעם, להעסיק אותה, בעוד הוא מתהולל עם נשים אחרות או גוהר על שולחנות הרולטה.

ברל, חבר טוב, מילא את תפקידו בכוונה גדולה. הוא נהג לטייל עם גולדי על שפת הים באטלנטיק סיטי, בעוד פייביש מתגולל בין סדיני סוויטה מפוארת במלון סמוך עם מאהבותיו.

ברל החל מגלה עניין בגולדי. היא, מצידה, קצה בחיי הסבל וההשפלה שהיו מנת חלקה עם פייביש, והיחסים בין השניים הלכו והתהדקו, עד שהפכו לרומן לוהט.

לפני שנה, יומיים קודם לליל הסדר, לקחה גולדי את חמשת ילדיה ועזבה את הבית במפתיע. היא ירדה לפלורידה ועשתה שם את החג בבית מלון כשר. פייביש הקים קול צעקה. במקביל, שכר שתי משאיות גדולות, העמיס עליהן את כל הרהיטים והמיטלטלים שהיו בדירה המפוארת ופינה את הכבודה למקום מסתור.

הוא התיר את חוזה השכירות של הדירה, חזר לגור אצל הוריו והחל לתכנן את צעדיו הבאים. כשחזרה גולדי מפלורידה אחרי החג וניסתה להיכנס הביתה, מצאה כי ביתה חלף מן העולם. היא נותרה עם הבגדים שלגופה, מטופלת בחמישה ילדים קטנים, באמצע הרחוב. רק את כלי הכסף שלה השכילה להוציא מהבוידעם, קודם ירידתה לפלורידה, ולהטמין אותם אצל ידיד. מקץ כמה חודשים, אגב, מכר הידיד את כלי הכסף של גולדי, רכושה היחיד והאחרון עלי אדמות, במחיר סמלי, לפייביש. גולדי, המומה, נותרה בחוסר כל.

כרוזי שיטנה בבתי כנסת

העולם החרדי לא מורגל בדברים כאלה. האפקט של אשה נשואה העוזבת את הבית עם ילדיה ונמלטת עם גבר זר, נשוי אף הוא, משול לטרוריה בינלאומית. מאז ועד היום, בין שני הפסחים, ניטשו בברוקלין קרבות עזים בין פייביש ועושי דברו לברל ואנשיו. קרבות בהם לא בחלו הצדדים באמצעי כלשהו במטרה להרוס, לפגוע ולהשמיץ איש את רעהו.

דוגמאות: ברל הדפיס תמונה של פייביש, בה הוא נראה ניצב

המשך בעמ' 46 ◄

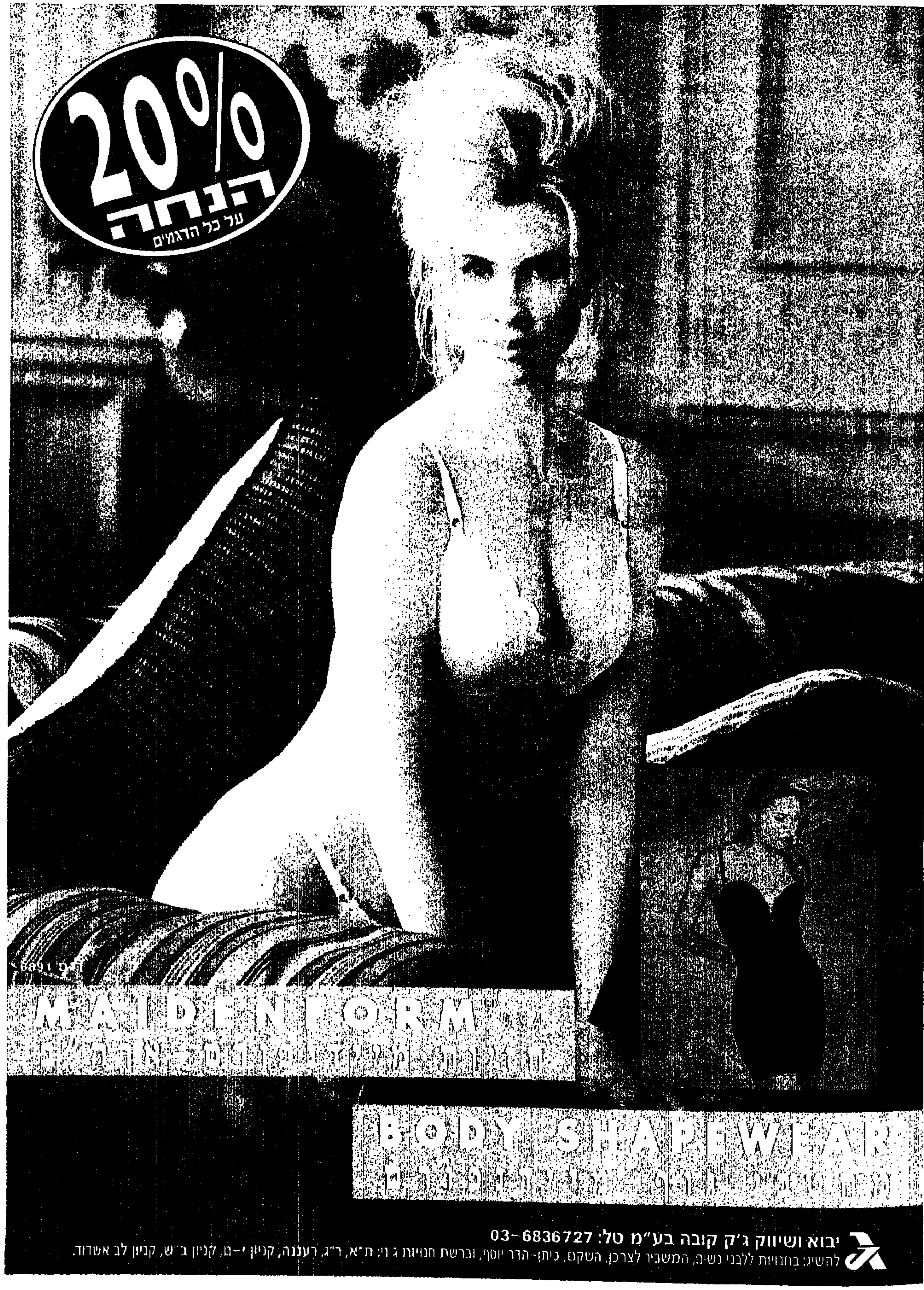

► המשך מעמ' 45

במערומיו, איבר מינו זקור ועלמה זהובת שיער מבצעת בו אקט אוראלי. התמונה היא, צריך להדגיש, פוטו־מונטאז'. מישהו שתל, במקצועיות רבה, את פרצופו של פייביש על גופו של כוכב פורנו אלמוני. שליחיו של ברל הפיצו את התמונה בשכונה. במקומות מסוימים היא אף נתלתה על לוחות המודעות של בתי כנסת, שניות ספורות לפני כניסת השבת, על מנת שאיש לא יוכל לפנותה משם עד צאתה.

תגובתו של פייביש היתה קשה. על קירות בורו־פארק ובעיתוניה החלו להופיע פשקווילים, כרוזי שיטנה, המזהירים ומתרים בקהילה הקדושה לא ליפול טרף לנוכל, ברל דסקל.

להלן פשקוויל טיפוסי: "נבלה נעשתה בישראלו זו תקופה ארוכה מסתובב כאן בבארא־פארק אברך המתחזה לירא שמים וחרד, אולם לא מניה ולא מקצתה. ברל דסקל הנ"ל מסתובב באזור שלנו עם איצטלא דרבנן, אולם כל זה הוא אך ורק כלפי חוץ, אולם מבפנים, דהיינו מתחת לאיצטלא דרבנן, הנ"ל הוא רשע לגמרי, מושחת, פורק עול התורה ומשחית אחרים, פשוט חוטא ומחטיא את הרבים. זו תקופה ארוכה שהמושחת הנ"ל מטמא נשים נשואות תמימות, אשר הוא פורש רשת לרגליהן, ואשר הוא הורס אותן עד היסוד, ולא רק זאת אלא לאחרונה גם פיתה כמה נשים שיסכימו לזנות!!

על החתום – הדואגים לטוהר מחננו".

בעניין הזנות, אגב, דייקו מנסחי הפשקוויל. ברל דסקל מצא בשנים האחרונות את פרנסתו (ובשפע) במכון עיסוי מפואר שניהל ברחוב 28 איסט במנהטן. בתחקיר טלוויזיוני אודות בתי בושת מפוארים הממוקמים בבתי משרדים מכובדים במנהטן, כיכב המוסד של האברך דסקל. לפני מספר חודשים, עקב הסתבכויות שאינן רלוונטיות לסיפורנו, נאלץ דסקל לסגור את המקום.

דמי מזונות בסך 6,000 דולר לחודש

בחודשים הראשונים מאז פרוץ הסקנדל התמקדה המערכה בהשמצות הדדיות. על ברל וגולדי הפיצו כי הם נוהגים לצאת למועדוני לילה במנהטן, וכי גולדי הצטרפה לעבודה במוסד של ברל. המהדרין טענו כי היא מבצעת בשבילו עבודות מיוחדות, כמו פיתוי גברים חרדים נשואים, על מנת לסחוט דמי שתיקה מאוחר יותר.

ברל, לעומת זאת, הלשין על פייביש כי הוא מלבין כספים ועושה עיסקאות לא כשרות. גולדי סיפרה איך הוא פוטר מעבודתו בישיבה, לאחר שנתפס במנהטן על ידי ועד הפעולה של הקהילה, כשהוא מבלה עם נשים. מאז, אגב, תבע פייביש תמיכה סוציאלית ממשלתית לכלכלת ביתו, בגין היותו מובטל, למרות שהמשיך לגלגל מיליונים בעסקיו השחורים. הסיפורים על הימוריו וחיי ההוללות שלו הופצו ברבים. יום אחד נדרש פייביש להיחקר על ידי עובדת סוציאלית, באשמה כי ביצע מעשים מגונים בבנותיו.

רבנים מכובדים נדרשו לפרשה, וניסו לתווך ולפשר בין הניצים. לשווא. השיא היה בעת ביקורו האחרון של פייביש בישראל. ברל הפציר אז, טלפונית, בפני אחד ממקורביו בארץ, שיתנקש בחייו של פייביש תמורת סכום כסף הגון. המקורב דחה את בקשתו.

כך הלכו הדברים והתגלגלו. גולדי שכרה לה ולילדיה דירה קטנה, בעזרת ברל, והגישה נגד בעלה תביעת גירושין. בתביעה היא דורשת כ־6,000 דולר לחודש דמי מזונות. על פני כעשרה עמודים היא מפרטת את מעלליו של בעלה, וטוענת כי "למרות הכנסותיו העצומות, מעולם לא דיווח למס ההכנסה. הוא הפקיר אותי ואת ילדיו לרעב ולמחסור, בעודו רוכש לעצמו מכונית מפוארת מדגם 'מרקיורי גרנד מרקיו'".

עוד פירטה בכתב התביעה, את הרגלי ההימורים של בעלה: "נכחתי אישית במעמדים בהם הפסיד עשרת־אלפים דולר בערב אחד בקזינו". לדבריה, מעולם לא סייע לה באחזקת הבית ובטיפול בילדים. את כל חייו הקדיש, כך בכתב התביעה, להרגלי ההימורים שלו, לנהירתו אחרי זונות, למסיבות והוללות.

הרצחת וגם ירשת

בשבוע שעבר נפגשתי עם שניהם. בנפרד, כמובן. הפגישה עם פייביש התקיימה במסעדה ישראלית כשרה במנהטן. הוא מקרית, דובר אנגלית ויידיש ולא מפסיק, ולו לרגע, להציק למלצרית. "החתיכת זבל הזה, בא והרס לי את המשפחה", הוא אומר על ברל. "מה אני יכול לעשות עכשיו? להשמיץ את האמא של הילדים שלי? צריך הרבה כוח למלחמה הזו. נקטו נגדי בשיטות מלוכלכות, עשו הכל כדי להכפיש אותי. נאלצתי להילחם בחזרה. כשיורד גשם צריך מטריה, לא?"

אחד ממקורביו של פייביש, חסיד בובוב צעיר ודובר עברית רהוטה, אומר: "כן, אז הוא הימר קצת, אז מה? מדי פעם פזל הצידה. זו עדיין לא סיבה לברוח עם אשת איש. דסקל שבר לו את המשפחה, הרס את שמו הטוב, שטף את מוחה של אשתו".

פייביש: "יש אלוהים בעולם, והוא מטפל בכל דבר. דסקל יקבל את מה שמגיע לו. אמרתי לגולדי כל הזמן שדסקל רוצה רק דבר אחד – לזיין אותה, ובשביל זה הוא שוטף לה את המוח נגדי. אבל זה לא עזר.

"תראה", נאנח פייביש, "צריך הרבה מאוד כוח כדי להילחם בדסקל. אני הפסדתי 4.5 מיליון דולר בעסקים, וזה לא כאב לי כמו מה שהטינופת הזה עשה לי.

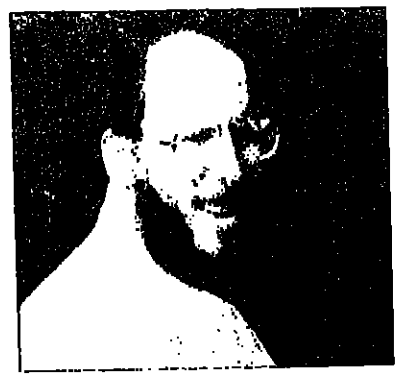

פייביש גולד: "ברל שוטף לה את המוח. קניתי לילדים ציציות כאלה, שיוצאות החוצה, כמו שצריך. היא לא רוצה לשים להם. היא מסתירה להם את הפיאות מאחורי האוזניים. מה הם רוצים, שהילדים שלי יהיו גויים? זה מה שהם רוצים!"

צילום: שחר עזרן

גולדי גולד: "הייתי נופלת לרצפה, מתחננת בפניו שיתייחס אלי, שייתן לי הרגשה טובה, שאני רצויה, שאני אשה. שנים הוא לא קיים איתי יחסי מין. רק עם הזונות שלו. לילות שלמים הייתי בוכה. הולכת כל ערב לסרט, בלי שאף אחד יראה, כי זה הרי אסור אצלנו"

"הוא שוטף לה את המוח. קניתי לילדים ציציות כאלה, שיוצאות החוצה, כמו שצריך. היא לא רוצה לשים להם. היא מסתירה להם את הפיאות מאחורי האוזניים. מה הם רוצים, שהילדים שלי יהיו גויים? זה מה שהם רוצים?

"היא שמה את אחד הילדים במחנה קיץ. ביקרתי אותו, וסיפרו לי שהיא היתה מגיעה לבקר עם ברל. ככה עושים? הרצחת וגם ירשת? לבוא למחנה של הילד עם המאהב? בעוד שלושה חודשים יש לו בר מצווה. המשפחה שלי אומרים שלא יבואו אם היא תבוא. קוראים לה זונה. ואני, אני לא יודע מה לעשות".

איפה היתה הקהילה

גולדי סירבה, בתחילה, לשוחח איתי. רק כשגילתה כי נפגשתי עם פייביש, התרצתה. השיחה בינינו הפכה, לאחר כמה דקות, למונולוג שוטף, קשה, רווי דמעות.

"אלוהים, הייתי כל כך זנוחה, אומללה, נטושה, אבודה ולא אהובה עם האיש הזה! הוא היה חוזר בארבע, או חמש, או שש בבוקר. כל לילה. לפעמים בכלל לא בא הביתה. ואני, טיפשה שכמוני, הייתי מחכה לו עד שיבוא הביתה. לא הולכת לישון לפניו. בוכה לילות שלמים, מתחננת. תוציא אותי, תתייחס אלי, תאהב אותי.

"אתה לא יודע, לא יודע מה זו אשה בודדה, עלובה, לבד בעולם. 15 שנים הוא שיחק איתי, רימה אותי, עד שהתעוררתי. זה מה שאוכל אותו. שהתעוררתי. ולכן הוא מאשים את ברל, שעזר לי להתפכח.

"כשחזרתי מפלורידה וגיליתי שפייביש נתן את הדירה, אף אחד לא רצה לעזור. במשך חודשים גרתי בדירה חשופה, בלי רהיטים, שברל עזר לי ליסכור. הצלחתי להשיג שלושה מזרונים, עליהם ישנתי עם הילדים. ביחד, על הרצפה. בישיבות של סאטמר לא קיבלו את הילדים שלי. עברתי מישיבה לישיבה, מבית ספר לבית ספר. בשבועיים הראשונים של שנת הלימודים הם ישבו בבית, עד שמישהו ניאות לרשום אותם למוסד חיצוני, לא של סאטמר.

"ברל הוא איש עם לב מזהב. הוא היחיד שעזר לי. שהרים אותי מהרחוב, עם חמישה ילדים, ונתן לי יד. איפה היתה הקהילה? איפה היו כל המוסדות? התרוצצתי בין הרבנים, המשרדים, ביקשתי עזרה. לא היתה לי אגורה, הילדים היו ברחובות, לא היה לי כסף לתלבושת אחידה, ספרים. בישיבות לא רצו לקבל אותם. ואף אחד לא נקף אצבע. כולם אמרו: 'נסעת לפלורידה בלי הבעל?!', ולא ניסו להבין אותי, לראות מה קרה, לשאול למה".

– את עושה מברל מלאך. הוא גם סיתה אשת איש וגם החזיק מכון עיסוי.

"כן, היה לו בית זונות. אז מה? כל עוד יש אנשים שמוכנים לתת כסף בשביל מין, אין כאן פסול. אני יודעת שדרכיו של ברל התקלקלו, אבל צריך להבין, אם זה לא היה ברל, אז זה היה קורה לי עם גבר אחר. עוד חודשיים, שלושה, מקסימום חצי שנה, עם בעלי לא הייתי מסוגלת להישאר.

"אתה צריך להבין, אני הייתי העבד שלו. אתה יודע כמה נשים במצב שלי יש כאן, ולאף אחד אין אומץ לעשות משהו? שנים כיבסתי, בישלתי, ניקיתי. הייתי כלבוסטה, כמו שצריך, הוא בחיים לא צחצח נעליים. הייתי צריכה להתחנן שיתקלח. הייתי צריכה למרוח משחת שיניים על מברשת השיניים שלו. ועשיתי את כל זה בשמחה. אבל הוא ירק על הכל.

"הייתי נופלת לרצפה, מתחננת בפניו שיתייחס אלי, שייתן לי הרגשה טובה, שאני רצויה, שאני אשה. שנים הוא לא קיים איתי יחסי מין. רק עם הזונות שלו. לילות שלמים הייתי בוכה. הולכת כל ערב לסרט, בלי שאף אחד יראה, כי זה הרי אסור אצלנו. מעבירה את הזמן. חוזרת הביתה מאוחר, והוא איננו.

"הוא אומר שהפסיד 4.5 מיליון דולר בנדל"ן ועסקים שטויות. בחיים לא השקיע כסף בנדל"ן. הוא הפסיד, להערכתי, יותר ממיליון דולר בקזינו. וכל זה כסף שחור.

"את שני ההריונות האחרונים עברתי לבד. אמרתי לו שאני לא מוכנה להיכנס להריון אם ימשיך להתנהג ככה, והוא אמר לי שיהיה בסדר. הוא אפילו לא טרח להגיע לבית החולים כשנכנסתי לחדר הלידה. את שני הילדים האחרונים ילדתי לבד, כמו כלבה, כשהוא מהמר באטלנטיק סיטי.

"הבאתי לבית המשפט את כל המסמכים. הראיתי כמה כסף הוא מגלגל, למרות שכל השנים חתם על אבטלה וקיבל תמיכת סעד. איך הוא משאיר אותי ואת הילדים שלו בלי אגורה, מפקיר אותנו לחרפת רעב.

"איך יכולות להיות לו, לפייביש, טענות? הרי הוא נטש אותי, זנח אותי, לא עשה בי שימוש. התחננתי שיוציא אותי לבלות. הוא היה לוקח אותי עם החברים שלו, כולם מקולקלים שיצאו לתרבות רעה, ועושה ביניהם תורנות מי ישגיח עלי כשהוא שוכב עם הזונות שלו. 'איציק, שים עין על גולדי', בעוד הוא במכונית, עם איזו אשה.

"הייתי כל כך מורעבת לתשומת לב, להכרה, לאהבה. פעם נשברתי, נסעתי לאמא שלי והשארתי אותו שתי שבתות עם הילדים. ומה הוא עשה? השאיר אותם לבד בבית ונסע לאטלנטיק סיטי".

– בשבת?

"בוודאי. תמיד היה נוסע בשבת. היה מזמין לימוזינה, פוגש אותה במקום שאין בו הרבה יהודים, מוריד את השטריימל והגרביים הלבנים ונוסע להמר. כל השבת. יש לי הוכחות. טופסי מחשב של בתי הקזינו עם תאריכים, זמנים והכל.

"ועלי, עלי הוא היה צועק למה אני מתאפרת, למה אני הולכת עם גרביים כאלה, שמלה כזו. במקום להיות גאה בי. הוא היה כמו אבא שלי, שהכריח אותנו להתלבש בדרך מסוימת. בעודו בחיים, צייתנו לו משום כבוד אב. אבל אני לא מאמינה בכפייה. צריך לתת לילד שלך לנהוג על פי מצפונו. אם אתה מכריח, אתה גורם לתוצאה הפוכה".

– מה יהיה עכשיו? הוא לא ייתן לך גט, והקהילה לא תקבל אותך.

"אני יודעת. התייאשתי מהגט והפסקתי לרוץ לבתי המשפט. אני לומדת תיירות ונסיעות, ובסך הכל רוצה לחיות בשקט את החיים שלי, על פי מצפוני. אני אוהבת את הדת, את השבת, את החגים. לא מתכוונת לעזוב את כל זה".

פייביש דורש שלום בית

נכון לעכשיו, סטטוס קוו. ברל, שהסתבך בינתיים עם השלטונות בעניינים שאינם קשורים לפרשה זו, הוריד פרופיל ואינו נראה בציבור. הקשר בינו לבין גולדי התרופף. אשתו והילדים עזבו אותו לפני חצי שנה וברחו למונטריאול. בחודשים האחרונים הוצא נגדו צו מעצר בקנדה, לבקשת אשתו, והוא אינו יכול לבקר אותם.

גולדי מתגוררת עם ילדיה בדירה שכורה קטנה בלב בורו־פארק, ויוצאת מדי בוקר לבית ספר קטן באמפייר סטייט בילדינג במנהטן, בו היא לומדת תיירות ונסיעות. פייביש ממשיך בעסקיו. במקביל, הוא דורש מאשתו שתחזור אליו לאלתר, ותשיב את שלום הבית על כנו. אולם זו, איתנה בדעתה להמשיך את חייה ולא לחזור לבעלה. פייביש ממשיך לסרב בתוקף לתת לה גט. בעניין המזונות הם התפשרו, ופייביש חזר לתמוך במשפחתו. ■

שיפודים

דרך היין ורשת ב'

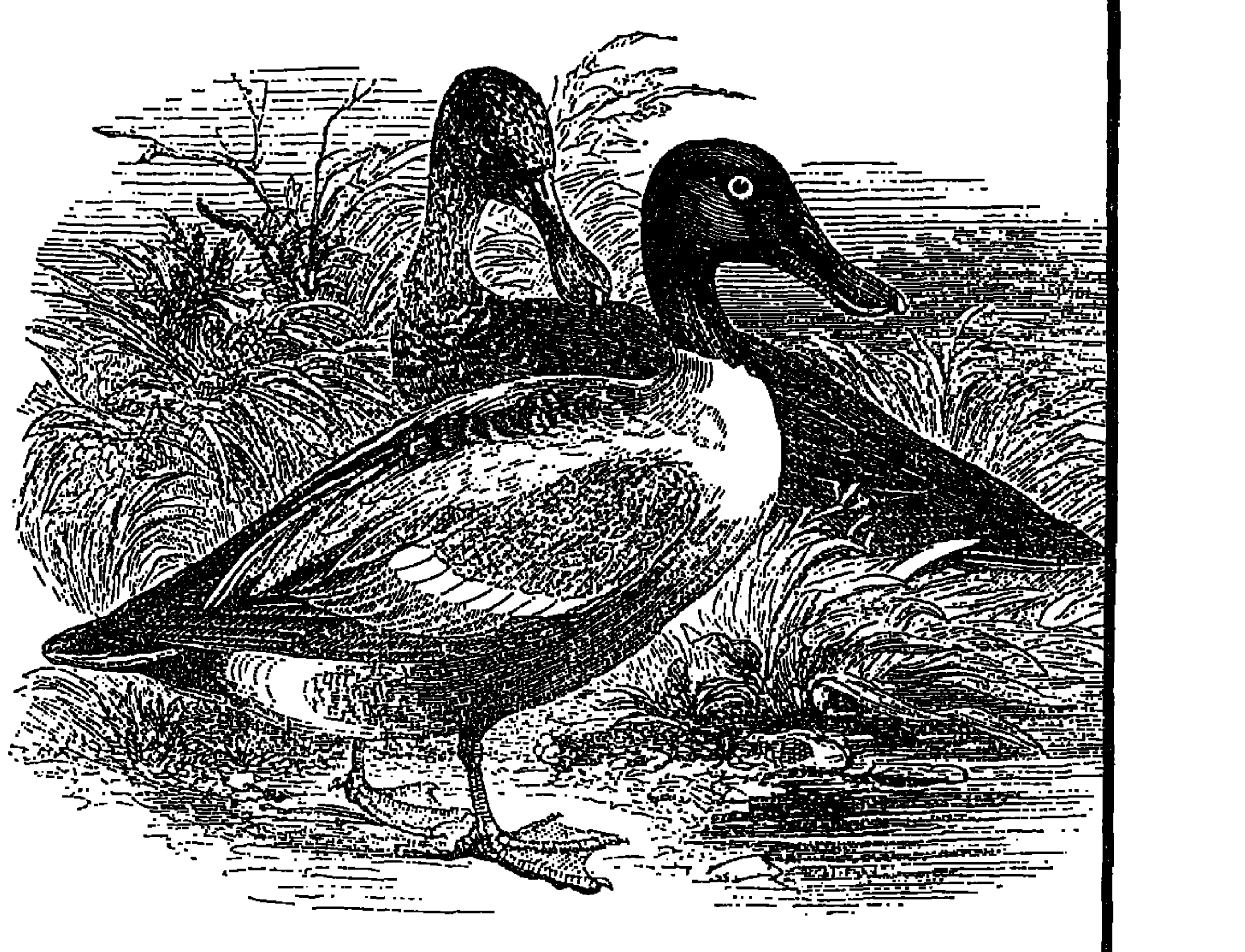

שבוע שאין בו כלום עבר עלי בשטרסבורג. רק יופי, שקט, אמנות, אוכל מלוח מדי, ירק ומים. טיפוח כל אבן וכל אדן, עד שאם יעביר הרס"ר את אצבעו על פני שטרסבורג כולה, ואפילו על פני אלזס כולה, לא ידבק באצבע פירור אבק. שבוע שלא קרה בו כלום בשטרסבורג המשוחררת. כל עצי התפוח וכל עצי הדובדבן, ועוד עצים שאינני יודע מה שמם ומה מצמיחם, פורחים בלבן. הצפצפות מוציאות עלים חדשים, והם רכים כטישו. מה קרה? כלום לא קרה. קניתי גרביים. נו, זה דבר לכתוב עליו? שגבר קונה גרביים? גרביים הם הדבר חסר המשמעות ביותר בעולם.

אני מתחיל להזכיר לעצמי את זכרונות סלסט, עוזרת הבית של מרסל פרוסט, שכתבה ספר שלם על איך לא קרה לה כלום. איך היא הכינה קפה פעם ביום למרסל פרוסט, שגם הוא מצידו כתב על כלום.

מאום לא קרה בשטרסבורג. בארץ, לעומת זאת, קרה הרבה מדי. התחיל שלטון המנדט הנורבגי בארץ ישראל. היהודים מקווים ליחס אוהד, ואם אי אפשר – לפחות הוגן. אוי, מה לי בדיחות מרירות ומה לי טיול במקומות משגעים בעולם כשמעשה הטירוף הבלתי נתפס הזה מתרחש. טירוף, הרס והפסד שלא נולד כמוהו מאז מעשה אריסטובולוס ואחיו המופרעים, שמוטטו במהלך מריני אחד את כל הישגי החשמונאים. איך נצא מזה? כל יום רוצחים יהודים, ומביאים לנו כוח בינלאומי להגן על הפלשתינאים. עד להיכן מגיעה עוצמתו של השקר?

אני בשטרסבורג בתוך היופי. אולי בכל זאת יש משמעות נסתרת ומיוחדת לגרביים? למה לא אתמסר למסרים שבגרביים, עם דוגמת מעוינים או בלי מעוינים עליהם, במקום להתייסר בגורל אנשים אומללים שנפלו לשלטונה של ממשלה אבסורדית.

אבל איך אשקע לי בתענוגות השיעמום כשאני משווע עכשיו לכוח בינלאומי שיגן על היהודים מהממשלה שלהם?

איך אני בכלל יודע מה קורה בארץ אם אני בקצה צרפת? כי לקחתי איתי רדיו בעל יכולת פלאית לקלוט גלים קצרים, ואני שומע רשת ב'.

מי שיפלוט כאן שאני מטומטם אולי צודק. הרי נוסעים לחו"ל כדי להתנתק. אבל אני לא מתנתק. לא רוצה. אני נוסע לי בתוך הזרים הצלולים בדרך היין, אבל אני לא מתנתק אף לרגע. תמיד כשאני בחו"ל אני גם בארץ. אפלו באוקראינה, באומן, שמעתי חדשות (מחרידות – זה היה טקס לחיצת היד עם ערפאת בבית הלבן). אני שומע הכל. גם את כל הפרסומות, את יעל פז־מלמד מספרת על נושאי "את" החדש ועל הבית של רזיאלה, ואת הפזמון האלמותי "נכנסתי לאותנטי ויצאתי עם שטיח פרסי". הכל. אלה אינם שידורים מיוחדים לגולה, צריך לומר מיד. אלה הם שידורי רשת ב' במלואם כלשונם. בדיוק כמו שהם משודרים בארץ. מישהו מבורך החליט לחבר להם גם את משדר הגלים הקצרים רב העוצמה, ואני קולט אותם ברדיו שלי כמו בארץ.

כולל את המתיחה של אחד באפריל, שהמחשב של מס הכנסה טעה ועומדים להחזיר המון כסף לנישומים, וכולל המתיחה של שמעון פרס, שהכוח הבינלאומי בחברון הוא סתם לקישוט. הנורבגים יהיו אחראים רק על הכלכלה, והאיטלקים רק על הפטוצ'יני. אני לא מאמין לאף מילה של האיש הזה. ואני נעגם כשאני יודע כמה מאמינים יש לו בקרב עם ישראל, העם היחיד שיש לי.

הישראלים באמונתם התמימה והקדושה גם בוחרים בו לגבר השנה, לארם האידיאלי, לאבי האומה ולספורטאי העונה.

החבר שלו, עמוס עוז, מסופרי השלטון, גם הוא ברדיו כמובן. הרדיו מונח על ההסקה במלון הקטן שלי בשטרסבורג. ככה הקליטה טובה יותר. אולי בגלל המתכת. מעל הרדיו חלון, ומן החלון נראים רעפים אדומים, יונה הומה במרזבים, מגדל כנסיה וטוהר האור האירופי סביב הכל. עמוס עוז מסמן את אנשי ישראל בסימנים. העיקר הרי זה למצוא סימנים, מי שווה ומי לא. שידעו את מי לשנוא וידעו לאן נכון להשתייך. הוא מדבר עכשיו על הציונים חובשי הכיפה. כאילו שיש הבדל בין חובשי הכיפה והאחרים בעניין התמיכה בארץ ישראל המינימלית. אבל עמוס עוז, שבעבר סימן מי שלא חושב כמוהו כאספסוף, מסמן עכשיו את חובשי הכיפות. ובתוך כך הוא מלהג בלשונו המליצית, לשון סופר, כך נראה לו, והוא אומר מין דברי פיוס כלפי המתנחלים. המרכא בא להרגיע. כך ייקל עליו הדיכוי.

זה מה שמשדרים ברדיו. יום קודם הביאו את לייבוביץ', המשיח של השמאל. אני באמת לא מסוגל עוד להבין את עצמי. למה לקחתי רדיו? לא די לאכול ולשתות ולראות דברים חדשים? לייבוביץ' מדבר על פסק ההלכה של רבני המפד"ל, שאוסר להישמע לפקודה לעקור יהודים מישובם במולדתם. הוא קילל, כהרגלו. גידופיו נעימים לאוזן מעריציו. גם הוא הארם האידיאלי בעיניהם. גידופיו נשמעים להם כדברי חוכמה ושנינות. רק שמעריציו לא מסוגלים לשמוע מה הוא אומר להם בסוף המשפט, כי הם כבר מוחאים כף אל כף. אני, שלא מוחא כפיים ורק מאזין לרדיו עד הסוף, שומע טוב מה הוא בעצם אומר: שיפסיקו נא לאכול חזיר, ושיתחילו במחילה להניח תפילין. אבל מעריציו לא שומעים. מעריציו הם אלופי העולם בשמיעה דרך מסננת. "די, כבה כבר את הרדיו הזה. אני לא מסוגלת לשמוע את האיש הזה. מה? החלטת להרוס לנו את החופש", אומרת אשתי. ומהמשפט הזה תוכלו להבין איזו אשה סבלנית יש לי. כי אם אתם הייתם איתי, כבר מזמן הייתם תופסים את הרדיו בצווחות צרודות ומטביעים אותו בין הברבורים בנחל העמוק הזורם לו מול המלון.

והופ, אני באמריקה עכשיו. טסתי למקום ושמו צ'אטאנוגה, טנסי. אני לא משוגע על אמריקה, אבל לדרום הכבוש יש יופי משלו. לו ראיתם איך נראית כאן אוניברסיטה ואיך נראה הייסקול ואיך נראים הסטודנטים, יופי ופריחת עצים על פני הארץ, ולא עוד, אלא גם סנאים מתרוצצים סביבי. למארחים שלי יש בעיה – סנאים חדרו לעליית הגג שלהם. האם שיערתם שיש עולם שבו לצרות צורה של סנאים או ברבורים?

בצ'אטאנוגה לא הצליח הרדיו הרדיו שלי לקלוט את הארץ. סובבתי וסובבתי את החוגה ולא הצלחתי, ככה שאני מנותק מעט, רק מעט, כמובן, כי יש כאן CNN ועוד רשתות, ופקס יומי לפדרציה היהודית מעדכן על כל הנעשה בארץ. כך שאני רואה את הטבח בעפולה ואת ההרג באשדוד. הכל כאן. הכל איתי. ואני תמיד, איפה שאני לא נמצא – איתכם.

ברעבוני לחדשות אני קורא את "יו.אס.איי טודיי" ואת "צ'אטאנוגה טיימס". הטבח בעפולה מופיע, אבל בעמוד 12. הכותרת הראשית ב"יו.אס.איי טודיי" מדאיגה יותר: "מדענים מצאו שאי שימוש במוח גורם לאלצהיימר". אני קורס מרוב דאגה לממשלה שלי. כבר שנתיים הם לא משתמשים במוח שלהם. נדמה לי שיש להם כבר אלצהיימר מתקדם.

פינת השלולית

חשב הצפרדע על דברי הנסיכה: "אתה רואה את הארמון שאחרי הנשיקה", היא אמרה לו, "ואני רואה את הבוץ". הוא התזיק אצבעות וביקש בלבו שהיא תפסיק להביט בבוץ. זה הכי קל, כי זה הכי נמוך, להביט לתוך הבוץ. ארמונות נמצאים למעלה ולא תמיד רואים אותם.

הוא החזיק אצבעות ואמר בלחש: "חכי, חכי, עוד אראה לך כמה אור יש בארמון, למרות כתמי הבוץ שמכתימים את שולי החצאית".

אבל קשה לו לצפרדע להחזיק אצבעות. הן ירוקות ולא מיועדות לדברים כאלה. הן ארוכות אמנם, האצבעות, אבל קרום השיחה מפריע מאוד לכרוך אותן זו בזו.

מאיר עוזיאל

בית חם ב"בית"

מאת טלי גורן

אילנה גוטמן/מנהלת "בית"

מאות הזוגות המאושרים שנישאו דרך "בית" מצביעים על סגנון חברתי חדש: מוסד שידוכים שנשא שנים חטוטרת של מוסד גלותי ומיושן עשה קפיצת דרך. את המהפך הזה יכולה רק אילנה גוטמן לזקוף לזכותה. רחלי ויובל שנישאו לא מכבר הם אחד מאותם זוגות מאושרים שבנו בית ב"בית". אומרת רחלי: "לא כל יום פוגשים גבר כמו יובל. קשה להניח שבנסיבות אחרות הקשר בינינו היה אפשרי. אשאר אסירת תודה לאילנה כל חיי".

מאז פרצה **אילנה גוטמן** לעסקי השידוכים קרה דבר. משרד ההיכרויות "בית" שהקימה בחיפה הפך תוך זמן קצר למשרד הגדול והטוב ביותר בארץ עם סניפים גדולים גם בתל אביב, ירושלים ובאר שבע ועוד היד נטויה. הבום הגדול שייך דווקא לשינוי הרגלי התפיסה של כל נושא ההיכרויות. התפיסה כאילו הפונים הם לא יוצלחים הפכה לפאסה. **אילנה גוטמן** יכולה לזקוף לזכותה את המהפך. היום אחרי 7 שנים של עבודה מסורה ואחרי שמאות זוגות מאושרים נישאו בעזרת "בית", הפניה למשרד היכרויות מצביעה על סגנון חברתי חדש. הסטייל האמריקאי של מצליחנים, בעלי רמה גבוהה, שרוצים ליצור קשר איכותי בתנאי הלוקסוס שמשרד היכרויות מציע, קיבל תאוצה מפתיעה גם בארץ. מוסד השידוכים שנשא שנים רבות את החטוטרת של מוסד גלותי מיושן עשה קפיצת דרך, החליף צביון והפך בון טון.

אילנה גוטמן נדחפה לנושא מתוך עניין, מתוך אמפטיה טבעית לאנשים ומתוך היכרות אישית עם הנושא דרך אמה שהתאלמנה בגיל צעיר ועברה מסלול קשה ולא נעים למצוא בן זוג במשרדי שידוכים. מפח הנפש והאכזבה שהיו מנת חלקה עוררו אצל אילנה רגישות לנושא, יצרו אצלה פתיחות להקשיב לאנשים, ודחפו אותה להפוך את השדכנות לדרך חיים. הגישה החמה והאנושית שסיגלה לעצמה בישרה בשורה חדשה לאוכלוסיית הפנויים והפנויות. המאגר הגדול של 5000 פנויים פנויות, הטיפול האינדבידואלי המסור של אילנה והאמינות הרבה הפכו את "בית" למשרד הגדול והטוב ביותר בארץ. מאות הזוגות שמצאו את אושרם ב"בית" הם העדות הטובה ביותר שהשיטה הוכיחה את עצמה.

אחד הזוגות המאושרים, שנישאו החודש דרך "בית", הם רחלי (28) ויובל (30) שניהם מאזור המרכז. אילנה גוטמן הרגישה את עצמה בחתונה שושבינת כבוד ובצדק. **מספרת רחלי:** "בגיל 27 התחיל עלי לחץ סביבתי להתחתן. עד אז הייתי עסוקה בלימודים, טיילתי קצת בעולם והתחלתי קריירה חדשה ומרתקת כגרפיקאית בעיתון ארצי. חיי היו מלאים והיתה לי הרגשה שאני על גג העולם. ואז באה הנפילה. מערכת יחסים קבועה עם בן זוג שנמשכה קרוב ל־4 שנים הגיעה לקיצה, כמעט כל החברים שלי הקימו משפחות והלחץ הסביבתי שגם אני אתמסד התחיל להעיק. פתאום התחלתי גם אני להרגיש תשוקה לבית אמיתי והתעוררו בי געגועים לילד.

אל "בית" הגעתי דרך מודעה בעיתון. משהו בפרסומים ובקלסתרה של אילנה שנשקף מהם יצרו בי אמינות. בהתחלה די חששתי, לא ידעתי איך מתנהלים העניינים במשרד היכרויות, הייתי עמוסת דעות קדומות והיה לי סטריאוטיפ גלותי על שדכנים שהיה שאוב מספרי שלום עליכם, אבל החלטתי להעיז. מה היה לי להפסיד?

ההפתעה היתה עצומה. אילנה הצליחה כבר בפגישה הראשונה להפריך את כל הספקות, לא היה שום קטע של מבוכה או של אי נעימות, היא היתה קשובה לצרכים שלי, לקפריזות שלי (והיו לי הרבה כאלה כי לא כל אחד מצא חן בעיני והיו לי המון דרישות) והיה לה אפילו זמן לשבת לשמוע חוויות מפגישות שהיו לי דרך המשרד. משך כמה חודשים היכרתי לא מעט בחורים והתקופה כולה זכורה לי כתקופה כייפית משופעת בהמון חוויות וקוריוזים משעשעים.

הפגישה הראשונה עם יובל לא היתה מיוחדת. יובל סיים אז בדיוק לימודי תואר שני במנהל עסקים והתחיל לעבוד בחברה קבלנית גדולה בתל אביב. היה נדמה לי שהוא רציני מדי לטמפרמנט שלי. היו דרושות כמה פגישות כדי שיתעורר אצלי משהו כלפיו וכדי שאגלה את העולם הרגיש והמיוחד שהיה טמון אצלו מתחת לקליפות החיצוניות. גם בקטע הזה היתה אילנה לצידי.

בחושים המיוחדים שלה הרגישה שאנחנו מתאימים ולא נתנה לי לוותר. היא היתה בשבילי חברה נאמנה ועל כך אשאר אסירת תודה לה כל החיים. האמת היא שלא כל יום פוגשים גבר כמו יובל וקשה להניח שבנסיבות אחרות הקשר בינינו היה אפשרי. **המעגלים החברתיים שלנו היו כל כך רחוקים שהיה דרוש רק בית כמו "בית" כדי להפגיש אותנו.**

אילנה, איך את מסבירה את ההצלחה המטאורית שלך?

אין לי שום תיאוריות עיוניות איך נוצרת הצלחה. אבל עם הצלחה לא מתווכחים. גם לא עם עובדות. ומאות הזוגות שנישאו דרך "בית" משך השנים הם עובדה. אני חושבת שזה נובע קודם כל מהרצינות הרבה שאני מיחסת לזוגיות, מתחושת האחריות הגדולה שלי ומההשקעה הרבה שאני משקיעה בעניין. אני מרגישה שאני עוסקת בדיני נפשות וכל אדם בשבילי הוא עולם ומלואו. אם זה סוד ההצלחה? אולי.

אז איך את עושה את זה?

קודם כל אני מזמינה כל מי שרוצה להירשם ל"בית" לראיון אישי מוקדם כדי לעמוד על טיבו של כל פונה, להכיר את הציפיות והדרישות שלו מבן הזוג, מהמשרד וממני, ובהתאם להתרשמות שלי אני מנסה להתאים לו בני זוג מתאימים. כל מי שנרשם ל"בית" מתחייב לשמור על דיסקרטיות, לא להעביר מספרי טלפון, לנהוג בנימוס, לא לפגוע, לא להעליב, והגברים מתחייבים להחזיר את הבחורה הביתה. יש לי מאגר של 5000 נרשמים מכל הארץ, ובחוזה אנחנו מתחייבים להמשיך ולחפש בן או בת זוג מתאימים עד החתונה. המשרדים שלנו בחיפה, תל אביב, ירושלים ובאר שבע ממוחשבים, פועלים שישה ימים בשבוע עם צוות מקצועי מיומן שעובד עם כל הנשמה, ורואה ב"בית" יעוד אמיתי בחיים.

מה היית מייעצת למי שעדיין לא התגבר על מחסום הבושה וחושש לעשות את הצעד הראשון?

לא יכולה להציע משהו יותר מעשי מאשר לעשות את הצעד הזה, להרים טלפון ולהירשם ל"בית". רק מי שהעיז יכול להעיד כמה זה פשוט.

ת"א:
אבן גבירול 111
טל' 5246425, 5239331,
03-5228562
חיפה:
דרך עכו 20 ק. ביאליק
טל' 707499, 738171,
04-712332
ירושלים:
רח' עליאש 8 בנין רג'ואן
קומה ה' דירה 18
טל' 233992, 233991 02
באר שבע:
רח' העצמאות 40
טל' 07-278801/2

הרומן החוש של מנחם פרי

היא סטודנטית לספרות, בת 26, שדווקא לא הצטיינה אצלו. הוא פרופסור נודע לספרות, בן 51. פגישתם הגורלית אירעה לפני שנתיים בפאב, כעבור שנה היא עברה לחיות איתו, ועד עכשיו, כמעט הכל מושלם: הוא נוסע איתה ללונדון ומבשל לה, היא קוראת למענו את כתב היד החדש של קניוק וממליצה בחום. באוניברסיטה כמעט שלא יודעים עליהם. הנה חשיפה ראשונה

ריקי כהן

קודם כל תשכחו מכל הפנטזיות המלוכלכות. נכון, מנחם פרי, בן 51, מנהל רומן עם סטודנטית שלו מהחוג לתורת הספרות הכללית, שהגיעה השבוע לגיל 26, אבל רשימת הסטריאוטיפים פשוט לא נדבקת כאן. לא מדובר באיזו גרופית שרובצת לו מול שולחן העבודה ותוקעת בו עיני עגל. נעים מאוד, למשל, לגלות את הרודנות המחויכת שלה בעורך הדגול, כשהיא מורה לו, "תביא קפה ותשב כאן", ועוד יותר את הצייתנות המבוישת, המאוהבת, שבה הוא מגיב.

כבר שנתיים הם יחד, שנתיים שבהן ידעו על הקשר מעט מאוד אנשים מהחוג לתורת הספרות באוניברסיטת תל־אביב, שפרי עומד בראשו. לפני שנה היא עברה לגור בדירתו החמימה ברחוב סוקולוב בתל־אביב. על אף ההתפעלות הגדולה שלהם האחד מהשני, החליטה אהובתו של פרי להישאר גם עכשיו באלמוניותה, מסיבות מיוחדות השמורות עימה.

יש לה כבר חדר עבודה מטופח בביתו, לצד חדר העבודה שלו, שספריה כבדה מרהטת את ארבעת קירותיו. עושה רושם שהמתנחלת בחייו מנהלת מערכות יחסים מורכבות עם האנשים המקיפים אותו. גבריאל מוקד מנשק אותה בכל פעם שהם נפגשים (ואפשר להפסיק עם זה); קדישמן צייר פורטרט שלה; ואילו הבת שלו, יערה, שמבוגרת ממנה בשנתיים – זו שילדה לו נכדה ראשונה בשבוע שעבר – היא החברה הכי טובה שלה.

חברתו של פרי שמחה לכנות את עצמה סבתא. את בחיר לבה היא מכנה "מנטש". "זה קיצור של מנחם. רק אחרי שהתחלתי ללמוד יידיש, הסתבר לי שמנטש זה בן אדם. מה, מנחם יכול להיות מניז?"

■

בחירתו של פרי נולדה באחד השיכונים הצפוניים בתל־אביב, למשפחה מהמעמד הבינוני, ממוצא מזרחי. היא למדה במגמת ספרות בתיכון עירוני, הצטיינה בצופים ובצבא שירתה כמאבחנת פסיכוטכנית. בקיצור, טלילה מ"שירת הסירנה" היתה מצליחה לריב איתה. הטַייפּ־קַאסט של הילדה הטובה מתעצם כשהיא מדוותת על היותה תולעת ספרים ("זה דווקא קטע שאבא שלי הכניס אצלי") ועל העדפותיה התרבותיות הנוכחיות ("לא שומעת מוסיקת פופ, אבל לא שמעתי גם לפני כן").

– מתי היית לאחרונה במועדון?

"מה זה מועדון?"

– דיסקוטק.

"בחיים שלי לא הייתי בדיסקוטק".

בסדר, בסדר, אתם לא יכולים להתאפק. הנה רמז שיתן מושג כללי על איך היא נראית.

– את נורא דומה ליהודית רביץ.

"אמרו לי את זה יותר כשהייתי קטנה, אבל היא נורא יפה בעיני, זו שמועה שמשמחת אותי. קדישמן, הוא אמר שאני כמו הדוגמניות של מישהו מהמאות הראשונות".

פרי: "את יכולה לתת להם את הציור של קדישמן, אף אחד לא יזהה אותך".

היא: "אל תתערב, אתה לא מתראיין היום".

■

בשנים האחרונות נפוצו שמועות לא מעטות על חיבתו של פרי לסטודנטיות שלו. את זוגתו לחיים, העסק הזה מאוד מקומם: "תני לי דוגמה של סטודנטית שהתערבה בחייו אני לא מאמינה בזה שהוא מפתה. זה כל כך נוגד את האופי שלו. אני גם מכירה את הרזומה שלו, ואם יש בחורה שהוא פיתה אני אשמח לדבר איתה, כי זה באמת פן באופיו שאני אשמח לגלות".

– ומה עם סופרות?

"אני חושבת שהוא תלוי בסופרת לא פחות ממה שהיא תלויה בו. סופרת טובה תסתדר גם בלעדיו. ליהודית קציר יש כוח בפני עצמה, למרות שאני חושבת שמנחם עשה בשבילה המון. אם הוא לא היה מאמין בקציר הוא לא היה עושה בשבילה כל כך הרבה, גם אם היתה אהבת חייו".

פרי: "כאן אני חייב להתערב, כי זה פשוט לא נכון. קציר התפרסמה מאוד עוד לפני שעבדתי איתה, וחוץ מזה עשיתי בשבילה מה שעשיתי לכל סופר".

– לפני כשנה התפרסמה בעיתון "תל־אביב" תמונת שער של מנחם, כשדוגמנית יושבת על ברכיו.

"לא אהבתי את זה. עשיתי סקנדל. ויחד עם זה, חברה טובה שלי אמרה לי: אל תשכחי שאחד הדברים שאת הכי אוהבת במנחם זה שהוא תמים ואפשר לסחוף ולהלהיב אותו. אז פה זה היה בקטע שהיה עגום מבחינתי, כי היה לי ברור שאנשים יגידו: פרי והבחורות שלו. זה הרגיז אותי ברמה של למה אתה לא נזהר".

■

– איך הכרתם?

"הכרנו באוניברסיטה, שלום שלום, ואז פשוט ערב אחד במקרה נפגשנו בפאב 'אשת לוט', שהיה בארלוזורוב. אני באתי עם חברים, והתחלנו לדבר. הוא בכלל לא זכר שאני סטודנטית שלו. הייתי מוכרת לו, אבל הוא לא זכר מאיפה".

– המשכתם את הלילה ביחד?

"ישבנו שם כמה שעות ביחד. זה התחיל מאוד לאט".

– מה היה בשיחה ההיא?

"אני אפילו לא זוכרת, סתם קשקושים".

– חשבת כבר אז שייצא מזה רומן?

"לא, אני לא חושבת שמישהו מאיתנו חשב".

– הוא ביקש טלפון?

"הואז הוא כזה ביישן, בחיים לא. ועוד עם סטודנטית, ברגע שהוא שמע שאני סטודנטית הוא נחרד".

– אז איך, נו?

"ראינו אחד את השני באוניברסיטה והתחלנו לפטפט, ואז, בסוף הקורס שלמדתי אצלו, 'יסודות הסיפור', זה הלך ונהיה".

– איך היו הציונים שלך אצלו?

"דווקא הציונים שלי אצלו היו בין הנמוכים. אם כי זה לא הוא נותן, אלא המתרגל".

– אז את צלצלת אליו?

"כן, הגעתי אליו לשעת קבלה, וזה גלש".

– מתי ידעת שאת רוצה?

"זה היה מאוד לאט, אני חושבת שזה לקח ארבעה חודשים. היה מאוד לא ברור מה זה. זה היה מפחיד קצת כי הוא באמת פרופסור ואני סטודנטית. לא ידעתי מהתחלה כמה אני מעניינת אותו. קשה לדעת על מנחם. הוא אדם מאוד סגור, הוא לא מחצין. יש לנו מאבקים שלמים על זה, קדימה, אני אומרת לו, תתחיל להחצין".

– היה לך פעם מישהו שקרוב לגיל הזה?

"(צוחקת) לא, תמיד שלוש או חמש שנים. לפניו גרתי עם חבר ארבע שנים בירושלים. היום הוא גר קרוב לפה ואנחנו רואים אותו כשאנחנו יורדים לסופר".

– איך מתמרנים יחסים עם פער גילים כזה?

"תראי, אם לא באים ושואלים אותי איך את עם זה, אני לא מודעת בכלל לזה שמנחם מבוגר ממני. זה פשוט לא מתבטא ביחסים שלנו למעט באנקדוטות. למשל, הוא מספר איזה סיפור על דוד הכהן אחד, ואז הוא אומר 'מה, את לא יודעת מי זה דוד הכהן?', ומסתבר שזה אדם שמת עשר שנים לפני שנולדתי.

"אני יודעת איך זה נראה לאדם מבחוץ. היא בחורה צעירה והוא מבוגר ממנה בהרבה, טוב, זה מקרה קלאסי של בחורה שמחפשת דמות אב. זו הפסיכולוגיה בגרוש שכולנו עושים. אבל אם מישהו נמצא איתנו ערב אחד, שעתיים, הוא רואה שזה ממש רחוק מאוד. יש לי אבא שאני מאוד מעריכה ואני לא צריכה שום תחליפים".

– ואין שום טרוניות מצידו ביחסים האלה?

"בכלל לא, הוא נורא ילד (וכאן פרי מעיר מהכיסא, 'אולי ביחס שלה אלי'). אם זה היה פטרוני, אז מה יש לו להראות, איך הוא עורך לאיזה סטודנטית מושתנת לספרות? זה לא בא לידי ביטוי בשום תחום. להפך. אפילו במוסיקה קלאסית, שזה תחום שהכרתי דרכו, יש לנו מריבות נוראיות. הוא חושב שפאברוטי הכי טוב ואני חושבת שדומינגו הכי טוב".

– מה הוא נותן לך?

"טוב לי איתו. אני לא יכולה להצביע על דבר אחד. אני חיה איתו מתוך בחירה כי טוב לי איתו, הוא אדם אינטליגנטי, כיף לי איתו. הוא מאוד פתוח בראש שלו, הוא נורא מצחיק, הוא אדם נעים, מספר סיפורים נפלא ומבשל אדיר".

– מה הוא בישל לך בערב הראשון?

"הוא באמת אשף. בפגישה הראשונה הוא עשה פטה כבדי עוף עם פיסטאשיו".

"מנטש", היא פונה לפרי, "היא יודעת מה זה פיסטאשיו, אני לא צריכה לתרגם לה".

פרי: "כן, אבל את צריכה לדבר עברית".

"את רואה, למשל, הוא לא מצליח לחנך אותי לדבר עברית גבוהה. אני חושבת שהדבר היחיד שירשתי ממנחם זה שהוא אומר 'לעת עתה', במקום 'בינתיים'. בהתחלה זה הדהים אותי, מה זה לעת עתה?"

■

– מה המגרעות שלו?

"קשה מאוד לחיות איתו. הוא עובד בממוצע, כולל שבתות וחגים, 19 שעות ביממה. יש לילות שהוא לא ישן. קצב העבודה שלו מטורף והיה לי מאוד קשה להסתדר איתו. אם הוא ננעל על משהו, מאוד קשה להזיז אותו, וחוץ מזה הוא קצת מעופף. מעבר לזה, כל סופר חושב שהוא בן יחיד של מנחם, ומגיעה לו כל תשומת הלב. וכשמנחם עובד על ספר של מישהו אחר אז זה העלבויות היסטריות, ממש קטעים אדיפאליים. מתייחסים אליו כאבא והוא צריך לתת להם הכל. אני מתמרמרת כשתוקפים אותו בעיתון, אז אף אחד מהבנים לא רץ להגן על אבא".

– ויתרונות שלא ידענו עליהם?

"הוא מסוגל ללכת איתי ימים שלמים בלונדון, רק כדי לייעץ לי איזה בגדים לקנות. הוא מאוד טוב בזה וזה דבר שבדרך כלל גברים לא אוהבים".

– מה את חושבת על איך שהוא נראה?

"אני מאוד אוהבת את איך שהוא נראה, יש לו פנים רכות מאוד, לכל החברים שלי היו פנים רכות, ויש לו ידיים נהדרות".

– מנחם סבא בימים אלו.

פרי: "היא סבתא".

"כן, אני סבתא, אפילו יותר ממה שהוא סבא. דווקא הוא מאוד מפתיע, הוא משפחתי והוא אבא נפלא. זה היתרון של לחיות עם אדם מבוגר על פני חברים צעירים, אני רואה איזה אבא הוא. אף פעם, לא בארץ ולא בחו"ל, לא טעו וחשבו שאני הבת שלו. וחוץ מזה, פיסית אנחנו לא דומים. ולעניין הנכדה, נולדה לו נכדה מקסימה ונפלאה בשם מיכאל. אני אוהבת אותה מאוד".

■

אופני ההתחברות שלה לחייו מאוד מגוונים. לפני כחודש וחצי השתתפה בהפקת פרויקט קריאת הספר "זכרון דברים" של יעקב שבתאי. היא מעורה במלחמות הפנימיות בחוג לתורת הספרות הכללית, ויש לה גם מה לומר: "יש מרצים, אני לא אגיד את שמם, שלא משנה מה היית אומרת להם על מנחם, הם היו אומרים..." וכאן מתפרץ פרי: "אבל הם לא שייכים פורמלית לחוג".

"אתה לא מתערב, תיקח קפה ותשב; על כל דבר שקשור במנחם, והם באמת לא בחוג, הם יגידו תמיד שזה באמת מאוד לא בסדר מה שהוא עושה. לפעמים אני שומעת ממנחם דברים מדהימים ואני מייעצת לו. לדעתי הוא ותרן וסלחן מדי בעניינים האלה. הוא שוכח מהר מדברים, ויש אנשים שלדעתי הוא ממש פראייר איתם. הוא יכול לשכוח מהר מאוד דברים שבעיני הם מטונפים. האוניברסיטה עמוסה בגועל נפש, אינטריגות של ילדים מטומטמים".

– מה, מנחם כל כך חלש, שעושים לו כאלה דברים איומים?

"מנחם נלחץ, הוא נפגע מאוד. זה נורא מצחיק, אני מניחה שרוב העולם חושב שיש לו עור של פיל. בכלל, אין לו תגובות אוטומטיות לדברים. יום אחד היינו בקונצרט בקובנט גרדן בלונדון. זו היתה האופרה 'רומיאו ויוליה'. עלתה שם זמרת שהוא לא הכיר, ואיך שהיא פתחה את הפה הוא התחיל לבכות. לבכות ממש. אני חושבת שזה מנחם".

– ממה הוא נפגע?

"אני חושבת שמנחם נפגע כשלא מעריכים אותו. אני באופן אישי מתקוממת הרבה יותר ממנו. אני במקומו הייתי דורשת הרבה יותר, אולי באמת קשה לי להיות אובייקטיבית, אבל באמת, עובדתית, אדם שעשה כל כך הרבה לתרבות בארץ, הוציא 350 ספרים, עורך כל היום, עובד כמטורף. אנשים לא מפרגנים, אף פעם לא יזכירו את הדברים הטובים שהוא עשה".

– את רומזת שהוא לא מוכר את עצמו מספיק טוב?

"בואי נודה שרוב האנשים שעוסקים בתחום הזה מנסים ליח"צן את מרכולתם, ובעיקר כשהם לא מצליחים, הם מוצאים את זה כזמן הנכון לדבר על כמה יח"צנות זה דבר רע. אני לא מבינה מה רוצים ממנחם, שייצא ספר של בולי (א.ב. יהושע, ר.כ) בלי יחסי ציבור? איך הציבור יידע על קיומו של הספר? ובולי זה לא דוגמה טובה, כי הוא בכלל לא צריך יחסי ציבור".

– את קוראת כתבי יד, מייעצת לו?

"הוא נותן לי לקרוא כתבי יד. קראתי לא מזמן את הספר של קניוק ומאוד המלצתי עליו למנחם, והוא באמת ייצא ב'ספריה' בשנה הבאה. אני חושבת שמנחם מאוד מתחשב בדעתי".

– איזה ספר שמנחם הוציא את הכי אוהבת?

"'ספר הדקדוק הפנימי' הוא הכי נפלא. מה שקרה לי עם גרוסמן זה שאמרתי לו שאני מצטערת, אני לא יכולה לחשוב שהוא כתב את הספר הזה. לא כי הוא לא מספיק אינטליגנטי, הוא מקסים, אבל לא נראה לי שמישהו שאני מכירה מסוגל לכתוב את 'ספר הדקדוק הפנימי', כי הוא כל כך גדול בעיני".

■

– אתם מסתירים את הקשר ביניכם באוניברסיטה?

"לא הסתרנו ולא התחבאנו, אבל גם לא תלינו שלט. אני גם לא איזה אדם שמושך תשומת לב בכוח, יש לי ארבעה חברים באוניברסיטה".

– מה הם אמרו על זה?

"מאוד פרגנו. לי, לפחות, אף אחד לא אמר מילה רעה. גם סטודנטים מאוד אוהבים אותו. אנחנו לא מסתובבים יחד בקמפוס, אבל כשאנחנו נפגשים במסדרון, אנחנו לא הולכים לקצה השני. יש יותר אנשים בגילמן שיודעים על זה ממה שהייתי רוצה".

– המרצים האחרים בחוג שינו את היחס אלייך?

"המרצים לא ידעו עד לא מזמן".

– עושים לך הנחות בחוג?

"בכלל לא, להפך. אם יש מרצה שיודע שאני חברה של מנחם, הוא מראש לא אובייקטיבי, אבל לכיוון השני".

פרי: "את יכולה לספר איך את באה לשעות הקבלה שלי ונרשמת אצל המזכירה".

"זו דוגמה טובה, כי מבחינתי זה כבר התכווצויות של שבוע. אני צריכה לדבר עם מנחם על עניינים שמראש שנינו מפחדים לדבר עליהם. זה מותח את שנינו. אני מפסידה מזה המון, כי מאז שאני חברה שלו, לא לקחתי קורסים אצלו. אני לא חושבת שזה אתי ואני גם לא מוכנה שהוא ייתן לי ציונים. הוא חבר שלי, הוא צריך לחלק לי ציונים? אני יכולה לתת לו ציון".

– תגידי, מה הלאה, מה יהיה איתכם?

"אני בכלל לא חושבת על זה. תני לי לגמור את התואר, להמשיך לתואר שני, הרי אם אני אתקבל לתואר שני יגידו שזה בגלל שמנחם לחץ. אני עוד לא מצאתי את עצמי לגמרי, בינתיים אני פה".

– שמועה מאוד עקשנית מספרת על חתונה בקיץ.

"גם מספרים שאני בהריון, כי ראו את מנחם עם יערה בשילב. זה באמת מגוחך, ואנחנו כרגע לא מתחתנים". ■

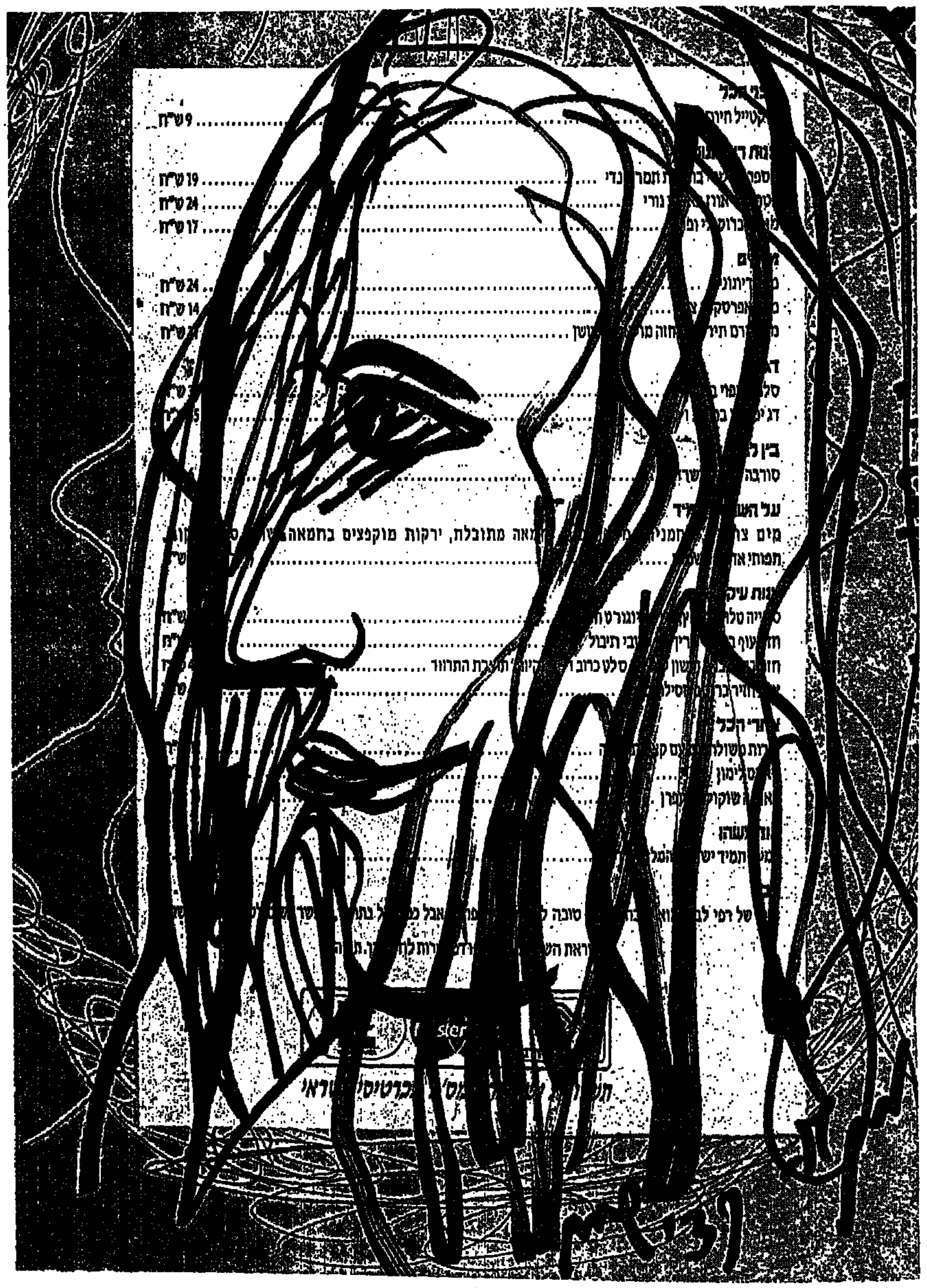

בחירת לבו הנוכחית של פרי, כפי שצוירה בידי מנשה קדישמן. דומה ליהודית רביץ?

"יש לנו מריבות נוראיות. הוא חושב שפאברוטי הכי טוב ואני חושבת שדומינגו הכי טוב"

"אני מאוד אוהבת את איך שהוא נראה, יש לו פנים רכות מאוד, ויש לו ידיים נהדרות"

"הוא נפגע מאוד. זה נורא מצחיק, אני מניחה שרוב העולם חושב שיש לו עור של פיל"

מנחם פרי. מנטש

אפור נוצץ

למרות כשרון מוגבל, תפקיד בלתי אטרקטיבי במגרש ובעיה מולדת בעין שמאל, רשם ניר קלינגר הישגים מרשימים ביותר: הוא קפטן הנבחרת והשחקן היחיד שהגיע לעמדת מנהיגות בשתי קבוצות העל של הכדורגל הישראלי, מכבי חיפה ומכבי תל־אביב. זה משתקף היטב בחשבון הבנק שלו. דיוקן של ווינר

משה גורלי

ניר ומיכל קלינגר עדיין מאוהבים. התכונה הזו, שבולטת בתצלום של משה שי, עוברת בדרך כלל אצל זוגות המצויים אחרי החתונה, ואילו הקלינגרים לא מצליחים להסתיר את הרעננות ביחסיהם גם לאחר כמעט שנתיים של נישואין. ניר, עוד לא בן 28, כדורגלן מכבי תל־אביב ונבחרת ישראל, מסוור היטב בחיים. אשה נאה, כלים נאים וקריירה בהחלט נאה.

מה עושים בחורים צעירים עם כל כך הרבה כסף שנופל עליהם? "קודם כל, אם אלוהים יאהב אותי, אז אני ארוויח ככה רק עד גיל 35 בערך וזהו", מסביר־מתנצל ניר. "ומה עושים עם הכסף? אצלנו הכדורגלנים זה עובר בירושה: להשקיע קודם בדירה, אחר כך באוטו ואחר כך בעסק. אצלי זה הלך הפוך. אני הספקתי קודם כל להוריד איזה 100 אלף דולר בעסק".

קלינגר, כשהיה ילד בן 21, פתח פאב בחיפה, "סארווסה" שמו. עזיבתו לתל־אביב דרדרה את העסק לחובות שאיתם הוא עדיין מתמודד. עונת האליפות בתל־אביב, לפני שנתיים, עם גביע הטוטו וגמר גביע המדינה יישרה את גבו, והוא כבר הספיק לרכוש דירה בתל־אביב ולהשכירה. לאחרונה החליף את רכבו לב.מ.וו חדש מצויד בפלאפון.

הירידות האחרונות בבורסה הורידו את המורל למרבית ספורטאינו הבכירים. "הפסדתי קצת", אומר ניר, "אבל לא סכומים גדולים. הספיקו לי ההפסדים מסארווסה".

רווח אחד בכל זאת צמח בפאב. "עבדתי שם כמלצרית", אומרת אשתו מיכל, וניר ממהר לתקן: "אחראית משמרת". מיכל קלינגר

המשך בעמ' 54 ◄

ניר ומיכל קלינגר. נפגשו בפאב סארווסה בחיפה: הוא היה הבעלים, היא אחראית משמרת ● צילום: משה שי

► המשך מעמ' 52

מסיימת השנה את לימודיה לתעודת הוראה בסמינר לוינסקי ובמקביל מלמדת מתמטיקה ומחשבים בחטיבת ביניים. "שתוכל לפרנס אותי פעם", צוחק ניר.

■

קלינגר נולד וגדל ליד האיצטדיון העירוני בקרית־אליעזר בחיפה, בו עבר את כל המסלול מהילדים ועד לבוגרים. הוריו התנגדו בתחילה להתמכרותו לכדורגל, במיוחד אביו, שמשון, אותו מגדיר ניר כ"אדם מיושב בדעתו שהעדיף לימודים". ההצלחה ריככה את ההתנגדות, אם כי קלינגר נאלץ לרצות את האב על ידי הצלחה מסוימת בלימודים. לאחר 11 שנות לימוד נפל הפור סופית לטובת הכדורגל. בניגוד לחלוקה ההורית המסורתית, במשפחת קלינגר דווקא האם, יעל, ראתה בעין חיובית ותומכת יותר מהאב את הנטייה הספורטיבית של הילד.

באמצע שנות ה־80 הוא היה מנהיגה של מכבי חיפה. היום הוא מנהיגה של מכבי תל־אביב. השחקן היחיד בארץ שהצליח בשתי הקבוצות הדומיננטיות האלה. ברקע המעבר לפני חמש שנים עמדה היריבות בין היו"רים דאז בני ברנשטוק (חיפה) ודני לאופר (תל־אביב). קלינגר ביקש להיטיב את תנאיו הכספיים וניהל מגעים עם התל־אביבים עוד כששיחק בחיפה. הוא גרר את קבוצתו לבית המשפט, שם חילץ בעזרת פרקליטו, עו"ד יוסי לבנה, שחרור לכל מי שישלם עבור כרטיסו את הסכום הדמיוני בימים ההם – 127,500 דולר.

ברנשטוק התגרה אז: נראה מי מוכן לשלם 130 אלף דולר על הכרטיס. לאופר, שזהירות כלכלית לא אפיינה מעולם את ניהולו, שלף מיד את הצ'ק. הצ'ק נרשם בשקלים וברנשטוק, בנקאי במקצועו, גילה שחסרות 75 אגורות שנשמטו בתרגום הדולרים לשקלים. האגדה מספרת שהצ'ק הוחזר לתל־אביבים וקלינגר שוחרר רק לאחר שהסכום המדויק שולשל לקופתה של חיפה.

את חיפה החליט לעזוב אחרי שהבין כי שחקני בית אף פעם לא

"היריבות הספורטיבית פשוט מעבירה אנשים על דעתם. זה מדהים לראות במגרש את הקללות, אבל אין יריבות אמיתית בלי תחרות אמיתית. רק כשמכבי תל־אביב הפכה לקבוצה חזקה, התפתחה השנאה עם חיפה"

תוגמלו בה כראוי. "תראה את משה סלקטר. קשה להאמין איזה שחקן אדיר הוא היה. היום הוא שוטר, גמר עם כדורגל. והכל בגלל שלא ידע לעמוד על שלו ולא יצא בזמן. מה שביקשתי זה בסך הכל להרוויח מה שמגיע לי".

שחקנים זרים לא נקלטו אף פעם בקלות במכבי תל־אביב. ליתר דיוק: כוכבים זרים. קלינגר ואבי כהן הם שתי הצלחות הרכש הבולטות ביותר של המועדון, אולי בגלל היותם שחקני נשמה, פועלים שחורים שלא איימו על הפרימדונות המקומיות.

קלינגר מסכים לאבחנה ומפתח אותה: "לא היו במכבי תל־אביב שחקנים שהשקיעו במגרש. היו שחקנים כשרוניים וטובים, אבל כאלה שהסתפקו בכותרות ובתקשורת. הם דאגו לדחוק את רגליהם של הכוכבים שהגיעו מחשש שיגנבו להם את הכותרות. אותנו – השחקנים שבאו לתת את הנשמה והשאפתנות ופחות התעניינו בתקשורת – הם דווקא שמחו לקבל".

הנכס העיקרי שהביא עימו קלינגר מחיפה היה הווינריות, הרעב להצלחה בכל מחיר. הוא ואבי כהן טעמו כבר את טעמה של האליפות בקבוצות האם שלהם, חיפה ובית"ר ירושלים, ועשו הכל כדי להנחילה לחבריהם החדשים, הלוזרים הוותיקים.

הווינריות הזו הבשילה לאליפות אחרי שהאלמנטים השליליים הורחקו מהקבוצה, ואברהם גרנט הגיע אליה עם שותפו, עמנואל אופיר. הכימיה בין גרנט לקלינגר קידמה את ניר לעמדת המנהיג. נכון שאת סרט הקפטן הוא חולק עם אלי דריקס, החלטה שריח של פשרה פוליטית נודף ממנה. "אבל הסרט זה לא העיקר", אומר ניר. "חשוב שבכל קבוצה שחקן או שניים יהיו האנשים של המאמן על המגרש".

וקלינגר הוא האיש של המאמן. חשוב לו להדגיש שהוא "קודם כל עם החבר'ה", אבל מצד שני תמיד ידע למצוא שפה משותפת עם כל מאמניו, בהווה ובעבר. גם בנבחרת הלאומית הוא הקפטן וידוע בקרבתו הרבה למאמן שלמה שרף. הוא מסוג השחקנים היציבים שתפוקתם לעולם ידועה והחריגות מיכולתם, למעלה או למטה, הן מזעריות. תמיד ישקיע את המקסימום.

בשנה שעברה, כשגרנט התלונן על העומס שהוטל על שחקניו, הוא הביא את קלינגר כדוגמה – אם ניר כבר לא סוחב, סימן שיש בעיה אמיתית. כמו בפרסומת של הסוללות המניעות את השפנים, קלינגר הוא השפן שממשיך להתנועע הרבה אחרי שהבטריות של היתר נגמרות.

רק פעם אחת, לפני שנים, נרשמה תקרית משמעותית בין קלינגר לאחר ממאמניו. לניר יש בעיה מולדת בעין שמאל – פגיעה ברשתית העין. במחנה אימון בחו"ל, כשלא דייק במסירה, צעק לעברו המאמן, בתום לב ומבלי להתכוון: "עיוור, אתה לא רואה לאן אתה מוסר?" באותו הרגע איבד ניר את השליטה וכמעט שהתנפל עליו.

■

למרות שיש לקלינגר טכניקה לא רעה וחוש ריח מפותח יחסית להבקעת שערים, הוא קודם כל שחקן נשמה, שחקן של עבודה קשה ושחורה. ככזה, אין ספק שהגיע להישגים שאף שחקן מסוגו לא הגיע אליהם לפניו: קפטן נבחרת ישראל ודמות מפתח דומיננטית בשתי קבוצות העל של הכדורגל הישראלי. מוטיבציה, חוכמה ויכולת התחברות היו נכסי משנה חשובים בהתקדמותו.

גם התפתחות תפקידיו על המגרש מלמדת על כך שמעולם לא קפא על שמריו. בנוער ובתחילת דרכו בבוגרים שיחק כבלם אחורי ובעיקר קדמי; התפקיד האפור ביותר בכדורגל. בהדרגה התקדם לקשר דפנסיבי ולקשר תוקף המשלב התקפה והגנה. בנבחרת של ש.ג אפילו שיחק מגן שמאלי. בנבחרת הנוכחית, בלית ברירה, הוא מוצב כבלם אחורי למרות שהיה מעדיף לשחק כקשר. חוץ משוער הוא עשה כבר הכל על המגרש. איש לכל עת ולכל תפקיד. תכונות כמו אופי, חוכמת משחק ומוטיבציה גישרו על הפער בין כישוריו להישגיו.

קלינגר דווקא מתעקש על כך שהוא יודע לעשות גם דברים יפים ואי אפשר סתם לפטור אותו כאבוקרט משופר. ובאמת,

צילום: עדי אבישי

ניר קלינגר בתנועת ניצחון. האיש של המאמן על המגרש

קלינגר מבקיע בקביעות כשבעה־שמונה שערים בעונה ומדי פעם מפיק הבקעות מעוררות התפעלות. לא בתדירות גבוהה מדי.

תכונה אחרת שלו על המגרש היא הדברנות. לא מפסיק להעיר לחבריו ולשופטים. החברים התרגלו ומקבלים את זה. גם השופטים סלחניים כלפיו ולא מנפנפים מולו צהובים. "טראש טוקר" מפורסם אחר, שעונה גם הוא לשם ניר, ניר לוין, ראה אינספור צהובים על הערות. ההבדל בין השניים הוא שלוין היה מעיר בסרקזם ציני ומרושע שמעליב שופטים ואילו אצל קלינגר הדיבורים הם המשך המשחק באמצעים אחרים, שמשתלבים באופי הווינרי והסוער ולכן נסלחים.

■

לפני כחודש הגיעה לשיאה יריבות הדמים בין מכבי חיפה ומכבי תל־אביב. מכבי תל־אביב ליקקה את הפצעים של התבוסה (5:0) ומכבי חיפה ליקקה את פצעי התיקו (רומן פץ) במפגש הליגה ביניהן, חודש לאחר התבוסה. המשחק הזה הוליד שרשרת של פעולות איבה, שבמסגרתן נדחתה משלחת הניחומים התל־אביבית שהגיעה לבקר את פץ בבית החולים. המשלחת כללה אז את הפוגע מאיר מליקה, את המנכ"ל שמעון קורק ואת הקפטן ניר קלינגר. "הסביבה ראתה בכך איזון", מפרשן קלינגר, "כאילו אנחנו תקענו להם במגרש והם החזירו לנו בבית החולים".

אין לו, לקלינגר, הסבר מדויק להידרדרות היחסים: "היריבות הספורטיבית פשוט מעבירה אנשים על דעתם. זה מדהים לראות במגרש את הקללות, המריבות בין השחקנים ואפילו דברים שחורגים מעבר לזה". אבל ניר יודע שהדם הרע הזה מקורו בסיבות טובות. "אין יריבות אמיתית בלי תחרות אמיתית. רק כשמכבי תל־אביב הפכה לקבוצה חזקה, לאלופה, לתחרותית, התפתחה השנאה עם חיפה והגיעה לאן שהגיעה".

כשבוע שעבר הגיעה תל־אביב לחיפה למפגש הרביעי העונה בין השתיים. הפעם במסגרת הגביע, למשחק של נוקאאוט – המפסיד יוצא. הקרב היה על כל הקופה, ובחיפה השחיזו את המאכלת. סביב המשחק הזה התוודעו התל־אביבים למציאות חדשה וכואבת: כל מי שלא אוהד של תל־אביב הפך שונא שלה ולאוהד של חיפה. בעיקר על רקע הכדורגל הווירטואוזי של הירוקים מול הכדורגל האגרסיבי, הנוקשה והמשמים משהו של התל־אביבים.

אירועי שדה הקטל במשחק השלישי הנציחו את הדימוי של הטובים נגד הרעים, דימוי שבסופו של דבר פעל לטובת התל־אביבים. דווקא העליהום נגרם ליכד וחיזק אותם. "בינתיים חיפה היא האלופה של העיתונות", אמר ניר קלינגר לפני המשחק, "אנחנו רוצים את האליפות האמיתית". אחרי המשחק שבו ניצחו, פרקו התל־אביבים את תסכולם ומררתם בחדר ההלבשה בשירי גנאי נגד החיפאים. קלינגר סיכם, שוב תוך התחשבנות עם העיתונות שכבר הכתירה את חיפה.

■

קלינגר מודע לסטיגמה שמדרגת את הכדורגלנים בתחתית הסולם התדמיתי, אפילו בין הספורטאים. כאן הוא צריך לתמרן בין התקשורת למציאות: "אני לא מאשים את התקשורת, אבל היא תורמת לכך בעקיפין על ידי הבלטת התבטאויות לא מוצלחות של שחקנים שלא נשמעים טוב. אבל הדברים האלה לא מוכיחים בהכרח על רמה אינטלקטואלית נמוכה".

כמו שכבר ניתן להבין, קלינגר הוא דיפלומט לא קטן. נזהר מאוד שלא לפגוע, מקפיד שהביקורת שלו תהיה מרומזת. גם בימים של כמעט מלחמה בין מועדונו בהווה למועדון נעוריו, הוא מציין

"מה עושים עם הכסף? אצלנו הכדורגלנים זה עובר בירושה: להשקיע קודם בדירה, אחר כך באוטו ואחר כך בעסק. אצלי זה הלך הפוך. אני הספקתי קודם כל להוריד איזה 100 אלף דולר בעסק"

את הקשר השוטף שלו עם אוהדים ושחקנים בחיפה, נזהר שלא לגנות ולהאשים מישהו ספציפי.

הוא מכיר ומצטער על הרצינות הפתטית, הגובלת במיאוס, שמאפיינת את העוסקים בספורט. "ראיתי ראיון בטלוויזיה עם ברנדון מ'בוורלי הילס'. קינאתי בדרך שבה זה התקיים – קליל עם הרבה צחוקים ותנועות ידיים. כאן בכדורגל יש כובד ראש מיותר. במיוחד אחרי הפסדים. הייתי רוצה לשנות את זה, אבל זה תהליך שייקח שנים".

ועד שזה יקרה, ימשיך גם קלינגר לשווק ניסוחים ממלכתיים ומכובדים. יש לו חוזה לעוד שנתיים בתל־אביב ואין לו מחשבות מגובשות לגבי עתידו. פעם חשב על עיצוב פנים, רעיון שנולד עקב נטייתו לשנות את מיקום הרהיטים בדירתו אחת לכמה חודשים. הוא אפילו נרשם לקורס בנושא, אבל ויתר לאחר ששעות הלימוד לא גילו התחשבות בשעות האימון. היום הוא לא פוסל שום אפשרות – אימון, עסקים – כמו שהוא גם לא מתחייב על אף אחת מהן.

ניר מצטער שחזון ההנפקה של הקבוצה לא יצא לפועל, שמכבי דחתה את יוזמתו של איש העסקים אבי טיומקין להנפיקה בבורסה הניו יורקית.

"פעם ראשונה שלא משלמים לנו בזמן", הוא אומר, אבל מודה שחלקו שלו ושל חבריו במצוקה הוא גדול, בגלל התבוסה בחיפה, שמנעה מקבוצתו קופה שמנה בסיבוב השלישי (אירוח מכבי חיפה ובית"ר ירושלים).

קלינגר, כמרבית הכדורגלנים, מציין מסעדות ובתי קולנוע כמקומות הבילוי החביבים עליו. למרות גיבושה של הקבוצה על המגרש הרי שמחוצה לו השחקנים ממעטים לבלות ביחד. דווקא הנשים מבלות הרבה, בייחוד במגרשים או מול מסך הטלוויזיה בצפייה נרגשת ומתוחה בביצועי הבעלים. מיכל, בגלל הרקע המסורתי, ממעטת לבוא למגרשים בשבת. מחיפה, בעיקר אחרי ה־5:0, הן מדירות את רגליהן. למשחק הגביע, שלא שודר בטלוויזיה, האזינה מיכל ברדיו יחד עם עדי שום (חברתו של אמיר שלח).

הניצחון בחיפה זקף הרבה גבות, אבל בעיקר הרבה גווים שמוחים בתל־אביב. "הניצחון מילא את הריאות באוויר מחודש שהלך ואזל", אומר ניר, דרוך ואופטימי לאפשרות שקבוצתו תיקח את הדאבל דווקא בעונה שבה כישלון חיפאי יהווה סנסציה וזכייה תל־אביבית תתפרש כהפתעה מרעישה. וגם זה נתון מפתיע כשלעצמו. ■

האמריקאיות חוזרות

קאמבק של הכביש

אחרי שנים של השפלה קשה בידי היפנים והאירופים, הגו האמריקאי שוב מזדקף. דטרויט גיבשה לעצמה השנה עיצוב וראיית כביש חדשים, המחירים יורדים ואפילו לישראל הגיעה הבשורה. היאפים גילו את הפונטיאק, השברולט, הפורד והביואיק. סיפורה של מיתולוגיה מוטורית

רון מיברג

השבוע היתה לי שיחה קשה עם משה, המכונאי הצעיר הסועד את מכוניתי. השיחה היתה קשה מכיוון שהמכונית מוציאה את ימיה האחרונים בחרחור מכוער. אם היה דוקטור קרוקיאן למכוניות, זה היה הזמן להזמין אותו להמתת חסד. אבל משה נלחם כמו נמר. על הצבע החדש שעשינו לפני שנתיים, שחוור מדויק, כולל פחחות איכותית, של צבע המסטיק החיוור והמקורי, גדלו בחורף גבשושיות מכוערות שמתפוצצות כעת ומפזרות סביבן חלודה. השמשה הקדמית סדוקה ורק המדבקות של משרד הרישוי מונעות ממנה להתפורר על המושב הקדמי. השבוע ניתק המצוף של מד הדלק, כך שאינני יודע מתי המכל מתרוקן, מרשם ברוק להיתקע. הרדיאטור התחמם בחמסין הראשון. שני צמיגים מאבדים אוויר באופן קבוע. הסרנים הקדמיים ותפוחי ההגה רוקדים פסרובלה גם כאשר אני לופת את ההגה בכוח ומניח עליו את החזה. החלק הספוגי העליון של לוח השעונים מחורר לכל אורכו. מתחת למושב האחורי עולה ריח שהוא תיעוד מסודר של כל ארוחות העשר שילדי אכלו בדרך לבית הספר בשנה האחרונה. מהמכסה של הקרבורטור יוצאת צינורית שחורה ועבה, שכדי שלא תפלוט את אדיה הרעילים אל תא הנהג, אנחנו מניחים לה להיגרר על הכביש, מראה המושך את תשומת לבם של עשרות נהגים ערניים (השגחתם פעם עד כמה הישראלי האנטיפט אוהב להעיר לזולת על תקלה במכוניתו?). כאשר אני מתניע את המכונית בבוקר, משאיר המפלט על המדרכה כתם שחור וגדול יותר מאסון המכלית אקסון ואלדז.

משה, אמרתי לצעיר האופטימי שנלחם כמו נמר, המכונית גמורה. בוא נעשה טובה לעצמנו ונחליף אותה לפני הקיץ. תן לי אותה ליום, הפציר בי משה, אני מכין אותה לקיץ, תאמין לי שלא תראה אותי עד נובמבר. הסיבה שהקשבתי לו ונתתי לו את המפתחות, נעוצה בפגמים קשים באישיותי, אך בעיקר בעובדה שאחרי שנים שאני לוחץ עליו לקנות פלאפון לעצמו, הוא הופיע השבוע עם פלאפון שחור ידני והוכיח לי כי מדובר במכשיר אמיתי ולא בצעצוע. כל זמן שאני יכול להשיג אותו בכל מקום ושעה, אני רגוע.

סיבה אחרת, חשובה לא פחות, קשורה להצעות החלופיות שמשה העלה בפני. המכונית שלך מופיעה במחירון ב־15 אלף שקל, אמר לי, ובמצב של השוק היום ספק אם תקבל עשר. חוץ מזה, הרי לקנות מכונית חדשה מהחנות אין לך אומץ. וגם אם תוסיף הרבה כסף, מקסימום נגיע לסיטרואן בי.אקס, או ללנצ'יה תימה או לב.מ.וו ממודל לא חדש. מה רע? שאלתי, אתה לא רואה אותי בב.מ.וו? משה גיחך. אתה כבר תמות במכונית אמריקאית, הזכיר לי. שנים אנחנו מדברים על זה, ובסוף זה נגמר בסיפור שלך על הילדות ועל איך אבא שלך נהג רק במכוניות אמריקאיות והסיפור ההוא שכבר כתבת בכל העיתונים, על המוסטנג האדומה, צמיגים רדיאליים, מנוע V־8 מודל 69', שהיתה לך באמריקה. לקנות מכונית כמו בנאדם נורמלי אתה לא יודע, וממש לא בא לי להביא לך כל יום מכונית אחרת, רק כדי שבסוף תחליט שבעצם אתה מעדיף לתקן את הפיירמונט.

משה לקח את המכונית ליום והחזיר אותה כמו חדשה. טוב, אני מגזים קצת, לא כמו חדשה, אבל המנוע מגרגר כמו חתול גדול, המזגן מקרר כך שאפשר לישון במכונית בשר והצמיגים מלאים באוויר, והוא גם הכניס לי מדחום חדש, שבעזרתו אני עוקב אחרי כל תנודה בטמפרטורה של המנוע. בקיצור, מבחינה מכנית לפחות, אני מוכן לקיץ.

הסיבה האמיתית לכל ההתפתלות הזאת נעוצה עמוק בתת ההכרה שלי. יותר קל לי לאשפז מישהו שיקר לי בבית אבות, מאשר לוותר על מכונית אמריקאית לפני שהיא מפוצצת מנוע. אני כה מזוהה עם כל דבר אמריקאי, שאין לי פרצוף לעלות עכשיו על מכונית יפנית חדשה. אני גם לא אוהב את תחושת היחד הסמיכה הזאת, נטוע נסעה החבריה. מכונית היא משהו המעיד על אופי, על עמדה עקרונית, על יכולת אבחנה אסתטית. אני מעדיף אמריקאית במצב גריאטרי מתקדם על פני הבלונים היפניים והקוריאניים. במה ניסע? במיצובישי שלי או שלך? אגב, מספרים לי שהמכוניות היפניות נוחות, נעימות, אמינות

המשך בעמ' 59 ◄

שברולט קורסיקה

ביואיק לה־סייבר

אוטו־טריוויה

■ רנסום אולדס (אולדסמוביל) בנה את המכונית הראשונה שלו כיוון שלא יכול היה לסבול ריח של סוסים.

■ לפני שדיוויד ביואיק הגיע לדטרויט והצטרף לתעשיית הרכב המשגשגת, הוא עשה את המיליון הראשון שלו בהמצאת תהליך לציפוי אמבטיות וכיורים בפורצלן.

■ הנרי לילנד, שהקים את חברת קדילק, הוא גם ממציאו של קוצץ השיער החשמלי. הקדילק נקראת על שם אנטואן דה לה מוט, סר דה קדילק, שייסד את העיר דטרויט ב־1701.

■ לפני שהצטרף לחברת ביואיק ב־1912, היה וולטר קרייזלר מכונאי רכבות.

■ מכונית הפורד מ־1932 היתה הדגם הראשון בו הותקן המנוע V־8, להנאתו של ציבור הנהגים. שודד הבנק'ם המפורסם קלייד בארו כתב אז להנרי פורד: "אני משתמש במכוניות פורד כדי להימלט בהנאה גדולה". גם ג'ון דילינג'ר, אויב הציבור מספר אחת, כתב דברי הוקרה חמים לפורד.

■ GM הציגה את ההילוכים האוטומטיים לראשונה ב־1940. כיום יש ל־90 אחוז מהמכוניות האמריקאיות הילוכים אוטומטיים, ל־92 אחוז יש הגה כוח ול־98 אחוז בלמי כוח.

■ לפורד יש מבחר של 40 בובות שונות דמויות אדם, כדי לבדוק עליהן תוצאות של תאונות. יש בובות של גברים, נשים, ילדים, זקנים, נשים בהריון וכך הלאה. הבובות עולות מ־15 אלף דולר ועד 50 אלף דולר, תלוי בגודל. פורד מרסקת כ־200 מכוניות בשנה.

■ לי איאקוקה העריך פעם כי לבנות מודל חדש של מכונית עולה בערך מיליארד דולר.

■ ההשראה לקדילק המכונף הראשון משנת 1948, היה מטוס הקרב פי־38. לקדילק משנת 1959 היו כנפיים שאורך הגובה שלהן — מתא המטען ועד הקצה — היה חצי מטר. ניקיטה חרושצ'וב, בעת ביקור בארצות הברית, נגע בכנף כזאת ושאל את מארחיו: מה זה עושה?

■ הפינטו והווגה, מודלים חדשים ב־1970, שווקו בהבטחה כי במשך חמש שנים לא תהיה בשוק מכונית חדשה שתגזול מהן את הבכורה. ב־1975 הציגו יצרני הרכב האמריקאים 52 מכוניות חדשות.

▶ המשך מעמ' 57

וזריזות להפליא, ושבחיים הן לא רואות מוסך. אבל אף אחת מהתכונות הנ"ל אינה נחשבת ערך נעלה בעיני. להפך. אני אוהב מכונית שנלחמת. התרגלתי כבר שהחברים המעטים שמוכנים עדיין לנסוע איתי, כוסשים ברגליהם במושב הימני ושואלים למה המזגן מפזר אוויר חם; לא מזיז לי שכדי לפתוח את מכסה המנוע צריך מפתח שוודי; בדרכי הלא ממוקדת, אני נאמן למכוניות.

22 שנה אני על הכביש, ודרכי מנוקדת בגרוטאות אמריקאיות מכל שנה ומודל. הן מתו לא בגלל שמכוניות אמריקאיות אינן יכולות לשרוד לנצח, אלא בגלל שלמנוע נהוג בדרך כלל להוסיף שמן. עם כל התלונות שיש לי כלפי המכונית המצחיקה הזאת – שבשנת '79 היתה הניידת המועדפת של משטרת ישראל, עד שבמשטרה גילו כי כייסים על טוסטוס נמלטים מהם בשער הגיא – היא נדלקת בנגיעה אחת, מזנקת מהחנייה ללא שיהוי ומשייטת ברוח הצידית העזה בקטע הכביש החשוף לים מצפון לעתלית, כמו רכבת על מסילה.

מה שכן עשיתי, לפני מספר שנים, אחרי שהמנוע ארבעה צילינדר של המשטרה התפוצץ לי בפנים, זה לשים בה מנוע שישה צילינדר חדש מקופסה. מאז הוספתי אולי שלושה קילו שמן. משה אומר שהרגלתי את כל מערכות המכונית העוכרות על שמן – בלמים, הילוכים ומנוע – לעבוד בלי. אין לו הסבר מדעי לתופעה הזאת, אבל עובדה.

מכונית (אמריקאית) לכל פועל

מכונית אמריקאית היא כמו חולצת ג'ינס. אם תלבש אותה מספיק זמן, היא תחזור לאופנה. השנה השגחתי פתאום, שכל אחר ובן דודו קנו לעצמם מכונית אמריקאית. אומרים לי שהיאפים הבחינו שבכל מה שקשור למכונות אספרסו, חומץ בלזמי, משקפיים של ארמני וחולצות של ראלף לורן, יש להם יתרון ניכר על האוכלוסיה, אבל ברמזור הם נראים כמו כולם, אצבע באף והכל. וודרו ווילסון אמר ב־1906 ש"מכונית בידיים פרטיות היא תצוגה כה קיצונית ומבחילה של עושר, שהיא תעורר סוציאליזם בכך שתקדם טינה בבני המעמד העשיר". זה נגע לעשירים אז, כשם שזה נוגע ליאפים היום. חוץ מזה, אין כל הוכחה שזה המצב.

המחירים של מכוניות אמריקאיות יורדים והיום אפשר לקנות פונטיאק סנבירד בעזרת הבנק ב־74 אלף שקל. אישית, אני לא מת על העובדה שכולם נוהגים עכשיו בפונטיאק, שברולט, פורד וביואיק, שלא לדבר על העובדה שעכשיו גם קדילק מפרסמת בעיתונים. המודלים החדשים, המנוכים, השטוחים ובעלי המראה האווירודינמי, סקסיים להפליא בעיני. רק אני נראה כמו סרסור שהכנסותיו ירדו והוא אינו יכול להחליף מכונית. אבל חולצת ג'ינס משופשפת תמיד נראית גזעית יותר מחולצה חדשה.

אני מאושר לראות את הגו האמריקאי מזדקף אחרי שנים של השפלה קשה בידי היפנים. אני מדפדף במגזינים האמריקאיים וקורא את הטקסטים של מודעות הרכב החדשות, והן תאווה לעיניים. דטרויט גיבשה לעצמה השנה עיצוב וראיית כביש שצריכים לשלוח את הצרפתים, הגרמנים והשוודים בהולים אל שולחנות השרטוט. המודלים של '95, שמתחילים להתגלגל בעיתונים, נראים במבט ראשון כמו מכוניות ללא תכונות. מין כתם מתכתי מקומר המונח על משטח ישר. אבל כאשר אתה מביט בצילומי הפנים, בקומפקטיות של תא הנהג, במתגים הצפופים והיעילים, בצבעים האפורים והפסטליים, באמצעי הבטיחות שננקטו כדי להגן על הנהג, אתה מגיע לשתי מסקנות: הנה קאמבק שראוי להתגאות בו ושצריך להיות אידיוט גמור להיהרג על הכביש במכונית אמריקאית.

במשך יותר משני עשורים, מאמברגו הנפט הערבי ועד תחילת שנות ה־90, נסוגה האומה שהמציאה את חוויית הנהיגה, התכנסה בתוך עצמה מבושה על שהיא גוזלת את מאגרי הדלק ומחוררת את האוזון, ליקקה את פצעיה, פיטרה מאות אלפי עובדים והאמינה לבדיה שמכונית קטנה היא מכונית בריאה. עשרים שנה, פלוס־מינוס, חטפו האמריקאים על הפנים, ועכשיו הם עולים חזרה על הסוס. הסוס, אגב, הוא לא פחות מאשר המודל החדש והמסעיר של הפורד מוסטנג, מכונית שהפכה לאגדה מוטורית ופריט של אספנים, ורק עכשיו, אחרי מספר התנעות כושלות, היא עושה קאמבק ראוי. אני מניח שהמוסטנג תזכה בארץ בתג מחיר קשה לעיכול, במיוחד המודל עם המנוע הגדול והאיבזור המלא, אבל הפרופיל שלה כה נמוך ונמרץ, שוודאי יימצאו גם אלה שייתנו עליה את הדעת.

השבוע ראיתי בטלוויזיה את יצחק רבין יוצא מהשער האחורי של בית המשפט העליון במכונית האמריקאית שלו, עם הטנדר האמריקאי של השירות דולק בעקבותיו, ונעשה לי טוב. אני לא יודע מה רבין אמר מאחורי דלתיים סגורות, אבל אני יודע באיזו מכונית הוא יושב מאחורי וילונות מוגפים. שמעון פרס, פרנקופיל ידוע, תמיד אהב מכוניות אמריקאיות. אולי להן התכוון כאשר הבטיח מכונית לכל פועל. בפריימריס של העבודה נסעתי עם פרס בשברולט קפריס האפורה שלו. בורבה נהג ופרס ואני נמנמנו במושב האחורי. היה מאלף.

עד שבא חרם הנפט הערבי

אם תפשפשו בזיכרון, תגלו שכל מה שאתם זוכרים מקולנוע, מוסיקה, טלוויזיה וספרות, כלומר, כל מה שקשור למכוניות, מלא דימויים של מכוניות אמריקאיות. כאשר ברוס ספרינגסטין שר בקול מלא כאב על פיטוריו ממפעל המכוניות, הוא לא שר על וולבו. כאשר הוא שר כיצד נהג את המכונית לנהר ואחר כך נאלץ להתחתן, הוא לא שר על פיז'ו. אני לא מכיר שיר רוקנרול חזק על רנו. כמו כן אינני זוכר סרט פעולה טוב שהגיבורה שלו היתה סובארו.

אני מצטט מהזיכרון, אבל סטיב מקווין דלק אחרי הפושעים ב"בוליט" במוסטנג '65 נפלאה, כולל קפיצות די אקרובטיות ברחובות סן פרנסיסקו. ניק נולטי נהג בקדילק ישנה ופתוחה, מה שנקרא באמריקאית קונברטבל, ב"48 שעות", שעה שהמכונית שאדי מרפי החביא בחניון היתה פורשה או אולי כרמן גיאה. ג'ון בלושי ודן אקרויד הרסו ב"האחים בלוז" את הבלוזמוביל, ניידת משטרה משופרת שהתנפלה על שיקגו. נכון שג'ייק כעס על כך שאלווד החליף את הקדילק הישנה במיקרופון, אבל אחר כך הוא התרגל.

קלינט איסטווד, כאשר ירד מהסוס, עלה על קדילק ורודה בסרט בעל אותו שם. היה סרט אחר, שנורא הסעיר אותנו בסוף שנות ה־60, בו נהג בארי ניומן על פני כל יבשת צפון אמריקה בצ'לנג'ר כמדומני, כשכל משטרת הדרכים האמריקאית אינה מצליחה לעצור אותו. בסוף עצר אותו לנצח דחפור ענק שניצב באמצע הכביש המהיר. ב"שוגרלנד אקספרס", מסרטיו הראשונים של סטיבן ספילברג, ברחה גולדי הון במכונית אמריקאית, שלא לדבר על זה שב"דו־קרב", סרטו הראשון באורך מלא של ספילברג, נאבק דניס וויבר במשאית מפלצתית שניסתה להרוג אותו ואת המכונית האמריקאית המשפחתית שלו.

כאשר ברוס ספרינגסטין שר בקול מלא כאב על פיטוריו ממפעל המכוניות, הוא לא שר על וולבו. כאשר הוא שר כיצד נהג את המכונית לנהר ואחר כך נאלץ להתחתן, הוא לא שר על פיז'ו. אני לא מכיר שיר רוקנרול חזק על רנו. כמו כן אינני זוכר סרט פעולה טוב שהגיבורה שלו היתה סובארו

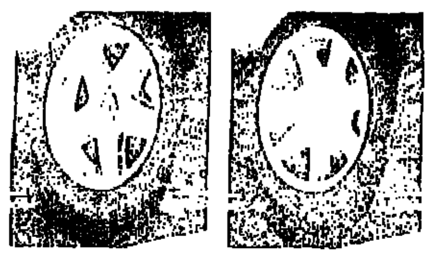

היום בו כרתתי ברית עם המכונית האמריקאית, היה כאשר אבי נכנס בדלת ובידיו שתי חלות לשבת מכוסות בדם והוא פצוע וחבול. יש לי צילומים מהאמבוש הרצחני ההוא שערכו לו מונית ומשאית בדרך לירושלים. כל מכונית קצרה בסנטימטר וחלשה בגרם מהפורד מאבריק שהיתה לו אז, היתה הורגת אותו

מוסף שלם לא יצליח להכיל את מגוון המובאות מהקולנוע, אבל צריך מעט יושר אישי להודות שהמכונית האמריקאית, מהיום בו גידלה כנפיים מפלצתיות ועד מודל הדה־לוריאן הכושל ב"בחזרה לעתיד", היא הגיבורה האמיתית שלנו. סרטים כמו "אמריקן גרפיטי" ו"מרד הנעורים", שהם למעשה סרטים על מכוניות יותר מאשר על אנשים, סגדו לפאר היצירה המוטורית האמריקאית, עד שבא חרם הנפט הערבי והוריד את אמריקה על ברכיה. הזיכרון ודאי מתעתע, אבל נדמה לי שאפילו סרט צרפתי משעשע אחד, עם בורוביל, דה־פינס ומצחיקים אחרים, נקרא "האמריקאית היפה", כשהיפה היא מכונית. גם כאשר ברט ריינולדס נמלט מג'קי גליסון המנוח בסרטי המרדף הדרומיים, הוא לא עשה את זה בחיפושית. גם תלמה ולואיז לא זינקו לתהום בפיאט.

ג'ק קרואק, בספרו "בדרכים", העלה את המכונית האמריקאית לדרגת מיתוס. קרואק וניל קאסידי וכל אותם ביטניקים חסרי מנוח, חרשו את אמריקה במכוניות הגדולות ההן, וכל מי שקרא את "בדרכים" ואימץ לו סגנון חיים נתון להשפעה, הטמיע בהכרתו גם את המכונית האמריקאית. הסגידה לדימוי שקרואק שיווק הגיעה לידי כך, שמעריציו היו מגיעים לפתח ביתו במכוניות גדולות ומזמינים אותו לטיסות ליליות. קרואק, כך עולה מדברים שנכתבו עליו, היה רועד מפחד ומסתיר את ראשו מתחת ללוח השעונים במושב הקדמי.

היו גם צרות גדולות כמו הפינטו הנוראה משנות ה־70, שכל נגיעה באחוריה היתה מציתה את מכל הדלק ושורפת את יושביה. היו גם קוריוזים כמו הפייסר של AMC, שנראתה והתנהגה כמו בועת סבון שקופה על גלגלים. אבל כאשר אני מנתח את העניין שלי במכוניות אמריקאיות, אני חושב בעיקר במונחים של בטיחות. אנשים מגבשים לעתים עמדות על סמך טראומות וחוויות אישיות; ואני יודע שהיום בו כרתתי ברית עם המכונית האמריקאית, היה כאשר אבי נכנס בדלת ובידיו שתי חלות לשבת מכוסות בדם והוא שרוט, פצוע וחבול. יש לי צילומים שחברת הביטוח צילמה מהאמבוש הרצחני ההוא שערכו לו מונית ומשאית בדרך לירושלים, אחת מלפנים ואחת מאחור. כל מכונית קצרה בסנטימטר וחלשה בגרם מהפורד מאבריק שהיתה לו אז, היתה הורגת אותו. המאבריק נמחצה משני הצדדים באופן אחיד שהותיר רק את מושב הנהג בחתיכה אחת. אני לא דורש הרבה יותר מזה ממכונית. אני מבין קטן מאוד בכל מה שמתרחש מתחת למכסה המנוע. אבל אני יודע שבתנאי הנהיגה והכבישים בארץ, אני זקוק למטר נוסף של מתכת מכל כיוון. אני לא טוען שזה יציל אותי. אני טוען שזה ייתן לי סיכוי הוגן.

עד שהמנוע מתפוצץ

לא תמיד היה נעים וקל לנהוג בארץ במכונית אמריקאית. אני לא מתכוון רק לחוויות הקשות באור האדום ברמזור. מישהו מסמן לך ביד בתנועה הסיבובית השגורה כל כך – תוריד את החלון – וכאשר אתה מוריד את החלון ומוציא את הראש כי ודאי זיהו את העשן שנפלט מהצינורית, ההוא עושה עם היד תנועה של סחיטת חצי תפוז דמיוני שמונח על הצד, ושואל את השאלה שנזכרת במגילת העצמאות: מוכר? נניח שאני מצליח להדוף את נימת הפגיעה האישית. מבחינתי הוא שאל אותי האם אני מוכר את בתי; אבל מה זאת אומרת: אני מוכר? ודאי שאני לא מוכר. ככה? הנה החיוך הנבוך שלי. וואללה לא יודע, אני לא מוכר, מאיפה שאני אדע כמה. כמה במחירון? את זה דווקא אני יודע, כי משה אמר לי. נדמה לי ש־15, אני עונה. תעצור כאן, הוא מורה לי, אני שם לך 15 ביד. איזה מנוע זה? נדמה לי שלוש מאתיים, אני עונה, אבל אני לא מוכר. 15 במזומן ואתה יכול לקחת את הטייפ איתך. תעצור בצד. יוסי ייקח אותך הביתה.

יש מקרים שאמריקאית מטופלת שחוררו לה את האגזוז והרכיבו לה רדיאלים כרום־ניקל והרימו לה את הישבן על קפיצים גבוהים, עוצרת לידי באדום והנהג שלה מפמפם את דוושת הגז. ווארום, ווארום, ווארום, המכונית שלו רועדת והוא מיטיב את משקפי השמש על עיניו. זה הקטע שאני הופך לאדם אחר, כמו דסטין הופמן ב"כלבי הקש". אל תהיה לא נורמלי, אומרת לי אשתי, אתה לא רואה שהוא מתגרה בך. הוא מצליח, אני עונה לה, ואל תתערבי, זה בין גברים. אז אני יוצאת, היא אומרת, ופעם היא יצאה מהמכונית ברמזור של אבן־גבירול בתל־אביב, לפני שהתחיל מירוץ קצר לכיוון צהלה.

במכונית אמריקאית נוסעים עד שהמנוע מתפוצץ, לא פחות. התפוצצו לי כמה מנועים בחיים, אני לא ממליץ על החוויה, אבל יש בה משהו מצמרר וסופי. כדי שמנוע אמריקאי יתפוצץ, עליו להיות יבש כמו המדבר וחם כמו השמש. מכיוון שרוב השעונים לא עובדים, ודאי לא מד השמן, אי אפשר לראות את זה מגיע. עמוק בלבו, יודע כל אחד מתי בדק שמן בפעם האחרונה. זה יכול לקרות בכביש מהיר או בכביש בעיר, ללא התראה מוקדמת. לפתע יישמע פיצוץ קטן מכיוון מכסה המנוע, ופטריה שחורה מדיפה ריח רע תיתמר לאיטה ואחר תתפוגג. מה שאני עושה במקרים כאלה, זה לאסוף בשקט את כל הניירות המרשיעים מתא הכפפות, לבדוק שלא נשאר מאחור משהו של הילדים, להוציא את הטייפ ואת הקלטות, לטרוק ברכות את הדלת וללכת הביתה ברגל, אפילו אם זה קרה בבאר־שבע. זה עונשו של מי שלא בדק שמן. בזמן שאני צועד הביתה, יש לי זמן לחשוב על חטאי. ■

תפסנו את השיטה בתיוק

"גם בעבודה משרדית אנו דורשים שיטה, סדר ואירגון. לכן "משרדית" היא שיטת התיוק המתאימה לנו ביותר. ל"משרדית" מגוון פתרונות לתיוק ואיחסון הניירת, והיא משתלבת היטב בכל משרד ותורמת ליעול ולחיסכון. בדקנו את "משרדית" בקפדנות ועכשיו אנו משוכנעים...
"משרדית" שיטת תיוק מושלמת לכל סוגי הניירת".

לכבוד חוליות תעשיות פלסטיקה ד.נ. גליל עליון 12145
☐ אנא שלחו לי פרוספקט ☐ אבקש לשלוח נציגכם ללא כל התחייבות מצידי
שם החברה............ שם איש הקשר............
כתובת............ טלפון............

משרדית — השיטה לניירת מסודרת

חוליות — תעשיות פלסטיקה — קבוץ שדה-נחמיה ד.נ. גליל-עליון 12145

אולם תצוגה ת"א: רח' המסגר 61 טל. 03-5625990 פקס. 03-5621925 מרכזי הפצה: חוליות ת"א, רחוב החרש 8, ת"א 67613 טל. 03-5375771-4 פקס. 03-5373776 חוליות חיפה, עיר-גנים, קרית-אתא, 28000 טל. 04-413654 פקס. 04-412972
תל-אביב: מירם רח' היסוד 3 03-6810288 ■ אופיסלנד 03-584871 ■ קרביץ חשמונאים רח' חשמונאים 107 03-5610986 חיפה: דאר שווק בע"מ רח' ההסתדרות 185 04-727433 ■ קולמוס שער פלמר 2 04-669961 ירושלים: לוגו בע"מ רח' בית הדפוס 15 02-512211
■ ז. וילשטיין בע"מ רח' יפו 30 02-253610 טבריה: פיטגו-יבנה אזור תעשיה 06-723139 העמקים: מתניה אפק מושב שדה אילן 06-767783 נהריה: חובי-רון רח' הרצל 26 04-923995 נתניה: הספר שדי ויצמן 13 09-627232 ■ רן-גד רח' פנקס 30 09-616895
רמת-גן: אשרם רח' ארלוזורוב 85 03-6701555 פתח-תקוה: משרדית רח' זבוטינסקי 112 03-9245829/30/31 כפר-סבא: ש.י. כהן בע"מ ויצמן 84 09-958916 ראשון-לציון: המעיין רוטשילד 61 03-9641623 רחובות: "ליאורה" 08-412708 אשדוד: תרבות אשדוד העופרת 1 08-524903 באר-שבע: לב רון ציוד משרדי רח' הרצל 16 07-280402 אילת: לומדעת- מרכז מור 07-376304 ■ מרכז הבניה אזור התעשיה 07-333466 ובכל רשת חנויות קרביץ, 03-373222 ובחנויות מובחרות לציוד וריהוט משרדי בכל רחבי הארץ.

תשאל את לאה אתגר

הרצוג וגילבן

צרפתי שרמנטי מול הים

עשרה גרגרנים יודעי קולנוע בלעו מזון צרפתי במעונו הנטוש של השגריר

אי אפשר לסרב להזמנה דיפלומטית שכתובה צרפתית בכתב יד מסולסל, ושמזמינה אותך לבית השגריר הצרפתי ברחוב טולוז 1 ביפו, לפתיחת שבוע הקולנוע הצרפתי בסינמטק. השגריר הצרפתי הטרי הוא איש צעיר, נשוי ואב לילדים. מעונו הוא אחד הבתים היפים בארץ, משהו בשווי של שלושה־ארבעה מיליון דולר. זה לא סוד ששגרירויות זרות הן בעלות הנכסים הפרטיים הכי יפים, שממוקמים באזורים הכי טובים והכי יקרים במדינה. אולי שריד לימים עברו, שבהם לא היה כסף וראש לתושבי הארץ הזאת לדאוג שהנכסים הכי־הכי יישארו אצל עשירים מקומיים.

השגריר גר על גבעה, בשטח המשתרע על חמישה דונם, עם גן נהדר, שמשקיף לים הסמוך. מעונו הוא בית באוהאוס מסוגנן עם ריהוט אירופי עתיק. כל פינה מלוקקת. כל פריט אמנות נראה מהסרטים. אין פלא שאלון גרבוז, מנהל הסינמטק, בחר לערוך שם את הקוקטייל השנתי שלו. הוא ידע שמבקרי הקולנוע יגיעו. בסך הכל קבוצה מובחרת של תשעה־עשרה אורחים.

היו שם כריכונים זעירים עם כבד אווז, מלפפונים מיניאטוריים עם קישוט גבינה סמלי למעלה, חטיפי פיצה בצורת צדפות, נקניקים משובחים ואלכוהול. מנהל המכון לתרבות צרפת בירך, בצרפתית כמובן, והבטיח פסטיבל עם עשרות סרטים חדשים ושחקנים מפורסמים כמו ג'יין בירקין ואנמון. אחר כך קבוצת האורחים הקטנה עמדה מבלי לזוז ליד המעדנים, וגם אם כל אחד מהם חיסל חצי מגש, זה לא היה מורגש.

זו היתה קבלת פנים גדולה, בבית ענק, בלי סיכוי שעשרת האורחים ימלאו את חלליו. השגריר בכלל לא הגיע. אף על פי שזהו ביתו, הוא נעדר. מותר לו. הוא ודאי שבע מן הבית, מן הים, מן המעדנים הצרפתיים. זה רק אנחנו, הפרובינציאלים, שעוד מתרגשים מכל מה שריח זר נודף ממנו.

בירקין

להיפטר מרנואר

הסניף החדש של "כריסטיס" ישמח לפנות לך את הקירות

זה היה ערב תרבותי ואמנותי עם המון חטיפים יפים (לא כולם טעימים), שערכה מרי גילבן, מנכ"לית בית המכירות "כריסטיס" בישראל, במלון "הולידי אין" בתל־אביב. בפואייה של המלון תלו ציורים יקרים של מודליאני, פיקאסו, שאגאל (ציור אחד ב־2.5 מיליון דולר), רנואר, בורין ועוד. סיפרו כי כל הציורים הוערכו לצורך המכירה ב־20 מיליון דולר. האורחים היקרים והרגילים (הזוגות שרם, אקירוב, טיומקין, גילרמן ועוד) הצטופפו עם האנכרוניסטיות: לולה בר, אסתר רובין, שרה ברוכין ורעיה יגלום, שהגיעו כרגיל עם השמלות הוורודות או עם כובעים מוזרים.

הסוסיאטי חלפה ביעף על פני היצירות האלמותיות, שהיו ממוסגרות בזהב עתיק, ושלכל אחת מהן הוצמדה פתקית זעירה עם מחירה, בסדר גודל של כמה מאות אלפי או מיליוני שטרלינגים, כמובן. מכיפופי הגב, מהרכבת המשקפיים, ומקירוב הראשים לפתקית המסבירה מה בציור ומה מחירו, למדת שהסוסיאטי אולי עשירה, אבל כבר לא רואה בגילה מי יודע מה.

אף על פי שהצטופפו שם ישראלים עם כסף גדול, אף אחד לא נדרש לקנות במקום דבר, או להוכיח שהוא רציני. הסבירו שהמכירה תיערך רק במאי וביוני, ורק בלונדון או בפריז. לא בעיה גדולה לסוסיאטי להגיע. רק למה מרי גילבן מבזבזת עלינו עתה זמן וכסף ועידונים אם עכשיו לא מוכרים?

תשובה פשוטה: מאוקטובר תהפוך תל־אביב למרכז מכירות, במעמד בינלאומי זהה לסניפים של לונדון, פריז, ניו יורק וטוקיו. בכריסטיס מעריכים בצדק, כי ישראל היא מדינה צומחת של מיליונרים וקונים פוטנציאלים. גילבן גם ביקשה להודיע, שאם יש ישראלים שמחזיקים בביתם איזה רנואר קטן או שאגאל סמלי ורוצים להיפטר ממנו, היא הכתובת. עכשיו כולם מחכים מי יהיה הראשון שישלוף איזה פיסת תרבות יוקרתית מהבוידעם ויציעה למכירה. נדמה לי שאין. אני מוכנה לבלוע את הכובע הכי גדול של שרה ברוכין, אם אלפרד אקירוב מביא למכירה מהבית איזה רנואר קטן.

קיפוח

שוב הוכח: כסף לא קונה שלוות נפש

בפתח "הולידי אין קראון פלאזה" בתל־אביב מחנים לך את הרכב, אם אתה מוכן לשלם 12 שקל. בשביל בן אדם עסוק עם מכונית מפוארת זה לא כסף. הכי חשוב שמגיע בחור במדים, מחנה או מחזיר את הרכב כשאתה עוזב, וחוסך לך זמן יקר. השבוע המתינה הסוסיאטי כמעט שעה ביציאה מהמלון. היה עומס, היה פקק. שני הבחורים שמחנים נלחצו מהעומס, ובעלי המרצדסים או הוולבואים המתינו כמעט שעה, עד שראו בחזרה את רכבם ויכולים היו לעזוב. לא יפה, לא יעיל, וגם לא שווה 12 שקל.

יין צרעה

אגרסיבי במחיר מציאה

החבר רוני ג'יימס מכין בעצמו יין ראוי

בקיבוץ צרעה הקים החבר רוני ג'יימס יקב קטן וכבר הספיק לייצר כמה עשרות אלפי בקבוקים של יינות סובניון בלאן. המדובר ביינות משובחים, אך עם טעם מעט ייחודי ואגרסיבי. גם אם אתה מתעלם מקורותיו של ג'יימס – איך קנה במנורים ציוד ליקב בחצי־חינם, איך רתם את החברים למפעל, איך עסק בבציר, איך מילא את הבקבוקים, איך פקק, איך עיצב את התוויות שעל הבקבוק, איך רדף אחרי העיתונאים שיפרסמו אותו – אתה תופס שהאיש משוגע לדבר, ושהוא מייצר יינות בוטיק במחיר הסתדרותי של 29 שקל לצרכן, ו־20 שקל לבעל מסעדה.

יש לזכור שג'יימס הוא גם מנהל היקב. זה לא הפריע לו, ביום בו ביקרתי, להעמיס במו ידיו כמה קרטונים של יין על רכב הסובארו הקבוצתי, שנסע לחנויות מיוחדות כמו "דרך היין" בתל־אביב או "סופר דרינק" ברמת־השרון. לא הפריע לו לפתוח בקבוק יין אחר, להגיש לי כוס לטעימה, ולפקוק אחר כך את הבקבוק במתקן ואקום מיוחד, כדי שיוכל להשתמש בשארית לטעימה נוספת.

הערצתי אותו כשלא הציע לי שוחד, מתנה של כמה בקבוקים, ופני נפלו כשבסוף היום, הציע לי בכל זאת, רק בקבוק אחד במתנה, והגיש לי אותו כאילו היה אוצר.

פס ייצור

היה כליזמר, היו ציורים במחיר סביר, היה קהל. יש בעיה

רק בגלל שאני מוטרפת מהלחץ שלא יהיה לי מה לכתוב לכם, הלכתי השבוע לגלריה של עמליה ארבל לפתיחת התערוכה של הדסה רביצקי. בהזמנה היה כתוב שיהיה נגן קלרינט, ואני פינטזתי על דיווח נעים על מוסיקה עם אמנות. הסתבר שנפלתי על תערוכה של ציירת דתיה וכמעט אנונימית. היה נגן קלרינט. היו הרבה דודים ודודות חובשי כיפות וגרבונים ארוכים. היתה אווירה משפחתית ורביצקי מכרה ציורים שחורים, ממוסגרים, במחירים של החל מ־500 שקל ועד 900 שקל, לסלונים ביתיים. לא שהיה רע, אבל אי אפשר היה להימנע מהמחשבה שעמליה ארבל פותחת בגלריה שלה תערוכות בשיטת הסרט הנע, ושאם אתה מצייר, רוצה למכור, ומוכן לשלם את דמי ארגון התערוכה פלוס עמלה, ארבל לא תגיע, כפי שלא היתה אצל רביצקי, אבל אתה תציג ואולי גם תמכור, זאת אומרת, בלי התחייבות, לקהל שלך.

היה גדול, לא?

לא משנה איפה הייתם ביום העצמאות, לא הפסדתם דבר אצלנו

נכון שאתמול היה יום העצמאות. נכון שבעת כתיבת השורות האלה, אני עדיין לא יודעת לאן אתם מתכננים ללכת. נותר לי רק לשאול אתכם: האם הגעתם בצהרי החג לדשא של חיים פלד בהרצליה־פיתוח ורק כמה אלפי מוזמנים? או שמא נסעתם לחגיגה הגדולה שנערכה במלון "רמדה רנסנס" בירושלים ורק כמה עשרות אלפי מוזמנים? או שאולי שרה ורב תדמור הזמינו אתכם לקבלת הפנים השנתית שהם עורכים בווילה הלבנה בקיסריה ורק לקובץ עשירים מיוחסים?

למה, למה לא ראיתי אתכם שם? זה בטח לא בגלל שלא הזמינו אותנו. תודו, תודו שהעדפתם מנגל עליז בכנרת, או אפילו סיר קוסקוס על שולחן מאולתר עם הילדים בבני יהושע. לא בטוח שטעיתם.

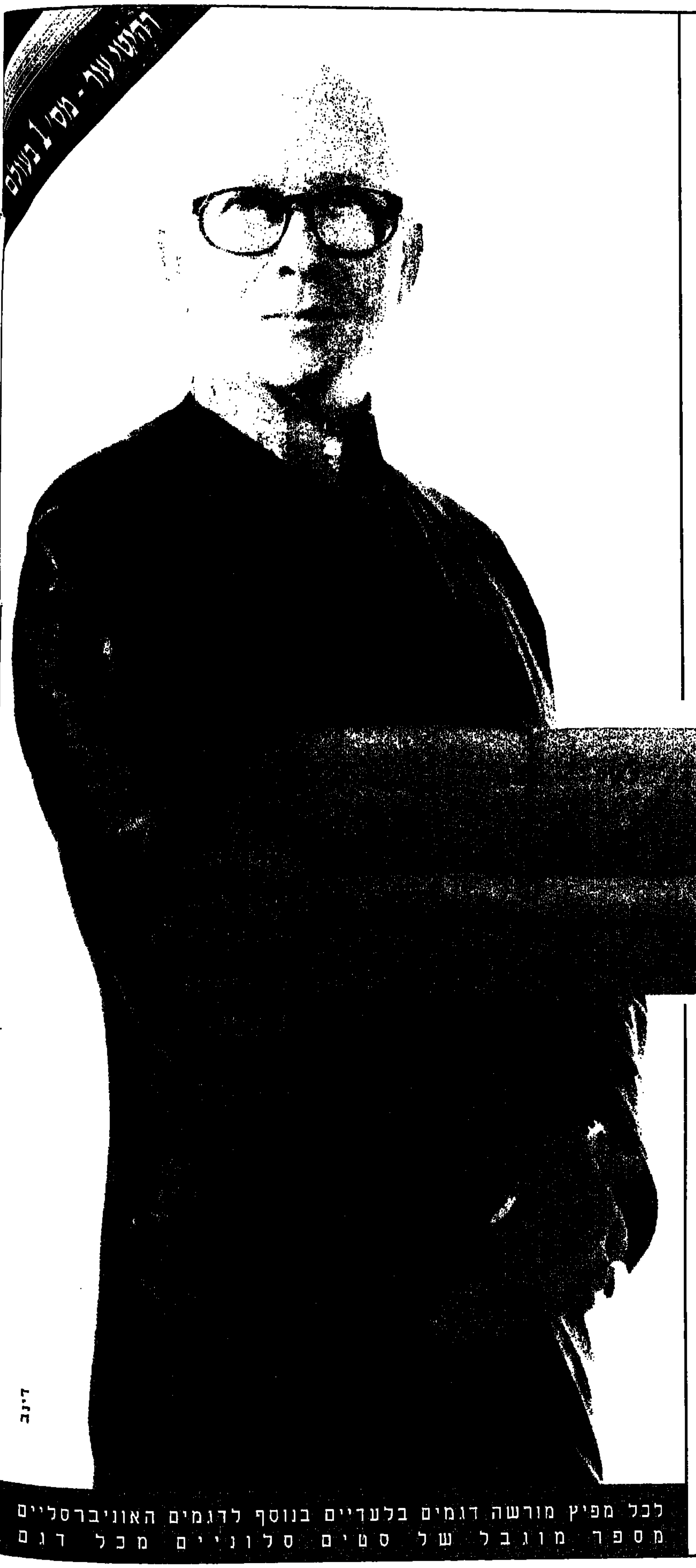

נטוצי. מעצב שהפך את הריהוט לאמנות ואת הסלון לגלריה ביתית.
נטוצי. המעצב האיטלקי שבידו הקלה יוצר קלאסיקה מעור איכותי משובח.
נטוצי. האמן שמושיב אותך באלגנטיות בעשירון העליון, ויוצר רהיטים שיוצרים אווירה.
רהיטי נטוצי לבחירתך בסימפוניה של צבעים וב-320 דגמים יוצאי דופן.
נטוצי. אחריות ואמינות של חברה איטלקית המובילה בעולם בתחומה. שילוב מיוחד של עבודת מחשב עם תפירה בעבודת יד.
נטוצי. האמן שיעצב לך הרגשה בינלאומית כמו שהיטיב לעשות בניו יורק, לונדון, פריז ורומא
נטוצי. בחירה מושלמת. בחירה של דור הסלון.

תמפיצים המורשים:

לה סקאלה - מדינת היהודים 60 **הרצליה פיתוח**, טל. 09-555522
לובי - יד חרוצים 12 **ירושלים**, טל. 02-732940
אולטימה - אפעל 7 ק. אריה **פתח-תקוה**, טל. 03-9232884
גלריט - האורגים 12 **חולון**, טל. 03-5592951
אלעד - הרצל 56 **תל-אביב**, טל. 03-6813128
בית ארט - ורד 26 **קרית מוצקין**, טל. 04-701996
דאלי - שלמה בן-יוסף 19 צ'ק פוסט **חיפה**, טל. 04-410663
הרמן - חלף 2 **חיפה** (על יד גשר פז), טל. 04-622497
מודליאני - חורי 1 **חיפה** מגדל הנביאים, טל. 04-672585
בית הקסם האישי - הדסה 41 **באר-שבע**, טל. 07-232436
איכות אילת - איזור תעשיה ישן **אילת**, טל. 07-379286
ובחנויות המובחרות

®רהיטי העור של
Natuzzi
נטוצי. הבחירה של דור הסלון.

שבוע של כוכבים

טובה ספרא

לתאריכים שבין 15/4 ל־21/4
כדי לקבל תחזית יותר מדויקת, רצוי לעיין גם במזל האופק (השעה) שלכם.

טלה (21.4 – 21.3)

יש לכם ציפיות למצוא פתרון שיוציא אתכם מהבוץ, אבל זה מלווה במהפכים במצב הרוח, דיכאון וראיית שחורות. היזהרו ממידע מטעה או ממסר לא מדויק. בעבודה נדרשת מכם הרבה אנרגיה, יש לחץ ואין דרך להשתחרר ממנו כרגע. במישור החברתי יש התפתחות איטית, הדרגתית. מעורבות יתר מעיקה עליכם ומעוררת חוסר שקט. המקום היחיד שבו אתם יכולים להיות רגועים כרגע הוא בבית, עם עצמכם.

שור (21.5 – 21.4)

אתם נמצאים במערכת עם הרבה מחויבות, וייתכן שציפיות שנוצרות מעוררות אכזבה. בעבודה ייתכן עימות חריף ואפילו משבר. יש איזשהו מסר כפול, והציפיות מתנגשות עם המציאות, מה שעלול לגרום לכם להרים ידיים, אבל עליכם לפעול, ולא להיות פסיביים. זוהי תקופה של התלבטות בין התמודדות להרס, אבל בסופו של דבר אתם בוחרים בהתמודדות. בתחום החברתי יהיו מפגשים מעניינים, ואולי אפילו קשר אינטימי מהיר, אבל לא ממושך.

תאומים (21.6 – 21.5)

אתם מנסים להתארגן בכל הקשור לחובות ולמטלות שעליכם לבצע, אבל המשימה קשה. דברים נמרחים ובורחים מהידיים, וקשה להגדיר דברים במדויק. נסו לשים גבולות, לשמור על עצמכם ולא להיסחף. אתם נפתחים לכיוון חדש, לתחום עניין כלשהו, למרות שאין לזה השלכות מעשיות ממש. השתדלו גם כאן לא להיסחף להזדהות טוטאלית. נסו לשנות את סדרי העדיפויות שלכם, זה יקנה לכם זמן פנוי, אותו תוכלו לנצל למאבקכם על עצמאות. ייתכן שיהיו כעסים רבים, אבל תהיה גם חוויה אינטימית מרגשת.

סרטן (23.7 – 22.6)

אתם מנסים לעשות דברים מסוימים מתוך מודעות, לא מתוך מעורבות רגשית או תלות כספית, אבל דברים רבים מאכזבים אתכם ואתם נדרשים להתפשר. יש הרבה מטלות, אבל אתם מוגבלים ביכולת לנהל את הדברים. ייתכן שמאחורי הקלעים מתרחש מאבק נגדכם, אבל זה ייחשף מהר מאוד. למרות שבעבודה יש לחץ, חשוב שתקבלו על עצמכם תפקידים, אבל גם שתדעו לבקש ולקבל עזרה ותמיכה. בתחום הכספי עדיין לא הגעתם לעצמאות המיוחלת וזה מעורר חרדות, אבל זה זמני.

אריה (23.8 – 23.7)

קיים פער גדול בין תקוות ורצונות לבין המציאות. דברים אינם לגמרי בשליטתכם. אתם זקוקים לפתרון יותר מוחלט שיאפשר לכם חופש ומרחב, אבל הבעיות נשארות במעגל סגור, וצד אחד לא נותן לשני להשתחרר. יש מסרים כפולים, ואתם נדחפים למאבקים שאינם שלכם ונסחטים רגשית. בסופו של דבר, אי אפשר יהיה לברוח מהתמודדות אמיתית. בתחום הכספי יש לכם נטייה לבזבז, אבל משהו יעצור אתכם בסופו של דבר.

בתולה (23.9 – 23.8)

אתם מנסים לגבש לעצמכם מערכת עצמאית, בה יהיה לכם יותר חופש ומרחב, אבל זה דורש ויתורים. אתם מודעים ליכולת שלכם, ולצד העיסוק בעצמכם גם לוקחים על עצמכם אחריות רחבה, וגם כאן יידרשו פשרה או ויתור כלשהו. אבל אתם תדורים כוח ובגרות, שמאפשרים לכם להתמודד למרות ההרדות. אתם נאלצים להכריע בין מצב נוח יותר, בו אתם מקבלים הוראות, לבין מצב בו אתם שולטים, אבל עליכם להסתדר לבד. בעבודה אתם נאבקים על מקום, ועלולים להתאכזב מאנשים קרובים.

שואלים את הכוכבים

[illegible]

מאזניים (23.10 – 23.9)

אתם מרגישים צורך לעשות עם עצמכם משהו שונה, לקבל איזו החלטה מכריעה. המציאות עלולה לאכזב, ותצטרכו להתפשר. המערכת הכלכלית אינה מאפשרת עדיין עצמאות, ואתם גם לא נחושים לחלוטין בדרך שבה אתם הולכים. אתם שרויים בחרדות, מרגישים פגיעים וחשופים, ונסיונות הבהרה עלולים להתפספס. ייתכן שפועלים נגדכם בסתר, אבל מהר מאוד תגלו זאת. במישור הבין־אישי היחסים עדיין לא בשלים, והריאליים שביניכם רואים שהמצב אינו מזהיר. עליכם לקבל החלטה בנושא.

עקרב (23.11 – 23.10)

הפער בין התקוות והרצונות לבין המציאות דורש מציאת פתרון. נראה כי הבעיות סגורות בתוך מעגל, אך עליכם לטפל בהן בימים הקרובים. אתם מקבלים מסר כפול, ונדחפים למעורבות בדברים שאינם קשורים לכם. אתם חשים סחוטים רגשית ומותשים, אבל עליכם להתמודד מבלי לברוח. בעבודה יש חיכוכים בנושא אחריות ותפקור. בתחום הכספי אתם צריכים לרסן קצת את ההשתוללות.

קשת (23.12 – 23.11)

המודעות ליכולתכם דוחפת אתכם לעיסוקים חדשים שמעניינים אתכם מאוד. אתם מנסים להיות עצמאיים יותר, עם מרחב תפקוד וחשיבה משלכם, אבל נדרשת גם פשרה. יש לכם חרדות מפני כישלון, אבל בסופו של דבר אתם מפגינים עצמאות. אתם מבינים שאתם לבד, וניסיון לפעול מתוך מחויבות או נאמנות מוביל, בשורה התחתונה, לאכזבה.

גדי (21.1 – 23.12)

כרגע אתם מאוד מוגבלים, והמגבלות מאוד קונקרטיות, אבל באופק אפשר לראות את הפתרון שיוציא אתכם מהבוץ. יש לכם תוכניות, הן ברמה הרגשית והן בתחום הכלכלי, אבל בשני המקרים אין לזה כיסוי. היזהרו ממידע מסולף שמגיע אליכם. בעבודה יש לחץ, נדרשת מכם הרבה אנרגיה והתוצאות לא ממש בהתאם. מכשירים טכניים עלולים לעשות בעיות דווקא עכשיו. בתחום הרגשי יש מערכת יחסים שחושפת אתכם, אבל החיכוכים יביאו להכנה חדשה.

דלי (19.2 – 21.1)

את כל התקופה מלווה מסר כפול, בלתי ברור. אתם מתמרנים בין שתי אפשרויות, והציפיות מתנגשות במציאות. זה גורם לכם מצד אחד לפעול, ומצד שני להיות פסיביים, לעצור, לחשוב. צריך לבחור בין הדרך הקלה לבין ההתמודדות, שבטווח הארוך כדאית יותר. בעבודה העימותים מחריפים עד קיצוניות, ותקלות קורות כל הזמן. בתחום החברתי אתם נאלצים להיכנס לתוך מערכת כלשהי. קשרים מזדמנים מובילים במהירות למעורבות אינטימית, שלא תחזיק מעמד זמן רב.

דגים (21.3 – 19.2)

אתם מנסים להתארגן, אבל הדברים נמרחים ובורחים מהידיים. כל ניסיון להגדיר דברים באופן ברור נכשל, ואתם נוטים לשים גבולות בעיקר כדי לשמור על עצמכם. שינוי סדר העדיפויות יעזור לכם לא להיכנס למצבים הרורשים הזדהות טוטאלית. בתקופה זו אתם חשופים יותר לפגיעות, ודברים שיוצאים החוצה גורמים באופן בלתי נמנע להתכסחות. מיצאו זמן להתאוורר, למרות היכולת המוגבלת.

ת א י ל נ ד

בוא לגלות
את
אוצרות הממלכה

בגדי משי אופנתיים, אבני חן, מוצרי עור, עבודות אומנות וכלי "קלדון" נדירים הם רק מעט מהאוצרות המחכים לפתות אתכם בחנויות ובשווקים של ארצנו הססגונית.
בוא להרגיש את החום של קבלת הפנים שלנו, תהנה מעושר התרבות התאית ותרגע באחד ממלונותינו הנודעים.
החוויה תחרט בזכרונך לעולם.

EXOTIC Thailand

המזרח כבר לא רחוק

חברת אל על מפעילה קו טיסות סדיר בין ישראל ותאילנד.
החוויה התאילנדית מתחילה כבר במטוס.
תפריטים מגוונים, מבחר משקאות ושרות אישי של צוות הטיסה ינעימו את שהותך אתנו.
עם הטיסות של אל על לבנגקוק - המזרח הרחוק מתקרב אליך.
פנה לסוכן הנסיעות שלך או למשרד אל על הקרוב.

EL AL אל על

לקבלת עלון חינם על תאילנד אנא כתוב לקונסוליה הכללית של תאילנד ת.ד. 28239 תל-אביב

אנזי נתן ושות'

חוכמולוגי

עורכת: בת דורה בר

1 חידת קולנוע

אריה רייכמן

מה הקשר בין שלושת הסרטים?

2 תשחץ

טומי שמיר

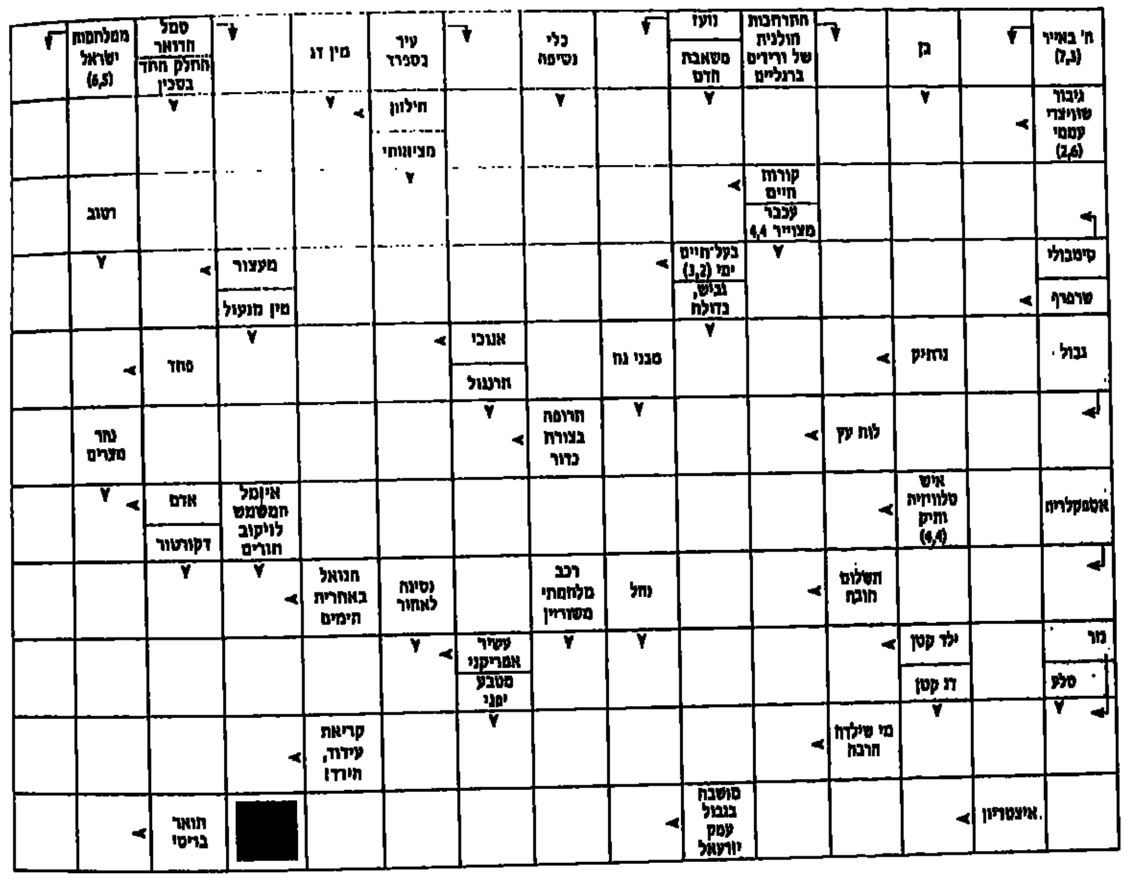

3 שבור את הראש

טומי שמיר

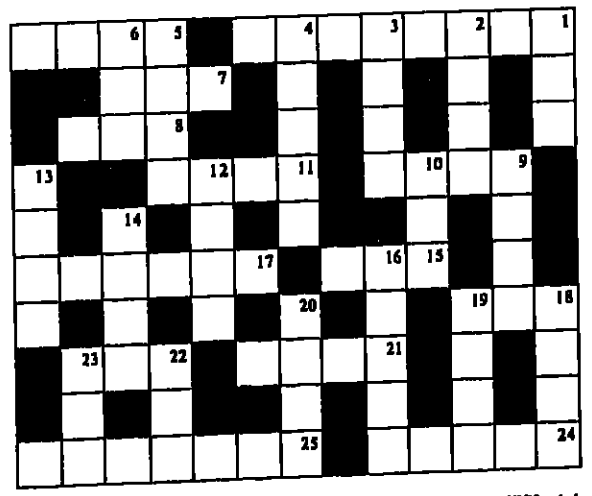

אופקי: 1) משכן המטבח במאהל הסיירת (5,3), 5) ראה 8 אופקי, 7) חתן ראשון קשה (3), 8) + 5 אופקי — שוחה בים סוער? איזה הדים! (4,3), 9) תכלית חמס שאול (4), 11) כמעט אפשר לחפיל באופן פרטי (4), 15) אצל פלד הוא מעל לכוכבים (3), 17) הזמנה לחלבן לפני המעבר לקבע (3,3), 18) קופץ אלינו בחג (3), 21) הסוד מתגלה בהתנפצות הגלים (4), 22) שוב יש לו אכר במבט חוזר (3), 24) ביצע את הפזמון בגעגועים (5), 25) פרוגרמת הילודה (2,5).

אנכי: 1) האחד הזה אחר ממש עשר (3), 2) + 10 אנכי — שפת חזיר במילים שונות (3,4), 3) כל המדינה באמתחתה (4), 4) אלף או יוד בקיטון (5), 5) קרב האדון לקראת סופו (4), 6) מכל האחרים הוא נתפס כחושם (3), 9) יש משמעות לדגש שלו על דגים (4), 10) ראה 2 אנכי, 12) אביו היה הדבר האמתי (4), 13) העיר שהיא דרסה כסוף אחרי הים (4), 14) בטן הכרם שרים (4), 16) הכלגן הכרוך בביטול ארוחת ערב פסח (3,2), 18) מרגיש בקיום אפקט חלומי (4), 19) תהיה בן אדם, חרלפק לחטיפים בלבד (4), 20) מחלת הכושה (4), 22) תכשיט מסוכן לבריאות (3), 23) איזה חמור? לפני הכר! (3).

4 בואו חשבון

טומי שמיר

בפעולת הכפל שלפניכם הוחלפו הספרות באותיות. עליכם למצוא את ערכה של כל אות ולהציב את האותיות המתאימות במקום הספרות בשורה שלמטה. אם תפתרו נכונה תקבלו אימרה נאה.

ר ו א ה
ס מ ו י
ש י ה ו ב
ח א ר ב ה
א ש ה א ר
ר ח ח ש ר
ש א ר ר מ ס ה ר

האימרה: 1 7 4 7 2 4 3 כ 9 3
5 9 7 6 7 ת ע 6 ג 6 3 9 0 ל 9 ק 1 ל 6
0 7 8 ד. (כתובות)

פתרון תשחץ 57

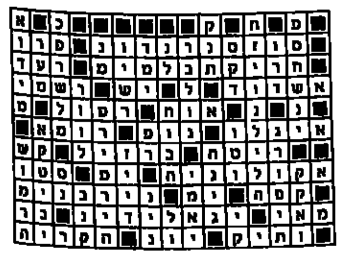

פתרון שבור את הראש

פתרון בואו חשבון

השנים מלמדות מה שהימים לא ידעו מעולם.

את הפתרונות יש לשלוח לחוכמולוגי, קרליבך 2 ת"א, ת"ד 20010 מיקוד 61200 עד 29.4.94 נא לציין על־גבי המעטפה את מספר החידה ותאריך הפירסום. בין הפותרים יוגרלו פרסים יקרי ערך: סוף שבוע זוגי במלון גלי כנרת ■ מנוי לשירות מנויים פרטי לניירות טיפול נמרץ לב נטלי ■ עשרות דיסקים תוצרת הד ארצי ■ מנוי שנתי על מעריב לנוער ■ ספרים מתנת ספריית מעריב ועוד.

5 ברידג'

אדריאן שוורץ

אלוף ההגנה

המשחק הבא שוחק בתחרות בארה"ב ובהגנה במזרח היה אלוף ההגנה היהודי־אמריקני אדווין קנטר.

צפון
♠A 10 2
♥K 4 3
♦K J 10 5 4
♣Q 3

מערב
♠J 3
♥Q J 10 9 7 5
♦3 2
♣10 6 5

מזרח
♠K 9 7
♥2
♦9 8 7 6
♣K 9 7 4 2

דרום
♠Q 8 6 5 4
♥A 8 6
♦A Q
♣A J 8

כולם פגיעים / מחלק דרום

דרום	מערב	צפון	מזרח
1 ספייד	פאס	2 דיאמונד	פאס
3 ללא שליט	פאס	6 ספייד	פאס
פאס	פאס		

הפתיחה מראה חמישה ספיידים והקפיצה ל־3 ללא שליט מראה 17–18 נקודות יד מאוזנת. ההכרזה הסופית של צפון אופטימית אך סבירה ובהמשך אפשר לראות שנדרשת הגנה גאונית על מנת להכשיל את הסלאם. מערב יצא במלכה הארט והכרוז לקח באלוף בידו. הכרוז שיחק ספייד נמוך, מערב ענה בספייד נמוך, והכרוז שיחק את האלוף. לכרוז ברור שבעייתו היחידה היא בשליטים – ומשחק בהתאם.

בהגנה רגילה יענה מזרח בספייד נמוך והכרוז ימשיך בספייד מהדומם אל המלכה. ההגנה הטובה ביותר במקרה זה היא שמזרח יענה גם בפעם השניה בספייד נמוך ובתקווה שהכרוז ישחק ספייד נמוך מידו, בהנחה שלמערב נשאר מלך בודד. אך מזרח ידע שלא יתכן שבמערב מלכה שניה (הכרוז היה משחק את העשירית בפעם הראשונה) והסיכוי שהכרוז ישחק על הנחה מוטעית שמערב התחיל במלך שני, הוא קטן ביותר.

אדווין קנטר השליך על האלוף ספייד את המלך! הכרוז היה בטוח שמערב התחיל עם נסיך ותשיעית (רביעיה) בשליטים וחזר לידו באלוף דיאמונד ושיחק ספייד נמוך אל העשירית (שיטה יחידה להימנע מהפסד שתי לקיחות בשליטים במידה ואכן מערב התחיל עם רביעיה בשליטים). מערב המופתע לקח את הנסיך ספייד והמשיך בנסיך הארט, הכרוז כיסה במלך ומזרח טרף – והחוזה נכשל.

6 כפלשון

עדי גבעון

לפניכם חידת כפל לשון. למשמעויות השונות יתכן כתיב שונה, אך הגייתן דומה.

7 טריוויה

טל רז

1. מדע: מי גילה את הגרביטציה?
2. קולנוע: מי משחק את אוסקר שינדלר בסרטו של שפילברג?
3. אקטואליה: איזה רב התבצר עם אנשיו ביהוד?
4. חקלאות: כמה שיניים יש לקילשון?
5. מוסיקה: איך קוראים לדיסק החדש של אביב גפן?
6. נפט: איפה בארץ ממוקמת אסדת קידוח ימי?
7. מושג: מה זה עוילז?
8. מטבח: איך קוראים למשטח העץ שעליו מגלגלים בצק במערוך?
9. צמחיה: מה מוצאו של צמח הפטוניה?
10. ספורט: מה היתה תוצאת משחק הגביע בין הפועל טייבה להפועל ת"א?
11. בעלי חיים: מה זה קאקדו?
12. יהדות: מתי חיו הקראים?

בין פותרי מקסימום תשובות נכונות יוגרלו פרסים. אין חובה לענות על כל השאלות

8 שחמט

שאול תון

מאבק הצעירים

הקרב היפה ביותר בלינארס היה בין נציגי הדור הצעיר. באריב, שבשגיאתו זכה קרפוב בנקודה שלמה בסיבוב הראשון, הפגין את מלוא חריפותו בשחור: כמו אנדרסון הקריב שני צריחים וכפה מט.

טופאלוב — באריב

1. ה4 ה6, 2. ד4 ד5, 3. פ-ג3 פ-ו6, 4. ר-ז5 ד:ה4, 5. פ:ה4 ר-ה7, 6. ר:פ ר:ר, 7. ג3 פ-ר7, 8. מה-ג3 ה5, 9. ד:ה5 פ:ה5, 10. ו4!? (נפרצת הגנת המלך) פ-ו6, 11. ו3 0-0, 12. ר-ד3 מה-ר5 (מונע 0-0-0 בגלל מה:א2), 13. א3 פ:ו4!! (ניצול השגיאה במסע 10), 14. פ:פ+ ז:פ, 15. ר:ח7+ מ-ז7, 16. מה-ה4 צ-ה8!!, 17. מה:צ ר-ו5! (הקרבת הצריחים להרחקת המלכה הלבנה), 18. מה:צ מה-ה4+, 19. מ-ז1 מה-ז1+, 20. מ-ה3 פ-ד5+, 21. מ-ד4 מה-ד7+, 22. מ-ג5 מה-ה3+, 23. מ-ג4 (3! מ-ב5 מה-ב6+, 24. מ-א4 פ-ה3(x) פ-ב6+ לבן נכנע.

גלפנד נכשל בלינארס (פחות מ-50%). הנה הפסדו (בשחור) לאילסקאס.

סיום מס' 473

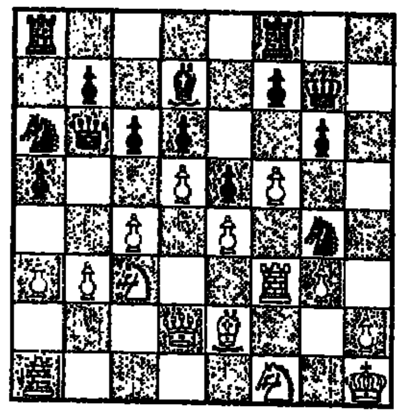

32. מה-ז5! (ניצול החלל באגף המלך) פ-ז1+ (גורר הפסד), 33. צ:פ! מה:צ, 34. פ-ה3 (מאיים צ-ו1) ר-ה8 (לאפשר ו6, אך לבן מקדים), 35. ו6+ שחור נכנע (מה:ו6, 36. פ-ו5+ וזוכה במלכה).

● ת"א: פסטיבל עשיר נערך בביכורי העתים בחופשת הפסח בהשתתפות 300 מתחרים. בתחרות הבי"ל בלטו העולים החדשים, כבשו את 6 המקומות הראשונים. ניצח יאן טפליצקי, צעיר המשתתפים, 8.5 מ-11. אחריוסרבריאניק 8, שמחה קטאייב וארוארד גרינשפן 7.5. בפרס השחקן המצטיין, שנתרם ע"י אורי צחור לזכר אשתו שושנה, זכה יורי צ'ריקובסקי בנצחונו על י. שרנצל וא. מרדכי. שפט האמן רפאל פרטיץ. בתחרות הקרטים (עד גיל 16) – כרמי זלקינר ודניאל רוטמן, 7 מ-9. בתחרות הפתוחה – ג. מיכלבסקי 7.5 מ-9, שוידלר וינון כוים 6.5, בתחרות המשנית – יהודה שלם 5 מ-5. בתחרות הנערות (עד גיל 20) – אירנה צ'רבוננקו 6.5 מ-7, אנה סגל 6, ליליה קנטור 4.5. בתחרות הבוק – מיכלבסקי 11 מ-14, צייטלין 10.

● אינדונזיה (6 משתתפים בשני מחזורים): טורה 7 מ-10, רוגגואנג 6.5, אלופת העולם שי יון 6, האלופות לשעבר גפרינדשוילי וצ'בורדאנידזה 4, נופלר 2.5.

9 בולים

הלל זיידל

התפתחות הכלכלית בקנדה

במלאות 125 שנה ליסוד חברת איטון, ע"י ראש המשפחה טימוטי, מונפק בול של 43 סני, המציג את דיוקנו של מייסד החברה הקנדית מאז ועד היום: בלבוש, תקשורת ורמת־החיים. גם בחוברת של 10 בולים (4.30 דולר) מופיעים סמלי השינוי עם תקליט והב בראש.

בול נוסף של 43 סני מציג את דיוקנה של המושלת הכללית של קנדה ז'אן סאווה (SAV'E) (1993–1992) ו־4 שלבים בחייה, עד הגיעה למעמד נציגת המלכה, העומדת בראש הממשל הקנדי. המלכה מינתה אותה לפי הצעת הממשלה הפדרלית שמושבה באוטווה.

10 קו לקו

פרץ וינרייך

תשובות: 1.4.94
חידת קולנוע: ברברה סטרייסנד כפאני ברייס ב"מצחיקונת". רוי דע בבסטר קיטון ב"בוי נוף". רוברט דאוני כצ'רלי צ'פלין ב"צ'פלין". **כפלשון:** אי יוני

הזוכים ב־18.3.94:
תשחץ – זכו בספר: ... **בואו חשבון** – זכו בדיסק: ... **שבור את הראש** – זכו בקלטת: ... **חידת קולנוע** – זכו בקלטת וידיאו: ... **קו לקו** – זכו בספר: ...

צילום: רובי קסטרו

איקרה

אי אפשר לכתוב על ביצי דגים מבלי לפתוח בסיפור על הכפר אוקליינו, מ"סיפורים מן הפרובינציה" של צ'כוב. "היה המעשה ובסעודת הבראה אצל החרשתן קוסטיוקוב, בין מיני המטעמים ראה הדיאקון (העוזר לכומר) הישיש צנצנת של ביצי דגים, והתחיל זולל אותן בשקיקה: דחקו אותו בצלעותיו, משכו בשרוולו, אבל הוא כמו קפא על מושבו מעוצם התענוג: לא חש ולא הרגיש כלום, ורק הוסיף לאכול. את כל ביצי הדגים כילה, אף שהיו בה באותה צנצנת כארבע ליטרות. ימים רבים עברו מאז, הדיאקון מת זה כבר, אך ביצי הרגים לא נשכחו מלב".

חוץ מביצי דג החדקן, ממנו מפיקים את הקוויאר בדרך כלל, אוכלים גם ביצים של דגי מטיאס, הרינג, קרפיון, טונה, קוד, ברבוניות, וסלמון כמובן. אבל שמועה אומרת שהביצים הכי טעימות הן של סוג מסוים של קיפוד ים. אוכלים אותן טריות עם כפית, כמו צדפות, והן נחשבות למעדן המעדנים.

נורית פופר, הביולוגית הימית של שמורת האלמוגים באילת, סיפרה לי סיפור מופלא על ביצים של יצורי ים מופלאים, אותן מלקטים בשוניות של איי פיג'י, שבדרום האוקיינוס השקט. פעם בשנה, באוקטובר, בליל חרמש הירח, עולים כל תושבי האי על סירות, ומחכים לביצי הפולולו. ממש לפני שזורחת השמש, שובר הפולולו את החלק האחורי של גופו, שהוא שקית ארוכה של ביצים באורך 30־40 ס"מ. אלו עולות על פני המים בכמויות עצומות, עד כדי כך שהמים נראים כאילו הם רוחשים בצבע כחול זוהר. תושבי האי משתוללים מהנאה ומתחילים לזלול את הביצים בעודם חותרים לחוף. בימים הבאים נערכת שם חגיגה גסטרונומית אדירה.

ובחזרה למקומותינו. ביצים שמוציאים מהדגים הטריים ניתן לטגן, לשמר במלח, חומץ ושמן. אפשר גם לקנות במשקל, משומרות ומעושנות בצנצנות, בשפופרות, בקופסאות או מכוסות בשעווה (בוטרגו), אבל רוב הביצים משווקות בתור סלט איקרה (טרמה). הסלט הזה מוכר מאות שנים, ונחשב מעדן תאווה בארצות הבלקן. את הביצים מערבבים עם מלח ויוצרים ממרח, בדרך כלל בצבע ורדרד. תלוי בצבע הביצים. למטיאס ולברבוניות יש ביצים ורודות־כתומות, ולקרפיון ולהרינג יותר לבנבנות.

טעמן הבסיסי של הביצים מריר ומלוח, לכן מערבבים אותן עם לחם ישן, שמסירים ממנו את הקרום. כמות הלחם שווה פחות או יותר לכמות הביצים. את הלחם מרטיבים במים וסוחטים היטב, ואז מוסיפים בצל, מיץ לימון ושמן זית. לפני שמגיעים לצד המעשי, מספר הערות:

● שמן הזית שלנו, המופק מזיתים סוריים, הוא חזק מרי בטעמו, לכן יש לדללו בשמן צמחי כמו חריע, או לצקת שמן זית על הסלט רק אחרי שהוא כבר מוכן.

● אפשר להחליף את הלחם בפירה תפוחי אדמה.

● יש המעשירים את הטעם, על ידי הרטבת הלחם בחלב ובחלמון ביצה.

● אפשר להחליף את מיץ הלימון בחומץ, או להשתמש בשניהם.

● כדי שיתקבל מרקם של ממרח רוטט, יש לערבב בחוזקה את הביצים והלחם, ולהוסיף את השמן בהדרגה, כמו במיונז.

● סלט האיקרה הקנוי מדולל בדרך כלל במיונז תעשייתי, והרבה פעמים יש בו צבע מאכל.

בוטרגו

הבוטרגו הן ביצי דגים מכוסות בדונג. מכינים אותן משתי שקיות הביצים כשהן מחוברות בשלמותן. מנקים, ממליחים, שוטפים קצת ומייבשים בחוץ במשך ימים אחדים. אחר כך ממשיכים את הייבוש בקירור. הייבוש חייב להיות מאוד יסודי. רק אז מכסים את הביצים בדונג. לבוטרגו יש טעם של דג, אבל לא מלוח. הטקסטורה מעט מחוספסת.

כשקונים במעדניות, צריך לוודא שהשעווה לא תהיה סדוקה ושהצבע של הביצים יהיה כתום עשיר וכהה, מה שמבטיח שהן יבשות וטעימות. את הביצים המכוסות בשעווה שומרים במקרר. אם פותחים, יש לעטוף היטב בניילון ולהחזיר למקרר. כך הן יישמרו במשך שבועות אחדים.

לפני השימוש צריך לחתוך אך ורק את הנתח שרוצים לאכול. להסיר ממנו את השעווה, וגם את הקרום הדק העוטף את הביצים, ולחתוך לפרוסות דקיקות יותר. אוכלים על לחם עם חמאה.

בבוטרגו אפשר גם להשתמש כדי להכין סלט איקרה. מקלפים את השעווה והקרום, חותכים לפרוסות דקות, ומשרים במים קרים לרבע שעה (כדי להוריד מהמליחות). מערבבים עם לחם רטוב, מעמידים שוב לכמה שעות, כדי שהביצים יתרככו, מתבלים ומוסיפים שמן.

איקרה (טרמה)

ביצים של שני דגי מטיאס
חומץ לבן (רגיל)
פרוסה עבה של לחם לבן
1־1¼ כוסות שמן
מעט מיץ לימון

● אופן ההכנה: מוציאים את הביצים מהדג בלי להוריד את הקרום שמכסה אותן. מעבירים לקערה קטנה, ומשרים אותן קצת בחומץ (10־20 דקות). מקלפים ומרחיקים מהביצים את הציפוי או הקרום. מורידים ללחם את החלק הקשה, משרים במים קרים וסוחטים.
מעבירים את הביצים והלחם למעבד מזון, מפעילים, ולאט־לאט מוסיפים את השמן (ממש כף אחרי כף). מוסיפים לפי הטעם חומץ וטיפה מיץ לימון. מגישים עם בצל וזיתים שחורים.

טרמה בסודה ולימון

ביצים של שני דגי הרינג או מטיאס
פרוסה עבה של לחם לבן (לא טרי)
מיץ מלימון גדול
כוס שמן
¼ כוס מי סודה
בצל קצוץ

● אופן ההכנה: משרים את הלחם במים וסוחטים אותו היטב. מעבירים למעבד מזון. רוחצים את ביצי הדגים ומסירים (כמה שמצליחים) את הקרום העוטף. מצרפים אותן ללחם ומפעילים את מעבד המזון בקצב איטי. מוסיפים לאט־לאט, כף אחרי כף, את השמן והלימון. כשנגמר השמן מוסיפים לאט את מי הסודה.

ממרח קוויאר כתוש

ביצים של דג מלוח (הרינג או מטיאס)
½ כוס שמן
½ בצל קצוץ דק
פרוסת לחם ישן
חצי לימון סחוט

● אופן ההכנה: מכניסים לכלי עמוק ועבה את הביצים המקולפות מהקרום, וכותשים אותן היטב. מוסיפים את הלחם (שרוי וסחוט) והבצל, וממשיכים לכתוש לפחות עוד עשר דקות. מעבירים לקערה שטוחה, ומערבבים בכף עץ. כמו במיונז מוסיפים את השמן, טיפות־טיפות. לקראת הסוף מוסיפים את מיץ הלימון, עד שמתקבלת תערובת בהירה ומוצקה הדומה לקרם.

איקרה מביצי קרפיון

250 גרם ביצי קרפיון
2 כוסות שמן (בערך)
מלח
פלפל שחור טחון
2 פרוסות עבות של לחם לבן וישן (בלי קרום)
½ כוס מיץ לימון טרי

● אופן ההכנה: שוטפים ומנגבים את כיסי הביצים. מכניסים לקערה ומכסים בשמן. מכניסים למקרר למשך 24 שעות. מסירים את הקרום, מכניסים לקערה וכותשים. מערבבים עם הלחם (משרים במים וסוחטים טוב) לאט־לאט. מוסיפים את השמן, ולקראת הסוף גם את מיץ הלימון. מוסיפים מלח ופלפל.

המרכז ללימודים גאוגרפיים
על ארצות ותרבויות בעולם

תרבויות: מבט אל עולם הולך ונעלם
קורס שנתי פעם בחודש בערב. על ארצות, תרבויות ונופים ההולכים ונעלמים מן העולם – הרצאות, סרטים וארועים חוויתיים.

לא סתם חו"ל
מסלול המשלב הכנה עיונית בסדרת הרצאות בארץ עם פעילות לימודים בחו"ל.
לבחירתך, השנה, שני מסלולים:
פראג– אחת הערים היפות בעולם.
כרתים וסנטוריני– תרבויות ונופים בים האגאי.

הארוע השנתי: שעשועי אשה
התרחשות חוויתית על נשים בתרבויות העולם – הרצאות, סרטים, תצוגות ומופעים.
הארוע יתקיים באודיטוריום תיאטרון חולון, 7.5.94 בשעה 19:00.
בחיפה: אולם ביתנו 5.5.94 בשעה 19:00.
בירושלים: במוזיאון ישראל 24.5.94 בשעה 19:00.
בשל הביקוש הרב, הזמנת כרטיסים בטלפון בלבד 03-5251506
(באמצעות כרטיסי אשראי).
מחיר כרטיסים: 80 ש"ח

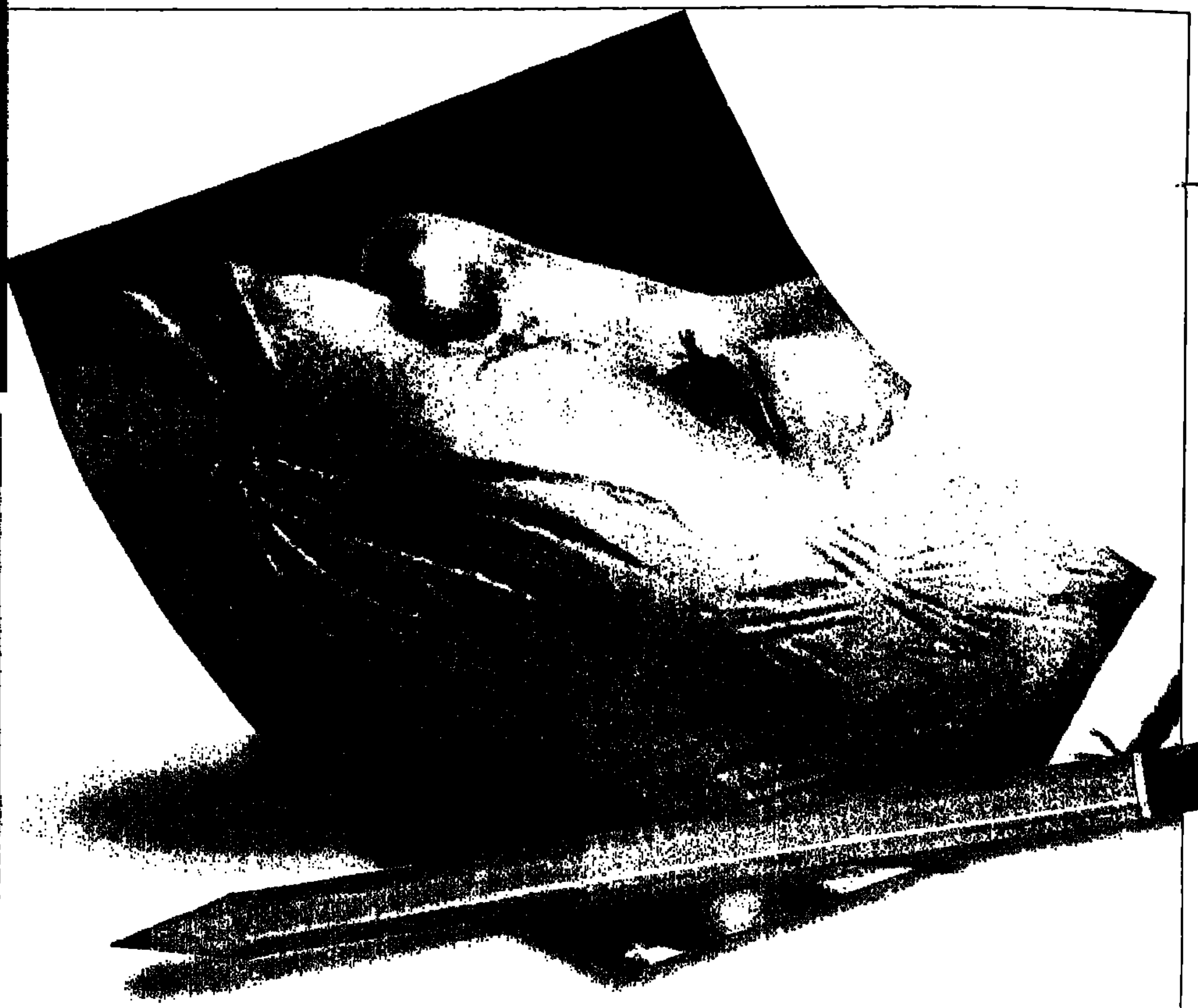

לימודים מעולם אחר

אם תופעות טבע בעולם מרתקות אותך, אם אתה שבוי בקסם תרבויות נסתרות ונופים אחרים, אם אתה מתעניין במיתוסים עתיקים, אם אתה רוצה להבין יותר בארכיטקטורה, אנתרופולוגיה ואומנות, בוא איתנו להבין את העולם במסגרת לימודים מעולם אחר: בלי לחצים ובלי בחינות ועם בכירי המרצים והחוקרים מכל האוניברסיטאות בישראל.

הלימודים בת"א, חיפה וירושלים

10 מסלולים לבחירתך
קורס שנתי פעם בשבוע בבוקר או בערב.

● מאיי גלפגוס עד ארץ האש
● על פילוסופיה אלים ואנשים במזרח הרחוק
● מסע לעומק אסיה
● ירושלים ועליות לרגל
● עולם הולך ונעלם
● סין ויפן – סכנה צהובה או צוויליזציה אלטרנטיבית
● בין תרבויות – מה קורה כשתרבויות נפגשות
● הודו וסין – ענקי תרבות
● האוקינוס השקט ומגלי עולם ומסעות
● ערים מרתקות בעולם

לפרטים ולקבלת מידעון: 03-5251506 02-430914 • 04-374683

כל תלמיד במרכז זכאי לתעודת סטודנט בינלאומית (איסת"א) והלימודים מוכרים לגמול השתלמות ולשנת שבתון.

סתמי, במובן הטוב של המילה

״פאביו״, אופנהיימר 11, רמת־אביב

פתאום היה כאן בשבוע שעבר חמסין רצחני ללא כל מראית עין של עונת מעבר המכונה אביב. יום אחד אתה מכורבל תחת שלוש שמיכות ומזיז דליים בחדר דולף; למחרת, אתה מחפש מטלית קטנה עם חוט לכסות בה את מבושיך המזיעים. בליל החמסין הגדול יצאנו לאכול בחוץ. לשאלה האלמותית איפה נאכל, נולדה שאילתה: איפה אפשר לאכול טוב עם מזגן. מיזוג מתוכנן כהלכה וצונן כנדרש אינו דבר פעוט בישראל. מי שישב כבר במסעדה מקומית כששלולית זיעה נקווית ליד רגליו, מכיר את הסיוט.

האמת שהדיון הראשוני בשאלה איפה נאכל הסתבך עוד לפני שעלתה שאלת המיזוג. לצד הברירה לחזור לאחת משתיים־שלוש המסעדות שאינן מכזיבות אותנו על בסיס קבוע ולאכול את המנות הרגילות שלנו, מתקיים הצורך הבריא והסקרנות לאכול במסעדה שאיננו מכירים. כך נהוג בכל כרך המכבד את עצמו. מסעדנים פותחים מסעדות טובות, העיתונות מדווחת והסועדים נוהרים. בארץ מושמצות מסעדות עוד לפני שהמסעדן תולה את המזוזה. רוב הזמן בצדק. אבל מי שהיה מאזין להתייעצות הרב־קווית שניהלנו קודם צאתנו, לדרמה הקטנה שהתחוללה, לגישושים ההדדיים, לניסיון לאתר מסעדה שהניחוח העולה משמה, סוג האוכל המוגש בה ומיקומה מגרים, היה חושב שמדובר בהליך קבלת החלטה להפציץ כור גרעיני של מדינת עימות. בחירת מסעדה היא עניין של גירויים כימיים. מישהו נורא רוצה לאכול שקשוקה אצל הדוקטור; שני רוצה סושי; שלישי רוצה איטלקי. על דרך השלילה, הגענו ל״פאביו״ האיטלקית ברמת־אביב, במעונה החדש, במרכז המסחרי ברחוב אופנהיימר.

כאמור, היה חם. את מספר הטלפון של פאביו החדשה לא היה לנו, אז שליחה מטעמנו חשה למסעדה והזמינה שולחן באופן אישי. כיוון שהשאירה את מספר הטלפון שלה – מסעדנים אוהבים לשמור על קשר – התקשרו אליה אנשי פאביו בנימוס המאפיין את הליכותיהם הנעימות, ומסרו כי מחובתם לציין כי המזגן עדיין אינו פועל. החלטנו לקחת סיכון. את ההצעה לעלות לירושלים, דחינו על הסף.

פאביו היא מסעדה איטלקית, שבשל החיבור בין שמה, יחסי הציבור שלה, מיקומה ושאר דעות קדומות, מעולם לא אכלתי בה. כעת היא יושבת בפינתו המזרחית של מרכז מסחרי, שבטבורו אחת מאותן רחבות מרוצפות, מוכות אפרוריות, המאפיינות את עולם הקניות הישראלי. העמודים הרומיים החדשים, שמעצבי פאביו הקימו בחזית המסעדה, ממתינים עדיין לדמם של גלדיאטורים שישווה להם אמינות. גם הידיעה, שמשפחות רבין ופרס משקיפות עלינו מהחלונות הסמוכים, לא תרמה לנוחות. קשה לי לעכל כאשר ראש הממשלה מביט לי בצלחת הרביולי.

חוץ מכל אלה, פאביו מאוישת בחבורה של צעירים נחמדים ויעילים, שהחיוך לא מש משפתותיהם והם מקרינים הכנסת אורחים חמה וכנה. למרות שהדבר אסור עליהם לפי תנאי הפעלת המסעדה, הציעו אנשי פאביו להוציא את השולחנות החוצה, לרחבה הגדולה. תוך עשר דקות התרוקנה המסעדה והרחבה נתמלאה בחבורות סועדים חרישיות וסימפטיות. למרות שפאביו איננה מסעדה חדשה, טרחו המלצרים, בכתב ובעל פה, להסביר כי המסעדה נמצאת בהרצה, וביקשו שתקלות יתקבלו בהבנה. פנייה חיננית כזאת מעקרת לרוב כל השתלחות חסרת רסן באוכל.

האוכל. תל־אביב מעולם לא הצליחה להתמודד באמת עם אוכל איטלקי. למה? ככה. לך דע. אבל פאביו מציעה אוכל איטלקי סביר, לעתים טעים, לעתים סתמי, אוכל של מסעדה שכונתית, בתנאי שרמת־אביב היא שכונה של פירנצה. מבקרי מסעדות מרבים להשתמש במונח ״סתמי״. סתמי בעיני הוא אוכל שאינו טוב ואינו רע, אוכל המזין לעיסה נטולת ריגושים ומשמש רקע לא מעיק לשיחה טובה. פאביו מוציאה למונח סתמי שם טוב.

הלחמניות הקלועות הקטנות והמתובלות בעשבי תיבול ירוקים, היו חמות וניכר בהן שאפייה אינה זרה לפאביו. החמאה המתובלת לא עמדה בעומס החום. המלצר היה כה חביב נוכח הנרגנות שהחמסין חילץ מאיתנו, שמגיע לו להדליק משואה ביום העצמאות. הוא חייך עד שלסתותיו נקרעו. הסוביניון בלאן של ״ירדן״ לא היה צונן דיו, או המלצר תקע אותו בכלי עם קרח, ולפי בקשתנו תקע בקבוק נוסף בכלי קרח נוסף, שיהיה בהיכון. הוא הסביר את שהצריך הסברים, תיאר באוזנינו את המנות המיוחדות של הערב והיה קשוב עד כדי כאב.

הפוקצ'יה היתה לטעמי פחות מדי פוקצ'יה ויותר מדי פיצה. היא היתה מתובלת ועמוסה מדי. הסלט הירוק תובל ברוטב וינגרט מוצלח, אבל מישהו יצירתי מדי במטבח העמיס עליו גם נבטים. בשנות ה־70 היה שבוע אחד בו היו נבטים להיט ענק בקליפורניה. מאז זה עבר. אותו גורם יצירתי במטבח השאיר חתימה מקומית על כל המנות בדמות פלח או פרוסה מפרי העונה. המנות קושטו בסברס, שסק ותות שדה. זה היה מיותר כשם שהיה מופרך. אני ממליץ לפאביו לחדול מכך.

סלט של פרוסות גבינת מוצרלה טרייה ורכה ברוטב פסטו לא משכנע ועגבניות מיובשות, היה סקיצה למנה מעניינת. טרין כבד העוף היה כבד, סמיך ומעיק מדי והוא נשאר מוטל בצלחת, דקור מעט במזלג אך דחוי, מראה שגרם למנהל המשמרת לפרוץ החוצה נסער ולדרוש להחליף לנו מנה. סירבנו. ראינו שהערב מתעתד להישאר תקוע בין בישלון להצלחה, כלומר סתם, או רצינו לקצר.

באריכות המנות העיקריות התפתח דיון בפועלו של דג הסלמון המקומי. נואשתי מלטעון כי הדג הוורוד המגיע אלינו מצפון הארץ בגירסת מיני בייבי, איננו הסלמון המסורתי, או שדגי הסלמון הישראלים נמצאים בדיאטה חמורה, או שלפאביו יש יד כבדה עם סלמון. הבייבי סלמון שלי היה טעים אך יבש. הרביולי סלמון היו טעימים אך יבשים גם הם. איך הולכים יבש וטעים יחד? תארו לעצמכם שאתם אוכלים קרקרים פיקנטיים בטעם סלמון. צלע החזיר היתה עסיסית וטעימה, למרות שבשר חזיר לעולם לא יהיה בשורה קולינרית גדולה. הסלטימבוקה, המגולגלת על בשר מעושן, היתה עשויה משניצל עוף. אני מעדיף בשר עגל, כפי שהתכוון המשורר, אבל בפאביו מתעקשים על עוף. התוספת היתה פרוסות תפוחי אדמה דקיקות במבנה גבוה ולידן בצל אפוי. מנה לא נעימה לעין וראויה למחיקה. כיצד, תהיתי מאוחר יותר בלילה, הרבה יותר מאוחר, כאשר אני שופך על כחול ההרבות שהתחולל בחזי כמויות מסחריות של סותרי חומצה, לא עולה בדעתם של הפאביואיסטים לאדות בעדינות מעט תרד טרי, או אולי עלי מנגולד, או כל דבר ירוק ומסביר פנים אחר. ולהגיש אותו כתוספת במקום תפוחי אדמה. זה הרי מה שמגישים באיטליה.

האספרסו הקצר של סנפרדו היה טעים וחזק. המנות האחרונות – טרמיסו (איך לא), פנה־קוטה וטרטופו (כמהין) שוקולד – היו בסדר גמור, עם יתרון ניכר לפנה־קוטה. הכמהין כשלו והתבוססו ללא חדוות חיים בשלולית רוטב לבנה. החשבון, לפני טיפ, כולל שני בקבוקי יין לבן וקמפארי סודה אחד, התייצב על 378 שקל לשני זוגות. לפי התנועה הערה בערב כה חם ומעיק, הבנתי שפאביו המחודשת היא להיט מקומי גדול של תושבי רמת־אביב.

״פאביו״. המלצר היה קשוב עד כדי כאב • צילום: ובי קסטרו

עלבון:

למרות שהמערכת לעולם אינה אחראית לתוכן המודעות המתפרסמות בעיתון, מעניין מה חושבת עירית לינור על המודעה של מסעדת הכשר ״ווייט הול״ שהתפרסמה ב״הארץ״. ״כל חתיכה שוכבת אצלינו חודש לפני שהיא מגיעה לצלחת״, פתחו אנשי ״ווייט הול״ כסיפור מסעו של נתח בשר משובח מהפרה לסועד. יכול להיות שזה המוח המלוכלך והשוביניסטי שלי, אבל ״חתיכה ששוכבת חודש״ נועד ללחוץ על הכפתורים ההורמונליים ולא על בלוטות הטעם. לתומי חשבתי כי פרסומאים כבר אינם זקוקים להשכיב דימויים נשיים כדי למכור סטייקים. אלייך עירית.

לימודים ■ קורסים ■ השתלמויות לימודים ■ קורסים ■ השתלמויות

נפתחו מגמות חדשות בסינגאלובסקי:

מגמת תקשורת
מגמה מדעית

בכל המגמות בגרות ברמה גבוהה.
הרישום מיועד לתלמידי כיתות ח׳ ו-ט׳ מאיזור ת״א והמרכז.
לפרטים נא לפנות למזכירות הפדגוגית טל׳ 03-396171
בשעות בין 15:30 - 08:00.

אורט סינגאלובסקי משיגים את העתיד

JOHNSON & WALES UNIVERSITY

האוניברסיטה המובילה בעולם בהכשרת סטודנטים לקריירה אקדמאית מציעה מבחר מסלולים לקריירה בינלאומית
הלימודים מתקיימים בקמפוס

תואר ראשון:
★ ניהול עסקים
★ ראיית חשבון
★ פרסום
★ שיווק
★ הנדסת אלקטרוניקה - לימודי המשך לבעלי תואר הנדסאי לקראת תואר מהנדס
★ מינהל בתי דפוס
★ מינהל תיירות ונופש
★ אמנות קולינארית, ניהול מזון ומשקאות

תואר שני:
★ ניהול עסקים בינלאומי
★ ראיית חשבון
★ טכנולוגית ניהול
★ מינהל מלון

נציג האוניברסיטה ישמח לפגשך ולשוחח על אפשרויות לימודיך ותהליך ההרשמה
הכרה אקדמאית ללימודים על תיכוניים קודמים
הפגישה תיערך במלון רמת אביב, תל אביב, בתאריך: 4 במאי 1994 בין השעות: 19.00-17.00.
בפגישה ישתתפו בוגרי אוניברסיטת JOHNSON & WALES נשמח לראותך.

מכינה קדם אקדמית חוף השרון · האגודה לקידום החינוך
נפתחה ההרשמה למכינה קדם אקדמית לשנת הלימודים תשנ״ה
ס.ל.ע. ״חוף השרון״
בפיקוח אקדמי של אוניברסיטת ת״א
אפשרות למגורים ועבודה בקיבוצי האזור.
דרך הקיבוץ לאוניברסיטה
מסלול קדם אקדמי משולב: שלב א׳ – במכינת חוף השרון אוגוסט 1994. שלב ב׳ – במכינה הקדם אקדמית. באוניברסיטת תל-אביב. מתקבלים חיילים משוחררים בוגרי י״ב
מסלול דו שלבי 18 חודש, אוגוסט 1994, השלמת כל תעודת הבגרות. מתקבלים חיילים משוחררים בוגרי י״א-י״ב
מסלול חד שלבי 10 חודשים, אוגוסט 1994, השלמת 4-5 מקצועות בגרות.
מלגות לזכאים
בשיתוף המחלקה להכוונת חיילים משוחררים
ההרשמה במשרדי המכינה שליד קיבוץ שפיים טל׳ 09-580551/2/3 09-581754

מדור מחשבים
בימים שלישי ושישי ותמצא את ההצעות המעניינות ביותר במחירים הטובים ביותר בשוק.
פתח את לוח מעריב

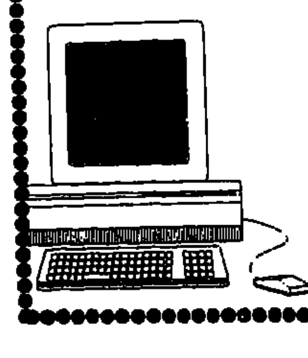

נותרו מספר מקומות בקורס לעיצוב הדירה שיפתח ב-28 באפריל 94׳
הרצאת מבוא תתקיים ביום שני 18.4.94 בשעה 18.00. הכניסה להרצאה זו חינם.
הקורס מיועד להקנות ידע בסיסי בעיצוב הדירה. במשך הקורס תתקיימנה 12 הרצאות בנות שעתיים וחצי, אחת לשבוע, בשעות אחה״צ, בבית מרכז הבניה הישראלי ברמת אביב.
ההרצאות תהיינה בנושאים
• יסודות תכנון נכון • הצבת ריהוט ותאורה • תכנון פנימי של חדרי מגורים, חדרי ילדים וחדרי שינה • תכנון פנימי של מטבחים וחדרי שירותים • הרחבה ושיפוצים • בחירת צבעים, ריפוד, וילונות ושטיחים.
הפתיחה ביום ה׳, 28 באפריל 1994 בשעה 17.00
לפרטים ולהרשמה נא לפנות למרכז הבניה הישראלי טל: 6425226, 03-6425221
מרכז הבניה הישראלי – מיסודו של משרד הבינוי והשיכון – רח׳ ח. לבנון 40, רמת-אביב, תל-אביב

כל ישראל חברים
כרם
מכון להכשרת מורים לחינוך על-יסודי
בשיתוף העמותה לחינוך הומניסטי יהודי בישראל
בפיקוח משרד החינוך והתרבות
תוכנית ייחודית להכשרת מורים לחינוך העל-יסודי
החלה הרשמה לתשנ״ה 95-1994
המכון מכשיר סטודנטים הלומדים באוניברסיטה להוראת מקצועות הומניסטיים, כלליים ויהודיים בביה״ס העל-יסודי.
״כרם״ מציע מסלול הכשרת-מורים מיוחד לתלמידי ״בצלאל״.
המכון מציע מסלול לימודי-תעודה למורים חסרי תעודת הוראה.
משך הלימודים 3 שנים + שנת התמחות בשכר.
לבעלי תואר אקדמי אפשרי מסלול מרוכז.
שכה״ל ניתן כמילגה וכן ניתן לקבל מילגות השתתפות בשכ״ל אוניברסיטאי.
הלימודים מתקיימים בימים א׳ ו-ד׳.
לפרטים: ״כרם״ - מכון להכשרת מורים
רח׳ אבידע 7 ירושלים 94268, טל׳ 02-240450

היו ברווזים גדולים בהסטוריה? האם דני ראוי בכלל לתואר
הברווזון המפואר?
יומן גבע
האמנם זהו סיפור בהמש-כים?
נכון, הבטחתי לכם בשבוע שעבר שתראו פיטמה, אבל תאלצו להתאזר קצת בסבלנות. לפני שנראה לכם אותה נצטרך לעשות מעט סדר בדברים, ואז (מילה שלי) תבואו על סיפוקכם המלא!
אין טעם ללחוץ, ולא יעזרו הנידנודים. לכולנו היה שבוע קשה, מבולבל ורב-תהפוכות. יצאנו מעזה, היו פיגועים, שמחת יום העצמאות נמהלה בחרדה מן העתיד לבוא. אך טבעי הדבר שזה הזמן לארגן את הראש, ולעשות
סדר בדברים
גם דני שלנו, שידע עד כה עליות ומורדות (בעיקר מורדות, נודה על האמת) היה שרוי במצב של דימדומים. מחד, שום דבר לא קרה. לרגע אף היה חשש שנעזוב אותו לנפשו מחמת חוסר עניין ציבורי. דני שקל בהחלט פסק זמן רציני, כדי לעשות סדר בדברים..
אבל מצד שני, מתחת לפני השטח, עברו בו זרמים תת-מודעים מאוד לא שקטים. בל נשכח שמדובר בבעל כנף בתקופת האביב, בה גומעים אחיו מרחבי ארץ ונודדים אל ארצות רחוקות וקסומות. למרות שהתיישב בבלגיה, דבר מה פנימי טלטל אותו בחריפות וקרא לו לעשות סדר נמרץ בדברים!
כן! (קראה המי"ת לבו) (היה זה התת-מודע, המכונה גם האני הפנימי הרצוני) (אלא שבשלהי המאה ה-20 טרם ידעו לכנותו בשם) כן!! צריך לעשות סדר בדברים!
לפני שיבוא-
המפנה האדיר בעלילה!!!!
אבל לפני המפנה האדיר בעלילה, שייכלול: ✶ סקס בחברה הגבוהה ✶ טיולים מהממים ברחבי העולם ✶ מבה של כסף (בעיקר קש במטבע זר) ✶ ואפילו רצח אחד או שניים (לא מבטיח) - הבה נעשה
סדר בדברים:
1 דני, ברווז מכוער משהו, נדחה ע"י בני משפחתו! (+ אחים ואם)
עוף לנו מהעיניים!
גלפ
2 נוטש את הביצה אל העיר הגדולה (בריסל)
3 מכיר את יואכים, בעל חנות למנעולים ומפתחות-יל
אני זקוק לסוכן שיעזור לי להפיץ מנעול חדש שפיתחתי
4 עובד ב"מפתחות יואכים", בקופה
איזה ברווז נחמד, ממש עושה חשק לקנות
4x וגם אחראי לאגף החדש (אבל בעצם זה בא אחר כך)
ג'ורג', תוריד לגברת דיבלים 8
5 שכחנו להזכיר את תרנגול ההודו מפרק 4, שהופיע בחלומו וייעץ לו פה ושם עצות אחיתופל
שמע, לך על זה ולא תצטער
6 אחר כך רוכש לו דני חבר חדש
תן לי את הדג הזה, חי בבקשה
ראה בהרחבה פרק ל ריבוע שני מימין
7 בחבר החדש מתגלים כוחות מסתוריים, שעוזרים לו לזכות בשווקי ובפיס הבלגים (שטרות חדשים)
סמן X
8 אולי כדאי לשים לפני 6 את המקרה עם אשת ראש העיר, שבו הוכיח דני מעוף ותושיה *
תודה, בחורי, עזרת לי מאוד
* לשים לפני 6
9 תרנגול ההודו הפלאי מפרק 4 שב ומופיע, אבל ממהר לפגישה ולכן לא ממש עוזר לדני
מצטער על הפשלה. אני ממהר מאוד אל לולי הדרום, יש שם מגיפה של ניו-קאסל
10 כדאי לציין את ההערה החשובה בה העלינו את האפשרות שתרנגול ההודו מפרק 4 הוא בעצם מתחזה!
מבוקש נוכל שעבד על שני זקנים עיוורים
11 דני כמעט עובר דירה, אבל בסוף לא. (בזכות החבר החדש, ראה 7)
זכית ב-200 של בלגים
יש!
לסיכום:
דני, ברווז מכוער משהו, נדחה ע"י בני משפחתו! (+ אחים ואם). נוטש את הביצה אל העיר הגדולה (בריסל), מכיר את יואכים, בעל חנות למנעולים ומפתחות-יל, עובד ב"מפתחות יואכים", בקופה. וגם אחראי לאגף החדש (אבל בעצם זה בא אחר כך). שכחנו להזכיר את תרנגול ההודו מפרק 4, שהופיע בחלומו וייעץ לו פה ושם עצות אחיתופל. אחר כך רוכש לו דני חבר חדש, שבו מתגלים כוחות מסתוריים. אולי כדאי לשים לפני 6 את המקרה עם אשת ראש העיר, אבל אולי גם לא.
בכלל, באופן כללי, עדיף שהילדים יפסיקו לקרוא את "הברווזון המפואר" ספור בהאשכים. יש פה עיניינים שרק מבוגרים יכולים להבין, עם כל הכבוד (והמבין יבין...)
מצטער, גברת. המנעול ממש חלוד. אני ניגש רגע לחנות
בוא, מותק, עשה לי את היום
בשבוע הבא
(כן, זה בדיוק מה שאתם חושבים!)
ולכן כדאי להרחיק את הילדים מן המוסף של השבוע הבא (תנו להם ספר טוב או שתושיבו אותם מול הטלוויזיה, בכל מקרה זה לא הבעיה שלי אלא שלכם, אני את שלי אמרתי) ואל תבואו אלי בטענות
או.קיי. עשינו סדר בדברים.
עכשיו כולנו מוכנים למפנה האדיר בעלילה שיכלול גם את הפיטמה שהבטחנו בשבוע שעבר! (להזכירכם, מדובר בפיטמה בהגדלה של 1:1000)

הנחות שלא חוזרות ל-7 ימים בלבד
מהר שלא תאחר
SIDNEY במקום -.429 רק -.349
CW-108 כורסת טלוויזיה מעור במקום 1199 רק -.799
CW-106 כורסת טלוויזיה מעור במקום 1799 רק -.1499
OSLO דו במקום -.1899 רק -.1599
BERLIN-8 במקום -.479 רק -.379
BERLIN-6 במקום -.399 רק -.299
BERLIN-4 במקום -.299 רק -.199
CW-105 כורסת טלוויזיה מעור במקום 1999 רק -.1699
SIT 4 מדפים מידות 170x75x30 במקום -.159 רק -.129
CW-1 כורסת טלוויזיה מעור במקום 1699 רק -.1399
TOMMY במקום -.299 רק -.199
METZ ארון נעלים בלבן במקום -.299 רק -.199
CHIPS במקום -.399 רק -.299 (לא בבדים חלקים)
IMMAGINE תלת מושבי + דו מושבי בבד החל מ -.1999
DOLLY במקום -.339 רק -.199
MODENA במקום -.2299 רק -.1799
AVANTI במקום -.159 רק -.99
DOMINO במקום -.39 רק -.29
COBRA במקום -.699 רק -.599
ADDA בטבעי, קש במקום -.119 רק -.99
PISA בטבעי, קש במקום -.119 רק -.89
5801 בלבן במקום -.99 רק -.69
SALICE במקום -.149 רק -.99
SILVIA בטבעי במקום -.499 רק -.389
PISA שולחן +4 כיסאות-ביסטרו במקום -.845 רק -.599
PISA בטבעי שולחן+4 כיסאות במקום -.875 רק -.699
DIRECTOR במקום -.69 רק -.49
BAS בטבעי במקום -.79 רק -.49
ROLLO-3 במקום -.259 רק -.199
מזנון MILANO רק -.3399
MIAMI במקום -.699 רק -.599
המיטה DICO-665 במקום -.1199 רק -.799
המיטה DICO-671 במקום -.559 רק -.399
המלאי מוגבל כל הקודם זוכה ★ המחירים כוללים מע"מ ★ מחירי המיטות לא כוללים מזרונים ★ חלק מהמוצרים באספקה מיידית ★ ט.ל.ח. ★ חניה בשפע.
להזמנות טלפוניות: 08-240540, 08-229546
רהיטי רון
ניר-צבי
ניר צבי:
אזור התעשיה (מול צריפין-שער ירושלים) על כביש תל-אביב-רמלה טל. 08-240540, 08-229546
חיפה
בכניסה לחיפה מתל-אביב
אזור התעשיה מ.ת.מ. טל. 04-523454, 04-551701
טופס הזמנה באמצעות הדואר מס'*
לכבוד רהיטי רון בע"מ, מושב ניר צבי, ת.ד. 224, מיקוד 72905. טלפונים: 08-229546, 08-240540, פקס. 08-225656
הנני להזמין בזאת את הפריטים המפורטים בטופס ההזמנה, ובכפוף לתנאי הרכישה המהווים חלק בלתי נפרד מטופס זה.
מס' סד' | המוצר | תאור המוצר | מחיר יחידה בש"ח | כמות | סה"כ
1
2
3
מחיר ההובלה
מחיר הובלה והרכבה
סה"כ מחיר כולל מע"מ
המזמין - שם ומשפחה ___ חתימת הלקוח חובה ___
כתובת ___ ת.ז. ___
טלפון ___ תאריך ___ מועד אספקה משוער ___
1. טופס ההזמנה יכנס לתוקף רק לאחר קבלת מס' הזמנה ותאום טלפוני של מועד הספקת הסחורה.
2. הזמנה באמצעות הדואר תקפה רק בצרוף המחאה לפרעון ביום ההזמנה שיישלחו לרהיטי רון בע"מ בדואר רשום בלבד.
3. המחירים המצויינים במודעה בתוקף ל-7 ימים מיום הפרסום ואינם כוללים הובלה והרכבה.
4. חברת רהיטי רון בע"מ תעמוד בזמן ההספקה רק במידה וטופס ההזמנה הגיע למשרדי החברה תוך 7 ימים ממועד ההזמנה הטלפוני.
5. דמי ההובלה וההרכבה ישולמו בנפרד לחברה המובילה והמרכיבה כפי שיסוכם.
6. חברת רהיטי רון בע"מ אחראית לכל פגם מיצור שיתגלה במוצרים וזאת בכפוף לתעודת האחריות המצורפת למוצר והמזמין יביאם לתיקון או החלפה במחסני החברה.
7. המזמין מצהיר בזאת כי רכש את המוצרים המפורסמים על בסיס המודעה מבלי לראותם במציאות ואין לו/לא תהיינה לו כל טענות של חוסר התאמה מסיבה כלשהי.
כהן שרים

רכילותי

איינשטיין נולדה בשבת שעברה נכדה. עוד נכדה, בת לשירי ואפרים-פישל. סבא אריק: "בטח שני סעתי לבקר, קוראים לה שולמית".

ישב בבוקר יום ראשון השבוע עם ציפי קביליו, אחותה של תוה יערי (אקס אשתו), בקפה עידן בת"א. שוחחו ארוכות. תוה הוזכרה יותר מפעם אחת.

הופיע בסוף השבוע שעבר בפני חברי המועדון המסחרי-תעשייתי. בעודו נושא דברים התפרצו לעבר מאזינים. ואז המיקרופון עשה צרות ואז ביבי אמר: "מה זה, המיקרופון מתחיל פה מעשה חבלה?" אבל המחאות הוסיפו להישמע. תקפו אותו בעניין זכויות הפרט בשטחים. ואז ביבי ניסה לצאת מזה בהומור כאילו. "אחרי ארוחה דשנה", הוא אמר, "קרוב לשלוש אחר הצהריים, כשכולם ערים, גם זה לטובה".

נשמה, נשמה. טובהל'ה, מתברר עכשיו, לא רק אופנאית ומיוזוררת, אלא גם צדקת. בבוקר שישי שעבר ערכה תצוגה של בגדיה ברחבת מוזיאון ת"א, שכל הכנסותיה קודש לניצן. ספונזי, דוגמנית בדימוס ומחוללת תצוגות בהווה, ארגנה את המבצע. מאחורי הקלעים הנו יעל אבקסיס, מיקי מטן, עמית מכטינגר, ניבן קירשנבאום (נהתחרות האחרונה של מלכות היופי), אורלי אללוף, לשור גרטנר, קארין שטרן ובנפרד אילנה ברקוביץ' (של אביב גפן) ואיגי וקסמן (של חמי רודנר ובעבר של אביב גפן). הקליקות הוזכרו לפי: שטרן, גרטנר ואללוף, בשר טרי, כמו שאומרים, נענו ברצון לכל הוראות ופלאש. נמטן, סטארית אמיתית, גם בתצוגות של גוטייה בפריז, נשמה ממעוררות. "אני תמיד כזאת", הסבירה, "אני תמיד בצד, לא מדברת עם

קארין שטרן

אילנה ברקוביץ'

יעל אבקסיס

עמית מכטינגר

דוגמניות. בעצם תלוי איזה דוגמניות ותלוי על מה". בסופו של דבר הצליחה יעל אבקסיס לחלץ ממנה כמה משפטים. מכטינגר, סטארית אף היא, שצבעה באחרונה את מחלפותיה באדום, ריחפה מעל כולן. ואילו איגי ואילנה בלטו כאיגי ואילנה, סניף כזה של שינקין. שתיהן פחות או יותר ניסו לסרב לדבר, להצטלם וכו'. אילנה, אגב, עברה לקארה סקסי עם קצוות כתומים וצהובים, פרי דמיונה של לידיה נק־אש. כשאחד הצלמים התקרב לצלמה, אמרה לו וקסמן: "אנחנו לא רוצות להצטלם". אז הוא אמר לה: "מי בכלל רוצה לצלם אותך". אז וקסמן נעלבה ובכתה. וטובהל'ה (נשמה, נשמה) באה להרגיע. בהזדמנות הזו נזכרה נשמה נשמה שגפן השאיל משקפיים מהנותה ושכח להחזיר. "אם אביב רוצה משחר", אמרה פתאום לאילנה, "שיבקש ממני. הוא לקח משקפיים, אז תגידי לו שיחזיר". חוץ מזה הבנות עבדו קשה, הזיעו, קיטרו על הבגדים השקופים (אללוף לבשה חוטיני לבן מתחת לחצאית שקופה) וגם על החום. וכל הרעש הזה על איזה 150 איש.

איבדה את ההומור מול 500 נשות ויצ"ו שהתכנסו בבוקר שישי שעבר, בתל־אביב, לבוקר ראיונות. כשנשאלה ח"כ לבנת האם לדעתה יש לעצור את שיחות השלום בעקבות הפיגוע בעפולה, פצחה בנאום נוקב נגד השלום של יצחק רבין. כזו אחר זו קמו נשים באולם והחלו לצעוק לעברה ביטויים כמו "עוכרת שלום", "אינטרסנטית", "הפוליטיקה שלך לא מעניינת אותנו". אחת המנהיגות באולם נזעקה לבמה, חטפה את המיקרופון מידי לבנת וניסתה להרגיע. "אני מבינה אתכן", אמרה, "ולכן אני מבקשת מח"כ לבנת לדבר על עצמה ועל משפחתה, ולהימנע מפוליטיקה". ואז הגיע תורה של לבנת להתפרץ: "מה אתן חושבות, באתי לכאן לדבר על רכילות? אני חברת כנסת והוזמנתי לדבר על פוליטיקה. אני אציג את עמדתי עד הסוף, לי לא יסתמו פיות" תגובות זעם מן הקהל לא איפשרו ללבנת להמשיך בדבריה, והיא ירדה מהבמה ונטשה את האולם, לקול קריאות הבוז של הנשים.

מחמם. במוצ"ש הופיע ירמי קפלן, בתור חימום לאחוד בנאי, במועדון של אורי שטרק. קפלן מאוד מבסוט: "אני תמיד מאוכזב בסוף ההופעה, תמיד חושב שהיה יכול לחיות יותר טוב, אבל היה אחלה. מאוד נהניתי מהתאורה וגם התגובות מצוינות. היו אנשים שבאו לראות את אחוד בנאי ונהנו לראות אותי. כולם נעולים על 'מודדת' (דדת, דדת), אבל צריך לתת גם לשירים אחרים הזדמנות". **ומה אמר לך חמי רודנר, כשהסתודדתם דדתם דדתם?** "הוא הזמין אותי לסטייקים בבית שלו". **ולמה אסף אמדורסקי לא בא להופעה?** "אנחנו לא ממש ביחסים, ואני לא מצטער על זה. הכרתי אותו במצב מסוים וכשהמצב התפוגג גם הקשר התפוגג. אני מצטער על עודף הזמן שבזבזתי שם. וחוץ מזה זה מגעיל סתם, לכל אחד יש את המוסיקה שלו ולזה צריך להתייחס". **ומהי גירסתו של אסף אמדורסקי?** "לא מעוניין להיכנס לזה" ● צילום: נעם וינד

חדשות מקפה הבימה. קפה הבימה, אתם יודעים, עובר ריענון, שלא לומר טלטלה גדולה. קודם כל התחלפו הבעלים. עכשיו שכר אותו שמעון צ'רבינסקי ואמיתי אברהם, שקודם היו רק שותפים סמויים. הם משלמים 40 דולר למטר (ויש שם 450 מטר בערך), וחוץ מזה השקיעו איזה מיליון שקל בשיפוצים ושכרו את שירותי היח"צן של רות שטרית, אוגתו של חיל מאיר, כדי שתכניס למקום רוח חיים חדשה. השיפוצים כוללים החלפת שטיחים, וילונות וריפוד הכורסאות. הצבע השולט – ירוק בקבוק בערך ושנהב. אלה הם הצבעים בהם התבקשה להשתמש שרה מילר, שנשכרה לעיצוב מדים חדשים למלצרים (בצילום). למה דווקא מילר? "כי רציתי", אומרת שטרית, "לתת מראה תיאטרלי". תיאטרלי יכול להיות נחמד אלא ששטרית, מספרות המלצריות, רצתה בה דווקא על סקסי. היא רצתה, למשל, שילבשו מיני, רק מיני, ושיעברו טיפול יופי אצל מולה סנטר. הבנות ממש התמרמרו. אז על המיני התפשרו. הבגדים נשלחו בחזרה לשרה מילר, אבל ממקצה שיפורים קוסמטי לא יוכלו לחזור. שטרית הזמינה מדריכת יופי ומורת קוסמטיקה. "הכוונה תיתח", היא מסבירה, "לתת מראה קבוע ואחיד. זה לגיטימי. הכוונה לקחת מלצרים מקצועיים ושיהיו להם גם נימוסים ודרך ארץ. החשוב הוא לא שמלצרית תהיה חתיכה. זה פקאג' דיל". ומה אומרת המעצבת? מילר: "זה היה להם שקוף מדי, סקסי מדי, המלצריות התביישו, הן סטודנטיות, הם רצו קונסרבטיבי, אז הוספתי שכבה בחצאית. הגברים ביקשו שאסגור את הפתח כדי שלא יראו את השערות. הנשים ביקשו שאמנע את השקיפות ונתתי להן טייץ. היו בנות שלא מוכנות ללכת עם בגד גוף צמוד, אז עשיתי להן חולצות מכסות". שיהיה.

צילום: קוקו

עמוס אומר לא. עמוס טוב הוא שחקן עולה, אחד ממגישי תכניות המעופפת בערוץ הילדים, משחק ב"קופ" (עם קרן מור שחזרה בשבוע הבא לבמה) וב"מורודש". לא מזמן פנו אליו מ"טמיר כהן", זה משרד פרסום, והציעו לו להצטלם עם קלאודיה שיפר. לא פחות, לקמפיין של גולדסטאר. אם לא קלאודיה, אמרו לו, תהיה נעמי קמפבל. לא פחות. וחוץ מזה, אמרו, הבמאי יהיה אמריקאי ועוד אחד שעבד עם מל גיבסון. טוב הסכים, אבל ביקש עשרת אלפים דולר. "טמיר כהן" אמרו: "אלף דולר". טוב אמר: "לא תודה". ובסוף גם התברר שלא שיפר ולא קמפבל. ענת ערן, "טמיר כהן": "תכננו להביא את קלאודיה שיפר, אבל זה לא יצא. בסוף לקחנו את קים איגלינסקי, יש קצת דמיון אני חושבת". חוץ מזה, טוב וחבריו לתוכנית המעופפת חגגו בשישי שעבר בסושי ברחוב הירקון, אבל אל תטעו, סושי הם רק ראו שם. לאכול קיבלו אנטרקוט ● צילום: חגית כתב

לחם

אבי יפרח, זה מפיק (פסטיבל הג'אז באילת, חלק מ"רוקדים עצמאות" ועוד ועוד), הפיק בשישי שעבר את מה שכונה "מסיבת חוף", בלופט בנמל יפו. הלופט התחפש לחוף ים בהשקעה לא מבוטלת, היח"צנית הפיצה הזמנות, אבל לא רבים באו להשתתף. האם ריחו של פלופון באוויר? יפרח: "מה פתאום. זה היה פיילוט, עשינו ניסיון, בדקנו איך המקום עובד. הגענו למסקנה שהוא עובד יפה מאוד". אז לא תאמרו נואש? יפרח: "כרגע אנחנו בודקים אם, איך ומתי להמשיך". זה הוא שאמר: "אם".

איש הקאמרי, ביקש מסביון ליברכט, סופרת, להמחיז את "בגן העדן של סוניה מוסקט", סיפור קצר שלה, כדי להעלותו על בימת התיאטרון בקרוב. בשלב כלשהו בעבודה התגלעו, כמו שאומרים, סכסוכים אמנותיים. מלאכת ההמחזה, מספרים, הועברה למחזאית אחרת וליברכט מאוד כועסת. איילן שיינפלד, דובר הקאמרי: "הוחלט לתת את העריכה הדרמטולוגית לג'יטה מונטה, על דעת סביון ליברכט ובהסכמתה. המחזה יעלה ב־15 במאי בהאנגר".

חמאה

חנה לסלאו, מיכל בקר ויזהר כהן הצטופפו בפתיחה החגיגית של החנות של ז'אן פול גוטייה בגן העיר ת"א, בשבוע שעבר. לסלאו בחרה ארבעה פריטים, ביקשה לשים לה אותם בצד, סיפרה שבדיוק חזרה מלונדון וקנתה שם המון, ולא תכננה לקנות כאן כלום, לכן אין לה כרטיס אשראי. אז הפריטים עדיין מחכים. גם מיכל בקר שמה בצד שמלה שחורה וחלק עליון שקוף, 5,000 שקל, ואמרה שהשאירה את כרטיס האשראי בבית. כלומר יצאה בלי השמלה, אבל, בינתיים, התקשרה וביקשה שישלחו לה הביתה. ויזהר כהן? הוא קנה שני ז'קטים זהים – אחד שחור, אחד לבן – 3,000 שקל (והנחה גדולה). סך כל פדיון הפתיחה, אגב, היה 20 אלף שקל.

צילום: פלאש 90

הדיעות. במוצ"ש, אחרי מסיבת העיתונאים בה בישר על התפטרותו, נסע המפכ"ל המתפטר רפי פלד לביתו. המון חברים חיכו לו בכניסה, לחזק, כמו שאומרים, את ידיו. אחד מהם היה עורך הדין ואיש העסקים אבי פילוסוף, הנשוי לבתו של יצחק רבין. פלד ביקש מן הצלם, בכל לשון, כמו שאומרים, ומתוך התחשבות בחבריו, לא לצלם, אלא שאז קפץ פילוסוף, ואמר: "צלם, צלם, אני לא מסתיר, אני לא מפחד מאף אחד". זה חבר. אבל מאיפה זה פילוסוף: "אני מכיר את המפכ"ל דרך חבר משותף, יוסי גינוסר, ואני מאוד אוהב אותו. מאוד כאב לי מה שקרה ונסעתי אליו הביתה. אני באמת מצר עליו ולבי באמת בוכה, זו אבידה גדולה. כשהייתי שם, הטלכרנים לא הפסיקו לצלצל והמון חברים באו לתת חיבוק ולאחל לו הצלחה"

השבוע בתיבת נח

רוזנברג־פרס. זהו לי־און רוזנברג. הוא בן 21 ובאחרונה צמוד למלני פרס, מי שהיתה זוגתו של מאור כהן (זקן צפת). פרס היא דוגמנית ובת 24. השניים מרבים לבלות ב"בונהס", אלנבי ת"א, ולהפגין מחוות פיסיות בוטות. ההווה נראה חם, אך העתיד לוט. פרס קיבלה הצעת עבודה בארה"ב, והיא מתעתדת לפרוח. חוץ מזה בשבוע שעבר רכשה בז'אן פול גוטייה, גן העיר ת"א, וסט עם הדפסים סיניים, 690 שקל ● צילומים: חנה סתר, נעם וינד

במאית "בגן העדן של סוניה מוסקט", מצלצלת באחרונה לשחקנים צעירים ומספרת להם שהיא לא כל כך מרוצה מעמוס טוב, השחקן הצעיר שנבחר לתפקיד הראשי, והיא מעוניינת להחליפו. בינתיים פנתה לשלושה. טוב לא יידע על כך עד שיקרא שורות אלו, והגיב: "לא מעוניינת להתייחס".

הוזמן, בין השאר, לארוחת ערב חגיגית שערך לכבודו שר החוץ, שמעון, במלון המלך דוד, בירושלים, במוצ"ש. ג'קסון הגיע עם אשתו ג'קלין ובתו היפהפיה, סנדרה. סביב השולחן היו איזה 30 איש. ואחרי המנה האחרונה התפתחה לה שיחה. ג'קסון אמר: "אני מצטער להודות, אבל אני כבר לא כל כך צעיר". אז אשתו אמרה: "אני רוצה שיירשם בפרוטוקול שכשהוא התחתן איתי הייתי ילדונת, ממש צעירה". אז השגריר אדוארד ג'רג'יאן, אמר: "לי יש את אותה הבעיה עם אשתי".

אשת ג'סי ג'קסון, ניסתה במהלך אותה ארוחה חגיגית לקלף תפוז. פרס, שישב לידה, הציע עזרה. אז ג'קסון אמר: "לא, לא, לא. זה מה שהיא עושה לי כל ערב לפני השינה, עכשיו היא תרצה שאני אקלף".

אורי ואורית. הנה הוכחה. אורית ברקוביץ' ואורי שטרק חוגגים את אהבתם בת החודשיים בערך. הם לא ממש מעוניינים לספק פרטים, אבל בשתי מילים: "זה נפלא". שטרק, אגב, מתמחה בדוגמניות. כל כך מתמחה שהוא אפילו לא זוכר מי אלה בדיוק שהיו איתו אי פעם. אז הנה תזכורת: ויק, עופרה אור סיני, יעל גרטלר, קים איגלינסקי, דורית ירקוני, עדיה מאירציק ויעל רייך ● צילום: נעם וינד

קבלו את יותם וירז'נסקי. עד עכשיו נכדו של יעקב אורלנד, חתן פרס ישראל. בנם של שמרית אור ויוסי וירז'נסקי, אח של יערית, ומעכשיו – דוגמן פפסי. בן 16, תלמיד כיתה י'. שמרית אור, אם גאה: "עוד לא ראיתי את שלטי הפרסומת, הייתי באנגליה כשהוא הצטלם, הרעיון נראה לי בסדר, לא משהו שיכול להדביק לו סטיגמה של דוגמן. זה גם לא בדיוק בראש מעייניו. הוא רוצה לקנות לעצמו סוס, הוא עובד בחופשים בחוות רכיבה בכרם מהר"ל, הוא גם מנגן וגם רוכב ובעיקר לומד. הוא ילך לביולוגיה, כי הוא רוצה לחיות וטרינר. בעיני הוא ילד מקסים, אני סומכת עליו שנמצא את שביל הזהב בינוני". ומה אומר סבא יעקב אורלנד? "אני בכלל לא ידעתי. יש דברים שהנכדים לא שואלים אותי, הם נוהגים לפי מה שהם מבינים, וכל זמן שהם כשרים מדוע שאתערב" ● צילום: דנה מנוסי

בוגרי כיתות ח' ט'

נמשכת ההרשמה לביה"ס לקציני ים עכו

בואו ללמוד בבית ספר שהוא בית
בואו להרחיב ולהעשיר אופקים
בואו והכינו עצמכם לאתגרי המחר

- תעודת בגרות מלאה
- מגמות ספון-מכונה-אלקטרוניקה
- הכנה לקצונה בצי הסוחר ובחיל הים

בית הספר לקציני ים עכו
ת.ד. 2066 עכו, מיקוד 24100
טל. 04-851200/2 פקס. 04-816284

רב-חובל
בכל מקצוע שתבחר
באויל הים, בספנות ובחיים האזרחיים

לימודי אופטומטריה

במרכז ללימודי אופטיקה, המוסד היחיד בישראל להכשרת אופטומטריסטים המוכר ע"י משרד הבריאות
מודיע על פתיחת ההרשמה לשנה"ל תשנ"ה 1994/95
למסלול לימודי אופטומטריה שיקנו לבוגריו גם

תואר ראשון (B.Sc) באופטומטריה*

המרכז ללימודי אופטיקה:
- המוסד בעל הותק של 19 שנה, בהנהלת י.ה.גור.
- בסגל המוסד מרצים באופטומטריה ומדעי היסוד ברמה אוניברסיטאית.
- במוסד מרפאות אופטומטריות ומעבדות המצוידות במיכשור הבדיקות החדיש ביותר.
- 100% הצלחה לבוגרינו שנגשו לבחינות רשוי אופטומטריסטים של משרד הבריאות בשנת 1993.
- קורס האופטומטריה משלב בתוכו לימודי תעודה באופטיקאות בפקוח משרד העבודה והרווחה.

פרטים והרשמה: מזכירות ביה"ס - רח' יד-חרוצים 7 ת"א,
טל: 03-382339/40 פקס: 03-382642

* הוגשה בקשה להכרה למועצה להשכלה גבוהה

בית הספר הגבוה למדעי הטקסטיל ולאופנה

שנקר

מודיע על המשך הרשמה לשנת הלימודים תשנ"ה 94/95 ללימודי תואר ראשון למגמות:

- הנדסת טקסטיל *
- כימיה טקסטילית *
- ניהול תעשייתי ושיווק *

* הוגשה בקשה לרישום בפנקס המהנדסים

קרן מיוחדת הוקמה על-ידי תעשייני הטקסטיל כדי לעודד כח-אדם אקדמאי להצטרף לתעשייה זו.
מילגת לימודים מלאה תינתן לשנת הלימודים הראשונה במגמות: כימיה טקסטילית והנדסת טקסטיל.

מידע על ההרשמה ניתן לקבל בטלמסר 03-5653510

פרטים והרשמה: במזכירות האקדמית, רח' אנה פרנק 12, רמת-גן 52526 טל: 5756079, 03-7521133.
בימים א'-ה' בין השעות 8:00-15:00
ידיעון וטופסי הרשמה ניתן לקבל בדואר תמורת 50 ש"ח

קורסים וסדנאות במיחשוב אישי

מרכז ההדרכה

WORD מעבד התמלילים 20-21.4	לרשות הלומדים בימבו
WINDOWS 3.1 מתקדם 26-28.4, בסיסי 4-5.5	כיתות מרווחות וממוזגות
VISUAL-C בסיסי 1-2.5	מחשבי PC צבעוניים
POWER POINT 10-12.5	תעודות גמר של יבמ - מוכרות לגמול השתלמות
הכרת המחשב האישי ושימושיו 17-18.5	הקורסים כוללים ארוחות צהריים
EXCEL 4.0 בסיסי 17-19.5, מתקדם 30.5-1.6	חדש! המכללה למחשוב ונהול חיפה מת"ם טל' 04-313540/3

יתכנו שינויים במועדי הקורסים
טל' 03-6978594 פקס: 03-6978206

דבר
ENGLISH · عربي · 日本語 · [illegible]
ESPAÑOL · FRANÇAIS · РУССКИЙ · ITALIANO · DEUTSCH · ESPAÑOL

ביה"ס המוביל בעולם ללימוד שפות

BERLITZ

לומדים תוך שבועיים עד 10 שבועות:
- כל השפות... ◆ כל הרמות ◆ כל השעות
- תוכניות לימוד שונות, כולל קורסים אינטנסיביים ותוכניות לימוד פרטיות.

הצטרף עכשיו ל- 35 מיליון תלמידים ברחבי העולם
לפרטים והרשמה: טל. 03-6952131
ברליץ ישראל - בית אירופה, שד' שאול המלך 37, ת"א 64928

גמולב · **שורשים**

בית הספר לאספנות והערכה אמנותית וכספית

לימודי תעודה (בת"א, ירושלים וחיפה)
שטיחים, תכשיטים, כלי כסף, ריהוט עתיק, אמנות דקורטיבית, מסחר באמנות, מכירות פומביות, יודאיקה ונושאים אחרים

8 שנות ותק, 1600 בוגרים
קורס שנתי מורחב למתקדמים
נסיעות אספנים וחובבים לחו"ל
מחירון אמנות ישראל '94

שורשים, פינסקר 66 תל אביב
טל' 202685, 295894

נפתלי
מכון לגרפולוגיה ולהשמת כח אדם
נוסד בשנת 1968

המכללה לגרפולוגיה

ההרשמה לקורס א' (אפריל) האחרון לשנת לימודים זו - בעיצומה.

על המעוניינים להתקשר למכון נפתלי
03-6485123-4

ביה"ס לקולנוע ולטלוויזיה ירושלים

ביחוד משרד החינוך והתרבות והקרן לירושלים

נוסתיימת ההרשמה לתלמידי שנה א' לשנת הלימודים תשנ"ה (1994/95)
(מחזור ששי)

מסגרת הלימודים: 3 שנים מעשיות ואינטנסיביות.
מקצועות הלימודים: **תסריטאות * בימוי עלילתי * בימוי תיעודי * סרטי פרסומת * הדרכת שחקנים * הפקה * צילום * עריכה * פסקול * הסטוריה ואסתטיקה של הקולנוע והטלוויזיה ועוד.**

הלימודים כוללים את כל המקצועות. אין לימודים חלקיים.
כמו כן פותח ביה"ס מסלול חדש - מגמת הפקה ...

ההרשמה תסתיים ב- 19.5.94

לפרטים והרשמה - כתובת: יד-חרוצים 4, אזור התעשיה תלפיות.
למכתבים: ביה"ס לקולנוע ולטלוויזיה-ירושלים, ת.ד. 10636, ...
טלפון: 02-731950, א'-ה' 10.00-15.00

המשפחה הלומדת

תכנית הקיץ החדשנית באולפן עקיבא לעידוד חוויה משפחתית

לקראת הקיץ הקרוב תגענה משפחות מכל העולם ומישראל לקמפוס שבמלון "החוף הירוק" ליד חוף הים בדרום נתניה לשילוב של לימודים ונופש בתנאי פנסיון כשההורים והילדים בני העשרה (מגיל 12) מצטרפים לקורסי עברית או ערבית בעוד הילדים הקטנים מבקרים בקייטנה בקרבת מקום (מושב אודים).

הם מצטרפים לקהילה לומדת של ישראלים, תיירים, תושבים ארעיים ועולים חדשים - יהודים ושאינם יהודים, סטודנטים, הגילים, עובדי מדינה, מורים ואחרים.

הקורסים נמשכים כ-3 שבועות או 8 שבועות. לומדים 5 שעות ביום, הרבה פעולה ותרבות במשך כל שעות היום והערב, סיורים, ושבת עיון.

לקבלת חוברת מידע מפורטת ניתן לפנות לאולפן עקיבא טלי' 09-352312/3 בימים א-ה 09.00-14.00 ת"ד 6086 נתניה 42-160 פקס' 09-652919

מכללת בית ברל

לימודי איכות באוירה שונה

חינוך והכשרת מורים לתואר אקדמי

צלצלו לטלמסר 03-5653522 וקבלו לביתכם חינם חוברת מידע על מסלולי הלימוד

שאל את מי שכבר למד

"רפלקסולוגיה קואורדינטיבית"

המכון לאקולוגיה אנושית · INSTITUTE OF HUMAN ECOLOGY · בית הספר לרפלקסולוגיה

הכשרת מטפלים
עפ"י גישת שמואל זיידל

"המכון לאקולוגיה אנושית" מגדלי 9 ת"א
טל' 5243942, 03-5241489
טל' פרטי 03-6419431

יש! זופר

עיתון גדול לילדים

מכללת הנגב

ע"ש פנחס ספיר

החלה ההרשמה לתואר B.A. באחריות אקדמית של אוניברסיטת בן-גוריון בנגב

- כלכלה
- מדעי ההתנהגות ◆ חינוך
- מדעי ההתנהגות נהול וכלכלה (נהול משאבי אנוש)
- ספרות ◆ הסטוריה
- עבודה סוציאלית

חטיבות חדשות במסגרת B.A. כללי:
- לימודי ארץ ישראל
- מדעי המדינה
- אמנות ותקשורת(*)

(*) אפשרות שילוב לימודי תעודה בעתונאות מטודרת - כתבי טלוויזיה (טל' 07-802787)

B.A. משולב (האוניברסיטה הפתוחה • אוניברסיטת בן-גוריון בנגב)
א) כללי ב) דגש על ניהול וכלכלה
ללמודי האוניברסיטה הפתוחה אין צורך בתעודות קודמות

מכללת הנגב היא אחת מתוך שלוש מכללות אזוריות העומדות לקבל הכרה אקדמית.

מעטפת הרשמה של אוניברסיטת בן-גוריון בנגב ניתן לרכוש במכללה או בחנויות הספרים באוניברסיטאות.

אוירה של קולג' כפרי !
★ אפשרות לאגורים באכסניות סטודנטים ובקיבוצים ★
★★★★★ יום איש ★★★★★

חטיבה אקדמית, **מכללת הנגב**, ד.נ. חוף אשקלון - 79165
טל' 802773, 802769, 07-802767

מכון וינגייט לחינוך גופני ולספורט · משרד החינוך התרבות והספורט רשות הספורט והחינוך הגופני

ביה"ס למאמנים ולמדריכים

ע"ש נט הולמן

מודיע על פתיחת ההרשמה לשנת הלימודים תשנ"ה

לקבלת חוברת מידע ופרטים נוספים יש לפנות לטלפון:

- המחלקה להכשרת מאמנים: 09-639441
- המחלקה לנופש פעיל ומינהל ספורט: 09-639443
- המחלקה להדרכה ולהשתלמויות: 09-639450
- מזכירות ביה"ס: 09-639445

ההרשמה תסתיים ביום חמישי כ"א בתמוז תשנ"ד ה-30 ביוני 1994
חוק הספורט קובע: העוסקים באימון והדרכה בספורט חייבים בתעודת הסמכה

הרשמה לשנת הלימודים תשנ"ה

המסלול האקדמי של המכללה למינהל

הרשמה מאוחרת

החוג למדעי ההתנהגות

- תכנית לימודים אקדמית המשלבת לימודים עיוניים ומעשיים בנושאים מרכזיים בפסיכולוגיה, בסוציולוגיה ובאנתרופולוגיה.
- משך הלימודים: 3 שנים במסגרת לימודים חד־חוגית מורחבת.
- הלימודים כוללים התנסות מעשית.

יום פתוח
יתקיים ביום ה', 28.4.94, בשעה 17:00 בקמפוס ת"א.

החוג לכלכלה

- מכשיר כלכלנים מקצוענים בתכנית אקדמית תלת־שנתית חד־חוגית מורחבת.
- התכנית כוללת חטיבת לימודי ניהול עם תת התמחויות במימון או במערכות מידע.

יום פתוח
יתקיים ביום ג', 26.4.94, בשעה 17:00 בקמפוס ת"א.

- הוגשו בקשות הסמכה לשני החוגים למועצה להשכלה גבוהה.
- הענקת תארים מותנית באישור המועצה להשכלה גבוהה.
- דרישות כניסה: בגרות מלאה ומבחן פסיכומטרי.
- הלימודים בשני החוגים מתקיימים בקמפוס המכללה בתל־אביב.
- פורום הבוגרים של המכללה למינהל יפעל למציאת תפקידים הולמים לבוגרים.

לבירורים לגבי החוגים ניתן לפנות לטלפון: 03-6902017.
למשרד הרישוי חייג בין השעות 14:00 - 18:00 ל- **03-6902002**
או מלא הספח:

מיסודה של הסתדרות הפקידים

לכבוד: המסלול האקדמי של המכללה למינהל. מרכז הרישום,
רח' שושנה פרסיץ 9, תל אביב 61480.
נא לשלוח אלי ערכת הרשמה לשנת תשנ"ה.
מצ"ב צ'ק ע"ס 55 ש"ח לפקודת "המכללה למינהל".
שם: ________ טל: ________
כתובת: ________ מיקוד: ________

לימודים ■ קורסים ■ השתלמויות לימודים ■ קורסים ■ השתלמויות

המכללה לחינוך, לספורט ולתיירות

"אוהלו"

לחוף הכנרת

החלה ההרשמה לשנה"ל תשנ"ה

עלות על המסלול הנכון

תנאי קבלה
- תעודת בגרות
- בחינה פסיכומטרית או בחינת סף

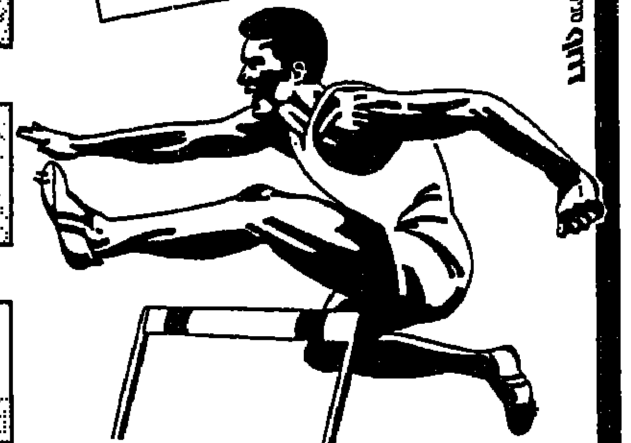

הכשרת מורים לאורות מלונאות ונופש

הכשרת מורים לחינוך גופני

הכשרת מורים וגננות

אפשרות ללימודים אקדמיים

■ יחס אישי ■ מלגות ומענקים ■ אפשרות למגורים באזור

פרטים נוספים במזכירות המכללה

ד"נ עמק הירדן מיקוד 15110 טלפון: 06-751715

אוהלו - כאן לומדים באיכות חיים!

אוניברסיטת בר-אילן

המרכז להשתלמות בניהול
בר-אילן חברה למחקר ופיתוח בע"מ

נמשכת ההרשמה לקורס

ניהול מתקדם בתעשיות עתירות ידע

בשיתוף חברת I.B.M

אוכלוסיית היעד: מהנדסים, מנהלי פרוייקטים, עובדים טכניים בכירים ומנהלים בדרג הביניים ובדרג הבכיר, יזמים ומשקיעים בתחומי ההייטק.
מטרת הקורס: הקניית כלי ניהול חדשניים בתחומי שיווק ויזמות, משאבי אנוש, חשבונאות פיננסית וניהול עסקי.

מועד פתיחת הקורס יום ד' 27.4.94

הלימודים יתקיימו באוניברסיטה בימי ד' 08:00-16.45

לפרטים: טל': 03-6747262, 03-6343613, פקס: 03-5351362

日本

יפן - אמנות

המכון לתרבות יפן

יוזמה יפנית

החלה ההרשמה לתכנית הקיץ
מגוון רחב של קורסים בני 3 חודשים
וסדנאות 3 ימים ויום אחד - לכל המשפחה

שפה יפנית - שיאצו - אדריכלות יפנית - בישול יפני
סידורי פרחים/איקבנה - קליגרפיה יפנית
עשיית נייר יפני ועיצובו - אוריגמי - פוליטיקה ביפן.

מועד אחרון להרשמה 26.5.94

ניתן להרשם למועד נובמבר 94 לקורסים:
איקבנה, עשיה ועיצוב נייר, קליגרפיה יפנית וציור דיו, הדפסי עץ ומסכות נו, בישול יפני, שיאצו, בוטו, בישול מקרוביוטי, שפה יפנית מדוברת.

הקורסים מתקיימים בירושלים ובתל-אביב

לפרטים: טל': 02-249871,235843, פקס: 02-232863 בימים א'-ה' 09.00-17.00 בנין כלל משרד 345, קומה ד, רח' יפו 97, ירושלים 94341

אוניברסיטת בר-אילן

דיקאנט הסטודנטים

המכינה לעולים חדשים

מודיעה על פתיחת ההרשמה למכינת לעולים תשנ"ה (מסלול א').
ההרשמה תערך מה-17/4/94 עד 2/6/94.
התוכנית תתקיים מה-7/8/94 עד 30/6/95.
ההרשמה פתוחה לעולים ותיירים

עולים הממלאים את הדרישות הרשומות להלן, יכולים לקבל מימון מלא של משרד הקליטה:

- עליה לארץ עד ה-28/2/94.
- סיום אולפן א'.
- עד ולא יותר משנה אחת של לימודים אקדמיים בחו"ל.
- עולים עד שנה וחצי בארץ.
- פחות מגיל 22 בכניסה לארץ.
- הצגת תעודת בגרות רשמית מארץ מוצא.

קבלת הסטודנט מותנת בהשגת ציון עובר במבחני כניסה בעברית ובמתמטיקה.
ניתן להירשם בימים א', ד' בין השעות 14:00-16:00
ב', ג', ה' בין השעות 11:00-13:00 ב:

אוניברסיטת בר-אילן, לשכת דיקאן הסטודנטים, רמת גן 52900

נא להצטייד בדמי הרשמה בסך 170 ש"ח (ללא החזר), תמונה ועותקים של התעודות האלו: בגרות, עולה, סיום אולפן א', זהות.

לפרטים נוספים נא לפנות ל: 03-531-8274.

וילז' חדש

הדופלקסים

6 חדרים, 2 מפלסים, גינה פרטית צמודה או מרפסת פנטהאוז.

כל זה, מוקף באיכות החיים של וילז', בפארק הווילות של מערב ראשון לציון.
הכשרת הישוב: משרד מכירות: טל' 03-6200222

המכללה למינהל

בוגר B.G. גינת

הנהלת חשבונות
סוג 1+2+ממוחשבת
בוקר - 26.4. ערב - 20.4.
יום ו' בוקר - 6.5.

סוג 3
ערב - 25.4.
יום ו' בוקר - 29.4.

"B.G." - "בוגר גינת" - זה אומר: מי שעבר הכשרה בחשבונאות, מהטובות ביותר בארץ.
ב"גינת" אתה מקבל:
חינם! 8 שעות לימוד לנסיון.
- פיקוח מקצועי של משרד העבודה בהוה"ת
- פיקוח פנימי של רו"ח, מרצים בכירים.
- ציוני מגן לנבחני הסיווג המקצועי.
- הנחות לחיילים בסדיר ולמשוחררים.

חשבי שכר
130 שעות לימוד.
כולל עבודה מעשית במחשב.
ערב - 12.5.

מיסודה של הסתדרות הפקידים

גינת ביה"ס לחשבונאות ולמחשבים
רח' החשמל 18, ת"א טל' 03-5662457/8

עלי"ה
בית ספר תיכון למדעים

ע"ש אייזק זוגמי קבלן

כפר-רו'אל

הרצליה

בפיקוח משרד החינוך והתרבות

ההרשמה לשנה"ל תשנ"ה לכיתות ט' וי' בעיצומה

עתידך במדע
מקומך איתנו!

- מתקבלים תלמידים מצטיינים ללימודים ברמה גבוהה לבגרות במתמטיקה, טכנולוגיה מוכללת, פיסיקה, מדעי המחשב, ביולוגיה וכימיה.
- באם הכוונת ללמוד במגמה ריאליסטית או מדעית, או טכנולוגית, ברמת בגרות את/ה יכול/ה להתאים לנו!
- יום לימודים ארוך.
- פעולות חברתית, חוגי מדע, ספורט, מוסיקה ופעילויות העשרה.
- סיוע אישי במימוש היכולת הלימודית.

מבחני התאמה יתקיימו
ביום ו' 22.4.94
בשעה 9.00 בבוקר

לפרטים נא לטלפן בימים א'-ה' 8.00-16.00, 09-509019, 09-500832
או בכתב לת.ד. 211 הרצליה 46101

- הודעה -

UNIVERSITY OF SUSSEX AT BRIGHTON

לימודי משפטים

פסיכולוגיה, הנדסה, תקשורת ועוד
לתואר ראשון, שני ושלישי באנגליה

THE UNIVERSITY OF SUSSEX INVITES INQUIRIES AND APPLICATIONS FOR THE ACADEMIC YEAR 1994/1995

יום ראיונות

בהשתתפות נציג האוניברסיטה הבריטית MR. JOHN LOWRY. יתקיים במלון רמדה קונטיננטל אולם אוקיאנוס ביום שלישי 19/4/94
ניתן להגיע בין השעות 09:30-17:00
אין צורך לקבוע פגישה מראש
יש להביא תעודת בגרות - חובה

הראיונות נערכים בסיוע קמפוס לימודים בע"מ טל. 03-5747126-8

נפתחה ההרשמה
לשנת הלימודים תשנ"ה
במרכז ההשתלמויות

הקורסים מיועדים לאנשי חינוך והוראה ולקהל הרחב
מתאים במיוחד למורים בשנת שבתון

במרכז קורסים מתקדמים להנחייה והדרכת מורים בהשתלמויות בית ספריות

פרטים על הקורסים הנפתחים ובקשה למשלוח ערכת הרשמה אפשר לקבל באמצעות פניה
בטלפון: 03-6902348/47/45/66/32
או ע"י פניה בכתב למזכירות מרכז ההשתלמויות במכללה - דרך נמיר 149 ת"א 62507

מכללה לחינוך סמינר הקיבוצים ת"א

HOTELCONSULT SHCC
Swiss Hotel and Catring Colleges
Jointly Offerd By UNIVERSITY OF MASSACHUSETS

לימודי מנהל במלונאות

בתנאי פנימיה, בשפה האנגלית, בשוויץ ו-או ארה"ב
- לימודים לתואר B.A /דיפלומה
- לבוגרי אוניברסיטה מסלול מיוחד
- לבוגרי ביה"ס: תדמור-דביר-טכניון - מסלול מיוחד

הזמנה לסמינר

מרצה אורח Prof. Mark Goette ירצה למעוניינים ללמוד
בירושלים - מלון הייאט - הר הצופים ביום ב' 18.4.94 בשעה 18.00
בחיפה - מלון דן פנורמה (מרכז הכרמל) ביום ג' 19.4.94 בשעה 18.00.
בתל-אביב - מלון דן פנורמה (מול הדולפינריום) ביום ד' 20.4.94 גם ביום ה' 21.4.94 בשעה 18.00.

לפרטים נוספים: הנציג בישראל
מ. קמינסקי טל: 03-5593313 פקס: 03-5563721

מכללת לוינסקי לחינוך
מוסד אקדמי להכשרת מורים

נמשכת ההרשמה לקבלת תואר אקדמי B.Ed. ותעודת "מורה מוסמך בכיר"
להוראת

ביולוגיה / כימיה

בבית הספר תעל-יסודי (כיתות ז'-י')
המתקבלים יזכו **במלגות**
הכרה בלימודים אקדמיים קודמים.

פרטים והרשמה: מכללת לוינסקי לחינוך, רח' שושנה פרסיץ 15, קרית חינוך תל-אביב: היחידה לרישום: טל. 6902444, 03-6902432/3

ב"פיקינג" גם אתה תלמד לדבר

אנגלית

אצלנו תמצא
- שנות נסיון מוכחה
- מורים מנוסים ודינמיים - 9 רמות.
- למתחילים: לימוד יסודות אנגלית, שימוש שוטף באנגלית בחיי היום יום.
- למתקדמים: שיפור הביטחון והשטף בדבור.

מפגשי הסבר
סווג רמה והרשמה בשעה 18.30-19.30
ביום א' 17.4, ביום ב' 18.4 וביום ד' 20.4
בבית ציוני אמריקה
רח' אבן-גבירול 26 תל-אביב
טל. 03-9312093

תכאית - המכון למקצועות האופנה

עיצוב אופנה

כמקצוע ותחביב

עכשיו ההרשמה לקורסי קיץ לנוער ומבוגרים
מורים מוסמכים: שנקר, ויצו, משרה"ע.
ההרשמה: בתאום טלפוני מראש
תכאית - בי"ס ברמה אחרת
בואו לגלות את הכשרון!!
רעננה - סניף ראשי, מרכז גירון, 09-913640
תל-אביב - בן יהודה 7, 03-5173414

מכללת לוינסקי לחינוך מעולה
מוסד אקדמי להכשרת מורים

לקבלת תואר אקדמי ראשון "בוגר בהוראה" (B.Ed.) ותעודת "מורה מוסמך בכיר" בכל מסלולי ההכשרה להוראה

נמשכת ההרשמה

- המסלול לגיל הרך - גן ילדים, כיתות א-ב
- המסלול לחינוך המיוחד
- המסלול לביה"ס היסודי, כיתות ג-ו
- המסלול לכיתות ז'-י'
- המדרשה למוסיקה
- לימודי השלמה לתואר ראשון B.Ed.
- ליוצאי אוניברסיטאות ואקדמאים
- לימודי תעודה (הסבה והסמכה)
- השתלמויות מורים
- מכינה קדם אקדמית

לבירור פרטים נוספים:
יחידה לרישום טל' 6902444, 6902432/3
לימודי השלמה לתואר B.Ed טל' 6902430-1
לימודי תעודה (הסבה והסמכה) טל' 6902426-9
השתלמויות מורים טל' 6902482-3
מכינה קדם אקדמית טל' 6902475

"ידידותי לסביבה"

אלבום חדש לשמוליק קראוס

עם: "בית הערבה", "תני לי" - רואט עם מוי כהן, "המקום הכי נמוך" ועוד.

האלבום החדש עכשיו בכל חנויות התקליטים מבית "הד ארצי"

בית הספר לצילום
ירושלים

הרשמה לשנת הלימודים תשנ"ה 94/95

מסלול לימודים מלא שלוש שנים

לימודי תעודה

מוכר ע"י משרד החינוך והתרבות
סגל הוראה, יוצרים ואנשי מקצוע מהשורה הראשונה בארץ.
פרטים, חוברות מידע וטפסי הרשמה ניתן לקבל במזכירות ביה"ס לצילום,
רח' העיר 9 ירושלים, טל' 286519, 02-894479
בימים א'-ה' בין השעות 10.00 - 21.00

אצלנו תדברו
כבר מהשיעור הראשון!

ההרשמה נסגרת!

הלימודים מתחילים ב-17.4.94

אנגלית
לימודי בוקר
א-ה 9:00-13:30
6 שבועות

אנגלית ערבית
לימודי ערב
18:00-21:00
פעמיים בשבוע
7.5 שבועות

ספרדית צרפתית איטלקית סינית
לימודי ערב
פעמיים בשבוע 18:00-21:00
10 שבועות

קורסים אינטנסיביים עם דגש על שיחות
בשיטת ה"לימוד הפעיל" שתקנה לכם מיומנות ושליטה בזמן קצר

למידע והרשמה:
■ תל אביב: טל' 6460451, 6460233, 03-6460458 ■ ירושלים: טל' 02-639254, 02-617536 ■ חיפה: טל' 529441, 04-530348

- לעובדי חינוך והוראה: הקורסים מוכרים על-ידי משרד החינוך ומזכים את הלומד בגמול השתלמות
- לחיילים משוחררים עד שנה לאחר השחרור משרות חובה. תינתן מילגה של 50% משכר הלימוד כנגד הצגת תעודת שחרור.
- הנחה לתלמידים ממשיכים.
- הקורסים אינם מקנים נקודות זכות לתואר B.A של האוניברסיטה הפתוחה.
- קורסי השפות ניתנים גם לקבוצות מאורגנות במוסדות ובמפעלים. טל: 03-6460207.

בית הספר לשפות
האוניברסיטה הפתוחה

עכשיו בישראל ובעברית

הדרך הקצרה
והיעילה לתואר שני ושלישי
במינהל עסקים

מינהל עסקים
MBA
DBA

מתאים לעורכי דין,
מהנדסים, רואי חשבון
ובעלי תואר ראשון או שני
מתחומים אחרים.

לתאום וראיון אישי נא להתקשר לטלפון:
(03) 5372183

המכללה האקדמית של תל-אביב-יפו
THE ACADEMIC COLLEGE OF TEL-AVIV-YAFFO
באחריותה האקדמית של אוניברסיטת תל-אביב

נפתח מחזור הרשמה שני לסמסטר א' תשנ"ה – במכללה האקדמית לקראת התואר הראשון (בוגר – B.A.)

המכללה פועלת במתכונת של קולג' אמריקאי
תכנית הלימודים כוללת קורסי יסוד וארבע מגמות התמחות:

מחשבים
כלכלה וניהול
מדעי ההתנהגות
(פסיכולוגיה, סוציולוגיה ואנתרופולוגיה)
היסטוריה-חברה- פוליטיקה

המכללה פועלת באחריותה האקדמית של אוניברסיטת תל-אביב.
שכר הלימוד זהה לשכר הלימוד באוניברסיטאות.

ייעוץ אישי – על-פי תאום בטלפון: 03-5237631
ערכת הרשמה ניתן לרכוש ברשת חנויות "רב-דיונזן", באוניברסיטאות: תל-אביב, בר-אילן ובן-גוריון וכן באמצעות הדואר, בצירוף המחאה ע"ס 25 ש"ח או ישירות במזכירות המכללה, רח' אנטוקולסקי 4 (ליד אבן-גבירול 108), ת"ד 16131, ת"א 61162

אוניברסיטת תל-אביב

תוכנית ייחודית לתלמידים מצטיינים

אוניברסיטת תל-אביב מודיעה על ההרשמה לשנת הלימודים תשנ"ה לתוכנית הייחודית לתלמידים מצטיינים בוגרי בתי-ספר תיכוניים. לתוכנית יתקבלו מספר קטן של תלמידים בעלי כישורים גבוהים במיוחד.

יתקיימו שני מסלולי לימודים: המסלול הבין-תחומי, שיכלול לימודים מכל תחומי הידע והאמנויות; והמסלול החד-תחומי, שיתמקד בתחום לימודים אחד או בשני תחומים (תאופשרנה השלמות מתחומים אחרים) ודורש כישורים מובהקים בתחום הלימודים המיועד.

תלמיד, שיתקבל לתוכנית במסלול **החד-תחומי**, יוכל לסיים את לימודי התואר הראשון בפרק זמן קצר מהמקובל ויוכל או להמשיך במסלול הישיר לדוקטורט (אם עמד בדרישות מסלול זה והתקבל ע"י אחד החוגים באוניברסיטה); לחילופין, יוכל התלמיד ללמוד לתואר שני, כולל כתיבת עבודות גמר ברמה גבוהה, ויהיה זכאי להתקבל ללימודי תואר שלישי בתחום התענינותו עפ"י תנאי החוג המתאים.

התוכנית במסלול **הבין-תחומי** מעודדת את התלמידים ללמוד במסלול ישיר לקראת תואר שני, רצוי תוך ארבע שנים. עם זאת, תלמידים המעוניינים לקבל את התואר הראשון ולמנות למסלול ישיר לתואר שלישי אחרי כן, יוכלו לסיים את לימודי התואר הראשון גם בפרק זמן קצר מהמקובל.

תנאי קבלה
לתוכנית יתקבלו תלמידים בעלי כישורים בולטים במדעי הטבע, הרוח ו או החברה. עליהם לשלוט היטב בשפות עברית ואנגלית, ולהיות מסוגלים לקרוא קריאה שוטפת חומר ספרותי ומדעי כאחד, בשתי השפות.
התלמידים יתקבלו עפ"י ציוני בחינות הבגרות והבחינה הפסיכומטרית וכן השגים או כישורים נדירים בכל תחום שהוא. עם המועמדים למסלול הבין-תחומי יערכו ראיונות אישיים והם יצטרכו לעמוד גם בבחינות קונקוס.

סדרי הרשמה
על המעוניינים לפנות בכתב ב-3 עותקים, אל התוכנית לתלמידים מצטיינים, בנין גילמן, חדר 366, אוניברסיטת תל-אביב, עד 20/5/94 (טלפון לבירורים 6409322). **הפניות תעשה בצורת מכתב המפרט** תחומי ענין, השגים בעבר ותוכניות לעתיד ומציין תעודת זהות, טלפון, כתובת ומיקוד (בצירוף צילום של תעודת הבגרות והציון הפסיכומטרי או המועד שבו נבחן בבחינה זו). עתודאים יכולים לשלוח מכתב הרשמה ולהעביר את תעודת הבגרות במועד מאוחר יותר. מועמדים הרשומים לשנה"ל תשנ"ה באוניברסיטת ת"א יציינו זאת בפנייתם. המועמדים למסלול הבין-תחומי מתבקשים גם לצרף עבודה מסוג כלשהו, המעידה על כישוריהם, במידה ויש להם, וכמו-כן תמונה.

המכללה האקדמית בתל חי

מודיעה על המשך ההרשמה של מחזור הלימודים השני

לתואר ראשון*

מכללת תל חי מציעה לך:
★ סביבת לימוד איכותית
★ כתות קטנות ויחס אישי לכל סטודנט
★ מעונות בתנאים נוחים ואפשרות לשילוב מגורים ועבודה בקבוצי האיזור

כאן לא תלך לאיבוד בים של סטודנטים ובירוקרטיה

במטרה להענות לצרכי השוק ההולכים וגוברים פתחנו מסלול לימודים לתואר ראשון*
ב- מחשבים ותקשורת מחשבים
אם ברצונך להתמקצע בתחום זה, הנמצא כיום בעיצומה של פריצת דרך טכנולוגית ולהכשיר את עצמך להשתלבות במחקר ובפיתוח בחברות הי טק
בוא והצטרף למגמה החדשה.

לראשונה בארץ מסלול לימודים לתואר ראשון*
ב- מדעי הסביבה
★ מחקר, נתוח והבנת של המנגנונים הגורמים למפגעים סביבתיים.
★ פיתוח שיטות וטכנולוגיות למניעה ו/או הסרה של המפגעים.
★ חנוך סביבתי למודעות חברתית, חקיקה סביבתית ואכיפה.
★ חקר ההשלכות החברתיות, הכלכליות, והמדיניות.
★ נהול סביבתי.

בוא לרכוש כלים וידע ברמה אקדמית במקצוע חדשני ורב תחומי העומד להוות חלק בלתי נפרד מחיינו.

אם ברצונך להשתלב במחקר ופיתוח של טכנולוגיות מתוחכמות וחדשניות וביישומן במגזרים רבים ומגוונים כמו
★ הנדסה ביורפואית ★ תעשיית המזון ★ הנדסה גנטית
★ התעשיות הכימיות ★ חקלאות חלופית ★ תעשיית התרופות

ואם בכוונתך לרכוש השכלה אקדמית של מקצוע העתיד המשלב קשת רחבה של נושאים מתחומים שונים של מדעי החיים, מדעי הטבע וההנדסה, בוא והצטרף למכללה בתל חי למסלול תואר ראשון*

ב- ביוטכנולוגיה

מגלים את הגליל

פרטים והרשמה: מזכירות בית"ס למדעים ולטכנולוגיה
טל': 06-943731 שלוחה 76, ★ טל' ישיר: 06-959988

בתכנית האב שגובשה במועצה להשכלה גבוהה, נבחרה מכללת תל חי כאחת מתוך 3 מכללות אזוריות המיועדות לתהליך אקדמיזציה מואץ.

* המכללה פנתה בבקשה למועצה להשכלה גבוהה לקבלת ההיתר

נעמת אמי"ת
רשת מוסדות חינוך בישראל
אוניברסיטת בר-אילן
הפאקולטה למדעי הטבע

אמי"ת גוש-דן, אגף הבנות
בי"ס לתורה מדע וטכנולוגיה

לאור פניות רבות של הורים ותלמידות
נמשכת הרשמת בנות
לכיתות ט' ו-י' באגף הבנות
(כיתות נפרדות) לשנה"ל תשנ"ת
במגמות:

✓ עיונית מדעית
✓ ביו - טכנולוגיה
* לימודי מיקרו-ביולוגיה, ביוכימיה
✓ אלקטרוניקה - מחשבים

הלימודים בכל המגמות ברמה מוגברת ו5 יח"ל לתעודת בגרות ותעודה טכנולוגית.
התלמידות תוכלנה לצבור נקודות זכות בקורסי צבירה לקראת תואר ראשון.

מועמדות מתאימות מוזמנות לפנות למזכירות בי"ס
אוניברסיטת בר-אילן, קמפוס בית"ס-גבעת שמואל
רח' הזיתים, מאחורי רמת-אילן
טלפון: 03-5342686, 03-5340822

THE BOARD OF GOVERNORS:
WORLD SEPHRADI FEDERATION
ISRAEL SEPHRADI FEDERATION

חבר הנאמנים:
הפדרציה הספרדית העולמית
הפדרציה הספרדית בישראל

THE WORLD ZIONIST ORGANISATION
SEPHRADI COMMUNITIES DEPARTMENT

ההסתדרות הציונית העולמית
המחלקה לקהילות ספרדיות

THE JEWISH AGENCY
DEPARTMENT FOR RURAL AND
URBAN DEVELOPMENT

הסוכנות היהודית
המחלקה לפיתוח והתיישבות - עידוני כפרי

פרסי מחקר לדוקטורנטים

הרינו שמחים להודיע כי חבר הנאמנים של הפדרציה הספרדית העולמית ושל הפדרציה הספרדית בישראל בשיתוף עם ההסתדרות הציונית העולמית והסוכנות היהודית יעניקו פרסי מחקר לדוקטורנטים הכותבים את עבודת המחקר בשנת הלימודים תשנ"ד - 1994 (על פי תקנון הקרן)

בדבר פרטים והרשמה ניתן לפנות:
1. אונ' בר אילן פנימיה ב' בנות, התכנית להכשרת פעילי ציבור טל: 03-5318494
2. אונ' בר-אילן הועדה למלגות ופרסי מחקר, בנין שלייפר טל: 03-5318501
3. אונ' עברית בנין פרנק סינטרה חדר 319, התכנית להכשרת פעילי ציבור, 825373, 02-882364
4. האונ' העברית, המשרד לתלמידי מחקר, ג. רם, בנין המינהלה קומה ג' טל: 02-584759
5. אונ' חיפה, בנין רב תכליתי, התכנית להכשרת פעילי ציבור, טל: 04-240744
6. אונ' חיפה, הרשות ללימודים מתקדמים, מגדל אשכול קומה 25 טל: 04-246826
7. אונ' בן גוריון, מעונות ג', התכנית להכשרת פעילי ציבור, טל: 07-461684
8. אונ' ב"ג בנגב, המזכירות האקדמית, בית היאס, באר-שבע. טל: 07-461209
9. אונ' ת"א, בנין מיטשל חדר 123, התכנית להכשרת פעילי ציבור. טל: 03-6428481
10. אונ' ת"א, המזכירות האקדמית, בנין הספריה למדעים מדויקים והנדסה טל: 03-6409670
11. הפדרציה הספרדית בישראל, רח' קרליבך 12 ת"א. טל: 03-5610631
12. המחלקה לקהילות ספרדיות, רח' רדק 7, ירושלים 92301, טל: 02-617173
13. הטכניון: לשכת הדיקן, בית"ס ללימודי מוסמכים, קרית הטכניון, טל: 04-292478
14. הפקולטה לחקלאות, האונ' העברית רחובות, לשכת דיקן המשנה. טל: 08-481191
15. מכון וייצמן, המזכירות, רוני גולן, טל: 08-343840

מועדי ההרשמה: מיום א' 10.4.94 (כ"ט בניסן תשנ"ד) ועד יום ו' 27.5.94 (י"ז בסיון תשנ"ד)

בוא/י להפוך תחביב למקצוע

קורס יועצי/ות יופי מקצועיים/ות בשיתוף עם גיורא שביט

בקורס תלמד/י את יסודות הקוסמטיקה
איפור, שיווק ומכירות,
תדמית אישית ומקצועית.

עבודה מובטחת למצטיינים/ות

הקורס יתקיים בבית הספר של גיורא שביט

בדיזנגוף סנטר בת"א לפרטים: 03-9649992

גרפיקה
בעידן המחשב
לימודי עיצוב ומיחשוב
(משולבים או נפרדים)
ברמה גבוהה
ובסגנון אחר
"עיצוב גרפי" (1964)
סטודיו וביה"ס לגרפיקה
ז'בוטינסקי 50 רמת-גן
03-6736439

הנהג
עשה לך
מנהג קבוע –
קח עמך
חייל לדרך

צילום יוצר
י. בורנשטיין
*** קורסים לצילום ***
תחילת הקורס
18.4.94
הירדן 16, ת"א
טל': 03-5178596
פקס-טל: 03-662518

---

9 שנות נסיון
GMAT
"לימודים בארה"ב"
ימי קבלה: א', ד' 15:00-18:00, ג', ה' 9:00-12:30
בית אל-על, בן יהודה 32, חדר 404, ת"א